

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTO

VI

OPETUSLAITOKSET

17

1947/48—1948/49

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON JULKAISEMA

HELSINKI 1954

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTO

VI

OPETUSLAITOKSET

OPETUSLAITOKSET julkaisun 18. lukuvuoden
1949/50 käsittävä nidos ilmestyy myöhemmin

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOTOIMISTON JULKAISEMA

HELSINKI 1954

STATISTIQUE DE LA VILLE DE HELSINKI (HELSINGFÖRS)

VI

ENSEIGNEMENT

17

1947/48—1948/49

PUBLIÉ PAR
LE BUREAU MUNICIPAL DE STATISTIQUE

HELSINKI 1954
TYÖVÄEN KIRJAPAINO

ALKULAUSE

Tämä julkaisu, joka sisältää kertomukset kunnallisten opetuslaitosten lukuvuosien 1947/48 ja 1948/49 toiminnasta sekä lastentarhojen, Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakonin toimintakertomukset kalenterivuosilta 1947 ja 1938, on entiseen tapaan toimitettu siten, että koulujen omia kertomuksia on tilastotoimistossa jossakin määrin lyhennetty ja yhdenmukaistettu. Samoin on tilastotoimisto kerännyt ja muokannut pääosan numeroaineistoa sekä laatinut julkaisun lopussa olevan tauluston.

Julkaisun ilmestymistä ovat viivästyttäneet osaksi painatusvaikeudet, osaksi poikkeaminen tavanomaisesta aikajärjestyksestä toimitustyössä sikäli, että lukuvuosien 1950/51 toimintakertomukset (suomeksi ja ruotsiksi) sekä 1951/52 (suomeksi) on painatettu ennen tätä julkaisua.

Toimitustyötä on johtanut aktuaari Valborg Kuhlefelt kesäkuuhun 1953 asti sekä sen jälkeen apulaisaktuaari Marjatta Jännes.

Helsingissä, heinäkuun 27 p:nä 1954.

Karl-Erik Forsberg.

Sisällysluettelo

I. Vuosikertomukset

Sivu

Lastentarhat	1
Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti	28
Suomenkieliset kansakoulut	32
Ruotsinkieliset kansakoulut	67
Ammattiopetuslaitosten tarkastus	89
Valmistava poikien ammattikoulu	96
Valmistava tyttöjen ammattikoulu	100
Yleinen ammattikoulu	105
Kirjapainokoulu	109
Suomenkielinen työväenopisto	114
Ruotsinkielinen työväenopisto	129

II. Taulusto

Kouluikäiset lapset	2*
Kaupungin ylläpitämät opetuslaitokset	3*
Lastentarhat	4*
Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti	9*
Kansakoulujen koko oppilasmäärä	9*
Suomenkieliset kansakoulut	10*
Kansakoulujen menot	26*
Ruotsinkieliset kansakoulut	27*
Kansakoulutarkoituksiin käytettävät lahjoitusrahastot	41*
Ammattiopetuksen kustannukset	41*
Ammattikoulut	42*
Suomenkielinen työväenopisto	46*
Ruotsinkielinen työväenopisto	47*

Table des matières

I. Rapports annuels

Page

Jardins d'enfants	1
Écoles enfantines Sedmigradsky et asile Maria	28
Écoles primaires finnoises	32
Écoles primaires suédoises	67
Inspection de l'enseignement professionnel ...	89
École préparatoire professionnelle de garçons	96
École préparatoire professionnelle de jeunes filles	100
École d'apprentis	105
École de typographie	109
Institut ouvrier finnois	114
Institut ouvrier suédois	129

II. Tableaux

Enfants à l'âge scolaire	2*
Aperçu des écoles municipales	3*
Jardins d'enfants	4*
Écoles enfantines Sedmigradsky et asile Maria	9*
Total des élèves des écoles primaires	9*
Écoles primaires finnoises	10*
Dépenses des écoles primaires	26*
Écoles primaires suédoises	27*
Les fonds légués au bénéfice des écoles primaires	41*
Dépenses des écoles professionnelles	41*
Écoles professionnelles	42*
Institut ouvrier finnois	46*
Institut ouvrier suédois	47*

I

VUOSIKERTOMUKSET

RAPPORTS ANNUELS

LASTENTARHAT, LASTENSEIMET JA KOULU- LASTEN PÄIVÄKODIT

JARDINS D'ENFANTS, CRECHES ET CLASSES OUVRIERES

Lastentarhain toimintaa koskeva selostus annetaan laitosten mukaisesti kalenterivuositain. Seuraavassa esitetty kertomus käsittää laitosten toiminnan v. 1947 ja 1948.

Monina edellisinä vuosina vallinneiden poikkeuksellisten olojen jälkeen lastentarhain ja niihin liittyvien laitosten toiminta v. 1947 palautui jälleen rauhanaikaiselle kannalle ja sujui ilman keskeytyksiä. Samoin v. 1948. Lastentarhat, lastenseimet ja päiväkodit osoittautuivat yhä tarpeellisemmiksi ja hoitopaikkojen kysyntä lisääntyi huomattavasti. Huoneistotilojen puutteessa ei toimintaa kuitenkaan voitu suurestikaan laajentaa ja monien suunniteltujen uusien laitosten perustaminen oli siirrettävä tuonnemmaksi.

I. JOHTOKUNTA JA VIRKAILIJAT

Johtokunta. Lastentarhain johtokuntaan kuuluivat kertomusvuosina kaupunginvaltuuston valitsemina kättilö H. Valta puheenjohtajana, insinööri A.-L. Levanto varapuheenjohtajana, entinen lastentarhaintarkastaja T. Haneman, kirjanpitäjä H. Leino, kansakoulunjohtaja K. Saltzman, rouva H. Valtonen ja lastentarhanopettaja E. Hårdh, joka kuului vain lukuvuonna 1947 ja jonka tilalle valittiin lukuvuonna 1948 varatuomari I. Sahlan. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli filosofian maisteri P. Railo. Sihteerinä toimi lastentarhain tarkastaja E. M. G. Borenus.

Kokoukset ym. Lastentarhain johtokunta kokoontui v. 1947 14 kertaa ja 1948 13 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin pääasiallisesti laitosten säännöllistä toimintaa, toiminnan laajentamista, virkojen täyttämistä ja viranhaltijain palkkausta sekä talousarvion valmistelua koskevia asioita. Pöytäkirjain pykäläluku molempina kertomusvuosina oli 341. Lastentarhain kanslian diarioon merkittiin v. 1947 522 asiaa ja v. 1948 544 ja lähetettyjä kirjelmia oli vastaavasti 143 ja 183. Johtokunnan v. 1947 käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavaa:

Lastentarhoihin, lastenseimiin ja päiväkoteihin pyrkivien lasten lukumäärä oli jatkuvasti hyvin suuri. Huoneistojen puute esti vieläkin uusien laitosten perustamisen, minkä vuoksi koetettiin mahdollisuuksien mukaan laajentaa toimintaa käytettävänä olevissa huoneistoissa. Lastentarhain johtokunta anoi useissa esityksissä toimenpiteisiin ryhtymistä huoneistopulan poistamiseksi. Johtokunta anoi jo edellisenä vuonna, että lastentarhain käyttöön luovutettaisiin kaupungin omistama Hesperian huvila ja Leppäsuon huvilasta 4 huoneen ja keittiön huoneisto. Paloturvallisuuden sanelemat syyt estivät kuitenkin näiden huoneistojen käytön lastentarhatarkoituksiin.

Kansakoulukomitea oli ehdottanut, että Käpylän ainoan Alku-nimisen lastentarhan huoneisto luovutettaisiin kansakoulujen käyttöön ja että lastentarhalle rakennettaisiin uusi toimitalo. Tätä tarkoitusta varten varattiin tontti Kimmontien varrella ja rakennustoimisto laati piirustukset 100

lapsen lastentarhaa ja 20 lapsen lastenseimeä varten. Kaupunginvaltuusto oli jo 1945 päättänyt perustaa Käpylään sekä lastentarhan että lastenseimen, joita päätöksiä ei voitu huoneistojen puutteesta toteuttaa. Lastentarhain johtokunta korosti erityisesti lastentarhan ja lastenseimen tarpeellisuutta Käpylässä, jossa oli vain yksi lastentarha eikä ainoatakaan lastenseimeä. Kansakoulukomitean ohjelmaa ei kuitenkaan voitu toteuttaa ja esitys lastentarhan huoneiston luovuttamisesta raukesi.

Koskelan puistokylään suunniteltua taloa varten laadittiin luonnospiirustus ja lastentarhain johtokunta puolsi sen rakentamista pienin muutoksin, mutta tätäkään rakennusohjelmaa ei voitu toteuttaa.

Lastentarhain johtokunta kiinnitti kaupunginhallituksen huomiota siihen, että kaupunginvaltuusto oli jo v. 1943 päättänyt perustaa uuden lastentarhan Taka-Töölöön. Johtokunta esitti kaupunginhallitukselle, että Taka-Töölössä ja Käpylässä varattaisiin tontit lastentarha- ja seimitaloja varten ja että rakennustoimistolle annettaisiin tehtäväksi suunnitella taloja 75—100 lapsen lastentarhoja ja 20 lapsen lastenseimiä varten sekä että mainittujen talojen rakentamista varten mikäli mahdollista varattaisiin määrärahat jo v:n 1948 talousarvioon ¹⁾, ja että liitosalueiden tarpeita silmälläpitäen varattaisiin tontit lastentarharakennuksia varten Malmilla ja Tapanilassa, että rakennustoimistolle annettaisiin tehtäväksi laatia kaupunginarkkitehdin laatiman luonnoksen mukaan piirustukset puutaloja varten 50 lapsen lastentarhoille sekä että v:n 1948 talousarvioon merkittäisiin määrärahat mainittujen talojen rakentamista varten ²⁾. Edellisten esitysten johdosta kaupunginhallitus päätti, että lastentarha- ja seimirakennuksia varten varataan seuraavat tontit ja alueet: tontti n:o 32 Pihlajatie varrella, tontti n:o 5a Kimmontien varrella ja n. 2 000 m²:n suuruinen alue korttelin n:o 884 pohjoispäässä. Samalla kaupunginhallitus päätti kehoittaa lastentarhain johtokuntaa laatimaan suunnitelman tarvittavien uudisrakennusten kiireellisyysjärjestyksestä ottaen huomioon erittäin rajoitetut rakentamismahdollisuudet, antaa kiinteistölautakunnalle tehtäväksi tutkia mahdollisuuksia saada vuokrata huoneistoja lastentarhoja ja lastenseimiä varten sekä antaa yleisten töiden lautakunnalle tehtäväksi laadittua mallipiirustukset puusta rakennettavaa lastentarharakennusta varten. Myöhemmin kaupunginhallitus vielä päätti varata Koskelan puistokylän alueella Lillukkapolun ja Juolukkapolun risteyksen luona alueen rakennettavaa lastentarha- ym. rakennusta varten.

Lastentarhain johtokunta esitti syyskuun 19 p:nä ja joulukuun 28 p:nä 1947 kaupunginhallitukselle lähivuosien rakennusohjelmanaan, että rakennustoimistolle annettaisiin tehtäväksi suunnitella huoneistoja Taka-Töölöön, Tapanilaan, Malmille, Koskelaan ja Käpylään perustettavia uusia lastentarhoja ja lastenseimiä varten sekä että Olympiakylää laajennettaessa otettaisiin huomioon lastentarhain ja lastenseimien huoneistotarpeet.

Liitosalueella toimivien Oulunkylän lastentarhan, Vapaan huollon Haagan keskuksen ja Mannerheimliiton Pakinkylän osaston lastentarhan johtokunnat anoivat, että kaupunki ottaisi mainittujen järjestöjen omistamat lastentarhat kokonaan haltuunsa. Käsitellessään näitä anomuksia kesäkuun 13 p:nä 1946 lastentarhain johtokunta samanaikaisesti joutui harkitsemaan eräitä tarpeelliseksi havaittuja järjestelyjä ja muutoksia kaupungin lastentarhoissa.

Kanta-Helsingissä oli jatkuvasti puute suomenkielisistä lastentarhoista. Lukuisia anomuksia oli myöskin tehty lastentarhatoiminnan laajentamisesta ja uusien laitosten perustamisesta liitosalueelle, jossa ne monin paikoin puuttuivat kokonaan ja olivat erittäin tarpeellisia. Toisaalta Kanta-Helsingin ruotsinkielisissä lastentarhoissa muutamat osastot osoittautuivat tarpeettomiksi, minkä vuoksi toimintaa täällä voitiin supistaa. Syksyllä 1947 saatiin vuokratuksi pieni huoneisto Pirkkolaan perustettavalle lastentarhalle. Lauttasaaren kaksikieliselle lastentarhalle syksystä 1947 saatiin tilavampi huoneisto, joten voitiin toimintaa täällä laajentaa. Tämän johdosta lastentarhain johtokunta esitti, että Lauttasaaren lastentarha laajennettaisiin 50 lapsen lastentarhasta 75 lapsen lastentarhaksi ³⁾, että Solhem lastentarhassa lasten lukumäärä rajoitettaisiin 75:ksi ja yksi osasto muutettaisiin kokopäiväosastoksi ⁴⁾, että Haagaan perustettaisiin 50 lapsen lastentarha

¹⁾ Lastent. jk. v. 1947, 2 p. lokak. 243 §. — ²⁾ S:n 2 p. lokak. 242 §. — ³⁾ S:n v. 1947, 13 p. kesäk. 166 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. kesäk. 165 §.

kokopäiväosastoinen ¹⁾, että Oulunkylän ja Pakilan lastentarhat otettaisiin kaupungin haltuun v:sta 1948 ²⁾, että Hemgård nimisestä lastentarhasta 1 opettajan virka ja yksi aputyön virka lakautettaisiin ³⁾, että Solhalla nimisessä lastentarhassa yksi opettajan virka ja yksi aputyön virka lakautettaisiin ⁴⁾, sekä että Haagan, Lauttasaaren, Oulunkylän, Pakilan, Pirkkolan ja Ebeneserkodin lastentarhoja varten perustettaisiin 12 lastentarhanopettajan virkaa 33 palkkaluokkaan, 2 talousapulaisen virkaa 48 palkkaluokkaan sekä 7 aputyön virkaa 54 palkkaluokkaan ⁵⁾. Syyskuun 3 p:nä 1947 kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen ja päätti samalla, että Oulunkylän lastentarhan vakinaiset viranhaltijat saadaan nimittää vastaaviin virkoihin kunnalle siirtyvään Oulunkylän lastentarhaan virkoja haettaviksi julistamatta.

Mannerheimliiton Santahaminan osaston anottua ylläpitämänsä lastentarhan ottamista kaupungin haltuun johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että laitoksen avustamista varten v:n 1948 talousarvioon merkittäisiin määräraha, kuten Pitäjänmäen lastentarhalle ⁶⁾.

V:sta 1931 alkaen, jolloin lastentarhat muuttuivat kokonaan kunnallisiksi laitoksiksi, lastentarhain johtokunnan alaisena toimi 29 laitosta, joista 2:ssa oli lastentarhan yhteydessä lastenseimi ja kouluikäisten päiväkotia, 1:ssä lastentarha ja kouluikäisten päiväkotia, 2 oli erillisiä kouluikäisten päiväkoteja, 1 oli erillinen lastenseimi ja 1 apulastentarha. Varsinaisia normaalilastentarhoja oli 25 ja niissä 17 kokopäiväosastoa. Näiden lisäksi Pasilan lastenseimi, joka nautti avustusta kaupungilta, oli lastentarhain johtokunnan valvonnan alainen. V. 1947 lastentarhain johtokunnan alaisia kunnallisia laitoksia oli kaikkiaan 42. Näihin sisältyi 36 normaalilastentarhaa ja niissä 33 kokopäiväosastoa, apulastentarha Aula kokopäiväosastoinen, 9 lastenseimeä ja 6 kouluikäisten päiväkotia. Lastentarhain johtokunnan valvonnan alaisena oli lisäksi 6 lastentarhaa ja 3 lastenseimeä, jotka nauttivat avustusta kaupungilta.

Toteuttamistaan odottivat kaupunginvaltuuston päätökset uusien laitosten perustamisesta ja jatkuvasti oli suunniteltava lisäosastoja ja uusia laitoksia sekä Kanta-Helsinkiin, että liitosalueelle. Kaikesta tästä lastentarhain tarkastajien työ lisääntyi niin suuresti, että heille ei jäänyt riittävästi aikaa valvoa laitosten pedagogista toimintaa, joka sekä vaati kehittämistä. Sentähden oli tarpeellista saada avuksi kokenut lastentarhanopettaja ja johtokunta esitti kaupunginhallitukselle, että ylimääräisen tarkastajien apulaisen palkkaamiseen 32 palkkaluokan mukaan elokuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 1947 myönnettäisiin määräraha, sekä että v:n 1948 talousarvioon merkittäisiin määräraha tätä tarkoitusta varten ⁷⁾. Kesäkuun 5 p:nä 1947 kaupunginhallitus päätti oikeuttaa lastentarhain johtokunnan käyttämään 54 000 mk mainittuun tarkoitukseen sekä merkitsemään tarvittavan määrärahan v:n 1948 talousarvioehdotukseensa.

Lastentarhain johtokunta esitti jo v. 1946, että lastentarhain tarkastajan virka siirrettäisiin 27 palkkaluokasta 24 palkkaluokkaan, apulaistarkastajan virka 30 palkkaluokasta 27 palkkaluokkaan, lääkärin virka 23 palkkaluokasta 21 palkkaluokkaan, kanslianhoidajan virka 34 palkkaluokasta 30 palkkaluokkaan ja toimistoapulaisten viroista toinen 39 palkkaluokasta 38 palkkaluokkaan ja toinen 41 palkkaluokasta 40 palkkaluokkaan sekä lastentarhaopettajien virat 35 palkkaluokasta 32 palkkaluokkaan ja päiväkotien opettajien virat 34 palkkaluokasta 31 palkkaluokkaan.

Helmikuun 24 p:nä 1947 kaupunginvaltuusto päätti sijoittaa lastentarhain tarkastajan viran 25 palkkaluokkaan, apulaistarkastajan viran 28 palkkaluokkaan, lääkärin viran 22 palkkaluokkaan, kanslianhoidajan viran 32 palkkaluokkaan, toimistoapulaisten viroista toisen 37 palkkaluokkaan ja toisen 40 palkkaluokkaan sekä vahtimestarin viran 45 palkkaluokkaan. Eräät talousapulaisen virat siirrettiin 49 ja 50 palkkaluokasta 47 palkkaluokkaan, 10 talousapulaisen virkaa 50 palkkaluokasta 48 palkkaluokkaan, 2 talousapulaisen virkaa 51 palkkaluokasta 50 palkkaluokkaan, 3 siivoojan virkaa 58 palkkaluokasta 56 palkkaluokkaan, 20 lastenhoitajan virkaa 46 palkkaluokasta 45 palkkaluokkaan, 14 lastenhoitajan virkaa 49 palkkaluokasta 48 palkkaluokkaan ja 83 aputyön virkaa 55 palkkaluokasta 54 palkkaluokkaan.

¹⁾ Lastent. jk. 13 p. kesäk. 167 §. — ²⁾ S:n 13 p. kesäk. 167 §. — ³⁾ S:n 13 p. kesäk. 167 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. kesäk. 163 § ja 166 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. kesäk. 164 §, 166 § ja 167 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. kesäk. 168 §. — ⁷⁾ S:n v. 1947, 9 p. toukok. 118 §.

V:n 1947 alusta johtajien palkkiot olivat seuraavat: peruspalkkio koko laitoksesta 7 200 mk vuodessa ja lisäksi jokaisesta lastentarhaan liittyvästä työhaarasta 1 800 mk sekä edelleen jokaisesta johtajan alaisesta osastosta 600 mk vuodessa kuitenkin niin, että Ebeneserkodin ja Kotikallion johtajien palkkiot eivät nousseet yli 18 000 mk vuodessa. Koska lastentarhanopettajien palkat olivat nousseet ja sosiaaliministeriö oli viitaten palkkaosaston antamaan lausuntoon ilmoittanut pitävänsä kohtuullisena, että johtajan palkka oli 10—15 % opettajien palkkaa suurempi, lastentarhain johtokunta esitti¹⁾ kaupunginhallitukselle, että johtajien palkkiot korotettaisiin ja että palkkioita arvioitaessa peruspalkkiota oli korotettava suhteellisesti enemmän kuin eri työhaaroista ja osastoista maksettavaa palkkiota ja näin ollen johtajat oikeutettava saamaan palkkiota seuraavasti: peruspalkkio koko laitoksesta 12 000 mk vuodessa ja lisäksi jokaisesta lastentarhaan liittyvästä työhaarasta 2 700 mk vuodessa sekä edelleen 840 mk vuodessa jokaisesta johtajan alaisesta osastosta, kuitenkin niin, että palkkiot eivät saisi nousta yli 24 000 mk vuodessa.

Toukokuun 21 p:nä 1947 kaupunginvaltuusto päätti korottaa johtajapalkkiot yllä mainitun ehdotuksen mukaan v:n 1947 alusta ja oikeutti johtokunnan ylittämään laitosten palkkatiliä 291 420 mk.

Koska eräät viranhaltijat jäivät kaupunginvaltuuston helmikuun 24 p:nä 1947 vahvistamassa palkkion järjestelyssä edelleen kuoppaan ja oli tiedossa, että kaupungin viranhaltijain palkkausta lähitulevaisuudessa ryhdyttäisiin uudestaan järjestämään, lastentarhain johtokunta teki eräitä esityksiä palkkausolojen järjestämiseksi. Toiminnan laajetessa ja viranhaltijain vastuun yhä lisääntyessä epäkohta lastentarhain kanslian viranhaltijain palkkauksessa kävi yhä ilmeisemmäksi. Tämän vuoksi johtokunta esitti²⁾, että tarkastajan virka siirrettäisiin 25 palkkaluokasta 20 palkkaluokkaan, apulaistarkastajan virka 28 palkkaluokasta 23 palkkaluokkaan sekä lastentarhain lääkärin virka 22 palkkaluokasta 21 palkkaluokkaan, kanslianhoitajan virka 32 palkkaluokasta 30 palkkaluokkaan, toimistoapulaisten viroista toinen 37 palkkaluokasta 35 palkkaluokkaan ja toinen 40 palkkaluokasta 38 palkkaluokkaan.

Lastentarhanopettajat anoivat, että tulevassa palkkajärjestelyssä heidän palkkansa korotettaisiin alakansakoulunopettajien palkkojen tasolle sekä että lastentarhanopettajien palkat aina kiinteästi seuraisivat alakansakoulunopettajien palkkoja. Anomusta perusteltiin sillä, että kaupunginvaltuuston elokuun 30 p:nä 1922 hyväksymän periaatteen mukaan lastentarhain opettajat lastentarhain siirtyessä kokonaan kaupungille v. 1931 kuuluivat samaan palkkaluokkaan kuin alakansakoulunopettajat, mutta olivat vielä viimeisessäkin palkkajärjestelyssä jääneet yhtä palkkaluokkaa alemmaksi. Lastentarhain johtokunta katsoi lastentarhanopettajien työn arvoltaan alakansakoulunopettajien työn veroiseksi ja esitti lokakuun 31 p:nä 1947, että lastentarhanopettajat tulevassa palkkajärjestelyssä sijoitettaisiin samaan palkkaluokkaan kuin alakansakoulunopettajat. Maaliskuun 11 p:nä 1948 johtokunta uudisti esityksensä. Joulukuun 12 p:nä 1945 kaupunginvaltuusto oli siirtänyt koululasten päiväkodeissa toimivien opettajien virat yhtä palkkaluokkaa korkeammalle kuin lastentarhanopettajien virat, koska heidän työnsä katsottiin vaativammaksi ja rasittavammaksi ja tähän viitaten johtokunta esitti³⁾, että päiväkotien opettajat nytkin sijoitettaisiin yhtä palkkaluokkaa korkeammalle kuin lastentarhanopettajat.

Virkasääntökomitean tiedustelun johdosta, mikä koski eläkesäännön 6 §:n muuttamista, lastentarhain johtokunta uudistaen maaliskuun 29 p:nä 1943 tekemänsä ehdotuksen esitti⁴⁾, että kaikki lastentarhain ja niihin liittyvien laitosten viranhaltijat olisi oikeutettava täyteen eläkkeeseen 60 ikä- ja 28 palvelusvuoden jälkeen.

V. 1948 johtokunnan käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavaa:

Kun lastentarhoihin ja lastenseimiin pyrkivien lasten lukumäärä oli jatkuvasti myöskin v. 1948 hyvin suuri, mutta huoneistojen puute esti uusien laitosten perustamisen, johtokunta teki uuden esityksen v. 1948 kaupunginhallitukselle, että ryhdyttäisiin rakentamaan taloja aikaisemmin varatuille tonteille ja alueille ja että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin uuden lastentarhan- ja seimitalon aikaansaamiseksi Lapinlahden—Hietalahden seuduille⁵⁾. Lokakuun 21 p:nä 1948 kaupunginhalli-

¹⁾ Lastent. jk. v. 1947, 21 p. maalisk. 63 §. — ²⁾ S:n 31 p. lokak 263 §. — ³⁾ S:n v. 1948, 31 p. lokak. 262 §. — ⁴⁾ S:n 31 p. lokak. 260 §. — ⁵⁾ S:n 4 p. kesäk 174 §.

tus päätti kehoittaa rakennustoimistoa suunnittelemaan yhteistoiminnassa lastentarhain johtokunnan kanssa huoneistoja uusia lastentarhoja ja lastenseimiä varten.

Valtuutettu L. Lehto ym. esittivät aloitteessaan syyskuun 3 p:nä 1947, että tutkittaisiin mahdollisuuksia voitaisiinko Tapanilaan ja Vanhaan-Käpylään sekä muillekin liitosalueille perustaa lasten päiväkoteja sekä hankkia huoneistoja varten väliaikaisesti kevyempiä puutaloja. Lastentarhain johtokunta esitti ¹⁾ kaupunginhallitukselle, että Malmilla ja Tapanilassa varattaisiin tontit lastentarharakennuksia varten, että rakennustoimistolle annettaisiin tehtäväksi laatia piirustukset puutaloja varten 50 lapsen lastentarhoille sekä että v:n 1948 talousarvioon merkittäisiin määrärahat kahden puutalon rakentamista varten. Rakennustoimiston ilmoituksen mukaan nousisivat rakennuskustannukset kyseellisistä taloista 2 500 000 mk:sta 3 000 000 mk:aan talolta, mutta rakennusjärjestys ei kuitenkaan sallinut uusien puutalojen pystyttämistä tätä tarkoitusta varten. Lokakuun 25 p:nä 1948 kiinteistölautakunta ilmoitti, että lautakunta tulee tekemään esityksen tontin luovuttamisesta Malmin lastenystävälle päiväkodin perustamista varten ja että Tapanilan alueelta ei kaupungin omistamalta maalta voida osoittaa sopivaa tonttia lastentarhaa varten, mutta että lautakunta antoi asemakaavaosaston tehtäväksi varata alueella laadittavassa asemakaavassa tätä tarkoitusta varten sopivan alueen sekä että Oulunkylään kuuluvilta Taka-Metsän ja Metsälän alueilta ei keskeneräisten asemakaava-suunnitelmien vuoksi voida vielä osoittaa määrättyä tonttia lastentarhaa varten.

Malmin ja Tapanilan asukkaat esittivät, että lasten päiväkotia sijoitettaisiin kaupungin omistamaan Päätien taloon n:o 38, ja lastentarhain johtokunta puolsi toukokuun 19 p:nä 1948 anomusta, jotta päiväkodin puute ainakin osittain saataisiin poistetuksi, mutta rakennustoimisto ilmoitti kuitenkin tutkineensa perusteellisesti rakennuksen ja todenneensa, ettei se sinänsä vastannut edes alkeellisia vaatimuksia ja kustannukset talon kunnostamisesta lasten päiväkotia varten nousisivat 10 320 000 mk:aan. Kiinteistölautakunnan mielestä oli edullisempaa suunnitella lastentarhan huoneistotarpeen tyydyttämistä ajanmukaisella huoneistolla, joko rakentamalla uusi rakennus tai kunnostamalla vanhoja rakennuksia kaupungin kesällä 1948 ostamalla hyväpohjaisella alueella Helsingintie 5—7 Malmilla. Kaupunginhallitus antoi yleisten töiden lautakunnalle kehoituksen laatia kustannusarvio näiden rakennusten kunnostamiseksi, mutta talot olivat kuitenkin ränsistyneitä ja sopimattomia po. tarkoitukseen. Rakennustoimiston talorakennusosasto laati muutospiirustukset yhtä taloa varten, johon olisi sopinut 25 lapsen lastentarha ja jonka kustannusarvio päättyi 954 000 mk:aan. Tämä alue oli hyväpohjaisena edullisempi kuin aikaisemmin ehdotettu Päätien varrella, mutta huoneisto pieni verrattuna todelliseen tarpeeseen. Lastentarhain johtokunta puolsi talon rakentamista, jotta ainakin suurin puute saataisiin poistetuksi, mutta lausui toivomuksen, että Malmilta myöhemmin saataisiin huoneisto suuremmalle lastentarhalle.

Valtuutettu Heinonen ym. esittivät aloitteessaan lokakuun 15 p:nä 1947, että järjestettäisiin tilapäisiä lasten päiväkoteja siksi kunnes vakinaiset saadaan perustetuksi, että tällöin huomioitaisiin myöskin liitosalueen tarve, että suunniteltaisiin lyhytaikainen kurssi hoitajien puutteen poistamiseksi sekä annettaisiin lastensuojelulautakunnan tehtäväksi järjestää valvontansa alaisiksi päiväsijoituspaikoiksi sopiviksi katsomiaan perheitä. Antamassaan lausunnossa lokakuun 31 p:nä 1947 lastentarhain johtokunta viittasi siihen, että kaupungissa oli suuri puute lastentarhoista ja lastenseimistä ja lautakunta olikin jatkuvasti suunnitellut seimitoiminnan laajentamista sekä useamman vuoden aikana tehnyt lukuisia esityksiä kaupunginhallitukselle uusien laitosten perustamisesta ja huoneistojen varaamisesta niitä varten. Kiinteistötoimiston talo-osasto ja lastentarhain johtokunta etsivät jatkuvasti huoneistoja uusia laitoksia varten, mutta toistaiseksi tuloksetta. Koska tarpeellisia huoneistoja lastenseimille ja lastentarhoille ei lähiaikoina saada, oli lastentarhain johtokunnan mielestä ainoa keino tässä vaikeassa tilanteessa, syytä siirtä lasten sijoittamiseen päivähoitoon yksityiskoteihin maksua vastaan, josta johtokunta jo syyskuun 20 p:nä 1946 teki esityksen lastensuojelulautakunnalle. Tämän vuoksi johtokunta yhtyi aloitteentekijäin esitykseen, että lastensuojelulautakunnalle annettaisiin tehtäväksi järjestää lasten sijoittamista päivähoitoon lautakunnan valvonnan alaisiin sopiviksi katsottuihin yksityiskoteihin. Kaupungin-

¹⁾ Lastent. jk. v. 1947, 2 p. lokak. 242 §.

valtuuston palautettua asian uudelleen kaupunginhallituksen valmistettavaksi pyydettiin asiasta kiinteistölautakunnan lausunto. Lautakunta ilmoitti yhtyvän lastentarhain johtokunnan lausuntoon, mikäli se koski mahdollisuuksia hankkia sopivia huoneistoja lasten päiväkoteja varten sekä huomautti, että kaupunki oli viime aikoina kaupunkialueen eri puolilta ostanut kiinteistöjä; joihin voidaan järjestää huoneistoja kyseisiin tarkoituksiin, sikäli kuin niistä saadaan huoneistoja vapautetuksi. Kokouksessaan joulukuun 15 p:nä 1948 kaupunginvaltuusto lopullisesti päätti antaa lastensuojelulautakunnan tehtäväksi väliaikaisesti järjestää lasten sijoittamisen päivähoitoon lautakunnan valvonnan alaisiin sopiviksi katsottuihin yksityiskoteihin ja antoi lastentarhain johtokunnan tehtäväksi järjestää tilapäisiä lasten päiväkoteja, sikäli kuin kiinteistölautakunta osoittaa tarkoitukseen soveltuvia huoneistoja.

Mitä lyhytaikaisten kurssien järjestämiseen hoitajien puutteen poistamiseksi tulee, johtokunta, tiedusteltuaan asiaa sosiaaliministeriöltä, esitti ¹⁾ kaupunginhallitukselle, että sosiaaliministeriössä parhaillaan suunniteltiin uuden valtion lastentarhanopettajaseminaarin perustamista sekä tilapäistä, lyhytaikaista opettajien ja lastenhoitajien koulutusta ja ehdotti, ettei aloite tältä osalta antaisi aihetta toimenpiteisiin.

Osuusliike Elanto tarjosi kaupungille talossa Neljäs Linja 3—5 omistamansa lastenseimen, joka lähinnä vastasi lastentarhan kokopäiväosastoa. Lastentarhain johtokunta ehdotti ²⁾ kaupunginhallitukselle, että huoneistossa suoritettaisiin eräitä muutostöitä ja että kaupunki vuokraisi huoneiston sekä perustaisi sinne lastentarhan 50 lapselle, joista 25 kokopäiväosastossa. Hyväksyen ehdotuksen kaupunginvaltuusto päätti tammikuun 1 p:stä 1949 lukien perustaa lastentarhan mainittuun huoneistoon sekä kolme 23 palkkaluokkaan kuuluvaa lastentarhanopettajan virkaa ja yhden 10 palkkaluokkaan kuuluvan talousapulaisen viran. Lastentarhahuoneiston kunnostamista varten valtuusto myönsi käyttövaroistaan 506 000 mk.

Mannerheimliiton Santahaminan osaston johtokunta pyysi, että kaupunki ottaisi Santahaminan lastentarhan kokonaan haltuunsa, koska sen ylläpitäminen tuotti johtokunnalle vaikeuksia. Tämän lisäksi tuotti vaikeuksia se, että lastentarha toimi useita vuosia vuokralla Santahaminan kansakoulun yhteydessä olevassa huoneistossa, joka tarvittiin koululle. Lastentarhassa oli paikkoja 25 lapselle. Se oli aikaisemmin saanut avustusta Ruotsista, mutta nyttemmin sen ylläpitäminen oli Helsingin kaupungin ja valtion antaman avustuksen varassa. Lastentarhain johtokunta puolsi anomusta ja esitti ³⁾, että lastentarha otettaisiin kaupungin haltuun tammikuun 1 p:stä 1949 alkaen ja että tarkoitusta varten perustettaisiin yksi lastentarhanopettajan virka ja yksi talousapulaisen virka.

Pitäjänmäen lastentarhan johtokunta niinikään anoi, että kaupunki ottaisi hallintaansa Pitäjänmäen lastentarhan kokopäiväosastoineen v:n 1949 alusta. Lastentarhaa ylläpidettiin eri kansalaisjärjestöjen ja avustusjärjestöjen sekä valtion ja kunnan avustuksin v:sta 1946 alkaen. Esi-kaupunkiliitoksen jälkeen lastentarha sai avustusta kaupungin vakinaiseen talousarvioon merkitystä määrärahasta. Avustusjärjestöjen avun lakattua lastentarha toimi yksinomaan valtion ja kunnan myöntämien avustuksien varassa. Se osoittautui välttämättömäksi Pitäjänmäen yhä kasvavalla tehdasalueella, minkä vuoksi lastentarhain johtokunta puolsi anomusta ja esitti ⁴⁾ kaupunginhallitukselle, että lastentarhaa varten perustettaisiin kaksi lastentarhanopettajan virkaa ja yksi talousapulaisen virka. Elokuun 25 p:nä 1948 kaupunginvaltuusto päätti ottaa Mannerheimliiton Santahaminan osaston lastentarhan ja Pitäjänmäen lastentarhan kaupungin hallintaan tammikuun 1 p:stä 1949 alkaen sekä perustaa Santahaminan lastentarhaan tammikuun 1 p:stä 1949 alkaen 23 palkkaluokkaan kuuluvan lastentarhanopettajan viran ja 8 palkkaluokkaan kuuluvan talousapulaisen viran sekä Pitäjänmäen lastentarhaan kaksi 23 palkkaluokkaan kuuluvaa lastentarhanopettajan virkaa ja 10 palkkaluokkaan kuuluvan talousapulaisen viran.

Olojen muuttuessa Kotikallion lastentarhan yhteydessä v:sta 1925 toiminut lasten lukutupa, kaupungin muusta kirjastotoiminnasta erillään olevana ei enää vastannut tarkoitustaan ja harkittavana oli voitaisiinko se liittää osastoksi kaupunginkirjastoon. Johtokunta anoi ⁵⁾, että rakennus-

¹⁾ Lastent. jk. v. 1948, 11 p. maalisk. 65 §. — ²⁾ S:n 11 p. maalisk. 68 §. — ³⁾ S:n 14 p. toukok. 132 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. toukok. 133 §. — ⁵⁾ S:n v. 1948, 27 p. elok. 215 §.

toimistolle annettaisiin tehtäväksi tutkia, voitaisiinko lukutuvan huoneistossa suorittaa ne korjaukset, joita sen käyttäminen pikkulasten laitoksena vaati. Kaupunginhallitus päätti marraskuun 25 p:nä 1948 antaa rakennustoimiston tehtäväksi huoneiston korjauttamisen lastentarhan käyttöön, joten ehdotus lukutuvan liittämisestä kirjastoon raukesi ja lukutuvan toiminta keskeytyi, luku-tupaan liittyvän kerhotoiminnan jatkuessa toistaiseksi.

Kaupungin lastentarhat, lastenseimet ja päiväkodit osoittautuivat nykyoloissa aivan riittä-mättömiksi. Toisissa kaupunginosissa niitä oli liian vähän, toisissa niitä ei ollut lainkaan. Kävi yhä ilmeisemmäksi, että lastentarhain, -seimien ja päiväkotien vastaisesta järjestelystä ja kehittä-misestä oli laadittava suunnitelma. Tämän vuoksi johtokunta anoi ¹⁾, että kaupunginhallitus asettaisi asiantuntijakomitean tehtävänä suunnitelman laatiminen näiden laitosten järjestelyksi ja kehit-tämiseksi. Kaupunginhallitus päätti asettaa yllämainittua tarkoitusta varten 5 jäsenisen komitean ja kuului siihen kaupunginhallituksen valitsemana puheenjohtajana opetus- ja sairaala-asia-in johtaja P. Railo sekä lastentarhain johtokunnan valitsemina rouva H. Valla, varatuomari I. Sah-lan, lastentarhain apulaistarkastaja K. Axelson ja lastentarhanjohtaja H. Bengelsdorff. Lastentar-hain johtokunta ehdotti, että lastensuojelulautakunnalle suotaisiin tilaisuus valita yksi jäsen komi-teaan. Komitean työ aloitettiin vasta v:n 1949 alusta.

Lastentarhain kansliassa oli v:sta 1946 alkaen palkattu tilapäinen toimistoapulainen. Lasten-tarhain johtokunnan alaisen laitosten lukumäärä kasvoi yhä ja johtokunnan valvontaan uskottiin myöskin puistoleikkitoiminta. Tämän vuoksi kanslian työ lisääntyi siinä määrin, että välttämättä tarvittiin kolme vakinaista toimistoapulaista. Tämän johdosta johtokunta esitti ²⁾ kaupungin-hallitukselle, että johtokunnan kansliaan perustettaisiin 16 palkkaluokkaan kuuluva toimisto-apulaisen virka syyskuun 1 p:stä 1948. Valtuusto päätti viran perustettavaksi tammikuun 1 p:stä 1949 lukien.

Sosiaaliministeriön huomautettua kiertokirjeellä syyskuun 3 p:nä 1947 viitaten palkkaosaston antamaan lausuntoon, lastentarhain johtokunnille pitävänsä kohtuullisena, että lastentarhan joh-tajien kokonaispalkka on 10—15 % opettajan palkkaa suurempi, johtajien palkkiot korotettiin v:n 1947 alusta. Kaupunginvaltuuston päätettyä helmikuun 4 p:nä 1948 korottaa viranhaltijain palkat johtokunta esitti ³⁾ kaupunginhallitukselle, että johtajien palkkiota korotettaisiin 40 % tammikuun 1 p:stä 1948 lukien. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti huhtikuun 21 p:nä 1948, että lastentarhain ja niihin liittyvien laitosten johtajien palkkiot korotetaan v:n 1948 alusta seuraavasti: peruspalkkio koko laitoksesta 16 800 mk vuodessa, lisäksi jokaisesta lastentarhaan liittyvästä työhaarasta 3 780 mk vuodessa sekä edelleen 1 176 mk vuodessa jokaisesta johtajan alaisesta osastosta kuitenkin niin, että johtajien palkkiot eivät nouse yli 33 600 mk vuodessa.

Kaupunginvaltuuston helmikuun 24 p:nä 1947 vahvistamassa palkkojen järjestelyssä olivat eräät viranhaltijat jatkuvasti jääneet kuoppaan ja lastentarhain johtokunta oli jo v:n 1947 aikana tehnyt eräitä esityksiä palkkausolojen järjestämiseksi esittäen lokakuun 23 p:nä 1947, että tule-vassa palkkajärjestelyssä lastentarhain tarkastajan, apulaistarkastajan, lääkärin, kanslianhoitajan ja toimistoapulaisten virat siirrettäisiin korkeampaan palkkaluokkaan. Koska yllä mainittu esitys sittemmin katsottiin rauenneeksi, lastentarhain johtokunta uudisti maaliskuun 11 p:nä 1948 esi-tyksensä. Lastentarhain johtokunnan alaisia kunnallisia laitoksia oli v. 1948 45 ja näihin sisältyi 39 lastentarhaa 37 kokopäiväosastoineen, apulastentarha, 10 lastenseimeä ja 6 päiväkotia koulu-ikäisille. Tämän lisäksi kaupunginvaltuusto teki päätöksen neljän lastentarhan, yhden lastenseimen ja yhden päiväkodin perustamisesta niin pian kuin huoneistotilanne salli. Uusia laitoksia suunnitel-tiin jatkuvasti varsinkin liitosalueelle. Lastentarhain johtokunnan valvonnan alaisia oli myöskin 5 lastenseimeä ja 4 lastentarhaa, jotka saivat avustusta kaupungilta. Kaupunginvaltuuston pää-töksellä huhtikuun 23 p:nä 1947 oli myöskin puistoleikkitoiminnan valvominen ja kehittäminen jätetty lastentarhain johtokunnan ja sen alaisen viranhaltijain tehtäväksi. Toiminnan näin laa-jentuessa tarkastajien työ kokonaan muuttui, tehtävät ja vastuu suuresti lisääntyivät. Palkkaus ei vastannut vaadittavaa asiantuntemusta eikä työn vastuullisuutta ja se oli varsin alhainen ver-rattuna palkkaukseen muissa samantapaisissa viroissa ja myöskin lastentarhain johtajien palkkoi-

¹⁾ Lastent. jk. 17 p. syysk. 247 §. — ²⁾ S:n 14 p. toukok. 148 §. — ³⁾ S:n 12 p. helmik. 51 §.

hin. Tarkastaja, joka on viraston päällikkö ja varsinaisten tarkastajan tehtäviensä ohella velvollinen valmistamaan ja johtokunnalle esittämään kaikki laitoksia, niiden monilukuista henkilöstöä sekä yhä laajentuvaa toimintaa koskevat asiat, sijoitettiin 30 palkkaluokkaan. Apulaistarkastaja, jonka työ laitosten kasvatuksellisen toiminnan ja taloudenhoidon valvomisessa ym. tarkastajalle kuuluvissa tehtävissä yhä lisääntyi, oli sijoitettu 27 palkkaluokkaan. Myöskin lääkärin työ lisääntyi toiminnan laajentuessa. Tämän vuoksi lastentarhain johtokunta uudisti esityksensä, että lastentarhain tarkastajan virka siirrettäisiin 35 palkkaluokkaan, apulaistarkastajan virka 32 palkkaluokkaan ja lääkärin virka 34 palkkaluokkaan.

Myöskin lastentarhain kanslian viranhaltijat olivat joutuneet palkkakuoppaan. Sentähden lastentarhain johtokunta esitti, että kanslianhoitajan virka siirrettäisiin 24 palkkaluokasta 26 palkkaluokkaan ja että toinen toimistoapulainen siirrettäisiin 19 palkkaluokasta 21 palkkaluokkaan ja toinen toimistoapulainen 16 palkkaluokasta 18 palkkaluokkaan.

Lastenseimien lastenhoitajat anoivat huhtikuun 17 p:nä 1947, että heidän virkansa siirrettäisiin 12 palkkaluokasta 14 palkkaluokkaan ja Suomen lastenhoitajataryhdistys esitti heinäkuun 30 p:nä 1947, että lastenseimien lastenhoitajien virat siirrettäisiin samaan palkkaluokkaan kuin lastenkotien ja sairaalain lastenosastojen lastenhoitajien virat. Lastentarhain johtokunnan mielestä kuitenkin toisaalta lastenseimissä toimivien lastenhoitajien ja toisaalta lastenkodissa ja sairaalain lastenosastoilla toimivien lastenhoitajien työ ei ole toisiinsa täysin verrattavissa, mutta katsoi, että erotus palkkauksessa oli liian suuri, ja uudisti aikaisemman esityksensä, että lastenseimien lastenhoitajien virat siirrettäisiin 13 palkkaluokkaan.

Kaupunginvaltuuston helmikuun 4 p:nä 1945 vahvistamassa palkkajärjestelyssä oli myöskin eräiden viranhaltijain palkkauksen keskinäinen suhde muuttunut ja tästä oli seurauksena, että toiset viranhaltijat vuorostaan olivat joutuneet palkkakuoppaan, minkä johdosta johtokunta esitti, että 12 palkkaluokassa olevat emännöitsijä, keittäjä ja 3 (keittäjä) talousapulaista, jotka toimivat suurissa yhdistetyissä laitoksissa siirrettäisiin 13 palkkaluokkaan ja 34 (keittäjä) talousapulaista, jotka toimivat suurissa lastentarhoissa, siirrettäisiin 10 palkkaluokasta 11 palkkaluokkaan.

Lausuntoja kaupunginhallitukselle lastentarhain johtokunta antoi v. 1947 seuraavista asioista: Suomen kansan demokraattisen liiton Helsingin kansallisyhdistyksen anomuksesta päiväkodin ja leikkikoulun perustamisesta Malmilla, Puistolassa ja Tapanilassa asuvia lapsia varten ¹⁾, puistotätkomitean mietinnöstä ²⁾, yleisten töiden lautakunnan esityksestä, mikä koski lastentarhatalon rakentamista Käpylään ³⁾, Mannerheimliiton Pakinkylän osaston avustusanomuksesta lastentarhan ylläpitämistä varten ⁴⁾, Kottby privata svenska barnträdgård nimisen lastentarhan avustusanomuksesta ⁵⁾, kaupungin lastenpsykiatrin viran hakijoista ⁶⁾, Helsingin nuorten naisten kristillisen yhdistyksen avustusanomuksesta lastentarhan ylläpitämistä varten v. 1947 ⁷⁾, Mäkeläkadun 78—82 talojen asukkaiden anomuksesta päiväkodin perustamisesta ⁸⁾, Mannerheimliiton Santahaminan osaston avustusanomuksesta palkankorotuksen myöntämistä varten yhdistyksen lastentarhan opettajalle ⁹⁾, Helsingin työvalmiusnaisten anomuksesta saada käyttää lastentarhuoneistoa lasten sijoituspaikkana suurkisojen aikana ¹⁰⁾, lastentarhalaitoksia koskevista avustusanomuksista, joita olivat esittäneet Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ¹¹⁾, Marian turvakodin ¹²⁾ ja Pasilan lastenseimen johtokunnat ¹³⁾, lastentarhalaitoksia koskevista avustusanomuksista v. 1948, joita olivat esittäneet Kottby privata svenska barnträdgård niminen lastentarha ¹⁴⁾, Pasilan lastenseimi ¹⁵⁾, Töölön lastenseimi ¹⁶⁾, Pitäjänmäen lastentarha ¹⁷⁾, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys ¹⁸⁾ ja Helsingin Ensi-koti ¹⁹⁾, valtuutettu L. Lehdon ym. aloitteesta päiväkotien perustamisesta ja huoneistojen hankkimisesta, Tapanilan naisten anomuksesta päiväkodin perustamisesta, S.K.P. Käpylän kommunistisen osaston anomuksesta lastenkotien rakentamisesta, Vanhassa-Käpylässä asuvien äitien anomuksesta päiväkotien perustamisesta ja Puotinkylän—Marja-

¹⁾ Lastent. jk. v. 1947, 24 p. tammik. 29 §. — ²⁾ S:n 28 p. helmik. 50 §. — ³⁾ S:n 28 p. helmik. 51 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. maalisk. 61 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. maalisk. 60 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. huhtik. 91 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. huhtik. 92 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. toukok. 108 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. toukok. 111 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. toukok. 142 §. — ¹¹⁾ S:n 30 p. toukok. 151 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. toukok. 151 §. — ¹³⁾ S:n 29 p. elok. 189 §. — ¹⁴⁾ S:n v. 1947, 19 p. syysk. 227 §. — ¹⁵⁾ S:n 19 p. syysk. 228 §. — ¹⁶⁾ S:n 19 p. syysk. 229 §. — ¹⁷⁾ S:n 19 p. syysk. 231 §. — ¹⁸⁾ S:n 19 p. syysk. 232 §. — ¹⁹⁾ S:n 19 p. syysk. 234 §.

niemen demokraattisen yhdistyksen anomuksesta päiväkotien järjestämisestä ¹⁾, Suomen lastenhoito-yhdistyksen anomuksesta yhdistyksen lastenseimille varatun avustusmäärärahan siirtämistä lastentarhain johtokunnan jaettavaksi ²⁾, valtuutettu L. Heinosen ym. aloitteesta tilapäisten lasten päiväkotien perustamisesta ja yksityiskotien järjestämisestä päiväsijoituspaikoiksi lapsille ³⁾, S. Ruuskaen ym. anomuksesta, että Malmin seudulle perustettaisiin päiväkoteja ⁴⁾, Mannerheimliiton Pitäjänmäen osaston avustusanomuksesta ns. puistotädin ja kesäkaitsijan palkkaamista varten ⁵⁾ ja Mannerheimliiton Pakinkylän osaston avustusanomuksesta lastentarhaterveystalon rakentamista varten ⁶⁾.

V. 1948 annettiin lausuntoja kaupunginhallitukselle seuraavista asioista: mallipiirustuksista liitosalueelle puusta rakennettavia lastentarharakennuksia varten ⁷⁾, Puotinkylän—Marjaniemen demokraattisen yhdistyksen esityksestä päiväkodin perustamisesta paikkakunnalle ⁸⁾, Vapaan huollon Haagan keskuksen esityksestä tilavamman huoneiston hankkimisesta Haagan lastentarhalle ja sen toiminnan laajentamisesta ⁹⁾, lastentarhalaitoksia koskevista avustusanomuksista, joita olivat esittäneet Sotainvalidiiden veljesliitto ¹⁰⁾, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys ¹¹⁾, Sedmigradskyn pientenlasten koulu ja Marian turvakoti ¹²⁾, Mannerheimliiton Santahaminan osasto ¹³⁾ ja Pitäjänmäen lastentarha ¹⁴⁾, Osuusliike Elannon lastenseimensä luovuttamista kaupungille koskevasta tarjouksesta ¹⁵⁾, lyhytaikaisten kurssien järjestämisestä lastenhoitajien puutteen poistamiseksi ¹⁶⁾, Malmilla ja Tapanilassa asuvien työläisäitien anomuksesta päiväkotien sijoittamisesta Malmille ¹⁷⁾, virkasääntökomitean ehdotuksesta virkasäännön 1 §:n muuttamisesta ¹⁸⁾, Helsingin—Tukholman komitealle saapuneista avustusanomuksista ¹⁹⁾, lastentarhalaitoksia koskevista lisäavustusanomuksista, joita olivat esittäneet Pasilan lastenseimi ²⁰⁾, Yhdistys Töölön lastenseimi—föreningen Tölö barnkrubba ²¹⁾, Barnavårdsföreningen i Finland ²²⁾, virkasääntökomitean ehdotuksesta uudeksi virkasäännöksi ²³⁾, lastentarhalaitoksia koskevista avustusanomuksista v. 1949 varten, joita olivat esittäneet Pasilan lastenseimi ²⁴⁾, Yhdistys Töölön lastenseimi—föreningen Tölö barnkrubba ²⁵⁾, Barnavårdsföreningen i Finland ²⁶⁾, Helsingin Ensi-koti ²⁷⁾, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys ²⁸⁾, Kottby privata svenska barnträdgård ²⁹⁾ ja Garantiföreningen för Haga svenska barnträdgård ³⁰⁾, Suomen punaisen ristin Uudenmaan piirin anomuksesta tontin luovuttamisesta päiväkoteja varten ³¹⁾, kaupunkilähetyksen anomuksesta avustuksen myöntämisestä 2—3 vuotiaitten lasten päivähuoltoa varten ³²⁾, Mannerheimin lastensuojeluliiton Santahaminan osaston anomuksesta saada avustusta lastentarhatalon rakentamista varten ³³⁾ ja Helsingin Ensi-kodin anomuksesta saada lisäavustusta v. 1948 ³⁴⁾.

Tarkastajat, lääkärit ja kansliahenkilökunta. Lastentarhain tarkastajana oli edelleen tarkastaja E. Borenius, apulaistarkastajana K. Axelson ja tilapäisenä apulaistarkastajana Kotikallion johtaja A. Borg, jolla oli virkavapautta vakinaisesta virastaan. Lastentarhain ja lastenseimien lääkärinä oli edelleen lääketieteen lisensiaatti E. Kivikataja ja apulastentarha Aulan lääkärinä lääketieteen lisensiaatti R. Lagus. Kanslianhoitajana oli jatkuvasti rouva E. Yrjölä, toimistoapulaisena neiti I. Laiho ja elokuun 1 p:stä 1947 alkaen toisena toimistoapulaisena neiti S. Talmo. V.t.toimistoapulaisena toimi neiti H. Ahonen ja tilapäisenä toimistoapulaisena oli lisäksi rouva H. Karttunen, joka tammikuun 1 p:stä 1949 valittiin vakinaiseksi toimistoapulaiseksi. Vahtimestarina oli edelleen neiti E. Hellgren.

Lastentarhain kanslia sijaitsi edelleen vuokrahuoneistossa Unioninkadun 15:ssä.

¹⁾ Lastent. jk. 2 p. lokak. 242 §. — ²⁾ S:n 2 p. lokak. 248 §. — ³⁾ S:n 31 p. lokak. 261 §. — ⁴⁾ S:n 31 p. lokak. 274 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. marrask. 290 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. jouluk. 310 §. — ⁷⁾ S:n v. 1948, 12 p. helmik. 39 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. helmik. 40 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. helmik. 41 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. maalisk. 66 §. — ¹¹⁾ S:n 11 p. maalisk. 67 § ja 15 p. huhtik. 106 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. maalisk. 69 §. — ¹³⁾ S:n 15 p. huhtik. 105 §. — ¹⁴⁾ S:n 15 p. huhtik. 111 §. — ¹⁵⁾ S:n 11 p. maalisk. 68 §. — ¹⁶⁾ S:n 11 p. maalisk. 65 §. — ¹⁷⁾ S:n 14 p. toukok. 134 §. — ¹⁸⁾ S:n 4 p. kesäk. 163 §. — ¹⁹⁾ S:n 6 p. heinäk. 181 §. — ²⁰⁾ S:n 6 p. heinäk. 183 §. — ²¹⁾ S:n 6 p. heinäk. 184 §. — ²²⁾ S:n 20 p. lokak. 256 §. — ²³⁾ S:n 17 p. syysk. 225 §. — ²⁴⁾ S:n 17 p. syysk. 226 §. — ²⁵⁾ S:n 17 p. syysk. 227 §. — ²⁶⁾ S:n 17 p. syysk. 228 §. — ²⁷⁾ S:n 17 p. syysk. 229 §. — ²⁸⁾ S:n 17 p. syysk. 230 §. — ²⁹⁾ S:n 17 p. syysk. 231 §. — ³⁰⁾ S:n 17 p. syysk. 243 §. — ³¹⁾ S:n 9 p. marrask. 284 §. — ³²⁾ S:n 9 p. marrask. 296 §. — ³³⁾ S:n 29 p. jouluk. 331 §. — ³⁴⁾ S:n 29 p. jouluk. 332 §.

II. OPETTAJISTO JA PALVELUSKUNTA

Opettajakunnassa tapahtuneet muutokset. Lastentarhanopettaja H. Yliherne, joka oli tullut virkaansa syyskuun 1 p:nä 1945, erosi helmikuun 22 p:nä 1947. Lastentarhanopettajat M. Salmelin, joka oli tullut virkaansa tammikuun 1 p:nä 1946 ja G. Haglund, joka oli tullut virkaansa syyskuun 1 p:nä 1939, erosivat maaliskuun 31 p:nä 1947. Lastentarhanopettajat K. Kankare, joka oli tullut virkaansa syyskuun 1 p:nä 1947 ja A. Wikström, joka oli tullut virkaansa syyskuun 1 p:nä 1945, erosivat heinäkuun 31 p:nä 1947. Lastentarhanopettajat A. Lindh, joka oli toiminut Tomtebossa syyskuun 1 p:stä 1910 lukien, ja A. Warheenmaa, joka oli toiminut Vuokossa syyskuun 1 p:stä 1907, siirtyivät eläkkeelle elokuun 31 p:nä 1947. Lastentarhanopettaja R. Taulamo, joka oli toiminut Touhulassa syyskuun 1 p:stä 1945 lukien, erosi marraskuun 30 p:nä 1947. Lastentarhanopettaja S. Tammisto, joka oli toiminut Touhulassa elokuun 1 p:stä 1921 tammikuun 10 p:ään 1932 ja Aulassa tammikuun 1 p:stä 1937, kuoli helmikuun 20 p:nä 1947. Lastentarhanopettaja A-L. Valtialla oli palkatonta lomaa tammikuun 7 p:stä 1947 vuoden loppuun, jonka aikana hän hoiti Haagan lastentarhan johtajan virkaa.

Kesäkuun 13 p:nä 1947 pidetyssä johtokunnan kokouksessa valittiin seuraavat lastentarhanopettajat: M. Valve Alku lastentarhaan, M. Jussila Alppimajaan, A. Aro Annalan, K. Siveri Leppäsuon ja K. Soinne Vallilan lastentarhaan sekä E. Hornamo Vuokkoon, jotka kaikki astuivat virkoihinsa syyskuun 1 p:nä 1947. Samalla päätettiin siirtää opettaja M. Syrjänen Leppäsuon lastentarhasta opettajaksi Virkkulan lastentarhaan ja hänen tilalleen Leppäsuolle määrättiin lastentarhanopettaja K. Autio. Marraskuun 25 p:nä 1947 pidetyssä johtokunnan kokouksessa valittiin opettajiksi Kallion lastenseimeen A. Maunu; joulukuun 18 p:nä 1947 pidetyssä kokouksessa valittiin opettajat H. Hänninen apulastentarha Aulaan ja K. Autio Lauttasaaren lastentarhaan. Samalla päätettiin siirtää apulastentarha Aulasta opettajat K. Bergqvist Bertha-Maria-Hemmet nimiseen lastentarhaan ja B. Plötz Tomtebo lastentarhaan sekä opettaja R-M. Roschier Tomtebo lastentarhasta Solhem nimiseen lastentarhaan.

Avoinna olevia virkoja ja koko toimintakauden kestäviä sijaisuuksia hoitivat kevätkaudella lastentarhanopettajat K. Soinne, S. Kuurme, B. Schauman ja H. Hänninen sekä syyslukukaudella lastentarhanopettajat S. Kilpeläinen, I. Ahomaa, I. Ervi, T. Löngren, H. Nygård, T. Valtonen, K. Autio ja V. Julin. Tilapäisinä opettajina laitosten tilapäisissä osastoissa toimivat syyslukukaudella E. Hirvelä, B. Lindberg ja S. Kilpeläinen. Alku lastentarhan opettaja M. Jurva hoiti edelleen avointa virkaa Aulassa ja opettaja J. Vire hoiti ylimääräistä osastoa Alku lastentarhassa v:n 1947.

Lastentarhanopettaja T. Eholuoto, joka oli tullut virkaansa syyskuun 1 p:nä 1946, erosi maaliskuun 31 p:nä 1948, lastentarhanopettaja A. Kalkkinen, joka oli toiminut Touhulassa syyskuun 19 p:stä 1945 alkaen, erosi elokuun 31 p:nä 1948 siirtyäkseen toiseen virkaan, lastentarhanopettaja A-L. Lehtonen, joka oli toiminut Annalan lastentarhassa syyskuun 1 p:stä 1945 alkaen, erosi marraskuun 30 p:nä 1948 siirtyäkseen toiselle paikkakunnalle. Lastentarhanopettajat B. Luther, joka oli toiminut Kumtähdenkadun lastentarhassa syyskuun 1 p:stä 1911 alkaen ja siirtynyt sieltä Barnabo nimiseen lastentarhaan syyskuun 1 p:nä 1914, K. Turppa, joka oli toiminut Kotikallion lastentarhassa syyskuun 1 p:stä 1917 ja L. Fagerlund, joka oli toiminut Hemgård nimisessä lastentarhassa syyskuun 1 p:stä 1911 alkaen, siirtyivät eläkkeelle elokuun 31 p:nä 1948. Lastentarhanopettaja T. Tammiala, joka oli tullut Viipurin kaupungin lastentarhasta Virkkulan lastentarhaan ja sieltä Munkkiniemen lastentarhaan tammikuun 1 p:nä 1946, siirtyi eläkkeelle syyskuun 30 p:nä 1948. Lastentarhanopettaja T. Kilpi, joka oli toiminut Vuokossa syyskuun 1 p:stä 1912, siirtyi eläkkeelle joulukuun 31 p:nä 1948.

Joulukuun 18 p:nä 1947 pitämässään kokouksessa lastentarhain johtokunta valitsi lastentarhanopettaja K. Aution Lauttasaaren lastentarhaan sekä joulukuun 30 p:nä 1947 pitämässään kokouksessa lastentarhanopettajat M. Lounelan Haagan lastentarhaan ja K. Grothin Pakilan lastentarhaan, jotka kaikki astuivat virkoihinsa tammikuun 1 p:stä 1948. V:n 1948 alusta siirtyivät myöskin Oulunkylän lastentarhanopettajat I. Polvinen ja M. Lehtonen Helsingin kaupungin palvelukseen. Kesäkuun 4 p:nä 1948 pitämässään kokouksessa lastentarhain johtokunta valitsi seuraavat lastentarhanopettajat: M. Aiolan, joka siirrettiin Onnelasta Annalan lastentarhaan, I. Liukun Kallion, V. Julinin Leppäsuon, I. Ervin Munkkiniemen, I. Ahomaan Sirkkulan, A. Orkamon

Tapiolan, V. Vantin Touhulan, R. Tängin Haagan ja E. Apajalahden Oulunkylän lastentarhaan, S. Winterbäckin Barnabo, A-M. Karjagin Bertha-Maria-Hemmet, G. Dyhrin Hemgård, A. Bendixin Solhällä ja H. Nygårdin Tomtebo nimiseen lastentarhaan. Lastentarhanopettaja T. Leppo siirtyi syyskuun 1 p:stä 1948 vakinaiseksi opettajaksi Ebeneserkodin lastentarhaan.

Avoimna olevia opettajanvirkoja hoitivat kevätlukukaudella lastentarhanopettajat M. Neittamo, S. Kilpeläinen, I. Helso, I. Ervi, I. Ahomaa, T. Valtonen, H. Nygård, E. Olander, G. Dyhr, A. Bendix, P. Rajalinna, I. Liukku, A-M. Karjagin ja E. Hirvelä sekä syyskaudella lastentarhanopettajat S. Kilpeläinen, M. Neittamo, T. Valtonen, P-L. Lehti, M. Palmqvist, M. Raappana, S. Lampenius, P. Rajalinna ja G. Funck. Ahtolan päiväkodin opettajan virkaa hoiti syyskuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 1948 Kotikallion lukutuvan opettaja A. Sinisalo, jonka sijaisena Kotikallion lukutuvassa oli neiti A. Hyrkki. Lastentarhanopettaja J. Vire hoiti edelleen ylimääräistä osastoa Alku lastentarhassa v:n 1948.

Lastentarhanopettajien puute vaikeutti monin tavoin toimintaa ja palkkalautakunnalta oli anottava, että eläkkeellä olevat opettajat saisivat tarpeen tullen toimia sijaisina.

Ebeneserkodin hallitus siirsi väliaikaisesti lastentarhanopettajat H. Kailan ja M. Porran Jyväskylän seminaariin, minkä vuoksi heille myönnettiin palkatonta lomaa opettajaviroistaan Helsingissä syyskuun 1 p:stä 1947 toukokuun 31 p:ään 1948 ja heidän sijaisiksiin palkattiin lastentarhanopettajat M. Palmqvist ja R-L. Rauhala. Hallitus myönsi lastentarhanopettaja T. Niemelle pyytämänsä eron virastaan elokuun 31 p:stä 1947 alkaen, hänen siirtyessään takaisin lähetystyöhön. Ebeneserkodin lastentarhoissa avoimna olevia virkoja hoitivat Hemgård lastentarhan opettaja G. Stude ja syyskuun 1 p:stä 1947 alkaen Tapiolan lastentarhan opettaja T. Leppo. Kolmatta avoimna olevaa virkaa hoiti lastentarhanopettaja M. Huttunen syyskuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 1947. Ebeneserkodin hallitus valitsi lastentarhanopettaja K. Tyrylän vakinaiseksi opettajaksi kouluiäkäisten päiväkotiiin maaliskuun 1 p:stä 1947 alkaen, lastentarhanopettaja R. Tenleniuksen vakinaiseksi opettajaksi lastentarhaan toukokuun 1 p:stä 1947 alkaen ja lastentarhanopettaja G. Studen vakinaiseksi opettajaksi lastentarhaan tammikuun 1 p:stä 1948 alkaen.

Ebeneserkodin hallitus siirsi vielä väliaikaisesti lastentarhanopettaja H. Kailan Jyväskylän seminaariin, minkä vuoksi hänelle myönnettiin palkatonta lomaa syyskuun 1 p:stä 1948 toukokuun 31 p:ään 1949 ja hänen tilallaan toimi lastentarhanopettaja E. Hautaniemi. Tammikuun 31 p:nä 1948 opettaja M. Porra erosi virastaan siirtyäkseen Jyväskylän kaupungin palvelukseen. V.t. opettajana kevätlukukaudella toimi lastentarhanopettaja R-L. Rauhala. Toukokuun 9 p:nä 1948 tuli lastentarhanopettaja M. Huttunen vakinaiseksi opettajaksi Ebeneserkodin lastentarhaan.

Avoimna olevia lastenseimien johtajan virkoja hoitivat Vallilan lastenseimessä neiti S. Laasio ja Toukolan lastenseimessä neiti M. Arkman, kunnes johtokunta marraskuun 25 p:nä 1947 valitsi heidät vakinaisiksi johtajiksi mainittuihin laitoksiin. Fylgian lastentarhan v.t. johtaja K. Airio valittiin toukokuun 9 p:stä 1947 alkaen lastentarhan vakinaiseksi johtajaksi ja kesäkuun 3 p:stä 1947 alkaen Munkkiniemen lastentarhan v.t. johtaja O. Eerikäinen-Harkko lastentarhan vakinaiseksi johtajaksi. Johtaja O. Lundberg, joka oli toiminut opettajana Touhulassa syyskuun 1 p:stä 1914 alkaen ja tuli johtajaksi samaan laitokseen elokuun 1 p:stä 1918 alkaen ja Päivölään v. 1920, siirtyi eläkkeelle syyskuun 30 p:nä 1947. V.t. johtajaksi määrättiin Suomenlinnan lastentarhan johtaja T. Wiherheimo, joka toukokuun 1 p:nä 1948 pidetyssä johtokunnan kokouksessa valittiin vakinaiseksi johtajaksi. Tämän sijaisena Suomenlinnan lastentarhassa oli opettaja T. v. Bell, jonka johtokunta kesäkuun 4 p:nä 1948 valitsi lastentarhan vakinaiseksi johtajaksi. Johtajat A. Zimmermann ja L. Warheenmaa oikeutettiin saavuttamastaan eroamisistä huolimatta jäämään virkoihinsa v:n 1947 loppuun. Johtaja A. Borgin toimiessa tilapäisenä apulaistarkastajana, määrättiin Kotikallion v.t. johtajaksi Toimelan päiväkodin johtaja K. Marjomaa ja hänen sijaisekseen syyskuun 1 p:stä 1947 alkaen lastentarhanopettaja H. Hamberg.

Lastentarhan johtaja L. Warheenmaa, joka oli toiminut Päivölän opettajana syyskuun 1 p:stä 1914 alkaen ja Vuokon johtajana syyskuun 1 p:stä 1921 alkaen, siirtyi eläkkeelle heinäkuun 31 p:nä 1948. Lastentarhan johtajaksi valittiin lastentarhanopettaja E. Hornamo elokuun 1 p:stä 1948 alkaen. Johtaja A. Borgin toimiessa edelleen tilapäisenä apulaistarkastajana, Toimelan päiväkodin johtaja hoiti Kotikallion johtajan tehtäviä, kunnes johtokunta päätti vapauttaa johtaja Borgin

kokonaan johtajan tehtävistä ja siirtää hänet avoinna olevaan opettajan virkaan. Kotikallion vakinaiseksi johtajaksi valittiin elokuun 27 p:stä 1948 alkaen johtaja K. Marjomaa, jonka sijaisena Toimelan päiväkodissa toimi lastentarhanopettaja H. Hamberg. Kalliorinteen lastenseimen johtaja M. Kallamaa, joka tuli virkaansa syyskuun 1 p:nä 1941, erosi kesäkuun 30 p:nä 1948 siirtyäkseen toiselle paikkakunnalle ja hänen tilalleen määrättiin vt. johtajaksi Kallion lastenseimen johtaja A. Maunu, jonka johtokunta joulukuun 3 p:nä 1948 valitsi vakinaiseksi johtajaksi.

Kallion lastenseimen vt. opettajana heinäkuun 1 p:stä 1948 lukien oli neiti S. Lehtonen. Ahtolan päiväkodin tilapäiseksi johtajaksi määrättiin syyskuun 1 p:stä 1948 lukien Kotikallion päiväkodin opettaja L. Koski. V:n 1948 alusta Oulunkylän lastentarha siirtyi kaupungin haltuun, jolloin johtokunta kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti päätti nimittää laitoksen johtajan, lastentarhanopettajan A. Merikosken sekä lastentarhanopettajat I. Polvisen ja M. Lehtosen vakinaisiksi viranhaltijoiksi virkoja haettavaksi julistamatta. Joulukuun 18 p:nä 1949 lastentarhain johtokunta valitsi seuraavat henkilöt johtajiksi alla mainittuihin laitoksiin: A-L. Valtialan Haagaan perustettavaan lastentarhaan, L. Santalan Pakilan lastentarhaan ja E. Pajakaran Pirkkolan lastentarhaan, jotka kaikki ryhtyivät hoitamaan toimiaan tammikuun 1 p:stä 1948 alkaen.

Johtokunnan anomuksesta palkkalautakunta oikeutti johtaja L. Warheenmaan pysymään virassaan heinäkuun 31 p:ään 1948 sekä johtajat A. Zimmermannin ja S. Björnbergin pysymään viroissaan v:n 1948 loppuun saavuttamastaan eroamisistä huolimatta.

Lastentarhain ja niihin liittyvien laitosten opettajistoon kuului kertomusvuosina seuraava määrä henkilöitä:

	1947	1948	1948
Johtajat ja opettajat • <i>Directrices et institutrices</i>	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$
Varsinaiset lastentarhat (<i>Jardins d'enfants proprement dit</i>)	127	134	136
Kokopäiväosastot (<i>Nurserys</i>)	34	37	37
Koululasten päiväkodit (<i>Classes ouvrières</i>)	12	12	14
Lukutupa ja kerhot (<i>Salle de lecture</i>)	2	2	2
Seimet (<i>Crèches</i>)	8	8	9
Yhteensä (<i>Total</i>)	183	193	198

Kokoukset. Tarkastajan kutsumana kokoontui lastentarhain opettajisto v. 1947 helmikuun 2 p:nä, maaliskuun 3 p:nä ja 31 p:nä, huhtikuun 22 p:nä ja lokakuun 15 p:nä. Säännöllisten olojen palattua pohdittiin tärkeitä pedagogisia kysymyksiä ja neuvoteltiin menettelytavoista. Helmikuun kokouksessa keskusteltiin opettaja M. Airilan alustuksen pohjalla lasten ulkoilusta ja askartelusta ulkosalla, maaliskuun ja huhtikuun kokouksissa keskusteltiin seuraavista aiheista: kokopäiväosaston tarpeellisuus ja tarkoituksenmukaisuus, lasten itsenäisyys ja oikea vapaus, 6—7-vuotiaitten lasten tarpeiden tyydyttäminen ja kasvattajapersoonallisuuden kehittäminen. Lokakuun kokouksessa selostettiin V Pohjoismaisessa lastentarhakokouksessa Hillerødissä ja Kööpenhaminassa käsiteltyjä kysymyksiä sekä käyntejä Kööpenhaminan lastentarhoissa ja päiväkodeissa. Lastentarhan johtajat Lundqvist ja Laitinen sekä opettajat Hyvärinen, Keinänen ja Tyrylä esittivät varsinkin selostuksia kokouksen keskeisimmistä keskustelukysymyksistä: kotien elinehdot nykyaikaisessa yhteiskunnassa, lastentarhan organisointi psykologis-pedagogisten periaatteiden mukaan, kasvatus vapauteen ja yhteistoimintaan sekä kuvasivat tanskalaisten laitosten järjestelyä ja toimintaa. Päiväkotien opettajien kokous pidettiin tarkastajan kutsusta lokakuun 29 p:nä ja siinä käsiteltiin päiväkotien erikoiskysymyksiä. V. 1948 päiväkotien opettajat kokoontuivat marraskuun 3 p:nä ja joulukuun 1 p:nä neuvottelemaan päiväkotien kasvatus- ja askartelutoiminnasta.

Laitosten johtajat kokoontuivat tarkastajan kutsumina v. 1947 tammikuun 8 p:nä, huhtikuun 16 p:nä, toukokuun 7 p:nä, elokuun 30 p:nä ja marraskuun 3 p:nä sekä v. 1948 tammikuun 7 p:nä, helmikuun 23 p:nä, huhtikuun 7 p:nä, toukokuun 4 p:nä, elokuun 27 p:nä ja lokakuun 27 p:nä. Johtajien kokouksissa neuvoteltiin lastentarhalaitosten toiminnan järjestelystä, talouden hoidosta sekä monista muista käytännöllisistä asioista.

Palveluskunta. Palveluskuntaan kuuluivat talousapulaiset, joita yleensä oli yksi jokaisessa laitoksessa, mutta suuremmissa useampia, lastenhoitajat, jotka yleensä toimivat lastenseimissä, päiväkodeissa ja muutamissa lastentarhoissa sekä ns. aputyöt, jotka auttoivat opettajia lasten hoidossa ja suorittivat siivous- ym. taloustoimia. Palveluskuntaan kuului kertomusvuosina seuraava henkilömäärä:

	1947	1948	1948
	¹ / ₁₀	¹ / ₂	¹ / ₁₀
Palveluskunta • <i>Domestiques</i>			
Talousapulaisia (<i>Servantes</i>)	¹) 48	¹) 54	⁶) 56
Lastenhoitajia (<i>Bonnes</i>)	²) 36	⁴) 38	⁶) 38
Aputyttöjä (<i>Aides</i>)	92	99	97
Yhteensä (<i>Total</i>) ³)	176	191	191

Talousapulainen I. Förström, joka oli toiminut Solhem nimisessä lastentarhassa toukokuun 1 p:stä 1912 alkaen, siirtyi eläkkeelle elokuun 31 p:nä 1947. Barnabo nimisen lastentarhan talousapulainen T. Kallio, joka oli tullut toimeensa syyskuun 1 p:nä 1913, siirtyi eläkkeelle heinäkuun 31 p:nä 1947. Talousapulainen L. S. Torniainen, joka oli tullut Rauhalan lastentarhaan tammikuun 15 p:nä 1946, siirtyi sairauden tähden eläkkeelle lokakuun 31 p:nä 1947. Talousapulainen M. Hautanen, joka oli toiminut Pääskylän lastentarhassa syyskuun 1 p:stä 1913 alkaen, siirtyi eläkkeelle joulukuun 31 p:nä 1948.

Harjoittelijat. Ebeneserkodin lastentarhanopettajaseminaarin oppilaat harjoittelivat laitoksen omissa lastentarhoissa, lastenseimissä ja päiväkodissa sekä osittain myöskin Alppimajan, Kalevan, Kalliorinteen, Kotikallion, Pääskylän, Tapiolan, Touhulan, Vallilan, Virkkulan ja Solhällan lastentarhoissa ja päiväkodeissa.

Sairaus- ym. lomat. Laitosten johtokunta myönsi v. 1947 eripituisia virkavapauksia sairauden vuoksi 31 viranhaltijalle, synnytyslomia 8 viranhaltijalle sekä palkatonta lomaa yksityisasiain vuoksi 10 viranhaltijalle. V. 1948 vastaavat luvut olivat 44, 4 ja 13.

III. LASTENTARHAIN LUKUMÄÄRÄ, ERI TOIMINTAMUODOT YM.

Uusien lastentarhalaitosten perustaminen. Lastentarhain johtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto oli jo huhtikuun 16 p:nä 1942 päättänyt perustaa kouluikäisten lasten päiväkodin Porvoonkadun seuduille ja kesäkuun 16 p:nä 1943 uuden suomenkielisen lastentarhan Taka-Töölöön sekä tammikuun 17 p:nä 1945 lastentarhan ja lastenseimen Käpylään. Mutta huoneistojen puutteen vuoksi oli pakko vieläkin siirtää näiden erittäin tarpeellisten laitosten perustaminen myöhempään ajankohtaan. Pirkkolan lastentarhan huoneisto valmistui myöhään syksyllä, joten toiminta voitiin aloittaa vasta joulukuun alussa. Syksystä 1949 alkaen saatiin vuokratuksi väliaikainen huoneisto talossa Vaasankatu 5 ja valmistelutöiden jälkeen Ahtolan päiväkotia avattiin syyskuun 20 p:nä 1948.

Tilapäisten kokopäivä- ja seimiosastojen perustaminen. Jo syksystä 1946 oli eräiden lastentarhain ja lastenseimien toimintaa tilapäisesti laajennettu ja kertomusvuosina oli tilapäistä toimintaa pakko jatkaa tilojen ahtaudesta huolimatta. Syyskauden alussa oli lastentarhoihin pyrkivien lasten luku edelleen suuri. Jokaiseen lastentarhaan otettiin lapsia jonkin verran enemmän kuin oli paikkoja, mutta siitä huolimatta oli evättävä pääsy sadoilta lapsilta. Lastentarhain huoneistotilat eivät sallineet normaaliosastojen lisäämistä, mutta tilapäisiä normaaliosastoja perustettiin syksyllä 1947 Suomenlinnan lastentarhaan ja Bertha-Maria-Hemmet nimiseen lastentarhaan, joissa toiminta jatkui koko seuraavan vuoden. Leppäsuon lastenseimen yhteydessä ylläpidettiin edelleen tilapäistä 2—3 vuotiaitten osastoa ja kevätkaudella siellä toimi myöskin laajennettu lastentarhan kokopäiväosasto, mikä kuitenkin ajan pitkään osoittautui käytettävänä olevissa huone-

¹) Näistä 7 siivoojaa. — ²) Näistä 22 koulutettua. — ³) Lisäksi 1 lämmittäjä. — ⁴) Näistä 25 koulutettua. — ⁵) Näistä 8 siivoojaa. — ⁶) Näistä 24 koulutettua.

neistotiloissa mahdolliseksi. Toiminta siirtyi syyskuun 1 p:stä 1947 alkaen Pienolan lastentarhaan ja jatkui siellä, ahtaissa huoneistotiloissa v:n 1947 loppuun. Toinen 2—3 vuotiaitten lastenseimiosasto, joka toimi Solhem nimisessä lastentarhassa, muutettiin syyskuun 1 p:stä 1947 alkaen vakinaiseksi kokopäiväosastoksi ja tilapäinen 2—3 vuotiaitten lasten seimiosasto sijoitettiin Kotivaran päiväkodin yhteyteen, jossa se toimi edelleen keväällä 1948, mutta syyskuun alusta muutettiin päiväkotiksi lastentarhan kokopäiväosastoksi. Tilapäisiä lastentarhaosastoja järjestettiin v:ksi 1947 Bertha-Maria-Hemmet nimiseen lastentarhaan ja syksyllä 1947 myöskin Suomenlinnaan sekä v. 1948 tilapäisten osastojen toiminta jatkui myöskin Toukolan ja Leppäsuon lastenseimessä sekä Hemgård nimisen lastentarhan yhteydessä. Laajennettua kokopäivätoimintaa ylläpidettiin jatkuvasti Päiväpirtin lastentarhassa ja Toukolan lastenseimessä.

Leppäsuon päiväkodin nimi päätettiin muuttaa Väinöläksi tammikuun 1 p:stä 1948 alkaen.

Huoneistot. Kaikki laitokset sijaitsivat kertomusvuosina entisissä huoneistoissaan, lukuun ottamatta Lauttasaaren lastentarhaa, joka siirrettiin kaupungin ostamaan ja kunnostamaan huvilaan Pohjoiskaari n:o 48. Korjausten puute monissa laitoksissa, varsinkin lattioiden huono kunto tuotti hankaluutta. Myöskin ulkoilupaikkojen puute vaikeutti toimintaa. Tämän johdosta johtokunta anoi kansakoulujen johtokunnalta oikeutta käyttää osaa kansakoulun pihamaata Lapinlahdenkadun n:o 6:ssa. Pirkkolan uusi lastentarha sijoitettiin vuokrahuoneistoon Lehtotie n:o 9.

Leppäsuon ja Brävallan huviloissa suoritetuissa palotarkastuksissa tehtyjen muistutusten johdosta lastentarhain johtokunta huhtikuun 24 p:nä 1948 esitti kaupunginhallitukselle, että kiinteistölautakunnan tehtäväksi annettaisiin ryhtyä toimenpiteisiin paloturvallisuuden parantamiseksi näissä taloissa. Kaupunginhallitus päätti antaa yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi kunnostaa Kalmistokadun talon n:o 5 rakennustoimiston laatiman suunnitelman mukaisesti ja myönsi tarkoitukseen 1 039 000 mk. Muutostöiden suorittamiseksi Päiväpirtin lastentarhassa Rajasaarenkadun 2:ssa myönnettiin 209 000 mk.

V:n 1948 alusta siirtyivät kaupungin hallintaan Oulunkylän lastentarha, jossa oli paikkoja 75 lapselle, näistä 25 kokopäiväosastossa ja Pakilan lastentarha, jossa oli paikkoja 25 lapselle, näistä 15—20 kokopäiväosastossa. Vuoden alusta toimi myöskin uusi Haagan lastentarha, joka sijoitettiin Vapaan huollon Haagan osaston entiseen huoneistoon Laaksotien 1:een ja jossa oli paikkoja 50 lapselle, näistä 25 kokopäiväosastossa.

Erilaatuisten laitosten lukumäärä. Helsingin kaupunki ylläpiti v. 1948 seuraavassa taulukossa mainittua 45 lastentarhalaitosta, joista 1 lastentarhan yhteydessä oli lastenseimi, päiväkotiki ja lasten lukutupa, 5 lastentarhan yhteydessä oli lastenseimi ja 1 lastentarhan yhteydessä oli kouluikäisten lasten päiväkotiki. Erillisiä lastentarhoja oli 32, erillisiä lastenseimiä 3, erillisiä päiväkoteja 4 ja apulastentarhoja 1. Kaupunki suoritti edelleen samojen perusteiden mukaan kuin omilla laitoksissaankin Hanna Rothmanin ja Elisabeth Alanderin laitokset -nimisen säätiön omistaman Ebeneserkodin lastentarhain, päiväkodin ja lastenseimen kustannukset sekä valvoi niiden toimintaa.

Lastentarhat ja niihin liittyvät laitokset syksyllä 1948

Jardins et institutions d'enfants, semestre d'automne 1948

Laitokset <i>Jardins d'enfants</i>	Johtajia ja opettajia <i>Directrices et ins- titutrices</i>	Hoidokkipaikkojen lukumäärä. <i>Places disponibles</i>			
		Varsinai- sissa lasten- tarhoissa <i>Jardins d'enfants proprement dits</i>	Kokopäivä- osastoissa <i>Nurserys</i>	Koululasten päivä- kodeissa <i>Classes ouvrières</i>	Seimissä <i>Crèches</i>
Kaksikieliset • <i>Bilingues</i>	47	715	215	50	106
Ebeneserkoti, Helsinginkatu 3—5					
Suomenkielinen osasto	16	175	25	50	18
Ruotsinkielinen osasto	—	75	25	—	—
Haaga, Laaksotie 1	3	50	25	—	—
Lauttasaari, Pohjoiskaari 48	4	75	25	—	—
Munkkiniemi, Kaartintorppa	5	75	25	—	12
Oulunkylä, Koivikko 1	4	75	25	—	—
Pasila, Hertankatu 16					
Suomenkielinen osasto	4	50	25	—	—
Ruotsinkielinen osasto	—	25	—	—	—
Toukola, Limingantie 78					
Suomenkielinen osasto	4	50	25	—	—
Ruotsinkielinen osasto	—	25	—	—	—
Aula, Eläintarhantie 1					
Suomenkielinen osasto	4	40	15	—	—
Ruotsinkielinen osasto	—	—	—	—	—
Kalliorinteen seimi, Länt. Brahenkatu 12	1	—	—	—	30
Toukolan kunnallinen lastenseimi, Rantakortteli 4	1	—	—	—	30
Vallilan kunnallinen lastenseimi, Sammatintie 6...	1	—	—	—	16
Suomenkieliset • <i>Finnois</i>	117	2 025	580	250	96
Ahtola, Vaasanrinne 5	2	—	—	50	—
Alku, Väinöläncatu 5—7	6	125	40	—	—
Alppimaja, Castréninkatu 28	6	100	25	—	18
Annala, Hämeentie 152	4	75	25	—	—
Kaleva, Castréninkatu 18	4	75	25	—	—
Kallio, Siltasaarencatu 11	5	100	25	—	—
Kalliorinteen lastentarha, Länt. Brahenkatu 12...	4	75	25	—	—
Kotikallio, Hämeentie 85—87	10	100	40	50	16
Kotivara, Eläintarhantie 3	3	—	—	50	20
Leppäsuon lastentarha, Kalmistok. 5	5	75	25	—	42
Onnela, Tehtaancatu 21	5	100	25	—	—
Pakila, Elontie 59	2	25	25	—	—
Pienola, Lapinlahdenkatu 13	4	75	25	—	—
Pirkkola, Lehtotie 9	1	25	—	—	—
Päiväpirtti, Rajasaarenk. 2	6	125	25	—	—
Päivölä, Ehrensärdintie 31	5	100	25	—	—
Pääskylä, Hämeentie 39	4	75	25	—	—
Rauhala, Mannerheimintie 22	5	100	25	—	—
Sirkkula, Sammatintie 4—6	5	100	25	—	—
Suomenlinna, Iso Mustasaari	3	75	—	—	—
Tapiola, Kaarlenkatu 19	4	75	25	—	—
Toimela, Vuorimiehenkatu 12	2	—	—	50	—
Touhula, Neljäs linja 14	4	75	25	—	—
Valkama, Vesisäilönkatu 25	5	100	25	—	—
Vallila, Sturenkatu 23	5	100	25	—	—
Virkkula, Snellmaninkatu 19	4	75	25	—	—
Vuokko, Laivurinkatu 10	4	75	25	—	—
Väinölä, Kalmistokatu 5	—	—	—	50	—
Ruotsinkieliset • <i>Suëdois</i>	32	575	150	50	15
Barnabo, Tehtaancatu 13	4	75	25	—	—
Bertha-Maria-hemmet, Töölönkatu 47	7	150	25	—	—
Fylgia, Tehtaancatu 16	4	50	—	50	—
Hemgård, Hämeentie 67	5	75	25	—	15
Solhem, Laivurinrinne 2	4	75	25	—	—
Solhällä, Toinen linja, 2	4	75	25	—	—
Tomtebo, Fredrikinkatu 45	4	75	25	—	—
Kaikkil lastentarhat (Somme totale)	196	3 315	945	350	217

IV. KASVATUS, HOITO JA OPETUS

Lastentarhain ja niihin liittyvien lastenseimiä ja päiväkotien tarkoituksena on lasten kotikasvatuksen tukeminen ja täydentäminen edistämällä heidän ruumiillista, henkistä ja siveellistä kehitystään ja tyydyttämällä kunkin ikästeen ja yksilön tarpeita.

Lastenseimet. Lastenseimiin otettiin lapsia, joiden ikä vaihteli 3 kuukaudesta 3 vuoteen, mutta erikoistapauksessa otettiin nuorempiakin. Varsinainen päivittäinen toiminta-aika oli klo 7—17, mutta monet lapset tuotiin seimeen jo ennen klo 7 ja noudettiin klo 17 jälkeen äitien palatessa työstään. Päiväjärjestykseen kuului aamupesu, kaksi lämmintä ateriaa, välipala, lepoaika, ulkoilua ja leikkiä. Lasten hoivaamisessa kiinnitettiin huomiota lasten ruumiillisen kunnon ja henkisen kehittymisen edistämiseen sekä pyrittiin totuttamaan lapsia hyviin tapoihin. Mahdollisuksien mukaan lapset saivat liikkua ja leikkiä vapaasti sekä sisällä että ulkona ja siten kehittää ruumiillisia ja henkisiä voimiaan. Sopivien ulkoilupaikkojen puute eräissä laitoksissa aiheutti kuitenkin hyvinkin tuntuja vaikeuksia.

Lastentarhat. Lastentarhoihin otettiin 3—6 vuotiaita lapsia, jotka ryhmitettiin joko samanikäisten tai eri-ikäisten osastoihin. Lastentarhain normaaliosastoihin lapset saapuivat klo 9.30—10 välisenä aikana, muutamissa laitoksissa jo tuntia aikaisemmin, minkä jälkeen päivän toiminta aloitettiin lyhyellä aamuhartaudella ja jatkui sen jälkeen neljä tuntia. Kokopäiväosastoihin lapset saapuivat klo 7:stä alkaen, muutamit jo aikaisemminkin, ja monet lapset noudettiin vasta klo 17 jälkeen. Kokopäiväosastoihin otettiin ansiotyössä käyvien äitien lapsia ja lapsia, jotka muista samantapaisista syistä olivat erikoisesti hoidon ja kasvatuksen tarpeessa. Lastentarhalaitosten normaaliosastojen toiminta kohdistui siten laajoihin väestöpiireihin ja oli tarkoitettu tyydyttämään asutuskeskuksen ahtaissa oloissa elävien perheiden lastentarhaikäisten lasten tarpeita. Olosuhteiden pakosta jouduttiin myöskin ottamaan aivan liian paljon lapsia mm. kokopäiväosastoihin, mutta pitkäaikainen oleskelu suuressa lapsijoukossa rasitti lapsia ja rajoitti heidän vapauttaan. Entistä enemmän pyrittiin tutustuttamaan lapsia ympäröivään elämään, retkeilemään heidän kanssaan sekä antamaan heille tilaisuutta itsenäiseen luovaan toimintaan ja vapaaseen askarteluun yksilöllisten taipumusten mukaan. Mikäli sääsuhteet vain sallivat oleskeltiin päivittäin myöskin ulkosalla, joskin ulkoilupaikkojen puute lastentarhan läheisyydessä monin paikoin oli suurena esteenä ja pienten lasten kuljettaminen ulkoilupaikoille oli hyvin hankalaa.

Lastentarhain normaaliosastoissa päiväjärjestykseen kuului yksi lämmin ateria, kokopäiväosastoissa kaksi ateriaa, välipala ja päivälepo. Lapset suorittivat, niinkuin ennenkin, pieniä kotitöitä, kuten perunankuorimista, pöydän kattamista, ruoan tarjoilua ja monia pieniä luottamustehtäviä. Kussakin lastentarhassa laadittu toimintaohjelma perustui lasten kanssa tehtyihin retkeilyihin ym. omakohtaisesti koettuun. Retkeilyt ja muut havaintotilaisuudet antoivat aiheita opettajien ja lasten välisiin keskusteluihin. Vaikutelmia täydensivät ja syvensivät raamatun ym. kertomukset, laulut ja kuvien katselu. Pidettyjä askarteluja olivat piirustaminen, palikka-rakentelu, muovailu, paperinleikkaus, vesivärimaalaus ja pienet käsityöt. Liikunnallista kasvatusta edistivät voimistelu, rytmilliset harjoitukset ja laululeikit. Järjestetyn toiminnan ohella oli paljon vapaata askartelua ja leikkiä.

Apulastentarhat. Apulastentarha Aulassa toiminta jatkui entiseen tapaan. Lapset olivat lastentarhassa klo 10—14 ja kokopäiväosastossa klo 7—17. Päivän ohjelmaan kuului askartelua, laulua, leikkiä ja ulkoilua sekä lämmin ateria, kokopäiväosastoilla kaksi ateriaa, välipala ja lepoaika. Kehittyneemmät lapset harrastivat lisäksi lukemista, kirjoittamista ja laskemista. Varsinkin työluokilla tuotti työtöiden puute vaikeuksia.

Koululasten päiväkodit. Päiväkotien toiminta oli järjestetty samoin kuin aikaisempinakin vuosina. Lapset oleskelivat päiväkodeissa enimmäkseen kahdessa ryhmässä, joko klo 8.30—13 tai klo 12—17. Lapset valmistivat päiväkodeissa koulutehtäviänsä, osallistuivat monenlaisiin kotitaloustoimiin, tekivät käsityöitä, veistelivät ja näpertelivät, leikkivät ja urheilivat. Sekä aamu- että iltapäivävuorolla nautittiin lämmin ateria.

Lukutupa ja kerhot. Kotikallion lukutupa oli v. 1947 avoinna tammikuun alusta toukokuun 10 p:ään ja syyskuun 3 p:stä joulukuun 20 p:ään. Lukutuvassa käyntien lukumäärä oli 7 333. Satu- iltoja oli 8. Kerhot kokoontuivat 16 kertaa, minkä lisäksi järjestettiin muutamia kerhojuhlia.

Ebeneserkodin kouluikäisten Iltarusko kerho kokoontui kevätkaudella 12 kertaa ja syyskaudella 9 kertaa. Kirjoissa oli keväällä 105 ja syksyllä 115 lasta. V. 1948 lukutupa oli avoinna tammikuun alusta toukokuun loppuun ja syyskuun alusta joulukuun 20 p:ään. Vuoden lopulla lukutuvan toiminta lopetettiin ja huoneisto kunnostettiin lastenseimeä varten. Lukutupa oli toiminut v:sta 1923 ja koonnut piiriinsä suuret lapsijoukot, mutta erillisenä kaupungin muusta kirjastotoiminnasta ei enää vastannut tarkoitustaan. Ebeneserkodin koululasten kerho kokoontui kevätkaudella v. 1948 11 ja syyskaudella 9 kertaa, osanottajien ollessa vastaavasti 75 ja 56.

Yhteistyö lasten vanhempien kanssa. Yhteisiä illanviettoja oli v. 1947 152 ja v. 1948 142, joissa laitosten opettajat, lastentarhain lääkärit, lasten vanhemmat ja yksityiset asianharrastajat pitivät esitelmää ja esittivät musiikki- ym. ohjelmaa ja joissa keskusteltiin kasvatuskysymyksistä, lastentarhan tarkoituksesta ja toiminnasta. Viimeinen kokous kevätkaudella 1948 omistettiin niille lapsille, jotka seuraavana syksynä siirtyivät kouluun, ja heidän vanhemmilleen, ja ohjelman suorittivat lapset. Eräissä lastentarhoissa lasten äidit perustivat kerhoja, kerääntyivät ompeluseuroihin ja kävivät yhdessä retkillä. Yhteistoimintaa edistivät myöskin opettajien käynnit lasten kodeissa ja yksityiset neuvottelut vanhempien kanssa. Kokouksissa, laitosten joulu- ym. juhlissa lasten vanhempia oli läsnä lukuisasti.

Toiminta-aika. Kertomusvuosina lastentarhain ja niihin liittyvien laitosten toiminta jatkui säännöllisenä tavanomaisia lomia lukuunottamatta. Lastentarhain kokopäiväosastojen toiminta alkoi v. 1947 tammikuun 2 p:nä ja lastentarhain normaaliosastojen ja koululasten päiväkotien toiminta tammikuun 9 p:nä. Kevätlukukausi päättyi toukokuun lopulla. Kesätoimintaa oli Ebeneserkodin, Kotikallion, Munkkiniemen, Päiväpirtin ja Sirkkulan lastentarhoissa koko kesän ja Alppimajan lastentarhassa kesäkuun 1 p:stä heinäkuun 12 p:ään ja elokuun 4 ja 30 p:n välisenä aikana, Toukolan, Leppäsuon, Päivölän, Valkaman ja Vallilan lastentarhoissa elokuun 1 ja 26 p:n ja 11 ja 30 p:n välisinä aikoina sekä Alku ja Touhula lastentarhoissa kesäkuun 1 ja 21 p:n välisenä aikana. Syyslukukausi alkoi syyskuun 1 p:nä ja päättyi lastentarhain normaaliosastoissa joulukuun 19 p:nä, koululasten päiväkodeissa joulukuun 20 p:nä ja kokopäiväosastoissa joulukuun 22 p:nä. Lastenseimet olivat avoinna tammikuun 2 p:stä joulukuun 22 p:ään. V. 1948 lastentarhain kokopäiväosastojen toiminta alkoi tammikuun 2 p:nä ja lastentarhain normaaliosastojen ja koululasten päiväkotien toiminta tammikuun 9 p:nä. Kevätlukukausi päättyi toukokuun 31 p:nä. Kesätoimintaa oli Ebeneserkodin, Kotikallion, Munkkiniemen ja Päiväpirtin lastentarhoissa koko kesän ajan, Sirkkulan, Leppäsuon, Alppimajan, Toukolan, Päivölän, Valkaman, Vallilan, Haagan, Pakilan ja Oulunkylän lastentarhoissa kesäkuun 1 ja 22 p:n ja elokuun 9 ja 31 p:n välisinä aikoina. Touhulan, Alku ja Lauttasaaren lastentarhoissa kesäkuun 1 p:stä kesäkuun 22 p:ään. Syystoimintakausi alkoi syyskuun 1 p:nä ja päättyi lastentarhain normaaliosastoissa joulukuun 20 p:nä, kokopäiväosastoissa ja koululasten päiväkodeissa joulukuun 23 p:nä. Lastenseimet olivat avoinna tammikuun 2 p:stä joulukuun 23 p:ään.

Toimintapäivien lukumäärä vaihteli eri laitoksissa ollen v. 1947 keskimäärin lastentarhaosastoissa ja kokopäiväosastoissa 205, päiväkotiosastoissa 207 ja lastenseimissä 280. V. 1948 vastaavat luvut olivat 216, 191 ja 260. Hoitopäivien lukumäärä oli v. 1947 kaikkiaan 640 044 ja v. 1948 697 072 ja jakautui eri osastojen kesken seuraavasti:

Hoitopäivien lukumäärä eri lastentarhaosastoilla kalenterivuosina 1947 ja 1948

Jours de présence dans les différentes sections en 1947 et 1948

Osasto • Section	1947	1948
Varsinaiset lastentarhat (<i>Jardins d'enfants proprement dit</i>)	543 416	596 065
Kokopäiväosastot (<i>Nurserys</i>)	158 752	188 975
Loma-ajan lastentarhat (<i>Sections des vacances</i>)	10 576	•
Koululasten päiväkodit (<i>Classes ouvrières</i>)	43 769	48 919
Lastenseimet (<i>Crèches</i>)	45 638	45 727
Apulastentarha Aula (<i>Jardin d'enfants arriérés</i>)	7 221	6 361
Yhteensä (<i>Total</i>)	650 620	697 072

V. OPPILASTILASTO

Kertomusvuosina oli lastentarhalaitoksiin pyrkivien lasten lukumäärä hyvin suuri varsinkin syyslukukausien alussa. Varattujen hoitopaikkojen määrä oli aivan riittämätön; etenkin Taka-Töölössä ja Lapinlahden seuduilla puute oli erittäin tuntuva. Moniin laitoksiin oli pakko ottaa enemmän lapsia kuin tilat sallivat, ja se vaikeutti toimintaa. Syyslukukaudeksi 1947 oli lastentarhoissa varattu paikkoja 3 140 lapselle, joista kokopäiväosastoihin kuului 865, mutta jo lukukauden alussa otettiin 3 242 lasta, joista kokopäiväosastoissa oli 918. Syyslukukauden aikana erosi 298 lasta ja otettiin lisää 160 lasta. V:n 1947 aikana oli lastentarhain kirjoissa kaikkiaan 4 840 lasta. V. 1948 oli lastentarhoissa vakinaisia paikkoja 3 315 lapselle, joista kokopäiväpaikkoja 945, mutta jo syyslukukauden alussa otettiin 3 438 lasta, joista kokopäiväosastoihin 987. Vuoden aikana oli lastentarhain kirjoissa kaikkiaan 5 144 lasta. Lastenseimissä oli v. 1948 varattu paikkoja 217, mutta kirjoissa oli kuitenkin 450 lasta. Päiväkotien kirjoissa oli 350 lasta.

Apulastentarha Aulassa väheni ruotsinkielisten lasten lukumäärä v. 1947 niin suuresti, että ruotsinkielinen osasto osoittautui tarpeettomaksi, ja toiminta jatkui syksystä 1947 suomenkielisenä. Lastentarhassa oli paikkoja 40 lapselle, mutta syyskuun alussa otettiin jo 52 lasta, joista kokopäiväosastoihin 17 lasta. Kirjoissa oli v:n 1947 aikana 63 lasta.

Koska Kotivaran päiväkodissa ei ollut täyttä määrää kouluikäisiä lapsia ja paikkojen kysyntä lastentarhain kokopäiväosastoihin oli erittäin suuri, sijoitettiin tähän päiväkotiin väliaikaisesti keväällä 1947 11 ja syyskaudella 15 lastentarhaikäistä lasta kokopäivähoitoon. V. 1948 oli päiväkodissa osittain myöskin lastentarhaikäisiä lapsia.

Lokakuun 1 p:nä 1947 ja 1948 hankituista lastentarhain lapsia koskevista henkilötiedoista esitetään tässä seuraavaa:

Lastentarhoissa olevat lapset lokakuun 1 p:nä 1947 ja 1948

Enfants inscrits le 1 octobre 1947 et 1948

		19 1/10 47		19 1/10 48		19 1/10 47		19 1/10 48	
		Lastenseimet • Crèches				Lastentarhat • Jardins d'enfants			
Ikä • Age		Luku Nombre	%	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
0—1	vuotta (ans)	105	53.8	64	31.7	—	—	—	—
2	»	85	43.6	90	44.6	10	0.3	4	0.1
3	»	5	2.6	46	22.7	546	16.8	531	15.6
4	»	—	—	2	1.0	829	25.6	990	28.8
5	»	—	—	—	—	929	28.6	1 129	32.9
6	»	—	—	—	—	927	28.6	774	22.6
7	»	—	—	—	—	2	0.1	2	0.1
Yhteensä (Total)		195	100.0	202	100.0	3 243	100.0	3 430	100.0

Päiväkodit • Classes ouvrières				Lukutupa • Salle de lecture			
Luku Nombre		%		Luku Nombre		%	
—6 vuotta (ans)		16		7.0		15	
7 » »		64		27.9		83	
8 » »		48		21.0		58	
9 » »		49		21.4		40	
10 » »		30		13.1		32	
11 » »		16		7.0		16	
12 » »		3		1.3		9	
13 » »		2		0.9		—	

	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%
14 vuotta (<i>ans</i>)	1	0.4	—	—	16	7.6	4	7.7
15 »	—	—	—	—	14	6.7	—	—
16— »	—	—	—	—	3	1.4	1	1.9
Yhteensä (<i>Total</i>)	229	100.0	253	100.0	210	100.0	52	100.0

Apulastentarha Aulassa oli v. 1947 45 ja v. 1948 55 lasta, joiden ikä vaihteli 3 vuodesta 15 vuoteen.

	19 ¹ / ₁₀ 47		19 ¹ / ₁₀ 48			19 ¹ / ₁₀ 47		19 ¹ / ₁₀ 48	
Asunto • <i>Domicile</i>	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%	Asunto • <i>Domicile</i>	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%
1 kaup. osa	83	2.1	70	1.8	Meilahti	1	0.0	1	0.0
2 » »	10	0.3	11	0.3	Pasila	78	2.0	79	1.9
3 » »	14	0.4	21	0.5	Muut rautatien				
4 » »	200	5.1	210	5.3	länkipuolella				
5 » »	50	1.3	72	1.8	olevat alueet	2	0.1	5	0.1
6 » »	224	5.7	177	4.4	Kumpula	106	2.7	89	2.2
7 » »	278	7.1	280	7.0	Muut rautatien				
8 » »	12	0.3	15	0.4	itäpuolella				
9 » »	3	0.1	4	0.1	olevat alueet	1	0.0	5	0.1
10 » »	194	4.9	211	5.3	Saaret	67	1.7	84	2.1
11 » »	582	14.8	597	15.0	Liitosalue:				
12 » »	439	11.2	436	10.9	Lauttasaari	81	2.1	82	2.1
13 » »	154	3.9	157	3.9	Munkkiniemi .	96	2.4	88	2.2
14 » »	291	7.4	298	7.5	Haaga	—	—	48	1.2
15 » »	58	1.5	73	1.8	Oulunkylä	—	—	43	1.1
16 » »	2	0.1	—	—	Pakila	—	—	25	0.6
20 » »	2	0.1	—	—	Pirkkola	—	—	23	0.6
21 » »	126	3.2	72	1.8	Vartiokylä	—	—	2	0.1
22 » »	496	12.6	382	9.6	Muu liitosalue .	4	0.1	—	—
23 » »	122	3.1	126	3.2	Paikkakunnat .				
25 » »	138	3.5	177	4.4	Helsingin ul-				
26 » »	7	0.2	25	0.6	kopuolella ...	1	0.0	4	0.1

Laitokset • *Institutions*

Kaksikieliset (<i>Bilingues</i>)	592	15.1	893	22.4
Suomenkieliset (<i>Finnoises</i>)	2 714	69.2	2 469	61.8
Ruotsinkieliset (<i>Suèdoises</i>)	616	15.7	630	15.8

Osasto • *Section*

Lastentarhat (<i>Jardins d'enfants</i>)	3 288	83.9	3 485	87.3
Kokopäiväosastot (<i>Nurserys</i>)	968	24.6	1 011	25.3
Koululasten päiväkodit (<i>Classes ouvrières</i>)	229	5.8	253	6.3
Lukutupa ja kerhot (<i>Salle de lecture</i>)	210	5.4	52	1.3
Lastenseimet (<i>Crèches</i>)	195	4.9	202	5.1

Sukupuoli • *Sexe*

Poikia (<i>Garçons</i>)	2 060	52.5	2 095	52.5
Tyttöjä (<i>Filles</i>)	1 862	47.5	1 897	47.5

Aidinkieli • <i>Langue maternelle</i>	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%
Suomi (<i>Finnois</i>)	3 158	80.5	3 196	80.0
Ruotsi (<i>Suédois</i>)	754	19.2	786	19.7
Muu kieli (<i>Autres langues</i>)	10	0.3	10	0.3
Syntymäpaikka • <i>Lieu de naissance</i>				
Helsinki	3 270	88.1	3 273	83.1
Muu (<i>Ailleurs</i>)	442	11.9	667	16.9
Kotipaikka • <i>Lieu de domicile</i>				
Helsinki	3 674	99.0	3 936	99.9
Muu (<i>Ailleurs</i>)	38	1.0	4	0.1
Vanhempien säätö tai ammatti • <i>Situation et profession des parents</i>				
Virkamiesten, suurliikkeen harjoittajien yms. lapsia (<i>Fonctionnaires et négociants</i>)	545	14.7	580	14.7
Pikkuliikkeen harjoittajien ja palveluskunnan lapsia (<i>Petitcommerçants et employés subalternes</i>)	586	15.7	637	16.2
Tehdas- ja ammattityöntekijäin lapsia (<i>Ouvriers spécialistes</i>)	1 647	44.4	1 728	43.8
Muiden työntekijäin ja näihin verrattavien lapsia (<i>Autres ouvriers</i>)	934	25.2	995	25.3
Lapsia kaikkiaan ¹⁾ (Total) ²⁾	3 922	100.0	3 992	100.0

VI. TERVEYDENHOITO

Selostus terveydellisistä oloista lastentarhoissa ja lastenseimissä annetaan lukuvuosittain. Lukuvuonna 1947/48 tarkastettiin lastentarhoissa 2 969 lasta ja lukuvuonna 1948/49 3 056 lasta. Lastenseimissä tarkastettiin vastaavina lukuvuosina 307 ja 258 lasta. Lääkärintarkastusten yhteydessä annettiin hoito-ohjeita. Sota-ajan epäedullinen vaikutus terveydellisiin oloihin ilmeni edelleenkin siinä, että terveydeltään epätydyttävien lasten luku oli erittäin suuri. Keväällä 1947 suoritettiin 795 lapsen ja keväällä 1948 648 lapsen uusintatarkastus, koska heidän terveydentilansa edellisinä syksyinä oli ollut epätydyttävä. Tällöin todettiin seuraavaa:

	1947/48		1948/49	
	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%
Tila parantunut	378	47.6	349	53.9
» ennallaan	269	33.8	207	31.9
» huonontunut	148	18.6	92	14.2
Yhteensä (Total)	795	100.0	648	100.0

Ihosairauksia esiintyi huomattavasti vähemmän kuin aikaisempina vuosina, esim. syyhyä esiintyi lukuvuonna 1947/48 vain 2:lla pojalla ja lukuvuonna 1948/49 ei yhtään tapausta. Ihon epäsiisteyttä osoittava luku oli kuitenkin huomattavan suuri, edellisenä lukuvuonna pojilla 668 ja tytöillä 314, yhteensä 982 eli 33.1 % kaikista tarkastetuista lapsista; jälkimmäisenä lukuvuonna vastaavat luvut olivat 570, 272, 842 ja 27.5 %. Päätäitä havaittiin lukuvuonna 1947/48 1 pojalla ja 3 tytöllä ja lukuvuonna 1948/49 4 tytöllä.

Kaupunginvaltuuston päätettyä siirtää apulastentarha Aulan kaupungin lastenpsykiatrin hoitoon tohtori Laguksen sopimuspalkkainen työ päättyi v:n 1947 lopussa. Tohtori Lagus oli toi-

¹⁾ Lukutuvan lasten syntymä- ja kotipaikkaa sekä heidän vanhempiensa ammattia koskevat tiedot puuttuvat. — ²⁾ Il n'y a pas d'indications sur le lieu de naissance, le lieu de domicile et la profession des parents des visiteurs de la salle de lecture.

minut laitoksen lääkärinä sen perustamisesta v:sta 1921 alkaen. Apulastentarha Aulan lääkäri, jona toimi v:n 1948 alusta kaupungin lastenpsykiatri, tarkasti kyseisen laitoksen lapset tarpeen vaatiessa. Lastenseimissä suoritettiin tarkastus kerran viikossa.

Seuraavat luvut esittävät taudintapausten lukumäärän ja tarttuvien tautien esiintymisen lastentarhoissa ja niiden yhteydessä toimivissa seimissä:

Lastentarhoissa sattuneet taudintapaukset kuukausittain

Cas de maladies dans les jardins d'enfants par mois

Toimintavuosi 1947/1948 • *Année scolaire 1947/48*

	Syysk. Sept.	Lokak. Oct.	Marrask. Nov.	Jouluk. Dic.	Tammik. Jan.	Helmik. Fevr.	Maalisk. Mars	Huhtik. Avril	Toukok. Mai	Yhteensä Total
Taudintapauksia • Cas de maladies										
Kaikkiaan (Total)	163	379	508	341	1 254	511	331	418	455	4 160
Niistä tarttuvia: <i>Dont maladies contagieuses:</i>										
Tulirosko (<i>Scarlatine</i>)	3	—	3	3	1	2	1	5	4	22
Tuhkarokko (<i>Rougeole</i>)	1	—	2	3	1	9	7	47	93	163
Kurkkumätä (<i>Diphthérie</i>)	4	2	6	—	—	—	—	—	—	12
Hinkuyskä (<i>Coqueluche</i>)	1	4	5	7	18	9	21	32	20	117
Ihotauti (<i>Eczémas</i>)	—	1	—	—	—	—	—	2	—	3
Vesirokko (<i>Varicelle</i>)	12	32	79	49	50	46	57	32	58	415
Vihurirokko (<i>Roséole</i>)	—	1	—	—	1	—	1	—	—	4

Toimintavuosi 1948/49 • *Année scolaire 1948/49*

Taudintapauksia • Cas de maladies										
Kaikkiaan (Total)	194	409	533	432	1 323	919	616	452	385	5 263
Niistä tarttuvia: <i>Dont maladies contagieuses:</i>										
Hengityselintautuja (<i>Maladies de l'appareil respiratoire</i>)	8	8	13	12	12	18	14	9	14	108
Vatsatauteja (<i>Gastrose</i>)	8	5	4	1	1	—	1	1	—	21
Tulirosko (<i>Scarlatine</i>)	1	8	6	—	1	1	1	—	5	23
Tuhkarokko (<i>Rougeole</i>)	—	69	66	54	198	164	191	99	58	899
Kurkkumätä (<i>Diphthérie</i>)	—	2	—	—	—	—	—	—	3	5
Hinkuyskä (<i>Coqueluche</i>)	9	37	28	19	65	29	65	42	44	338
Pussitauti (<i>Parotite</i>)	2	1	1	1	6	23	76	112	75	297
Vesirokko (<i>Varicelle</i>)	9	46	80	90	41	25	53	35	29	398
Vihurirokko (<i>Roséole</i>)	1	—	—	—	—	—	1	—	1	3

Työvuonna 1947/48 oli suhteellisen vähän tarttuvia tauteja, etenkin verrattuna edelliseen tuhkarokkovuoteen. Lastenseimissä esiintyi tuhkarokon ohella keuhklukukaudella hinkuyskää, varsinkin Toukolan seimessä. Kuolemantapauksia tapahtui seimilapsien keskuudessa 1 ja syynä oli keuhkkokuume, johon lapsi kuoli Marian sairaalassa. Keuhkotuberkuloositapauksia esiintyi 2 ja molemmat joutuivat parantolahoitoon.

Lukuvuonna 1948/49 sitävastoin tuhkarokko häytti jatkuvasti lastentarhatyötä, mutta kurkkumätä- ja tuliroskotapausten lukumäärä oli suhteellisen pieni. Lastenseimissä esiintyi tuhkarokon ohella hinkuyskää, joka tarkkailusta ja vastatoimenpiteistä huolimatta häiritsti niiden toimintaa.

Kuten aikaisemmin on jo mainittu, tarjottiin lapsille päivittäin yksi tai useampia aterioita. Ruoan kokoonpanossa ja valmistuksessa pyrittiin ottamaan huomioon sen sopivaisuus lapsille ja tarpeen vaatiessa annettiin sitä paitsi lapsille vahvistavia lääkkeitä.

Kansanhuoltoministeriön päätöksen nojalla saatiin edelleen lastenseimille ja lastentarhoille ylimääräisiä elintarvikeannoksia ja lasten elintarvikekorteilla hankittiin myöskin jonkin verran viljatuotteita, ravintorasvaa ja maitoa.

Lastentarhalasten hampaiden hoito tapahtui kouluhammasklinikassa. Lukuvuonna 1947/48 tutkittiin kaikkiaan 2 677 lapsen hampaat, ollen tutkittujen lasten prosenttiluku 90.1 ja seuraavana lukuvuonna 2 768 lapsen hampaat, jolloin tutkittujen lasten prosenttiluku oli 90.6. V. 1947/48 1 349 lapsen hampaat olivat hyviä, 1 088:n tyydyttäviä, 231:n epätyydyttäviä ja 9:n huonoja. Seuraavana vuonna vastaavat luvut olivat 1 460, 1 135, 163 ja 10.

VII. VIRKISTYSTOIMINTA

Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys ylläpiti kesällä 1947 9 kesäsiirtolaa, nimittäin Isnäs ja Vålox nimisissä paikoissa Porvoon pitäjässä, Hauhon Löyttyniemessä, Vanajan kirkonkylän kansakoulussa, Karjalohjan Terävällä, Padasjoen Arrakoskella, Sammatin Nikulassa, Suomusjärven Eerolassa ja Vihdin Herrakunnan kansakoulussa. V. 1948 ylläpidettiin vain 8 siirtolaa, koska tarkoitukseen ei saatu vuokratuksi useampia huoneistoja ja siirtolat olivat Hauhon Löyttyniemessä, Vanajan kirkonkylän kansakoulussa, Padasjoen Arrakoskella, Porvoon pitäjän Isnäsin Lövkullassa, Sammatin Haarjärven Nikulassa, Inkoon Björkuddenilla, Lappvikin Öbyllä ja Kirkkonummella Veikkolan kansakoulussa. Siirtolatoimintaa varten sopivien huoneistojen saanti tuotti erittäin suuria vaikeuksia, eivätkä uudet siirtolapaikat olleet entisten veroisia ja oli maksettava huomattavasti suurempia vuokria kuin aikaisempina vuosina.

Siirtoloissa oli v. 1947 kaikkiaan 214 lasta. Siirtolatoiminta kesti kesäkuun 4 p:stä elokuun 20 p:ään, lukuun ottamatta Vihdin siirtolaa, joka toimi vain 2 kuukautta. Hoitopäivien lukumäärä oli kaikkiaan 16 236. V. 1948 oli vastaavasti 176 lasta ja toiminta kesti kesäkuun 3 p:stä elokuun 20 p:ään, lukuun ottamatta Vanajan siirtolaa, jossa toiminta lopetettiin heinäkuun 31 p:nä ja Veikkolan siirtolaa, jossa toiminta loppui elokuun 13 p:nä. Hoitopäiviä oli kaikkiaan 12 773. Siirtoloihin pyrkiviä lapsia oli paljon ja valinnan suoritti siirtolatoimikunta ottaen huomioon lastentarhain johtajattarien sekä lastentarhain lääkärin lausunnot lasten terveydentilasta ja heidän kotiloistaan.

Kansanhuoltoviranomaisten myöntämien lisäannosten ja Ruotsista lahjaksi saatujen elintarvikkeiden turvin voitiin lapsille antaa runsaat ateriat ravitsevaa ja vaihtelevaa ruokaa. Lisäksi säännöllinen päiväjärjestys ja riittävä lepo edistivät terveydentilan vahvistumista. Paluutarkastuksessa v. 1947 tarkastettiin 183 lasta, joista 163, eli 89 % oli huomattavasti virkistynyt. Vaikeita sairauksia ei esiintynyt 3 hinkuyskätapausta ja muutamia vesirokkotapauksia sekä märkiviä ihottumia lukuun ottamatta. V. 1948 lasten paluutarkastuksessa tarkastettiin 133 lasta, joista 91.7 %:lla terveydentila oli edistynyt, 5.3 % oli pysynyt ennallaan ja 4 lasta oli satunnaisesti huonontunut. Keskimääräinen painon lisäys oli 1 107 gr, joka oli paras tähänastinen saavutus lastentarhain kesäsiirtoloissa. Kesäsiirtolatoiminta oli muissakin suhteissa onnistunutta.

Siirtoloittensa ylläpitämiseksi lastentarhain kesäsiirtolayhdistys sai v. 1947 kaupungin avustuksena 720 000 mk, valtionapua 90 000 mk, Brita Maria Renlundin säätiöltä 25 000 mk ja Helsingin Tukholman avun komitealta 375 000 mk. Lasten hoitomaksuja kertyi 533 300 mk ja jäsenmaksuja 8 000 mk sekä korkoja 3 035 mk. Ylläpitokustannukset olivat 1 309 806 mk. V. 1948 kaupungin myöntämä avustus oli 912 000 mk, valtionapu 100 000 mk, Helsingin Tukholman avun komitean myöntämä avustus 150 000 mk ja Brita Maria Renlundin säätiön avustus 40 000 mk. Lasten siirtolamaksuja kertyi 608 950 mk ja lisäksi jäsenmaksuja, korkotuloja ym. Menot siirtolaa kohden olivat keskimäärin 202 532 mk ja lasta ja hoitopäivää kohden 126:25 mk.

Apulastentarhan Aulan kesäsiirtola toimi kesällä 1947 ja 1948 entisessä paikassaan Tuusulan Lahelassa. Edellisenä kesänä siirtolassa oli 18 lasta ja siirtolan toiminta kesti kesäkuun 9 p:stä elokuun 10 p:ään. V. 1948 siirtolan toiminta alkoi samoin kesäkuun 9 p:nä ja päättyi elokuun 24 p:nä. Hoidokkeja oli 18. Kesän 1947 alussa ennen siirtolaan lähtöä tohtori R. Lagus tutki kaikki lapset ja samoin kesällä 1948 kaupungin lastenpsykiatri. Yleensä terveydentila oli hyvä kumpanakin kesänä. Siirtolassa toimivat lastentarhan vakinaiset opettajat ja muu henkilökunta. Kun ulkopuolista apu-työvoimaa ei ollut saatavissa, saivat myöskin suurimmat ja kehittyneimmät lapset aut-

taa erilaisissa töissä. Varsinkin tytöistä oli suuri apu keittiötöissä ja siivoamisessa. V. 1947 siirtolan kaupungilta saama avustus oli 89 000 mk ja lasten hoitomaksuja kertyi 27 360 mk. V. 1948 kaupungin myöntämä avustus oli 144 820 mk. Lasten siirtolamaksuja kertyi 65 115 mk ja lahjoitukseksi Helsingin Tukholman komitealta siirtola sai 16 000 mk ja muita lahjoituksia oli 19 600 mk. Ylläpitokustannukset olivat 245 055 mk.

VIII. MAKSUT

Kasvatus ja opetus laitoksissa oli maksuton, mutta korvauksena saamastaan ruoasta lapset suorittivat v. 1947 lastentarhoissa 10 mk, kokopäiväosastoissa 30 mk ja päiväkodeissa 15 mk päivältä. Lastenseimissä oli hoitomaksu 45 mk päivältä. V. 1948 tammikuun 1 p:stä lokakuun 31 p:ään lapset suorittivat lastentarhoissa 15 mk, kokopäiväosastoissa 40 mk ja päiväkodeissa 25 mk päivältä sekä marraskuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään lastentarhoissa 20 mk, kokopäiväosastoissa 50 mk ja päiväkodeissa 25 mk päivältä. Lastenseimissä oli hoitomaksu aluksi 75 mk ja korotettiin marraskuun 1 p:stä 1948 alkaen 100 mk:ksi päivää kohden. Lasten vanhempien sairauden, köyhyyden tai työttömyyden perusteella sekä suurten perheiden lapsille myönnettiin maksuista usein alennuksia tai lapset vapautettiin niiden suorittamisesta. Kaikista lapsista v. 1947 oli 84.7 % koko maksun ja 13.7 % alennetun suorittaneita, sekä 1.6 % kokonaan vapautettuja. V. 1948 vastaavat luvut olivat 84.8 %, 13.7 % ja 1.5 %.

IX. AVUSTUKSET

Jalkineiden, sukkiin, alusvaatteiden ym. vaatetavaroiden hankkimiseksi lapsille käytettiin kaupungin varoja v. 1947 67 496 mk ja v. 1948 61 544 mk.

X. LASTENTARHAIN YNNÄ NIIHIN LIITTYVIEN LAITOSTEN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuosina 1947 ja 1948

Dépenses et recettes en 1947 et 1948

	1947	1948
Menot • Dépenses	Mk . Marcs	Mk . Marcs
J ohtokunta ja kanslia (<i>Administration générale</i>)	1 574 962	2 709 727
L a i t o k s e t (<i>Les jardins d'enfants</i>)	58 764 936	92 916 997
Palkat ja palkkiot (<i>Traitements</i>)	42 887 461	65 421 735
Vuokrat (<i>Loyers</i>)	3 263 516	4 253 303
Lämpö (<i>Chauffage</i>)	2 017 351	2 195 400
Valaistus (<i>Eclairage</i>)	77 988	130 482
Siivoaminen (<i>Service</i>)	331 209	442 497
Kaluston hankinta (<i>Articles d'inventaires, acquêts</i>)	201 813	1 043 560
Kaluston kunnossapito (<i>Articles d'inventaires, réparation</i>)	184 476	364 235
Tarverahat (<i>Faux-frais</i>)	102 545	146 807
Vaatteiden pesu (<i>Blanchissage</i>)	104 174	136 659
Ruokinta (<i>Nourriture</i>)	7 065 332	10 297 917
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet (<i>Service médical</i>)	553 186	810 185
Askarteluvälineet (<i>Matériaux d'école pour les enfants</i>)	218 108	302 520
Suoranaiset avustukset (<i>Secours directs donnés aux enfants</i>)	67 496	61 544
Vaatteiden hankinta seimiin (<i>Habits des enfants des crèches</i>)	58 373	38 688
Lasten kesävirkestys (<i>Récréation d'été des enfants</i>)	809 000	1 065 098
Uudet lastentarhat ja osastot (<i>Fondation des jardins nouveaux</i>)	822 908	6 206 366
Yksityisille laitoksille suoritettut avustukset (<i>Subventions</i>)	1 829 000	2 179 300
Kaikkiaan (<i>Somme totale</i>)	62 168 898	97 806 023

	1947	1948
Tulot • <i>Recettes</i>	Mk . <i>Marcs</i>	Mk . <i>Marcs</i>
Valtionapu (<i>Subvention de l'État</i>)	12 491 586	19 713 336
Lasten ruokamaksut (<i>Taxes payées par les enfants</i>)	10 376 739	16 593 486
Luontoisetujen korvaukset (<i>Indemnités versées en compensation des prestations en nature</i>)	1 537 075	2 319 650
Uusien laitosten tuottamat tulot (<i>Recettes des jardins nouveaux</i>)	3 270	917 712
Kaikkiaan (<i>Somme totale</i>)	24 408 670	39 544 184

XI. LASTENTARHAIN JOHTOKUNNAN VALVONNAN ALAISET YKSITYISET LAITOKSET

Pasilan lastenseimen johtokuntaan kuuluivat rautatienvirkamies M. Aalto puheenjohtajana ja muina jäseninä diakonissalaitoksen johtajat A. Luhanti, rouva A. Poramaa, maisteri K. Lähteenmäki ja ylikonstaapeli K. Perko. Sihteerinä toimi pastori O. Lähteenmäki.

Pasilan seimen johtajana oli edelleen diakonissa S. Hongisto ja hänen apulaisenaan 2 lastenhoitajaa ja keittäjää.

Lastenseimen toiminta alkoi kertomusvuosina 1947 ja 1948 tammikuun 2 p:nä ja loppui joulukuun 20 p:nä. Heinäkuussa ei ollut seimitoimintaa. Toimintapäiviä v. 1947 oli 262 ja hoitopäiviä 4 192. V. 1948 vastaavat luvut olivat 265 ja 4 174. Kirjoissa oli v:n 1947 aikana kaikkiaan 15 tyttöä ja 24 poikaa, yhteensä 39 lasta. Lasten ikä vaihteli 7 kuukaudesta 5 vuoteen. Suomenkielisiä lapsia oli 36 ja ruotsinkielisiä 3 lasta. Saamastaan hoidosta ja ruoasta lapset suorittivat tammi—syyskuun aikana 40 mk ja siitä lähtien 50 mk päivältä. Koko maksun suorittaneita lapsia oli 34, alennetun maksun suorittaneita 3, maksusta vapautettuja oli 1 ja huoltolautakunta suoritti maksut 1 lapsen puolesta. V. 1948 kirjoissa oli yhteensä 39 lasta. Lasten ikä vaihteli 6 kuukaudesta 3 vuoteen. Hoitomaksu oli 75 mk päivältä. Koko maksun suorittaneita lapsia oli 27, alennetun maksun suorittaneita lapsia 6 ja maksusta vapautettuja oli 5.

V. 1947 lasten terveydentila oli hyvä, lukuun ottamatta 12 tuhkarokkotapausta maaliskuussa. V. 1948 lasten terveydentila oli kohtalaisen hyvä. Huhti—toukokuussa sairastui 16 lasta vesirokkoon. Kaikki lapset ja hoitajat rokotettiin kurkkumätää vastaan. Sairastapauksissa saatiin apua alueelääkäriltä.

Pasilan lastenseimen kaupungilta saama avustus v. 1947 oli 308 000 mk, valtionapuna saatiin 15 000 mk ja Brita Maria Renlundin rahastosta 45 000 mk. Lasten hoitomaksuja kertyi 157 210 mk. Kokonaiskustannukset olivat 575 932 mk. V. 1948 kaupungilta saatu avustus oli 455 000 mk, valtionapuna 25 000 mk ja Brita Maria Renlundin rahastosta 65 000 mk. Hoitomaksuja kertyi 223 000 mk ja kokonaiskustannukset olivat 811 298 mk. Kansainvälinen Lastenapu lahjoitti seimelle ruokintaa varten elintarvikkeita.

Töölön lastenseimen johtokuntaan kuuluivat terveyssisar R. Edgren puheenjohtajana ja rouva C. Möller varapuheenjohtajana sekä lisäksi terveyssisar G. Ahlskog ja rouva G. Holmström. Sihteerinä toimi v. 1947 terveyssisar M. Öhqvist ja v. 1948 terveyssisar M. Nygrén.

Seimen johtajana toimi neiti G. Jakobsson ja hänen apulaisenaan 5 lastenhoitajaa sekä keittäjää. Seimen lääkärinä oli tohtori R. Edgren.

Lastenseimen toiminta alkoi kertomusvuosina tammikuun 2 p:nä ja loppui joulukuun 31 p:nä, keskeytyen kuitenkin v. 1947 helmikuun 19 p:n ja maaliskuun 6 p:n väliseksi ajaksi tuhkarokkoepidemian tähden. Toimintapäiviä v. 1947 oli kaikkiaan 286 ja hoitopäiviä 8 373. Lastenseimen kirjoissa oli vuoden aikana 75 lasta, keskimäärin 35—38 lasta päivässä. Hoitomaksu oli vuoden alkupuolella 50 mk ja korotettiin lokakuun alusta 90 mk päivältä. Seimessä saamastaan hoidosta ja ruoasta koko maksun suorittaneita lapsia oli 59, alennetun maksun suorittaneita lapsia 11 ja maksusta vapautettuja oli 5. V. 1948 toimintapäiviä oli 304 ja hoitopäiviä 9 248. Kirjoissa oli vuoden aikana 70 lasta, joiden ikä vaihteli 3 kuukaudesta 3 vuoteen.

Lasten terveydentila oli erittäin hyvä lukuun ottamatta tuhkarokkoepidemiaa. Kaikki lapset rokotettiin hinkuyskää vastaan.

Töölön lastenseimen kaupungilta saama avustus v. 1947 oli 279 000 mk, valtionapuna saatiin 15 000 mk, Vapaan huollon keskukselta 40 000 mk ja lahjana Ruotsista 25 000 mk. Lasten hoitomaksuja kertyi 547 855 mk. Tämän lisäksi lastenseimi sai vastaanottaen lahjoituksina elintarvikkeita, jotka osaltaan helpottivat lastenseimen ylläpitämistä. Seimen kokonaiskustannukset nousivat 989 640 mk:aan. V. 1948 lastenseimi sai avustuksena kaupungilta 533 700 mk, Helsingin kaupungin Tukholmaskomitealta 112 520 mk ja Vapaan huollon keskukselta 136 000 mk. Hoitomaksuja kertyi 901 350 mk. Seimen kokonaiskustannukset olivat 1 808 471 mk.

Ensi -kodin lastenseimen johtokuntaan kuului talousneuvos M. Sillanpää puheenjohtajana, kansanedustaja A. Lehtokoski varapuheenjohtajana, kansanedustaja M. Salmela-Järvinen sihteerinä sekä lisäksi rouvat O. Tainio ja S. Hiisivaara.

Seimen johtajana oli Ensi -kodin johtaja K. Kankkunen ja seimen lääkärinä tohtori M. Taka.

Lastenseimen toiminta alkoi kertomusvuosina tammikuun 2 p:nä ja loppui joulukuun 31 p:nä. Toimintapäiviä v. 1947 oli kaikkiaan 296 ja hoitopäiviä 4 934. Lastenseimen kirjoissa oli vuoden aikana 44 lasta, keskimäärin 20 lasta päivää kohden. V. 1948 hoitopäiviä oli kaikkiaan 4 920. Kirjoissa oli vuoden aikana 45 lasta.

Lasten terveydentila oli yleensä hyvä. Mahdollisuuksien mukaan pyrittiin lapsille antamaan myöskin vahvistavia lääkkeitä.

Ensi -kodin lastenseimen kaupungilta saama avustus v. 1947 oli 200 000 mk. Hoitomaksuja kertyi 173 615 mk. Seimen kokonaiskustannukset olivat 561 804 mk. V. 1948 lastenseimi sai avustuksena kaupungilta 250 000 mk. Hoitomaksuja kertyi 290 760 mk ja seimen kokonaiskustannukset olivat 1 003 825 mk.

B. E. von Schantz'in lastenseimeä ylläpiti Suomen lastenhoitoyhdistys, sen johtajana toimi neiti M. Relander ja lääkärinä tohtori P. Forsell.

Lastenseimen toiminta alkoi v. 1948 tammikuun 2 p:nä ja jatkui joulukuun 23 p:ään, keskeytyen heinäkuun ajaksi. Toimintapäiviä oli 264 ja hoitopäiviä 5 515. Kirjoissa oli vuoden aikana kaikkiaan 52 lasta, joiden ikä vaihteli 6 kuukaudesta 3 vuoteen. Helmikuun 1 p:nä oli 27 lasta, joista suomenkielisiä oli 20 ja ruotsinkielisiä 7, lokakuun 1 p:nä samoin 20 suomenkielistä ja 7 ruotsinkielistä lasta.

Hoitomaksuja kertyi 455 720 mk ja seimen kokonaiskustannukset olivat 1 024 982 mk.

Brita Maria Renlundin lastenseimen johtajana toimi sairaanhoitajatar K. Svensson ja lääkärinä tohtori A. Talvitie.

Lastenseimi toimi tammikuun 2 p:stä kesäkuun 30 p:ään ja elokuun 1 p:stä joulukuun 23 p:ään. Toimintapäiviä oli 264 ja hoitopäiviä 7 386. Seimen kirjoissa oli vuoden aikana 51 lasta, helmikuun 1 p:nä 34 lasta, joiden ikä vaihteli 3 kuukaudesta 3 vuoteen. Näistä oli suomenkielisiä 24 ja ruotsinkielisiä 10 lasta sekä lokakuun 1 p:nä 32 lasta, joista oli suomenkielisiä 27 ja ruotsinkielisiä 5 lasta.

Yhdistyksen kaupungilta saama avustus lastenseimiensä ylläpitämistä varten oli 990 000 mk. Lasten hoitomaksuja kertyi 557 685 mk ja ylläpitokustannukset olivat 1 249 289 mk.

Vapaan huollon Haagan keskuksen lastentarhan johtajana toimi lastentarhanopettaja A-L. Valtiala ja opettajana lastentarhanopettaja M. L. Lounela.

Lastentarha toimi edelleen huvilassa Laaksontien 1:ssä tammikuun 2 p:stä toukokuun 31 p:ään sekä syyskuun 3 p:stä joulukuun 22 p:ään. Lastentarhain kirjoissa oli kevätkaudella 27 lasta, joista kokopäiväosastossa 21 lasta. Suomenkielisiä lapsia oli 23 ja ruotsinkielisiä 4. Syyskaudella oli kirjoissa 29 lasta, joista suomenkielisiä 26 ja ruotsinkielisiä 3 lasta. Kokopäiväosastossa oli 20 lasta. Hoitopäiviä oli 4 355. Lastentarhassa noudatettiin lastentarhain yleistä pedagogista ohjelmaa.

Lastentarhan kaupungilta saama avustus oli 213 000 mk, entiseltä Huopalahden kunnalta 12 000 mk, valtionapua 84 000 mk ja lahjoituksina 129 555 mk. Lasten ateriamaksuja kertyi 108 501 mk. Lastentarhan kokonaiskustannukset olivat 547 055 mk.

Oulunkylän lastentarhan johtokuntaan kuuluivat pastori T. Viitasaari puheenjohtajana ja lastentarhan johtaja A. Merikoski rahastonhoitajana. Sihteerinä toimi lastentarhanopettaja I. Polvinen. Lasten terveydenhoitoa valvoi lastenhoidon neuvola, jossa lääkärinä toimi tohtori E. Lind-

roos. Lastentarhan kevättoimintakausi alkoi tammikuun 7 p:nä ja kesti toukokuun 31 p:ään. Kesätoimintaa lastentarhassa oli kesäkuun 1 p:stä kesäkuun 23 p:ään ja elokuun 8 p:stä elokuun 31 p:ään. Syystoimintakausi alkoi jälleen syyskuun 1 p:stä ja kesti joulukuun 22 p:ään. Toimintapäiviä oli 249 ja hoitopäiviä 11 849. Kevättoimintakaudella lastentarhassa oli 75 lasta, joista suomenkielisiä 70 ja ruotsinkielisiä 5 lasta. Kokopäiväosastoissa oli 25 lasta. Syyslukukaudella oli samoin 75 lasta, joista ruotsinkielisiä 5. Kokopäiväosastossa oli 25 lasta. Kesällä oli 25 lasta. Lastentarhassa noudatettiin lastentarhain yleistä pedagogista ohjelmaa. Oulunkylän lastentarha sai v. 1947 avustuksena kaupungilta 441 600 mk, valtionapuna 229 571 mk ja lahjoituksina 28 004 mk. Ateriamaksuja kertyi 178 790 mk. Kokonaiskustannukset olivat 893 985 mk.

Pitäjänmäen lastentarhan johtokunnan puheenjohtajana oli työnjohtaja B. J. Salminen ja sihteerinä toimi lastentarhan johtaja I. Holopainen. Lastentarhan lääkärinä toimi E.-L. Kytömaa. Lastentarhan toiminta alkoi kertomusvuosina tammikuussa ja kevättoimintakausi kesti tammikuun 2 p:stä toukokuun 31 p:ään ja syystoimintakausi syyskuun 1 p:stä joulukuun 18—20 p:ään. Kesätoimintaa oli kesä- ja elokuussa. Toimintapäiviä oli v. 1947 216 ja hoitopäiviä 6 105. V. 1948 vastaavat luvut olivat 227 ja 5 936. Kirjoissa oli kevätlukukaudella 31 lasta ja syyslukukaudella 32 lasta, kesällä 21 lasta. V. 1948 lastentarhan kirjoissa oli kevätkaudella 32 lasta ja syyslukukaudella 34 lasta, joista kokopäiväosastoissa 24, kesällä oli keskimäärin 10 lasta. Vanhempien kokouksia v. 1947 oli 4, vastaavan luvun ollessa v. 1948 2. Lastentarhassa noudatettiin lastentarhain yleistä pedagogista ohjelmaa.

Pitäjänmäen lastentarha sai v. 1947 avustusta kaupungilta 223 000 mk, valtionapua 101 106 mk, O. Y. Strömbergiltä 6 000 mk ja Helsingin Tukholman komitealta elintarvikkeita. Lasten ateriamaksuja kertyi 112 645 mk, luontoisetujen korvauksena 22 712 mk ja korkoja 2 974 mk. Kokonaiskustannukset olivat 503 642 mk. V. 1948 kaupungilta saatu avustus oli 378 700 mk, valtionapu 219 997 mk ja lahjoitukset 15 000 mk. Vanhemmat suorittivat lasten ateriamaksuja 167 828 mk. Ylläpitokustannukset olivat 641 619 mk.

Mannerheimliiton Santahaminan lastentarhan johtokuntaan kuuluivat kertomusvuosina eversti-luutnantti V. Vähätupa puheenjohtajana, rouva M. Laakso sihteerinä ja kapteeni O. Hynninen rahastonhoitajana. Lastentarhan johtaja-opettajana toimi lastentarhanopettaja H. Alanko ja lastentarhalasten terveydenhoitoa valvoi lastenhoidon neuvola.

Santahaminan lastentarha toimi entisessä huoneistossaan kansakoulutalossa marraskuun 15 p:ään saakka, jolloin se siirtyi uuteen lastentarhataloon. Kevättoimintakausi alkoi v. 1947 tammikuun 9 p:nä ja jatkui toukokuun 29 p:ään, syystoimintakausi kesti syyskuun 1 p:stä joulukuun 18 p:ään. V:n 1948 kevättoimintakausi alkoi tammikuun 12 p:nä ja kesti toukokuun 16 p:ään, syystoimintakausi alkoi jälleen syyskuun 6 p:nä ja kesti joulukuun 17 p:ään. Toimintapäiviä oli v. 1947 192 ja vastaavasti v. 1948 175. Kirjoissa oli v:n 1947 aikana kevätlukukaudella 27 ja syyslukukaudella samoin 27 lasta. V. 1948 oli kevätlukukaudella 27 ja syyslukukauden alkupuolella 28 lasta, mutta marraskuun puolivälistä lastentarhaan otettiin lisää lapsia, joten lukumäärä nousi 51:een lapseen, joista suomenkielisiä oli 49 ja ruotsinkielisiä 2 lasta. V. 1947 oli vanhempien kokouksia 5, lisäksi äitienpäiväjuhla ja lastenjuhlat. V. 1948 vastaavasti 2 vanhempien kokousta ja lisäksi uuden lastentarhan vihkiäisjuhla.

Lastentarhan kaupungilta saama avustus v. 1947 oli 140 760 mk ja valtionapuna saatiin 54 945 mk. Ateriamaksuja kertyi 36 226 mk ja kokonaiskustannukset olivat 227 801 mk. V. 1948 kunnallinen avustus nousi 292 634 mk:aan, valtionavustus 135 271 mk:aan ja ateriamaksut 44 910 mk:aan. Ylläpitokustannukset olivat 407 909 mk.

Helsingin nuorten naisten kristillisen yhdistyksen lastentarhan johtajana toimi kertomusvuosina lastentarhanopettaja V. Vääntti. Lastentarhan toiminta alkoi tammikuun 9 p:nä ja kesti toukokuun 29—31 p:ään ja syyskuun 1 p:stä joulukuun 18—20 p:ään. Hoitopäiviä oli v. 1947 7 720 ja v. 1948 8 571. Kirjoissa oli v. 1947 kevätlukukaudella 54 ja syyslukukaudella 56 lasta. V. 1948 vastaavat luvut olivat 50 ja 52. Kesällä 1948 oli 39 lasta. Lastentarhassa noudatettiin lastentarhain yleistä pedagogista ohjelmaa. Lastentarhan kaupungilta saama avustus oli v. 1947 463 420 mk ja v. 1948 475 032 mk. Lasten hoitomaksuja kertyi v. 1948 244 450 mk ja ylläpitokustannukset olivat 703 032 mk.

Kottby Privata Svenska Barnträdgård aloitti toimintansa v. 1948 ja toimi evankelis-luterilaisten seurakuntien huoneistossa Väinölänkadun 15:ssä tammikuun 9 p:stä toukokuun 28 p:ään ja syyskuun 1 p:stä joulukuun 18 p:ään. Toimintapäiviä oli kaikkiaan 198. Kirjoissa oli lapsia kevätlukukaudella 30 ja syyslukukaudella samoin 30 lasta, joista 23 ruotsinkielistä ja 7 suomenkielistä. Päivittäinen toiminta-aika oli klo 11—14. Lastentarhan johtajana oli lastentarhanopettaja E. Roschier. Lastentarhan kaupungilta saama avustus oli 60 000 mk.

SEDMIGRADSKYN PIENTENLASTENKOULUT JA MARIAN TURVAKOTI

ECOLES ENFANTINES SEDMIGRADSKY ET ASILE MARIA

Johtokunta. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin säätiön johtokuntaan kuuluivat v. 1947 seuraavat kaupunginvaltuuston valitsemat jäsenet: rouva A. Bockström, rehtori F. Freudenthal, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius, varatuomari R. Nybom, kirjastonamannuensi A. M. Pettersson ja libristi K. F. Sundqvist sekä arkkitehti E. E. Fabritius johtokunnan valitsemana. V. 1948 tuli rehtori Freudenthalin ja arkkitehti Lagerborg-Steniuksen tilalle filosofian maisteri E. Bruun ja filosofian tohtori G. Granqvist. Puheenjohtajana oli molempina kertomusvuosina libristi Sundqvist, varapuheenjohtajana toimi v. 1947 arkkitehti Lagerborg-Stenius ja v. 1948 filosofian maisteri Bruun. Sihteerin ja taloudenhoitajan tehtäviä hoiti arkkitehti Fabritius huhtikuun 1 p:ään 1948 saakka ja siitä lähtien virkaa toimittavana rakennusmestari V. Fyrqvist.

Opettajat, toiminta-aika, toiminta. Kertomusvuosina toimi kuten ennenkin, kolme lastentarhaa, nimittäin Sedmigradskyn pientenlastenkoulut Oikokadun ja Sturenkadun varrella sekä Marian turvakoti Iso Roobertinkadun varrella, joista ensiksi mainitussa työskenteli kolme osastoa ja muissa kaksi osastoa. Sitä paitsi Marian turvakoti keväällä 1947 ylläpiti kokopäiväosastoa ja saman vuoden syksystä lähtien ulkoilmaosastoa, jotka toimivat Sturenkadun lastentarhan yhteydessä.

Lääkärin virka oli avoinna.

Kevätlukukausi alkoi tammikuun 15 p:nä ja syyslukukausi syyskuun 1 ja 2 p:nä. Päivittäin lapset olivat lastentarhoissa klo 10—14. Kokopäiväosasto oli avoinna klo 6.30—16.

Työpäivien lukumäärä eri laitoksissa selviää seuraavasta:

Työpäiviä • Jours de travail

Lastentarha • Ecole	1947			1948		
	Kevätluku- kaudella ¹⁾	Syysluku- kaudella ²⁾	Yht. Total	Kevätluku- kaudella ¹⁾	Syysluku- kaudella ²⁾	Yht. Total
Sedmigradskyn koulu I ..	96	85	181	101	86	187
» II ..	102	85	187	100	89	189
Marian turvakoti	102	84	186	103	85	188

Askartelu oli suurin piirtein samanlaista kuin edellisinäkin vuosina, kuten käsitöitä, piirustamista, paperin leikkaamista, muovailua, leikkimistä rakennuspalikoilla, voimistelua ja laulua.

Oppilaat. Kaikkiaan oli lastentarhoissa kevätlukukaudella 1947 193 ja syyslukukaudella 183 lasta sekä v. 1948 vastaavasti 183 ja 180 lasta. Lapset jakautuivat eri laitosten kesken seuraavasti:

¹⁾ Semestre de printemps. — ²⁾ Semestre d'automne.

Koko oppilasmäärä vuosina 1947 ja 1948

Total des enfants inscrits en 1947 et 1948

Lastentarha • Ecole

	Kevätlukukaudella Semestre de printemps			Syyslukukaudella Semestre d'automne		
	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total
1947						
Sedmigradskyn koulu I	37	36	73	31	36	67
» » II	27	23	50	27	23	50
Ulkoilmaosasto	—	—	—	10	5	15
Kokopäiväosasto	11	5	16	—	—	—
Marian turvakoti	19	35	54	22	29	51
Yhteensä (Total)	94	99	193	90	93	183

1948

Sedmigradskyn koulu I	30	37	67	32	35	67
» » II	26	24	50	19	31	50
Ulkoilmaosasto	11	5	16	9	7	16
Marian turvakoti	21	29	50	24	23	47
Yhteensä (Total)	88	95	183	84	96	180

Lapsista lokakuun 1 p:nä 1947 ja 1948 hankittujen yksityiskohtaisten tietojen perusteella esitetään seuraava yhdistelmä:

Lasten lukumäärä lokakuun 1 p:nä 1947 ja 1948

Enfants inscrits le 1 octobre 1947 et 1948

Ikä • Age	19 ¹ /10 47		19 ¹ /10 48		Asunto • Domicile	19 ¹ /10 47		19 ¹ /10 48	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%		Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
3 vuotta (ans)	7	3.8	5	2.8	1 k.osa (arrondissement)	53	29.0	56	31.8
4 » »	45	24.8	40	22.8	2 » »	5	2.7	5	2.8
5 » »	59	32.2	81	45.2	3 » »	6	3.3	5	2.8
6 » »	57	31.2	52	29.1	4 » »	6	3.3	3	1.6
7 » »	15	8.2	1	0.6	5 » »	21	11.5	24	13.4
					6 » »	5	2.7	2	1.1
Sukupuoli • Sexe					7 » »	4	2.2	6	3.4
Poikia (Garçons)	88	48.1	84	46.9	8 » »	10	5.5	8	4.5
Tyttöjä (Filles)	95	51.9	95	53.1	11 » »	9	5.0	10	5.6
Äidinkieli • Langue mater- nelle					12 » »	35	19.1	37	20.6
Suomi (Finnois)	27	14.8	29	16.2	13 » »	1	0.5	1	0.6
Ruotsi (Suédois)	154	84.1	148	82.7	14 » »	6	3.3	8	4.5
Muu kieli (Autres langues)	2	1.1	2	1.1	15 » »	2	1.1	—	—
Syntymäpaikka • Lieu de naissance					22 » »	11	6.0	11	6.1
Helsinki	164	89.6	148	82.7	25 » »	2	1.1	2	1.1
Muu (Ailleurs)	19	10.4	31	17.8	Pasila	1	0.5	—	—
					Lauttasaari	3	1.6	1	0.6
					Muut saaret	1	0.5	—	—
					Paikkakunnat H:gin ulko- puolella	2	1.1	—	—

Vanhempien sääty tai ammatti • (<i>Profession des parents</i>)	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
Virkamiesten, suurliikkeen harjoittajien yms. lapsia (<i>Fonctionnaires et négociants</i>)				
Pikkuliikkeen harjoittajien ja palveluskunnan lapsia (<i>Petit-commerçants et employés subalternes</i>)	87	47.5	78	43.8
Tehdas- ym. ammattityöntekijäin lapsia (<i>Ouvriers spécialistes</i>)	57	31.1	57	31.8
Muiden työntekijäin ja näihin verrattavien lapsia (<i>Autres ouvriers</i>)	27	14.8	30	16.8
Lapsia kaikkiaan (<i>Total</i>)	12	6.8	14	7.8
	183	100.0	179	100.0

Terveystila oli kertomusvuosina sangen tyydyttävä. Seuraavat taudintapaukset esiintyivät v. 1947: keltatautia 13 tapausta, tuhkarokkoa 15, hinkuyskää 8, sikotautia 2, vesirokkoa 7 tapausta sekä silmätulehdusta 1 tapaus. Poissaoloprosentti lastentarhoissa oli seuraava: Oikokadun lastentarhassa kevätlukukaudella 34.0 ja syyslukukaudella 19.5, Sturenkadun lastentarhassa vastaavasti 20.0 ja 20.0 — kokopäiväosastolla 26.2 ja ulkoilmaosastolla 16.1 — sekä Marian turvakodissa 26.2 ja 12.9. V. 1948 todettiin keltatautia 2 tapausta, tuhkarokkoa 7, korvatulehdusta 6, vesirokkoa 14 ja keuhkokuumetta 4 tapausta sekä sokeritautia ja hinkuyskää 1 tapaus. Poissaoloprosentti oli Oikokadun lastentarhassa kevätlukukaudella 29.1 ja syyslukukaudella 11.4, Sturenkadun lastentarhassa vastaavasti 20.7 ja 13.1 — ulkoilmaosastolla 20.5 ja 10.0 — sekä Marian turvakodissa 23.5 ja 8.4.

Kevätlukukaudella annettiin lapsille hampaiden hoitoa Vallilan ruotsinkielisessä kansakoulussa toimivassa hammasklinikassa.

Ruokinta. Opetus lastentarhoissa oli maksuton. Kaikki lapset saivat päivittäin aterian keitettyä ruokaa, josta vapaaehtoinen maksu oli 10 mk v. 1947 ja 15 mk v. 1948 marraskuun 1 päivään saakka, jolloin se korotettiin 20 mk:aan. Kokopäiväosaston lapset saivat kaksi aterialla, josta maksettiin 25 mk. V:n 1947 kevätlukukaudella 14 lasta ja syyslukukaudella 19 lasta vapautettiin ruokamaksujen suorittamisesta. V. 1948 vastaavat luvut olivat 13 ja 10.

Vanhempainkokoukset. Eri lastentarhoissa pidettiin v. 1947 5 ja v. 1948 4 vanhempainkokousta tai äitieniltaa.

Menot ja tulot. Yhteenveto Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin talouden tilinpäätöksestä joulukuun 31 p:nä 1947 ja 1948 on seuraava:

Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen menot ja tulot kalenterivuosina 1947 ja 1948

Dépenses et recettes des écoles enfantines Sedmigradsky en 1947 et 1948

	1947	1948
Menot • <i>Dépenses</i>	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Lastentarhat (<i>Ecoles</i>)	1 037 641	1 805 690
Kiinteistöt (<i>Bâtiments</i>)	1 569 048	1 098 358
Yleiset kulut (<i>Faux frais</i>)	82 890	60 343
Yleiset maksut (<i>Impôts</i>)	41 709	38 609
Korot (<i>Rentes</i>)	—	98 605
Vakuutusmaksut (<i>Assurance</i>)	112 715	144 771
Sekalaista (<i>Dépenses diverses</i>)	44 074	97 786
Yhteensä (<i>Total</i>)	2 888 077	3 344 162
Tulot • <i>Recettes</i>		
Kiinteistöt, vuokria (<i>Loyers</i>)	1 896 495	1 943 759
Kesäkotit (<i>Colonies des vacances</i>)	482 000	—
Korot (<i>Rentes</i>)	260 764	52 083
Valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	—	792 820
Pääomatili (<i>Capital</i>)	248 818	555 500
Yhteensä (<i>Total</i>)	2 888 077	3 344 162

Marian turvakodin menot ja tulot kalenterivuosina 1947 ja 1948

Dépenses et recettes de l'asile Maria

	1947	1948
	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Menot • <i>Dépenses</i>		
Lastentarha (<i>Ecole</i>)	¹⁾ 596 840	²⁾ 947 900
Kiinteistö (<i>Bâtiment</i>)	797 114	506 943
Yleiset kulut (<i>Faux frais</i>)	30 545	39 662
Korot (<i>Rentes</i>)	135 772	231 245
Vakuutusmaksut (<i>Assurance</i>)	71 241	84 177
Yhteensä (<i>Total</i>)	1 631 512	1 809 927
Tulot • <i>Recettes</i>		
Kiinteistö, vuokria (<i>Loyers</i>)	1 099 449	1 145 329
Korot (<i>Rentes</i>)	—	28 549
Valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	—	333 252
Pääomatili (<i>Capital</i>)	532 063	302 797
Yhteensä (<i>Total</i>)	1 631 512	1 809 927

¹⁾ Tästä Sturenkadun lastentarhan yhteydessä toimivien ulkoilma- ja kokopäiväosastojen ylläpito 258 974 mk. — ²⁾ S:n ulkoilmaosaston ylläpito 271 746 mk.

SUOMENKIELISET KANSAKOULUT

ECOLES PRIMAIRES FINNOISES

I. KANSAKOULUJEN JOHTOKUNTA JA VIRKAILIJAT

Johtokunta. Suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan kuuluivat kertomusvuosina kaupunginvaltuuston valitsemina filosofian tohtori A. K. Kivialho puheenjohtajana, tori- ja hallikaupan valvoja P. O. Kivi varapuheenjohtajana, toimittaja P. A. Kivikoski, filosofian tohtori A. A. Koskenjaakko, filosofian maisteri J. J. Saukkonen sekä kuolemaansa saakka lehtori T. Lassila ja hänen jälkeensä filosofian kandidaatti A. E. Nevalainen; v:n 1949 alusta jäsenet Koskenjaakko ja Nevalainen erosivat johtokunnan jäsenyydestä ja heidän tilalleen tulivat teologian tohtori V. A. Päivänsalo ja filosofian kandidaatti E. A. Saarela-Johansson. Opettajiston edustajana oli opettaja V. A. Hukki v:n 1947 loppuun ja tammikuun 1 p:stä 1948 opettaja S. Mäkelä. Johtokunnan sihteerinä toimi filosofian maisteri S. Liikkanen.

Johtokunta kokoontui molempina kertomusvuosina 15 kertaa.

Johtokunnan lukuvuonna 1947/48 käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

Elokuun 28 p:nä 1947 johtokunta päätti tehdä kaupunginhallitukselle esitykset, jotka koskivat toisen koulupsykologin viran perustamista suomenkielisiin kansakouluihin tammikuun 1 p:stä 1948 lukien; määrärahan varaamista v:n 1948 talousarvioon jatkokouluopetuksessa käytäntöön otettavien puutyökoneiden aiheuttamia muutoksia varten Aleksis Kiven koulussa; Lapinlahdenkadun 6:ssa sijaitsevan koulun metallityöpajan kunnostamista; sekä huonetilojen vuokraamista Töölön yhteiskoulusta ja Puotinkylän kartanosta kansakoulujen käyttöön.

Syyskuun 18 p:nä 1947 esitettiin kaupunginhallitukselle, että Käpylän kansakoulun lisärakennuksen louhimis- ja perustustöitä varten myönnettäisiin v. 1947 käytettäväksi 5 000 000 mk sekä Haagan kansakoulun lisärakennusta varten 6 058 000 mk.

Lokakuun 9 p:nä 1947 esitettiin kaupunginhallitukselle, että huonokouloisten oppilaiden opetusta saataisiin toistaiseksi jatkaa.

Lokakuun 30 p:nä 1947 johtokunta hyväksyi Helsingin kaupungin ammatinvalintakomitean esityksen, johon tarkastajaneuvosto oli yhtynyt, että jatkokoulujen VIII luokkien opetussuunnitelmaan otettaisiin yksi viikkotunti henkilökohtaista ammatinvalinnanohjausta varten.

Samana päivänä esitettiin kaupunginhallitukselle, että kansakoulurakennusasiain käsittelyn jouduttamiseksi rakennuspiirustusten ja niiden yhteydessä olevien suunnitelmien laatiminen annettaisiin muidenkin kuin kaupungin rakennustoimiston tehtäväksi.

Marraskuun 20 p:nä 1947 tehtiin kaupunginhallitukselle esitys, että Kivelän sairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikalle järjestettäisiin erityinen vastaanotto kansakoululapsia varten.

Joulukuun 11 p:nä 1947 päätettiin tehdä terveydenhoitolautakunnalle esitys, että se ryhtyisi toimenpiteisiin lastenhoidon neuvolan siirtämiseksi Pakilan kansakoulusta.

Helmikuun 5 p:nä 1948 esitettiin kaupunginhallitukselle kaupungin kansakouluissa maksettavien tuntipalkkojen korottamista lokakuun 1 p:stä 1947 lukien seuraaviksi: ala- ja yläkoulussa

173 mk:aan, apukoulussa 200 mk:aan sekä jatkokoulussa ja kerhotyössä 215 mk:aan sekä niiden sitomista elinkustannusindeksiin.

Samana päivänä esitettiin johtajaopettajien johtajapalkkioiden korottamista tammikuun 1 p:stä 1948 lukien siten, että peruspalkkiona maksettaisiin 13 500 mk ja lisäpalkkiona 675 mk luokkaa kohden vuodessa.

Samana päivänä tehtiin esitys hälytyslaitteiden asentamisesta Kallion kansakouluun.

Helmikuun 26 p:nä 1948 päätettiin julistaa haettaviksi 81 opettajanvirkaa koeajaksi.

Samana päivänä esitettiin opettajanpalkkoja korotettaviksi.

Maaliskuun 11 p:nä 1948 pyydettiin kaupunginhallituksen toimenpidettä että Pakilan kansakouluun sijoitettu lastenhoidonneuvola koulussa tilausta lisäävänä siirrettäisiin pois.

Maaliskuun 15 p:nä 1948 esitettiin kaupunginhallitukselle, että sääntöpalkkaiselle viranhaltijalle, joka on määrätty viransijaisena hoitamaan ylemmän palkkaluokkaan kuuluvaa virkaa, maksettaisiin paitsi hoitamansa viran pohjapalkka myöskin ikäkorotus sen viran palkkaluokan mukaisesti.

Huhtikuun 8 p:nä 1948 johtokunta hyväksyi koulurakennuskomitean esityksen alakoulurakennuksen rakentamisesta Herttoniemeeseen v:n 1950 syksyyn mennessä.

Huhtikuun 29 p:nä 1948 valittiin 81 opettajaa koeajaksi elokuun 1 p:stä 1948 lukien.

Samana päivänä esitettiin kaupunginhallitukselle Lauttasaaren kansakoulurakennukseen sijoitetun kaupunginkirjaston sivukirjaston siirtämistä muualle.

Toukokuun 20 p:nä 1948 esitettiin kaupunginhallitukselle, että kaupungin kansakoulujen I luokkien oppilaiden korvien tutkimista ja hoitoa varten varattaisiin v:n 1949 alusta lukien 120 000 mk:n suuruinen määräraha.

Samana päivänä ehdotettiin lisäksi kolmen uuden kouluhoitajattaren viran perustamista syyskuun 1 p:stä 1948 lukien ja

komitean asettamista tarkistamaan ja uudistamaan kansakoulujen ohjesäännöt sekä komitean puheenjohtajaksi opetus- ja sairaala-asiaihin johtaja P. B. J. Railo ja muiksi jäseniksi tarkastajat A. Huuskonen ja G. Cavonius, professori K. Bruhn, filosofian tohtori A. K. Kivialho ja filosofian maisteri S. Liikkanen;

päätettiin perustaa Isosaaren, Kaarelan, Lapinlahdenkatu 6:n, Mellunkylän, Tunturikadun, Sturenkatu 4:n ja Urheilukatu 10:n kouluihin apulaisjohtajien virat elokuun 1 p:stä 1948 lukien,

pyydettiin kaupunginhallituksen toimenpidettä, että Vartiokylän koulun koulurakennuksessa Koulumatkailutoimiston retkeilymajan hallussa olevat huonetilat saataisiin koulun omaan käyttöön ja että niissä ennen ensi lukuvuoden alkamista suoritettaisiin tarpeelliset korjaustyöt, sekä

esitettiin Kaisaniemen, Lapinlahdenkatu 6:n ja 10:n, Porthaninkadun, Punavuorenkadun, Sturenkadun, Tehtaankadun, Museokadun, Töölönkadun, Lauttasaaren, Munkkiniemen ja Hämeen-tie 80:n koulut annettavaksi Suomen vartiointi- ja sulkemis oy:n vartioitavaksi heinäkuun 1 p:stä 1948 lukien.

Kesäkuun 10 p:nä 1948 ilmoitettiin kaupunginhallitukselle, että johtokunnalla ei ollut mitään muistuttamista huonetilojen vuokraamisesta Lapinlahdenkatu 10:n kansakoulusta väliaikaisen opettajakorkeakoulun käyttöön,

esitettiin alakoulunopettaja D. Kemilän työn lukuvuoden 1948/49 aikana järjestämistä siten, että hän toimisi alaluokkien, I—III, piirustuksenopetuksen neuvojana,

pyydettiin oppikoulurakennuksen, Töölönkatu 55, vuokraamista kansakoulun käyttöön ja Töölön yhteiskoulun kanssa lukuvuoden 1946/47 voimassa olleen vuokrasopimuksen uusimista, valittiin 63 opettajaa vuosisijaisopettajaksi lukuvuodeksi 1948/49 ja

hyväksyttiin Lauttasaaren kansakoulun laajennuspiirustukset.

Johtokunnan lukuvuonna 1948/49 tekemistä tärkeimmistä päätöksistä ja esityksistä mainittakoon seuraavat:

Johtokunnan kesäkuun 10 p:nä 1948 tekemän esityksen toisen puhevikaisten opettajan palkkaamisesta lukuvuodeksi 1948/49 kaupunginhallitus hyväksyi lokakuun 28 p:nä 1948.

Samana päivänä kaupunginhallitus myöskin hyväksyi johtokunnan esityksen kansakoulujen silmäpoliklinikan ottamisesta kaupungin haltuun.

Marraskuun 18 p:nä 1948 esitettiin kaupunginhallitukselle sosiaalihuoltajan (kodissakävijän) viran perustamista koulupsykiatrin toimistoon.

Joulukuun 13 p:nä 1948 esitettiin ryhtivoimistelun järjestämistä huonoryhtisille oppilaille.

Tammikuun 13 p:nä 1949 esitettiin kaupunginhallitukselle, että uimahallissa kansakoulun-oppilaille edelleenkin annettaisiin maksuttomia uimakylpyjä entisessä laajuudessa.

Helmikuun 24 p:nä 1949 julistettiin haettavaksi koeajaksi 55 alakoulun opettajanvirkaa.

Maaliskuun 17 p:nä 1949 esitettiin kaupunginhallitukselle suojapukujen hankkimista jatko-luokkien metallityölinjan oppilaille.

Huhtikuun 7 p:nä 1949 valittiin koeajaksi 55 alakansakoulunopettajaa.

Huhtikuun 28 p:nä 1949 toimitettiin yleisten töiden lautakunnalle kansakoulujen v:n 1949—52 rakennusohjelma.

Samana päivänä esitettiin kaupunginhallitukselle puhevikaisten opettajan palkkaamista edelleen lukuvuodeksi 1949/50.

Toukokuun 19 p:nä 1949 esitettiin kaupunginhallitukselle, että oppilasruokailua valvovat opettajat saisivat nauttia ilmaiseksi valvonnan yhteydessä syömänsä kouluateriat.

Kesäkuun 9 p:nä 1949 esitettiin I ja III luokkien viikkotuntimäärän alentamista I luokkien oppilaille 20 ja III luokkien oppilaille 28 viikkotuntiin.

Virkailijat. Suomenkielisten kansakoulujen ensimmäisenä tarkastajana kertomusvuosina oli filosofian tohtori A. I. Huuskonen, toisena tarkastajana filosofian maisteri M. P. A. Kuosmanen, taloudenhoitajana filosofian maisteri P. B. J. Railo helmikuun 28 p:ään 1948, jolloin hän erosi siirryttyään kaupungin opetus- ja sairaala-asiajn johtajaksi, ja maaliskuun 1 p:stä 1948 opettaja M. Paaso ensin väliaikaisena sekä vakinaisena kesäkuun 1 p:stä 1948, johtokunnan sihteerinä filosofian maisteri, S. Liikkanen, koululääkäreinä lääketieteen ja kirurgian tohtori U. I. Muroma ensimmäisenä koululääkärinä sekä lääketieteen lisensiaatti T. I. Järvinen ja lääketieteen tohtori V. Leppo. Viimeksi mainittu oli virkavapaana syyskuun 1 p:stä 1948 helmikuun 28 p:ään 1949 opintomatkan johdosta Amerikkaan, ja hänen sijaisenaan toimi lääketieteen lisensiaatti G. Simell. Toimistoapulaisina kansakoulujen kansliassa olivat lukuvuoden 1947/48 alkaessa rouva M. Lehmusto sekä neidit A. Laaksonen, M. Nummelin, A. Pyrhönen, S. Ruotsalainen ja M. Soikkeli, joista neiti Laaksonen erosi elokuun 31 p:stä 1947 ja neiti Ruotsalainen joulukuun 31 p:stä 1947. Tammikuun 1 p:stä 1948 otettiin toimistoapulaiseksi neiti A. Kunnas ja helmikuun 16 p:stä 1949 lukien neiti S. M. Viljanen. Tilapäisenä toimistoapulaisena kansliassa toimi helmikuun 1 p:stä 28 p:ään 1948 rouva M. Henriksson. Oppivelvollisten lasten luettelon hoitajina olivat rouva T. J. Karttunen ja hänen sairaslomalla ollessaan syyskuun 15 p:stä joulukuun 31 p:ään 1947 rouva S. Lehto, rouva I. H. T. Turja elokuun 31 p:ään 1947 sekä syyskuun 1 p:stä 1947 neiti A. Laaksonen. Kodissakävijöinä olivat opettaja K. Pajunen, joka oli virkavapaana sijaisinaan neiti P. Raehalme kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään 1947 ja siitä lähtien neiti T. Peltomäki, ja lukuvuonna 1947/48 yhteiskuntatieteiden kandidaatti R. Särkijärvi ja seuraavana lukuvuonna rouva I. Boman. Kouluhoidattarina toimivat neidit A. Aarnio, L. Hagan, S. Isola, M. Massinen, L. M. Pätilä, L. Saarikko, S. Setälä, rouva K. Sinkoaho, rouva H. Väre lokakuun 30 p:ään 1947, jolloin hän siirtyi eläkkeelle, neiti S. Vuorela maaliskuun 1 p:stä 1948 sekä rouvat E. Hohenthal ja A. I. E. Sallamaa ja neiti S. Sarkkama tammikuun 1 p:stä 1949 lukien. Virkaa toimittavana kouluhoidattarena oli neiti A.-L. Järnefelt helmikuun 28 p:ään 1948 saakka. Liikunnanneuvoina toimivat voimistelunopettajat P. Teräsvirta ja I. Meurman, suullisen esitystaidon neuvoina opettaja E. Salola, suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen yhteisenä lastenpsykiatrina lääketieteen tohtori E. Hillbom, joka oli virkavapaana opintomatkan takia syyskuun 1 p:stä 1947 helmikuun 29 p:ään 1948 sijaisenaan lääketieteen lisensiaatti K. Leppo ja edelleen helmikuun 16 p:stä 28 p:ään 1949, jolloin hän erosi virastaan ja hänen tilalleen otettiin lääketieteen tohtori S. Viherheimo. Koulupsykologin tehtäviä hoiti lukuvuonna 1947/48 filosofian maisteri K. A. Hytönen ja tammikuun 1 p:stä 1948 lukien lisäksi filosofian maisteri M. S. J. Kyrrö. Lukuvuonna 1948/49 toimivat koulupsykologeina filosofian maisteri Kyrrö ja sacri ministeriikandidaatti H. Pellikka. Helmikuun 7 p:stä 1949 lukien toimi sosiaalihuoltajana neiti V. Nieminen.

II. VIERAILUT

Syyskuun 22—23 p:nä 1947 vierailivat Helsingissä Norrköpingin kaupungin kansakoulujen tarkastaja tohtori W. Lahne ja johtokunnan puheenjohtaja, liittosihteeri H. Form. Vieraat tutustuivat Aleksis Kiven ja Nilsiänskadun kouluun sekä näiden lisäksi Porthaninkadun kouluun, koska apukouluasia oli verrattain myöhään tullut huomatuksi Norrköpingissä. Vieraille selitettiin Suomen kansakoululaitoksen nykyistä järjestelmää sekä myös tulevia suuntaviivoja.

Lukuvuonna 1948/49 Tampereen hiippakunnan piispa E. Gulin vieraili kouluissa.

III. KOULUMUODOT

Luokkien lukumäärä eri kouluissa

Nombre des classes

Koulut • Ecoles	1947/48								1948/49							
	Luokka • Classe															
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Alakoulu, yhteisluokkia (<i>Ecole primaire inférieure mixte</i>)	110	109	—	—	—	—	—	—	135	108	—	—	—	—	—	—
Yläkoulu (<i>Ecole primaire supérieure</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
poikaluokkia (<i>de garçons</i>)	—	—	35	30	18	10	—	—	—	—	34	32	15	13	—	—
tyttöluokkia (<i>de filles</i>)	—	—	36	27	11	8	—	—	—	—	34	31	13	10	—	—
yhteisluokkia (<i>mixtes</i>)	—	—	24	25	19	18	—	—	—	—	31	26	19	19	—	—
Jatkokoulu (<i>Cours complémentaires</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
poikaluokkia (<i>Cours pour garçons</i>)	—	—	—	—	—	—	11	13	—	—	—	—	—	—	11	10
tyttöluokkia (<i>Cours pour filles</i>)	—	—	—	—	—	—	11	11	—	—	—	—	—	—	11	12
yhteisluokkia (<i>Cours mixtes</i>)	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1
Yhteensä (<i>Total</i>)	110	109	95	82	48	36	24	26	135	108	99	89	47	42	23	23
Apukoulu (<i>Ecole pour enfants arriérés</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
poikaluokkia (<i>de garçons</i>)	—	—	1	1	1	—	2	—	—	—	1	1	1	1	—	—
tyttöluokkia (<i>de filles</i>)	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
yhteisluokkia (<i>mixtes</i>)	1	4	3	1	2	1	1	—	2	5	2	4	2	1	2	—
Yhteensä (<i>Total</i>)	1	4	4	2	3	1	4	—	2	5	3	5	3	2	2	—

Luokkia oli siis lukuvuonna 1947/48 549, joista Kanta-Helsingin kouluissa 381 ja liitosalueen kouluissa 168, ja vastaavasti lukuvuonna 1948/49 588, 409 ja 179. Näihin lukuihin sisältyy lukuvuonna 1947/48 7 ja seuraavana vuonna 8 Lapinlahdenkadun 6:ssa toimivaa II—VI vuosikurssin tarkkailuluokkaa.

IV. KOULUJEN OPPILASMÄÄRÄ

Oppilasmäärä kouluittain

Elèves par école

	1947/48		1948/49	
	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%
Alakoulu (<i>Ecole primaire inférieure</i>)	6 359	43.5	7 275	43.9
Yläkoulu (<i>Ecole primaire supérieure</i>)	6 993	47.8	8 090	48.9
Jatkokoulu (<i>Cours complémentaires</i>)	925	6.3	778	4.7
Tarkkailuluokat (<i>Ecole pour enfants problématiques</i>)	71	0.5	114	0.7
Apukoulu (<i>Ecole pour enfants arriérés</i>)	285	1.9	297	1.8
Yhteensä (<i>Total</i>)	14 633	100.0	16 554	100.0

Oppilaat lukuvuosien päättyessä opiskelun tuloksen mukaan ryhmitettyinä

Elèves à la fin de l'année scolaire, selon le résultat des études

	1947/48		1948/49	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
Sai päästötodistuksen (<i>Sortis de l'école avec certificat d'études</i>)				
Jatkokoulusta (<i>des cours complémentaires</i>)	452	3.2	382	2.3
Apukoulusta (<i>de l'école pour enfants arriérés</i>) ...	47	0.3	15	0.1
Siirrettiin lähinnä ylemmälle luokalle (<i>Passés dans la classe supérieure</i>)	12 836	90.5	14 864	91.9
Siirrettiin ehdollisesti lähinnä ylemmälle luokalle (<i>Passés conditionnellement dans la classe supérieure</i>)	496	3.5	545	3.4
Jäi ehdoitta luokalle (<i>Doubleés la classe sans conditions</i>)	361	2.5	367	2.3
Yhteensä (<i>Total</i>)	14 222	100.0	16 173	100.0
Pyrki ylempään oppilaitokseen (<i>Entrés aux écoles secondaires</i>)	1 730	12.3	2 051	12.7

Lukuvuosien kuluessa eronneet oppilaat eroamissyyn mukaan ryhmitettyinä

Elèves sortis pour une raison quelconque pendant l'année scolaire

	1947/48		1948/49	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
Muutto toiselle paikkakunnalle (<i>Changement de domicile</i>)	217	52.8	218	57.5
Kansakoululaitoksen toimesta (<i>Sur le désir de l'école</i>)	49	11.9	37	9.7
Ansiotyö (<i>Emploi</i>)	11	2.7	9	2.4
Tauti tai ruumiillinen heikkous (<i>Maladie ou santé faible</i>)	53	12.9	46	12.1
Kuolema (<i>Mort</i>)	5	1.3	7	1.8
Muu tai tuntematon syy (<i>Autres raisons</i>)	76	18.5	64	16.8
Yhteensä (<i>Total</i>)	411	100.0	381	100.0

Oppilaista hankittiin marraskuun 10 p:nä 1947 ja 1948 yksityiskohtaisia tietoja, jotka ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

Oppilaat marraskuun 10 p:nä 1947 ja 1948

Elèves le 10 novembre 1947 et 1948

Ikä • Age	19 10/11 47		19 10/11 48		Asunto • Domicile	19 10/11 47		19 10/11 48	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%		Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
6 vuotta (<i>ans</i>) ..	307	2.1	380	2.3	I kaup.os.	376	2.8	471	2.9
7 » ..	3 056	21.4	3 752	23.2	II »	107	0.8	114	0.7
8 » ..	2 865	20.1	3 192	19.7	III »	75	0.5	96	0.6
9 » ..	2 649	18.8	2 875	17.8	IV »	605	4.2	740	4.6
10 » ..	1 934	13.8	2 429	15.0	V »	278	1.9	332	2.0
11 » ..	1 130	7.9	1 288	8.0	VI »	383	2.7	465	2.9

		19 10/11 47		19 10/11 48				19 10/11 47		19 10/11 48	
Ikä • Age		Luku Nombre	%	Luku Nombre	%	Asunto • Domicile		Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
12 vuotta (ans) ..		844	5.9	913	5.6	VII	kaup.os.	511	3.6	606	3.7
13 » » ..		637	4.5	608	3.8	VIII	» »	105	0.7	130	0.8
14 » » ..		491	3.4	513	3.2	IX	» »	21	0.1	23	0.1
15 » » ..		335	2.3	210	1.3	X	» »	608	4.3	637	3.9
16 » » ..		22	0.2	21	0.1	XI	» »	1 668	11.7	1 777	11.0
17 » » ..		—	—	1	0.0	XII	» »	1 328	9.3	1 542	9.5
						XIII	» »	713	5.0	875	5.4
Sukupuoli • Sexe						XIV	» »	1 017	7.1	1 176	7.3
Poikia (Garçons) ..	7 576	53.1	8 492	52.5	XV	» »	321	2.3	452	2.8	
Tyttyjä (Filles) ..	6 694	46.9	7 690	47.5	XVI	» »	46	0.3	29	0.2	
						XX	» »	6	0.0	7	0.0
Äidinkieli • Lan-						XXI	» »	107	0.8	130	0.8
gue maternelle						XXII	» »	891	6.2	899	5.6
Suomi (Finnois) .	14 042	98.4	15 926	98.4	XXIII	» »	213	1.4	263	1.6	
Ruotsi (Suédois) .	188	1.3	205	1.3	XXV	» »	707	5.0	702	4.3	
Muu kieli (Autres					XXVI	» »	124	0.9	154	1.0	
langues)	40	0.3	51	0.3	Meilahti		25	0.2	15	0.1	
						Pasila	161	1.1	178	1.1	
Syntymäpaikka •						Muut alueet rau-					
Lieu de naissance						tation länsip. .					
Helsinki	9 994	70.0	11 561	71.4	Kumpula		251	1.8	285	1.8	
Muu (Ailleurs)	4 276	30.0	4 621	28.6	Muut alueet rau-						
						tation itäpuol.					
Kotipaikka • Lieu						Saaret	154	1.1	173	1.1	
de domicile						Liitosalue	3 253	22.8	3 758	23.2	
Helsinki	13 897	97.4	15 840	97.9	Muualla		101	0.7	32	0.2	
Muu (Ailleurs) ...	373	2.6	342	2.1							
Vanhempien sääty tai ammatti • Profession des parents											
Virkamiesten, suurliikkeen harjoittajien yms. lapsia (Fonction-								2 279	16.0	2 981	18.4
naires, négociants etc.)											
Pikkuliikkeen harjoittajien ja palveluskunnan lapsia (Petit-com-								2 761	19.3	3 403	21.0
marçants, employés subalternes etc.)											
Tehdas- ja ammattityöntekijäin lapsia (Ouvriers spécialistes) ...								6 509	45.6	7 204	44.6
Muiden työntekijäin ja näihin verrattavien lapsia (Autres ouvriers)								2 721	19.1	2 594	16.1
Oppilaita kaikkiaan (Total)								14 270	100.0	16 182	100.0

Lukuvuonna 1947/48 788 suomenkielistä kansakoulunoppilasta eli 5.4 % kävi ruotsinkielisissä kouluissa ja 188 ruotsinkielistä kansakoulunoppilasta eli 4.8 % kävi suomenkielisissä kouluissa. Seuraavana lukuvuonna olivat vastaavat luvut 771 eli 4.8 % ja 205 eli 4.7 %.

V. KOULUHUONEISTOT

Lukuvuonna 1947/48 toimineista 36 ja seuraavan vuoden 37 suomenkielisistä kouluista oli 29:llä oma koulutalo, loppujen toimiessa vuokrahuoneistoissa. Viimeksi mainituista oli kaksi yhden opettajan hoitamia supistettuja kouluja. Sen ohella oli eri koulujen lisäluokkia sijoitettuna lukuvuonna 1947/48 yhteen kaupungin omistamaan ja kahteen vuokrattuun huoneistoon ja seuraavana vuonna kahteen kaupungin omistamaan ja viiteen vuokrattuun huoneistoon. Tällaisia lisäluokkia oli molempina kertomusvuosina 10.

VI. OPETTAJISTO

1. Opettajien lukumäärä

Kertomusvuonna oli suomenkielisissä kansakouluissa seuraava määrä opettajia:

	1947/48			1948/49		
Opettajia • <i>Personnel enseignant</i>	Miehiä <i>Masc.</i>	Naisia <i>Fém.</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Miehiä <i>Masc.</i>	Naisia <i>Fém.</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Vakinaisia ja koetteeksi otettuja	126	311	437	150	340	490
Vuosisijaisia	46	98	144	34	101	135
Tuntiopettajia	—	—	—	—	1	1
Yhteensä (<i>Total</i>)	172	409	581	184	442	626

2. Opettajakunnassa tapahtuneet muutokset

Lukuvuonna 1947/48 erosivat virastaan alla mainitut opettajat siirtyen eläkkeelle: yläkoulun miesopettajat J. U. Autonen, V. Hakala, J. I. Koivu ja M. Toiviainen syyskuun 1 p:nä 1947, J. E. Paalanen ja V. Peltonen joulukuun 1 p:nä 1947 sekä V. B. Vaara toukokuun 1 p:nä 1948, yläkoulun naisopettajat A. Sahlberg heinäkuun 1 p:nä 1947, A. E. Tamminen syyskuun 1 p:nä 1947, A. Hirn ja H. A. Ruutu lokakuun 1 p:nä 1947, E. K. Rahkonen ja T. M. Ritonieni joulukuun 1 p:nä 1947, L. A. Salola maaliskuun 1 p:nä 1948, S. E. Masalin ja E. M. Pulkkinen huhtikuun 1 p:nä 1948 sekä A. C. Saurala kesäkuun 1 p:nä 1948, alakoulun naisopettajat S. E. Pelkonen syyskuun 1 p:nä 1947, I. M. Talas ja A. Wahlgren lokakuun 1 p:nä 1947, L. C. Pylkkänen huhtikuun 1 p:nä 1948, A. M. Lidman toukokuun 1 p:nä 1948 ja S. S. Stenfelt heinäkuun 1 p:nä 1948. Lukuvuonna 1948/49 erosivat täysin palvelleina miesopettajat E. Tarpila elokuun 31 p:nä 1948 ja N. J. Suihko joulukuun 31 p:nä 1948 sekä naisopettajat alakoulunopettaja U. M. Väisänen helmikuun 8 p:nä 1949 ja jatkoluokkien opettajat O. M. Oksanen maaliskuun 1 p:nä 1949 ja H. S. Widenius heinäkuun 31 p:nä 1949.

Opettaja A. Huhnanntti erosi paikkakunnalta poismuuton takia syyskuun 1 p:nä 1947, opettaja H. D. E. Ahonen joulukuun 31 p:nä 1947 terveydellisistä syistä, opettaja M. E. Sutinen helmikuun 29 p:nä 1948 siirtyen Ryttylän koulukodin johtajaksi ja opettaja M. Paaso toukokuun 31 p:nä 1948, jolloin hän siirtyi kansakoulujen taloudenhoitajaksi. Toiseen tehtävään siirtyneinä erosivat edelleen opettaja O. A. Kärnä heinäkuun 31 p:nä 1949, käsityönopettaja E. Niinivaara maaliskuun 1 p:nä 1949 ja yläkoulun opettaja S. S. Sahlman heinäkuun 31 p:nä 1949.

Kertomusvuosina kuolivat seuraavat virassa olleet opettajat: A. S. Granö lokakuun 16 p:nä 1947, I. I. Inkilä tammikuun 21 p:nä 1948, I. Suominen tammikuun 9 p:nä 1948, V. Sorjonen heinäkuun 5 p:nä 1949, U. I. Toivonoja heinäkuun 8 p:nä 1949 ja V. E. Aaltonen lokakuun 22 p:nä 1949.

Kokouksessaan huhtikuun 29 p:nä 1948 johtokunta valitsi alempana luetellut opettajat kaupungin kansakoulunopettajan virkoihin koeajaksi elokuun 1 p:stä 1948 lukien, minkä vaalin kansakouluntarkastaja vahvisti toukokuun 5 p:nä 1948: A l a k a n s a k o u l u u n: M. L. Ansalan, L. R. T. Huttusen, V. I. Jakobssonin, T. Jaskarin, S. H. Kaljusen, A. Keynään, L. K. Korhosen, L. E. Kujanpään, E. M. Kuokkasen, A. I. Kärnän, A. T. Laineen, H. K. Lehtosen, A. Lindbergin, M. M. Mikkolan, A. S. E. Nurmion, T. M. Penttilän, H. K. Pesosen, R. A. E. Pesosen, A. E. Poijärven, P. I. Pursiaisen, L. Rapakon, M. A. Rekolan, M. Ruoppilan M. M. A. Salovaaran, I.-M. S. Selinheimon, E. K. Sonnisen, I. E. M. Stenbäckin, T. A. Takalan, S. Taulamon, E. R. Teerisuon, M. Tikkasen, I. Uuspään, S. A. Valkolahden, A. M. Vauramon, A. I. Vuoriston, y l ä k o u l u n t y t t ö l u o k k i l l e: A. E. Alanteen, T. L. Erkon, A. M. Immonen-Siimeksen, A. M. Juvaan, A. S. Jääskeläisen, E. Kuusion, A. H. M. Lauhan, I. V. Linderoosin, S. E. Montosen, M. T. Nurmen, S. E. Rauhamaan, S. S. Sahlmanin, E. Salkaman, I. R. Seirilän, I. Vaaran, y l ä k o u l u u n v e l v o l l i s u u k s i n o p e t t a a a p u k o u l u s s a: H. M. Lummaan, S. T. Saukon, M. Viitalan, ja v e l v o l l i s u u k s i n o p e t t a a t a r k k a i l u l u o k k i l l a: S. M. Loen, M. O.

Sauraman, tyttöluokille: laulunopettajiksi S. S. V. Nilsenin ja I. M. Siukosen, käsityönopettajaksi K. Kartian, voimistelunopettajaksi M. E. I. Ollikaisen, yläkoulun poikaluokille: L. J. Aidon, P. Arvilommin, T. E. Aurolan, A. Halisen, A. A. Hilpön, V. E. Hännisen, K. I. Kastisen, I. Kemppisen, F. J. Kestin, O. Ketosen, V. O. Laaksosen, E. H. Mäen, V. A. Ojanien, L. Parpein, B. E. Seljon, S. Serasteen, U. V. Susiluodon, A. K. K. Urkion, L. J. Valtosen, A. Mi Virtasen sekä poikalukkioiden laulunopettajaksi R. V. Lautian ja veistonopettajaksi J. H. Rapakon.

Huhtikuun 7 p:nä 1949 johtokunta valitsi alakansakoulunopettajan virkaan elokuun 1 p:stä 1949 lukien seuraavat opettajat: K. I. Airolan, M. Aromaan, I. K. Arvilommin, S. M. Aurolan, H. H. Haglundin, V. T. Hamaran, H. S. R. Harveen, A. A. Harvion, M. K. Helan, A. K. Honkalan, I. M. Hukin, L. E. Hurmeen, R. O. Itkosen, M. Kahrin, H. Kallin, K. E. Kaskon, H. L. L. Kestin, E. T. Kiesen, M.-L. Kinasen, S. A. Koskenniemen, A. E. M. Koskisen, E. H. A. Kurki-Suonion, M. M. Lahtelan, A. I. Lahtisen, K. A. O. Laukkasen, H. M. H. Lehtosen, K. M. Lempiäisen, L. Lindströmin, K. M. Mannisen, M. E. Melanderin, L. I. Miettisen, T. H. Mohellin, A. K. Myllymäen, M. L. Mäen, H. I. Niemisen, K. L. M. Närhin, A. Ollikaisen, L. M. Peussan, F. Saarikosken, I. A. Sairion, E. H. Salmelan, H. K. Salokankaan, A. A. Susiluodon, T. I. Suviluodon, L. A. Talviojan, L. S. L. Tannerin, H. H. Tarkan, A. Tikkasen, S. Tonterin, H. J. Tuomen, K. Tuovisen, M. S. Ulvisen, U. H. Valkosen, L. M. Virtasen ja T. A. Wuolilan.

3. Koulujen johtajat

Kansakoulunjohtajina olivat Aleksis Kiven koulussa jatkokoulunopettaja V. O. Alanne, Eläintarhan koulussa jatkokoulunopettaja H. S. Widenius, Haagan koulussa yläkoulunopettaja A. S. Jääskeläinen, Herttoniemen koulussa yläkoulunopettaja V. O. Saikku, Kaisaniemen koulussa yläkoulunopettaja V. B. Vaara, Kallion koulussa jatkokoulunopettaja J. Koivusalo, Kulosaaren koulussa yläkoulunopettaja L. M. Alanko, Käpylän koulussa yläkoulunopettaja E. Hakkarainen, Lapinlahden koulussa yläkoulunopettaja M. Heikkala, Lauttasaaren koulussa yläkoulunopettaja V. E. Hänninen, Linnankosken koulussa yläkoulunopettaja H. J. Tikkanen, Malmin etel. koulussa yläkoulunopettaja L. J. Valttonen, Malmin jatkokoulussa jatkokoulunopettaja E. A. Säätelä, Malmin pohj. koulussa yläkoulunopettaja J. J. Parkkola, Metsolan koulussa yläkoulunopettaja V. E. Airola, Munkkiniemen koulussa yläkoulunopettaja K. S. Lampinen, Oulunkylän koulussa yläkoulunopettaja A. E. Tikkanen, Pakilan koulussa opettaja S. Seraste, Pitäjänmäen koulussa jatkokoulunopettaja P. E. Peranko joulukuun 31 p:ään 1948 saakka ja siitä lähtien yläkoulunopettaja A. M. Virtanen, Porthaninkadun koulussa apukoulunopettaja E. A. Ekholm, Puistolan koulussa yläkoulunopettaja J. A. Tamminen, Pukinmäen koulussa yläkoulunopettaja K. Kastinen, Pukinmäen kokeilukoulussa opettaja A. Soininen, Santahaminan koulussa yläkoulunopettaja H. J. Tervaskari, Snellmanin koulussa yläkoulunopettaja T. E. Kivisalo, Suomenlinnan koulussa yläkoulunopettaja H. J. Rautio, Tapanilan koulussa yläkoulunopettaja H. J. Lehtonen, Tehtaankadun koulussa yläkoulunopettaja R. O. Tuulos, Toukolan koulussa alakoulunopettaja A. M. Jauhiainen, Työväenopiston koulussa yläkoulunopettaja P. I. Pitkäpaasi, Töölön koulussa yläkoulunopettaja L. A. Rittvamo ja Vallilan koulussa yläkoulunopettaja T. Terhenvuo ja Vartiokylän koulussa yläkoulunopettaja J. Salmia.

Elokuun 26 p:nä 1949 johtokunta valitsi apulaisjohtajiksi: yläkoulunopettaja L. H. Mäntylän Isosaaren kouluun, yläkoulunopettaja S. Taulamon Kaarelan kouluun, jatkokoulunopettaja L. A. Tarkkalan Lapinlahdenkadun 6:ssa toimivaan kouluun, alakoulunopettaja T. A. Taipaleen Tunturikouluun, yläkoulunopettaja S. E. Montosen Mellunkylän kouluun, alakoulunopettaja M. M. A. Salovaaran Urheilukadun 10—12:ssa toimivaan kouluun sekä alakoulunopettaja F. M. Hollon Sturenkadun kouluun.

4. Palkkaus

Kaupunginvaltuuston lokakuun 26 p:nä 1938 ja lokakuun 31 p:nä 1945 tekemien päätösten mukaisesti olivat opettajat sijoitetut kaupungin palkkaluokkiin siten, että jatkokoulun poika-

ja sekaluokkien opettajat olivat 27, jatkokoulun tyttöluokkien ja yläkoulun poika- ja sekaluokkien opettajat 28, yläkoulun tyttöluokkien opettajat 29 ja alakoulun opettajat 32 palkkaluokassa. V:n 1947 alusta voimaantulleen kansakoululaitoksen kustannuslain muutoksen ja siitä aiheutuneen kaupunginvaltuuston kesäkuun 18 p:nä 1947 tekemän päätöksen mukaisesti kaikki korotettuun peruspalkkaan oikeutetut yläkoulun ja jatkokoulun opettajat sijoitettiin tammikuun 1 p:stä 1947 lukien 27 palkkaluokkaan, kaikkien muiden opettajien jäädessä entisiin palkkaluokkiinsa. Lisäksi saivat kaikki lain mukaan kasvatusapuun oikeutetut opettajat syyslukukaudelta 1947 kasvatusapua 810 mk kuukaudelta jokaista elätettävänän olevaa 17 vuotta nuorempaa lasta kohden. V:n 1948 kevätlukukauden alusta on kasvatusapu ollut 500 mk kuukaudelta.

Edellä mainituin tavoin eri opettajaryhmien kesken jakautuneet kokonaispalkat, kasvatusapua lukuunottamatta, olivat syyslukukaudella syyskuun loppuun seuraavat:

Peruspalkka kuukaudessa + alla mainitut ikäkorotukset ¹⁾

Palkkaluokka • <i>Classes de traitement</i>	ilman ikäk., mk	+ 1 ikäk., mk	+ 2 ikäk., mk	+ 3 ikäk., mk	+ 4 ikäk., mk
27	13 300	14 100	14 900	15 700	16 500
28	12 800	13 570	14 340	15 110	15 880
29	12 300	13 040	13 780	14 520	15 260
32	10 800	11 450	12 100	12 750	13 400

Kaupunginvaltuuston helmikuun 4 p:nä 1948 hyväksymän viranhaltijain uuden palkkaluokittelun mukaan sijoitettiin opettajat lokakuun 1 p:stä 1947 alkaen palkkaluokkiin seuraavasti: jatkokoulun poika- ja sekaluokkien opettajat sekä kaupunginvaltuuston kesäkuun 18 p:nä 1947 tekemän päätöksen mukaisesti kaikki korotettuun peruspalkkaan oikeutetut yläkoulun- ja jatko- luokkien opettajat 28 palkkaluokkaan, jatkokoulun tyttöluokkien ja yläkoulun poika- ja seka- luokkien opettajat 27 palkkaluokkaan, yläkoulun tyttöluokkien opettajat 26 ja alakoulun opet- tajat 24 palkkaluokkaan.

Yllä mainittujen opettajaryhmien kokonaispalkat, kasvatusapua lukuunottamatta, olivat lokakuun 1 p:stä 1947 alkaen seuraavat (sulkeissa entinen palkkaluokka):

Peruspalkka kuukaudessa + alla mainitut ikäkorotukset ¹⁾

Palkkaluokka • <i>Classes de traitement</i>	ilman ikäk., mk	+ 1 ikäk., mk	+ 2 ikäk., mk	+ 3 ikäk., mk	+ 4 ikäk., mk
28 (27)	17 500	18 550	19 600	20 650	21 700
27 (28)	16 900	17 910	18 920	19 930	20 940
26 (29)	16 300	17 280	18 260	19 240	20 220
24 (32)	15 100	16 010	16 920	17 830	18 740

Kaupunginvaltuuston tammikuun 11 p:nä 1949 hyväksymässä viranhaltijain ns. kuoppata- sauksessa jatkokoulun poika- ja sekaluokkien, ylä- ja apukoulun poika- ja sekaluokkien opettajat siirrettiin 29 palkkaluokkaan ja ylä- ja apukoulun tyttöluokkien opettajat 27 palkkaluokkaan hei- näkuun 1 p:stä 1948 lukien. Muilta osilta opettajien palkkaluokitus jäi ennalleen. Yllä mainittujen opettajaryhmien kokonaispalkat olivat heinäkuun 1 p:stä 1948 lukien seuraavat:

Peruspalkka kuukaudessa + alla mainitut ikäkorotukset ¹⁾

Palkkaluokka • <i>Classes de traitement</i>	ilman ikäk., mk	+ 1 ikäk., mk	+ 2 ikäk., mk	+ 3 ikäk., mk	+ 4 ikäk., mk
29	18 200	19 290	20 380	21 470	22 560
28	17 500	18 550	19 600	20 650	21 700
27	16 900	17 910	18 920	19 930	20 940
24	15 100	16 010	16 920	17 830	18 740

¹⁾ *Traitements mensuels fixes + suppléments de traitements, marcs.*

Näihin palkkoihin tuli tammikuun 1 p:stä 1948 5. s %:n ja huhtikuun 1 p:stä 1948 11. s %:n indeksikorotus.

Tuntipalkkioina ylityötunneista maksettiin opettajille v:n 1947 syyslukukaudella syyskuun loppuun 120 mk ala- ja yläkoulussa, 140 mk apukoulussa ja 150 mk jatkokoulussa sekä lokakuun alusta vastaavasti 173 mk, 200 mk ja 215 mk. Elinkustannusindeksin mukaan korotettuina tuntipalkat nousivat tammikuun 1 p:stä 1948 lukien 182: 50, 211 ja 226: 83 mk:aan sekä seuraavan huhtikuun 1 p:stä lukien 192: 03, 222 ja 238: 65 mk:aan.

5. Opettajakokoukset ja kurssit

Lukuvuonna 1947/48 pidettiin kansakoulujen ohjesäännön määräämät opettajakokoukset marraskuun 17 p:nä Aleksis Kiven kansakoululla ja maaliskuun 30 p:nä Lapinlahden kansakoululla. Edellisessä kokouksessa opettaja V. Myrsky piti esitelmän kansakoulun laskennonopetuksesta. Esitelmässä osoitettiin, että kansakoulun laskennonopetuksen, josta esitelmöitsijän mielestä olisi käytettävä nimitystä laskennollinen kasvatus, tulee perustua nykyaikaisen lapsisielutieteellisen tutkimuksen saavuttamiin tuloksiin. Opetustapahtumassa on otettava huomioon oppilaan opetushetken laskennollinen tarve samoin kuin käsiteltävä opetusmateriaali ja miten sitä on käytettävä.

Kokouksessa läsnä olleet vieraat kouluneuvos K. Saarialho, tohtori U. Kuuskoski, lehtori V. Saarialho ja M. Kaipainen käyttämissään puheenvuoroissa oppikoulun matematiikan opettajina hyväksyivät esitelmässä esitetyt kansakoulun laskennonopetuksessa noudatettavat periaatteet.

Kansankouluntarkastaja P. Kuosmanen piti esitelmän aiheesta Hallinta kasvatuskeinona. Esitelmässä korostettiin, että kurinpito ja kasvatus eivät ole rinnakkaiskäsitteitä, vaan järjestyksen ja oikean hengen luominen luokkaan on sekä individuaalista että ennen muuta sosiaalista kasvatus työtä sinänsä. Esitelmöitsijä kiinnitti erityistä huomiota myös ns. hermostuneisiin lapsiin, joita sodan jälkeen entistä lukuisammin on Helsingin kansakouluissa sekä heidän ynnä muiden poikkeuksellisten lasten kurinpidolliseen käsittelyyn.

Jälkimmäisessä kokouksessa lehtori P. Virkkunen piti esitelmän aiheesta Psykologisia näkökohtia seksuaaliopetuksessa, lastenpsykiatri E. Hillbom kertoi opintomatallaan tekemistä havainnoistaan poikkeuksellisten lasten kasvatusneuvonnasta Tukholmassa, Köpenhaminassa ja Sveitsissä sekä filosofian maisteri K. Helasvuo piti esitelmän koulun ja lastensuojelulautakunnan keskeisestä vuorovaikutuksesta.

Lukuvuonna 1948/49 viralliset opettajakokoukset pidettiin marraskuun 24 p:nä ja huhtikuun 13 p:nä Lapinlahden koulussa. Edellisessä kokouksessa pitivät äidinkielen kirjoituksen opetusta käsitteleviä esitelmiä lehtori A. Isoniemi aiheesta Kosketuskohtia kirjoituksen opettamisessa oppi- ja kansakoulun välillä, opettaja, filosofian maisteri E. Kuokkanen Alakansakoulun kirjoituksen opetuksesta ja opettaja, filosofian maisteri K. Kiviranta Kansakoulun kirjoituksen opetuksen päämäärästä ja sen tehtävistä. Samaan aiheeseen liittyvän pakinanomaisen esityksen piti lehtori T. Metsikkö Miten kansakoulusta päästökirjan saaneet kirjoittavat äidinkieltään seminaarin sisänpääsytkinnoissa.

Jälkimmäisessä kokouksessa yliopettaja G. Hellsten Hälsingborgista piti esitelmän, jonka aiheena oli Auktoriteettikoulu-työkoulu. Esitelmän suomeksi tulkitsi opettaja, filosofian maisteri S. Gustafsson. Filosofian maisteri V. Setälä esitelmöi esperantosta ja sen opettamisesta kansakouluissa. Kokouksen yhteyteen oli järjestetty oppilaiden piirustusten ja käsitöiden näyttely.

Lukuvuoden aikana järjestettiin opettajille kouluhallituksen luvalla nuorisotyönjohtajakurssit, joihin osallistuminen vaaditaan kansakoulutoimen järjestysmuodon perusteista annetun lain 9 §:n mukaan koepalvelusta suorittavalta kansakoulunopettajalta.

Virallisten opettajakokousten lisäksi järjestettiin neuvotteluja johtajain, veistonopettajain, käsityönopettajain ja kotitalousopettajain kanssa, jolloin pidettiin usein niissä näytetunteja. Käsityönopettajain kokouksessa hyväksyttiin kokeiltavaksi uusi opetussuunnitelma. Myös neuvoteltiin useaan otteeseen niiden opettajain kanssa, jotka huolehtivat käsitöiden, piirustusten

ja työvihkojen varaamisesta Tampereella pidettyihin kansakoulun suurjuhliin näyttelyineen ym., missä pääkaupungin kansakoululaiset tulivat myös monessa sarjassa palkituiksi. Jatkokoulu-opettajille järjestettiin myös marraskuussa 1948 ammatinvalinnanohjauskurssit.

Opettajain virallisia kokouksia ym. asioita hoiti molempina lukuvuosina kansakoulujen valmisteluvaliokunta, johon kuuluivat opettajat D. Kemilä, H. Lehtonen, A. Koskiluoto, E. Hakkarainen, E. Keskinen ja A. Peltonen sekä varajäseniksi A. Pentikäinen ja K. Lampinen.

6. Matka-apurahat

Kaupunginhallitus myönsi lukuvuoden 1947/48 aikana seuraavat apurahat: Koululääkäri U. Muromalle 20 000 mk kesällä v. 1947 New Yorkissa pidettyyn 5:nteen kansainväliseen lastenlääkärikongressiin osanottoa ja kouluterveydenhoitoon Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa perehtymistä varten, tarkastaja A. Huuskoselle 10 000 mk pohjoismaiden pääkaupunkien kansakoulujen tarkastajien kokoukseen osallistumista varten, kouluhoitaja L. Saarikolle 5 000 mk Tukholmassa kouluhoitajille pidettyyn kurssiin osanottoa varten, Helsingin kansakoulujen opettajakourolle 100 000 mk, sekä opettajille A. Airamolle, W. Erkolle, A. Haannolle ja L. Ritvamolle ja filosofian maisteri S. Liikkaselle kullekin 10 000 mk Tukholmassa elokuun alussa v. 1948 pidettyyn XV yleiseen pohjoismaiseen koulukokoukseen osallistumista varten.

Lisäksi opettaja S. Vire teki matkan Amerikkaan nauttien täysiä palkkaetuja sekä kouluhoitajat A. Aarnio ja S. Setälä kävivät tutustumassa Ruotsin koulujen terveydenhuoltoon saaden loma-ajaltaan täyden palkan.

Maaliskuun 3 p:nä 1949 kaupunginhallitus myönsi kansakouluntarkastaja P. Kuosmaselle 35 000 mk:n suuruisen matka-apurahan neljä viikkoa kestävä opintomatkan tekemistä varten Ruotsiin ja Norjaan ja toukokuun 12 p:nä kaupunginhallitus myönsi suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan käytettäväksi 52 900 mk kansakoulujen edustuksen järjestämiseksi Tampereella toukokuun 28—29 p:nä 1949 pidettävään kansakoulun suurjuhlaan.

VII. OPETUSTYÖ

1. Opetusajat

Kansakoulut olivat kertomusvuosina toiminnassa syyslukukaudella 16 viikkoa ja kevätlukukaudella 19 viikkoa. Varsinaisia työpäiviä oli lukuvuonna 1947/48 191 ja seuraavana vuonna 200.

Koulut työskentelivät lukuvuonna 1947/48 syyslukukaudella syyskuun 1 p:stä joulukuun 20 p:ään ja kevätlukukaudella tammikuun 9 p:stä toukokuun 31 p:ään. Joululoma oli joulukuun 21 p:stä tammikuun 8 p:ään. Urheiluloma pidettiin maaliskuun 1—6 päivinä ja pääsiäisloma huhtikuun 25—30 päivinä. Lupapäiviä oli kaikkiaan 10, nimittäin syyslukukaudella syyskuun 15 p:nä, lokakuun 10 p:nä, marraskuun 6 p:nä, marraskuun 17 p:nä ja joulukuun 6 p:nä; sitä paitsi olivat koulut suljettuina marraskuun 26, 27 ja 28 p:nä, jolloin oli yleinen virkamieslakko, kevätlukukaudella tammikuun 26 p:nä, helmikuun 28 p:nä, huhtikuun 14 p:nä ja toukokuun 1 ja 15 p:nä.

Lukuvuonna 1948/49 syyslukukausi alkoi elokuun 30 p:nä ja päättyi joulukuun 20 p:nä. Kevätlukukausi alkoi tammikuun 10 p:nä ja päättyi toukokuun 31 p:nä 1949. Urheiluloma oli maaliskuun 1—5 p:nä ja pääsiäisloma huhtikuun 14—19 p:nä. Lukuvuoden aikana oli kaikkiaan 10 lupapäivää, nimittäin syyskuun 20, lokakuun 9, marraskuun 6 ja 24, joulukuun 6, tammikuun 24, helmikuun 5 ja 28, huhtikuun 30 ja toukokuun 12 p:nä.

Lukuvuoden alussa ja lopussa sekä ennen joululoman alkamista pidettiin koulujumalanpalvelukset kaupungin kirkoissa entiseen tapaan. Tavanomaiset koulujen kuusijuhlat vietettiin syyslukukauden lopussa.

Päivittäinen opetus, joka alakoulussa kesti 4 tuntia, ylä- ja jatkokoulussa 5—6 tuntia, oli järjestetty eri kouluasteilla seuraaviksi päivän tunneiksi:

alakoulussa klo 9—13 ja 13—17,

yläkoulussa klo 8—13 ja 13—18,

jatkokoulussa klo 8—18 sekä

apukoulussa klo 8—12 ja 12—16.

Lukuvuonna 1948/49 kouluissa vallitsevan tavattoman tilanahtauden takia Käpylän ja Töölön sekä osittain Tehtaankadun koulussa oli alakoulujen I luokkien opetus järjestettävä kolmi-vuoroiseksi.

2. Viikkotuntien jako

Opetuksessa noudatettiin seuraavia asianmukaisesti vahvistettuja opetussuunnitelmia:

Viikkotuntien lukumäärä alakoulussa

Heures d'enseignement par semaine dans les écoles primaires inférieures

Oppiaine • Matières d'enseignement	I Luokka ¹⁾ Classe	II Luokka Classe
Uskonto (<i>Enseignement religieux</i>)	2	2
Äidinkieli, lukeminen } (<i>Langue maternelle</i>)	10	6
» kirjoitus }		4
Laskento (<i>Aritmétique</i>)	3	3
Ympäristöopetus (<i>Géographie locale</i>)	1 ½	1 ½
Askartelu (<i>Travail</i>)	2 ½	2 ½
Käsityöt (<i>Travail manuel</i>)	3	3
Leikkivoimistelu (<i>Gymnastique</i>)	1	1
Laulu (<i>Chant</i>)	1	1
Viikkotunteja yhteensä (<i>Total</i>)	24	24

Viikkotuntien lukumäärä yläkoulussa

Heures d'enseignement par semaine dans les écoles primaires supérieures

Oppiaine • Matières d'enseignement	Luokka • Classe							
	III		IV		V		VI	
	Poika- de gar- çons	Tyttö- de fil- les	Poika- de gar- çons	Tyttö- de fil- les	Poika- de gar- çons	Tyttö- de fil- les	Poika- de gar- çons	Tyttö- de fil- les
Uskonto tai uskonnonhistoria ja siveys- oppi ²⁾ (<i>Enseignement religieux, éthique</i>)	4	4	4	4	3	3	3	3
Äidinkieli (<i>Langue maternelle</i>)	4	4	3	3	3	3	2	2
Äidinkielen kirj. harj. (<i>Exercices écrits</i>) ...	7	6	7	5	4	5	5	5
Historia (<i>Histoire</i>)	—	—	—	—	4	4	3	3
Maantiede (<i>Géographie</i>)	3	3	3	3	2	2	2	2
Luonnontieto ja maa- sekä kotitalous (<i>Scien- ces naturelles, agronomie et économie mé- nagère</i>)	—	—	2	2	2	2	3	3
Laskento (<i>Aritmétique</i>)	6	5	5	5	6	5	4	4
Mittausoppi (<i>Géométrie</i>)	—	—	—	—	—	—	2	2
Piirustus (<i>Dessin</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2
Käsityöt (<i>Travail manuel</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2
Voimistelu (<i>Gymnastique</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2
Laulu (<i>Chant</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2
Viikkotunteja yhteensä (<i>Total</i>)	32	30	32	30	32	32	32	32

¹⁾ Ensimmäisellä luokalla työskennellään syyslukukauden kahtena ensimmäisenä viikkona vain 2 tuntia päivässä, kolmantena 3 tuntia ja neljännessä viikosta alkaen yllä olevan tuntijakosuunnitelman mukaan. Askartelu- ja käsityötunneilla luokka voi työskennellä kahdessa vuorottaisessa ryhmässä. —

²⁾ Uskonnonhistoriaa ja siveysoppia opetetaan ainoastaan niille lapsille, jotka kansakoulunjohtokunta on vapauttanut koulun uskonnonopetuksesta ja jotka eivät koulun ulkopuolellakaan saa asianomaisesti hyväksyttyä uskonnonopetusta.

Viikkotuntien lukumäärä jatkokoulussa, yleinen linja

Heures d'enseignement par semaine dans les cours complémentaires générales

Oppiaine • Matières d'enseignement	Poikaluokat Classe de garçons		Tyttöluokat Classe de filles	
	VII	VIII	VII	VIII
Uskonto tai uskonnonhistoria ja siveysoppi ¹⁾ (<i>Enseignement religieux, éthique</i>)	1	1	1	1
Äidinkieli (<i>Langue maternelle</i>)	4	4	4	3
Laskento (<i>Arithmétique</i>)	2	2	2	2
Kirjanpito (<i>Comptabilité</i>)	2	2	—	1
Työntieto ja ammatinvalinta (<i>Connaissances et choix de métiers</i>)	1	1	1	1
Kansalaistieto ja sivistyshistoria; elämänoppi (<i>Connaissances civiques; histoire de la civilisation; savoir-vivre</i>)	3	2	3	2
Lastenhoito (<i>Education des Enfants</i>)	—	—	—	1
Luonnontieto (<i>Sciences naturelles</i>)	2	2	—	—
Terveysoppi (<i>Hygiène</i>)	1	2	1	1
Laulu (<i>Chant</i>)	—	—	2	1
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastique et sport</i>)	2	2	2	2
Veisto, käsityöt ja ammattiopirustus (<i>Travail manuel et dessin professionnel</i>)	14	14	7	8
Kotitalous (<i>Economie ménagère</i>)	—	—	9	9
Yhteensä (<i>Total</i>)	32	32	32	32

Erikoislinjoilla opetettiin ammattiaineita ja oppilaiden tuntimäärä korotettiin muutamilla linjoilla 36 viikkotuntiin.

Viikkotuntien lukumäärä apukoulussa

Heures d'enseignement par semaine dans l'école pour enfants arriérés

Oppiaine • Matières d'enseignement	Luokka • Classe															
	I				II				III				IV			
	P	G	T	F	P	G	T	F	P	G	T	F	P	G	T	F
Uskonto (<i>Enseignement religieux</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Äidinkieli, lukemin. kirjoitus (<i>Langue maternelle</i>)	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Laskento (<i>Arithmétique</i>)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Havainto-opetus (<i>Leçons de choses</i>)	2½	2½	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Maantieto (<i>Géographie</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Piirustus (<i>Dessin</i>)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Laulu (<i>Chant</i>)	½	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Voimistelu (<i>Gymnastique</i>)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Käsityöt (<i>Travail manuel</i>)	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Työntieto (<i>Connaissances de métiers</i>) ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kansalaistieto (<i>Connaissances civiques</i>) ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elämänoppi (<i>Savoir-vivre</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kotitalous (<i>Economie ménagère</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10
Lastenhoito (<i>Education des enfants</i>) ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Viikkotunteja yhteensä (<i>Total</i>)	24	24	24	24	24	24	26	26	26	26	26	26	26	26	30	30

¹⁾ Ks. edell. sivun alav. 2.

3. Oppikirjat

Alla mainituissa opetusaineissa käytettiin seuraavia oppikirjoja:

Ala- ja yläkoulussa:

Uskonnossa: U. Paunu ja F. E. Lilja, Kansakoulun raamatunhistoria.

Uskonnonhistoriassa ja siveysopissa: J. O. Metsikkö, Uskontoa ennen ja nyt ja Kasva hyväksi.

Äidinkielessä: L. Pylkkänen, Kodin ja koulun ensimmäinen kirja, Sadun ja toden mailta; Airila—Hannula—Salola, Lukemisto Suomen lapsille I—IV; K. Merikoski, Omin voimin; Z. Topelius, Maamme kirja; Haavio—Konttinen—Oksala, Iloinen aapinen ja Iloinen lukukirja; Tuomij Elmgren—Heinonen, Matti Muurahainen; Lydecken, Metsän satuja; Penttilä, Aapiskukko ja Hyvästi aapiskukko (apukoulussa); Salo, Meidän lasten aapinen (apukoulussa), Meidän lasten elämää (apukoulussa); Roine, Metsän väki käy Helsingissä; Krohn, Oli kerran.

Historiassa: F. A. Heporauta, Historian oppikirja kaupunkikansakouluille.

Maantiedossa: V. Auer, K. Merikoski, Maantieto; T. Mäkelä, Maantietovihko; E. Salola, Helsingin kuva-aapinen (sarjakirjana).

Luonnontiedossa: K. E. Kivirikko, Kaupunkikansakoulun luonnontieto.

Laskennossa: Myrsky—Törmälä, Laskutaidon aakkoset; Saarialho—Myrsky—Peltonen, Laskutaito ja elämä I ja II.

Mittausopissa: K. Merikoski, Valistuksen mittaussoppi kaupunkikansakouluille.

Laulussa: O. Pesonen, Laulukirja; V. Siukonen, Lyhyt musiikkioppi; Hiilimies, Koulun juhla-lauluja (sarjakirjana), Virsikirja, täydellinen; Huuskonen—Hiilimies, Uusi koulun virsikirja (sarjakirjana).

Jatkokoulussa:

Äidinkielessä: Cannelin, Johdatus kirjallisuuteen, Kukkia kantelettaren kaskilta; Aleksis Kivi, Seitsemän veljestä ja Lea; Minna Canth, Murtovarkaus ja Lukemisto; Juhani Aho, Rautatie ja Säkenistö; Teuvo Pakkala, Lapsia; Z. Topelius, Regina v. Emmeritz; Kyösti Vilkuna, Aamun miehiä; Arvid Järnefelt, Titus; Eino Leino, Helkavirsiä; M. Valtari—A. Blomberg, Kotikaupunkimme Helsinki (sarjakirjana) ja lisäksi kauppalinjalla I. Pekari, Hyvää liikesuomea.

Laskennossa: Merikoski, Laskuharjoituksia jatko-opetusta varten; Alho—Laurila, Jatko-opetuksen laskuoppi; Soveri—Winter, Kauppalaskento.

Kirjanpidossa: Widenius, Kirjanpidon alkeet (opettajille), Mattila—Kaljunen, Nuorten kirjanpito; Musikka—Sainio, Opi kirjanpitoa.

Työntiedossa ja ammatinvalinnassa: Seppä, Ammatinvalinta ja työntieto.

Kansalaistiedossa: Merikoski, Nuorten kansalaistieto; Kaljunen—Huuskonen—Lehtomaa, Nuorten yhteiskuntaopas, Nuorten yhteiskuntaoppaan työkirja, Nuorten yhteiskuntaoppaan lukemisto (sarjakirjana); A. Haanto, Poikien maastopuuhiä; E. Saarinen, Totta ja leikkiä.

Lastenhoidossa ja kasvatusopissa: Ruotsalainen, Nuori lastenhoitaja.

Terveysopissa: Salokannel—Vartio, Terve elämä ja Max Oker-Blom, Terveysoppi.

Kotitaloudessa: Reinilä—Hellman, Koulun keittokirja; Seppänen—Pora, Opi nuorena keittämään; Sariola—Turkka, Emännän kodinhoito-opas; Olsson—Kitunen, Ruokatavaraoppi.

Kauppätiedossa: Widenius, Kauppaoppi sekä jatkokoulun liikelinjalla: Almila, Koululaisen ruotsinkieli I; Kalliala, Liikeopas; Kenttämää, Orgaaninen tavaraoppi; Kekkonen, Konekirjoituksen opas; Koivistoinen, Nykyaikainen kirjeenvaihto; Leiviskä, Kauppa- ja talousmaantieto; Mäenpää, Myynti- ja mainosoppi; Pekari, Kielioppia kauppakoululaisille.

4. Oppiennätykset

Kertomusvuosina noudatettiin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ala- ja yläkansakoulun huhtikuun 28 p:nä 1926, apukoulun uudistettua elokuun 26 p:nä 1943 ja jatkokoulun samoin linjajakoisuuteen perustuvaa uudistettua lokakuun 31 p:nä 1945 hyväksymiä opetussuunnitelmia.

5. Katsaus koulutyön kehitykseen

Lukuvuoden 1947/48 aikana selostettiin opettajille virallisissa kokouksissa keväällä psykologista seksuaalikasvatusta, uudenaikaisen mentaalihygienian virtauksia ja siveellisesti harhautuneiden kasvatusta. Lisäksi opettaja M. Carlson Tukholmasta selvitteli useissa eri tilaisuuksissa työkoulun periaatteita, eritoten laskennon ja äidinkielen opetusta. Syyskokouksessa opettaja V. Myrsky esitti ajatuksiaan laskennonopetuksesta, minkä jälkeen erikoiskokouksissa käsiteltiin erityiskysymyksiä. Tässä yhteydessä mainittakoon, että tammikuun 3—5 p:nä 1948 pidettiin Helsingissä suuri koulukokous, yhteinen kansa-, oppi- ja ammattikoulujen opettajille. Ohjelmassa oli lukuisia koulun uudistusta ja eri aineiden opetusta koskevia esitelmiä, näyttelyitä ym., joissa kaikissa pääkaupungin opettajia oli runsaasti mukana.

Paitsi tätä toimintaa opettajiston parissa pyrittiin jatkuvasti kehittämään erityisopetusta: heikkolahjaisten luokkia järjestettiin uudelleen, puhevikaisten opetusta varten kiinnitettiin laitokseen toinenkin opettaja ja huonokuuloisista huolehdittiin niinikään. Kuten jo aikaisemminkin kiinnitettiin edelleen huomiota lähinnä äidinkieleen, jolta alalta toisen tarkastajan johtamissa ns. kyläkokouksissa (pidetty n. 10) alustettiin erilaisia tämän alan kysymyksiä.

Oppilaille järjestettiin tilaisuus päästä mm. piirustusnäyttelyihin, kalastus- ja venesuille, valtakunnalliseen nuorten työnjuhlaan ja nuorten raittiusjuhlaan. Retkeilyn alalta mainittakoon, että v:n 1947 lopulla jaettiin kouluille uudistetut retkeilykohdeluettelot, kansallismuseon opasmonistit ja kaupungin retkeilytoimiston ohjeellinen Metsiin, merille ja maanteille. Suomen yleisradio järjesti lukuvuoden aikana 2 ilmaista konserttia Konservatoriossa VI luokkien oppilaille, mikä saavutti nuorien täyden suosion. Jatkokoululaiset kävivät katsomassa Serpin näytelmän Katupeilin takana Kansallisteatterissa.

Jatkokoulun toiminnasta antanee pienen välähdyksen seuraava erään lehtimiehen lausunto Lapinlahden koulusta: »V. 1945 hyväksytty uusi linjajakoisuussuunnitelma kansakoulujen VII ja VIII luokkaa varten on Helsingissä vasta päättyvänä lukuvuonna päässyt käytännössä vauhtiin Lapinlahden vanhalle kansakoululle perustetun metallilinnan työpajan aloitettua syksyllä toimintansa. Koulun yömajakäytössä ränsistyneet huoneet on siistitty ja korjattu viihtyisiksi työhuoneiksi ja pojille on pyritty hankkimaan kaikki välttämättömimmät metallialan työkalut aina hitsausvälineistä poraan ja sorviin saakka. Sen jälkeen, kun pojat ovat saaneet yksityiskohdaisen opetuksen välineiden käytössä, ovat ne ensin valmistaneet eräitä tiettyjä töitä opettajan ohjeiden mukaan, mutta edistyttyään taidossa saaneet runsaasti aikaa omiin suunnitelmiin pohjautuvia vapaita töitä varten. Näiden keskimäärin 15-vuotiaiden nuorukaisten suunnittelemat jalka- ja pöytälamput, lusikat, työkalut, kuparipakotuksella ja tinaamalla tehdyt tuhkakupit, maljakot ym. ovat todisteena siitä, että heillä on harrastusta asiaan ja usealla lisäksi varsin persoonallisia ja tyylipuhtaita taipumuksia suunnitteluun. Joukossa on todellisia kykyjäkin, joiden aikaansaannokset ovat täysin »kympin» töitä viimeistä piirrettään myöten.

Sama oli vaikutelma luonnonopillisen linjan työpajasta, joka tänä vuonna saadun kaluston täydennyksen ansiosta on varsin lyhyessä ajassa pystynyt tuottamaan erittäin monipuolisen koelman siististi ja huolellisesti valmistettuja erilaisia kojeita ja laitteita.

Vilkaisu tällaiseen työpajaan, missä on oppitunti käynnissä, todistaa, että tämä kansakoululaisille annettava ammattiopetus kantaa hedelmää. Jokainen poika on syventyneenä työhönsä vaikka opettaja ei olisikaan heitä valvomassa, jokainen tekee omaa itsenäistä työtään ilman pakkoa, omasta vapaasta tahdosta, puhtaasta innostuksesta, joka saa heidät jäämään usein ylitöihin. Kaikki valmistamansa esineet saavat pojat lukukauden päätyttyä keväällä viedä kotiinsa ja tämäkin on omiaan heitä kannustamaan. Mutta mikä vielä tärkeämpää, he saavat täällä jokapäiväisessä elämässä tarpeellisen yleiskätevyyden ja voivat samalla kokeilla, minkä verran mahdollisuuksia heillä on menestyä ammattikoulussa ja valitsemallaan ammattialalla.

Koko Helsingissä sai päättyneen lukuvuoden aikana 46 jatkoluokan 858 oppilasta varsinaisen opetuksen ohella ammattiopetusta puutyö-, metalli-, luonnonopillisella tai liikelinjalla.

Lukuvuosi 1948/49 sujui jo varsin normaalisissa merkeissä. Yläasteilla oli tosin vielä havaittavissa sotavuosien negatiivisia jälkivaikutuksia oppilaiden osaamisessa ja taitamisessa. Opettaja-

pula, joka Helsingissä on suureksi osaksi huoneistopulan heijastuksia, oli erityisesti miesopettajain kohdalla tunnettavissa. Niinpä oltiin pakoitettuja syksyllä ottamaan poikaluokkien väliaikaisiksi opettajiksi muutamia Helsingin opettajakorkeakoulun opiskelijoita. Kevätlukukauden alussa saatiin kyllä näihinkin virkoihin myös muodollisesti pätevät opettajat.

Opetustyötä on vaikeuttanut alati kasvava koulutilojen puute. Tämän vuoksi on oltu pakoitettuja pitämään luokkien oppilasmäärät varsin korkeina, alakoulussa yleensä yli 30 oppilasta ja yläkoulussa lähes 40. Lisäksi on vuorolukua ollut paria pienehköä koulua lukuunottamatta kaikissa kouluissa. Onpa eräitä I-luokkia ollut järjestettävä kolmivuoroonkin. Näistä syistä pedagogisesti tarkoituksenmukaisten työjärjestysten (lukujärjestysten) laatiminen oli miltei mahdotonta, koska voimistelu- ym. erityissalien puute oli suuremmassa kuin siedettävässä määrässä sanellut oppituntien sijoittelun työjärjestykseen. Samoista syistä yksilöllisen ja oppilaskeskeisen opetuksen toteuttaminen kohtasi suuria vaikeuksia, vaikka voimakasta pyrkimystä tähän oli opettajiston keskuudessa havaittavissa.

Oppilaiden differoiminen heille sopivaa opetusta saamaan tapahtui samaan tapaan kuin edellisenäkin lukuvuonna. Uutena piirteenä voidaan mainita, että kun kevätlukukauden alussa jouduttiin perustamaan rinnakkaisluokkia tarkkailuluokan ala-asteelle, lajiteltiin lapset siten, että tälle uudelle luokalle tulivat erityisesti lukemis- ja kirjoitusvaikeuksista kärsivät eli ns. sanasoikeat lapset.

Erityistä huomiota kiinnitettiin lukuvuonna 1948/49 alaluokkien I—III piirustuksen opetukseen. Sitä varten johtokunta kiinnitti lukuvuoden 1948/49 ajaksi opettaja D. Kemilän piirustuksenopetuksen neuvojaksi. Kiinnostus asiaan tuntui olevan varsin vilkas ja tulokset olikin helposti havaittavissa jo samana lukuvuonna oppilaiden töihin tutustuessa. Mm. helsinkiläisten kansakoululasten piirustuksia lähetettiin pyynnöstä paitsi Ruotsiin, Englantiin, USA:n ja Austraaliaan, myös Pariisin maailmannäyttelyyn, missä ne arvosteltiin parhaimmiksi. Opettajain taholta onkin lausuttu toivomus piirustuksenopetuksen ohjauksen tehostamisesta myös yläluokkien opettajain osalta.

Uutta intoa ja uusia virikkeitä oli omansa antamaan myös Helsingin kansakoulujen yhteydessä toimiva opettajakorkeakoulun harjoituskoulu, jossa helsinkiläiset opettajat toimivat opettajakokelaiden harjoittelun ohjaajina. Tukalan huoneistopulan johdosta toivoisi vain, että opettajakorkeakoulu saisi omat toimi- ja koulutilansa, jotta siinä päästäisiin entistä paremmin toteuttamaan nykyaikaisen pedagogiikan opetukselle asettamia vaatimuksia, ja jolloin myös omien koulujemme työskentely vapautuisi tästä, koulutiloja ajatellen, kieltämättä raskaasta lisärasituksesta.

Helsingin kansakoulujen koulupsykologin toiminnan aloittamisesta oli kuluvan lukuvuoden aikana kulunut 10 vuotta. Tämän johdosta oli kaupunginkellariin joulukuun 5 p:nä järjestetty tilaisuus, jossa selostettiin toimintaa menneen kymmenen vuoden aikana.

On ollut ilahduttavaa seurata Helsinginkin kouluissa tapahtunutta sisäistä kasvua ja ryhdistymistä, josta kiitos ajan tasalla pysyttelevälle opettajistolle. Sen sijaan näyttävät koulutoimen jatkuvaa kehitystä ajatellen tulevaisuuden perspektiivit varsin synkiltä: oppilasluku nousee jyrkästi ja kouluhuoneistotiloja saadaan luvattoman hitaassa tempossa. Jos ei rakennustoimessa tapahdu muutosta parempaan päin, on olemassa vaara, että ulkonaiset olosuhteet pysähdyttävät alkaneen sisäisen kehityksen, voivatpa aiheuttaa sille tuhoa ja taantumistakin. Sen tähden nykyhetken polttavin ja kiireellisin tehtävä on saada lisää ja nykyaikaiset vaatimukset täyttäviä koulutaloja.

Apukoulun toiminta tapahtui vakiintuneiden tapojen mukaisesti. Erikoisluonteensa mukaisesti apukoulu pyrki kasvateilleen antamaan näiden kehitystasoa ja tarpeita vastaavaa opetusta ja siten se koetti tasoiittaa kaikkea sitä, mikä on estämässä älyllisessä kehityksessä jäljelle jääneitä elämässä selviytymiseen omin voimin. Tästä johtuen apukoulussa annetaan kasvatukselliselle puolelle erikoista huomiota unohtamatta silti opetuksellista momenttia. Opetusaineksen valinnassa annettiin suuri arvo niille aineille, jotka edistävät näiden lasten kelpoisuutta tulemaan toimeen ympäristönsä ja toisten ihmisten kanssa.

Apukoulussa oli lukuvuonna 1947/48 kaikkiaan 19 luokkaa, joista 8 luokkaa toimi Porthanin-

kadun 8:ssa, 8 luokkaa Työväenopiston talossa ja 3 luokkaa Malmin etel. kansakoulussa. Porthaninkadun koulussa toimineista luokista I ja II luokat, toinen III luokka, IV ja V luokka olivat sekaluokkia, toinen III luokka ja toinen IV luokka poikaluokkia. Työväenopiston koulussa II ja III luokat sekä VI luokka olivat sekaluokkia, V luokka oli tyttöluokka ja VII luokista yksi oli poika- ja kaksi tyttöluokkia. Malmin apukoulun luokat olivat kaikki sekaluokkia, joista luokat I—III, samoin IV ja V sekä VI ja VII olivat yhdistettyjä luokkia.

Seuraavana lukuvuonna oli apukoululuokkia kaikkiaan 22. Näistä toimi Malmin apukoulussa 3 luokkaa siten, että I ja II luokan oppilaat olivat yhdistetty yhdeksi luokaksi, samoin III, IV ja V luokka työskenteli yhtenä luokkana sekä niinkään VI ja VII luokka. Työväenopiston koulutaloon oli sijoitettu 11 apukoululuokkaa kaikkia luokka-asteita I—VII ollen ne sekaluokkia lukuunottamatta yhtä III tyttöluokkaa sekä yhtä III ja VI poikaluokkaa. Porthaninkadun apukoulussa oli 8 luokkaa I—V luokka-asteita. Nämäkin olivat sekaluokkia, paitsi yhtä IV ja yhtä V luokkaa, joiden oppilaat olivat poikia.

Tarkkailuluokat. V:n 1939 syyslukukauden alussa kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla perustetut tarkkailuluokat toimivat entiseen tapaan. Luokat oli sijoitettu Lapinlahdenkatu 6:n koulutaloon. Näitä luokkia oli lukuvuonna 1947/48 yksi II, kaksi III, kaksi IV sekä yksi V ja VI luokka. Seuraavana vuonna toimi näiden lisäksi yksi IV luokka.

Oppiennätykset ovat samat kuin normaaliluokillakin, joten oppilaita olosuhteiden osoittautuessa myönteisiksi voitiin siirtää takaisin normaaliluokille.

6. Oppilaiden koulunkäynnin valvonta

Helsingin kaupungissa asuvien ja täällä työansioilla oleskelevien suomenkielisten henkilöiden oppivelvollisten lasten koulunkäyntiä on korttijärjestelmää käyttäen valvottu edelleen. Kortistoa täydennettiin ja tarkkailtiin, kuten aikaisemmin, poliisilaitoksen osoitetoimistossa olevien henkilöistä saatujen tietojen mukaan.

Kevätlukukauden lopussa sekä syyslukukauden alussa saatiin kaikista kansakoulua, oppi-, valmistava- ja ammattikoulua käyvistä sekä koulukodeissa olevista oppivelvollisista suomenkielistä lapsista oppilaskortit, joista kävi ilmi, missä koulussa ja millä luokalla kukin oppilas oli. Näitä kortteja verrattiin henkikirjojen mukaan laadittuihin peruskortteihin. Jos peruskortilla ei ollut vastaavaa oppilaskorttia, täytyi asianomaisen lapsen holhoojalta kysellä postitse koulusta poisjäämisen syytä. Näitä oppilastiedusteluja oli lukuvuonna 1947/48 2 158 ja seuraavana vuonna 1 270. Jos näihin kyselyihin ei saatu vastausta tai jos eri kouluilta ilmoitettiin oppilaiden jääneen pois koulusta tai käyneen epäsäännöllisesti koulua, kodissakävijät kävivät oppilaiden kodeissa ottamassa selkoa oppilaiden poisjäännin syystä ja kehoittamassa heidän holhoojiaan huolehtimaan kyseisten lasten koulunkäynnistä. Kotikäyntiä vaativia tapauksia oli edellisenä kertomusvuonna 676 ja jälkimmäisenä 835; kirjallisia varoituksia annettiin vastaavasti 146 ja 86.

Useimmissa tapauksissa nämä toimenpiteet sekä neuvottelu kansakouluntarkastajan kanssa auttoivat lasten kouluun saattamiseksi, mutta ellei tämäkään johtanut säännölliseen koulunkäyntiin, täytyi asiassa turvautua kansakoulujen johtokuntaan oppivelvollisuuslain 16 §:n mukaisia toimenpiteitä varten tai pyytää lastensuojelulautakunnan apua oppilaan saattamiseksi koulu-kotiin.

Marraskuun 10 p:nä 1947 oli oppivelvollisten lasten luettelossa kaikkiaan 296 lasta, jotka eivät saaneet opetusta, ja näistä 222 lasta, jotka sairauden takia tai muusta syystä olivat koko lukuvuodeksi vapautettuja oppivelvollisuutensa suorittamisesta. V:n 1948 samana päivänä oli luetteloon merkittynä vastaavasti 204 lasta, joista oppivelvollisuudesta vapautettuja 187. Ruotsissa ja Tanskassa oli edellisenä vuonna 572 lasta ja jälkimmäisenä vuonna 402 lasta.

7. Luokkakirjastot

Luokkakirjastotoimikuntaan kuuluivat lukuvuonna 1947/48 tarkastaja P. Kuosmanen puheenjohtajana, opettajien edustajina alakoulusta opettajat H. Tynell ja R. Heiskanen, yläkoulusta

opettajat A. Airamo, L. Paturi, A. Havulinna, T. Mäkelä ja V. Mäkelä, jatkokoulusta filosofian maisteri M. Vésanen, apukoulusta opettaja E. Ekholm sekä suullisen esitystaidon neuvoja E. Salola; seuraavana vuonna opettajat Tynell, Airamo ja Havulinna olivat eronneet ja yläkoulun edustajaksi oli valittu opettaja M. Laurikainen. Sihteerinä toimi luokkakirjastojen hoitaja.

Luokkakirjastotoiminta jatkui kertomusvuosina entiseen tapaan pääpainon kohdistuessa yhä enemmän kirjojen kotilainaukseen. Tärkeimpänä tehtävänä oli uudistaa kirjastot, so. valita uusia kirjoja niiden tilalle, joita ei ollut saatavilla. Kirjastotoimikunta päätti, että v:n 1947 määrärahalla hankitaan syyslukukaudella puuttuvat alakoulukirjastot sekä Munkkiniemen kansakoululle luokkakirjastot kaikkia luokkia varten. V:n 1948 määrärahalla päätettiin hankkia kevätlukukauden alkupuolella puuttuvat ylä- ja jatkoluokkien kirjastot sekä liitosalueen kansakouluille kirjastoja sikäli kuin määrärahaa riittää.

Lukuvuonna 1948/49 saatiin alueliitoksen aiheuttamat monien uusien kirjastojen hankinnat loppuunsaoritetuiksi, niin että kaikissa Helsingin kaupungin suomenkielisissä kansakouluissa oli taas joka luokalla oma luokkakirjastonsa. Tosin samankin luokka-asteen kirjastot poikkeavat melkoisesti toisistaan hankintavuodesta riippuen, etenkin kirjojen lukumäärään nähden, mutta laadultaan ne lienevät kuitenkin jokseenkin samaa tasoa.

Määrärahoja luokkakirjastoja varten oli v. 1947 100 000 mk v. 1948 150 000 mk ja v. 1949 300 000 mk. Viimeksi mainittu luokkakirjastomääräraha päätettiin käyttää siten, että kunkin luokan luokkakirjastoon hankitaan yksi uusi kirja, sen jälkeen kun viimeisetkin liitosalueen koulut ovat saaneet omat kirjastonsa.

8. Elokuvatoiminta

Lukuvuonna 1947/48 kansakoulun elokuvavaraston kuvia käytettiin edelleenkin oppituntisityksissä kohtalaisen runsaasti. Varastossa oli 62 elokuvaa. Kevätlukukaudella lähetettiin niille kouluille, joilla oli oma kaitaelokuvakone 7 kelan sarja vuokraamosta lainattuja luonnon- ja maantieteellisiä kuvia. Kokeilu antoi myönteisiä tuloksia ja tullaan tätäkin lainausmuotoa jatkamaan.

Kallion koulun normaalielokuvakoneella esitettiin 5 elokuvaa saman koulun oppilaille. Elokvateatterinäytäntö järjestettiin 6 koululle. Lahjanäytäntöjä kaitaäänikoneella voitiin järjestää rajoitetummin kuin edellisenä vuonna. Näissä näytännöissä huolehti koneen hoidosta asianomaisen koulun vahtimestari. 11 vahtimestaria sai koulutuksen jälkeen elokuvakoneenhoitajan kortin.

Lukuvuonna 1948/49 aikana elokuvatoiminta entisestään vilkastui. Tähän vaikutti elokuvavaraston tuntuva kasvu. Ruotsista saatiin hankituksi 22 uutta ruotsinkielistä, maan- ja luonnontieteellistä mykkää elokuvaa, joten varastossa on nyt 71 elokuvaa, yhteensä 91 kela.

Äänielokuvanäytäntöjä kaitaelokuvaheittimellä voitiin järjestää enemmän kuin edellisenä vuonna, sillä nyt saatiin hankituksi myöskin oma kaitaäänielokuvaheitin. Osa tällaisista näytännöistä saatiin edelleenkin lahjaksi.

Kallion koulun normaalielokuvaheittimellä esitettiin entiseen tapaan elokuvia lähikoulujen oppilaille. Lahjaksi saatiin yksi näytäntö elokuvateatterissa.

Elokuvatoiminnan johtajana toimi opettaja O. Laukama.

9. Liikuntakasvatus

Ylä- ja jatkokoulun poikaluokat: *Voimistelu*. Lukuvuosien aikana liikunnan- ja uranuorikunta piti jokaiselle luokka-asteelle näytetunteja, joiden ohjelmat jaettiin asianomaisille opettajille ohjeiksi.

Yleisurheilu. Syksyllä harjoiteltiin pikajuoksua, pituushyppyä, pesäpallonheittoa ja kuulantyyöntä sekä kilpailtiin 3-ottelussa. Keväällä harjoiteltiin viestinjuoksua ja murtomaajuoksua, joissa lajeissa myös kilpailtiin.

Palloilu. Yläkoulussa pelattiin pesäpalloa ja jatkoluokilla jalkapalloa sekä järjestettiin luokkienväliset kilpailut. Keväällä suoritettiin yksityisiä haasteotteluita pallopeleissä. Lukuvuoden 1948/49 kevätlukukaudella esitettiin opetuselokuvia jalkapalloilusta.

Hiihto. Tavanmukaisten mieskohtaisten ja luokkien välisten kilpailujen lisäksi kilpailtiin lukuvuonna 1947/48 ensimmäistä kertaa koulujen välisessä viestinhiihdossa. Seuraavana vuonna vähälumisen talven vuoksi ei voitu hiihtää.

Luistelu. Harjoituksia ja kilpailuja järjestettiin pikaluistelussa eri luokka-asteilla ja eri sarjoissa. Sitäpaitsi osallistuttiin koko maan käsittäviin kansakoululaisten luistelukilpailuihin Helsingissä. Helsingiläiset pojat osoittautuivat v. 1948 yhteistuloksessa maan parhaiksi ja v. 1949 Helsinki sijoittui läänien joukossa toiseksi. Lukuvuonna 1948/49 oli luisteluharjoituksia varten käytettävissä lyhyen ajan kaupungin palkkaama erikoisvalmentaja.

Uinti. Lukuvuonna 1947/48 VI luokat kävivät uimahallissa yhteensä 5 kertaa $\frac{1}{2}$ tuntia, IV ja jatkoluokat 2 kertaa $\frac{1}{2}$ tuntia. VI luokat kilpailivat 5×25 m, jatkoluokat sekä yläkoulut 4×50 m viestinuinnissa.

Lukuvuonna 1948/49 VI—VIII luokat kävivät uimahallissa 5 kertaa $\frac{1}{2}$ tuntia ja IV luokallaiset 2 kertaa $\frac{1}{2}$ tuntia. VI luokat kilpailivat 5×25 m ja jatkoluokat 4×50 m viestinuinnissa.

Alakoulu ja tyttöluokat: Voimistelu. Kummankin lukuvuoden aikana liikunnanneuvoja piti alakoulunopettajille 3, yläkoulun- ja jatkoluokkien opettajille 4 näytetuntia, joiden ohjelmat jaettiin opettajille.

Palloilu. Naisopettajille pidettiin neljän maalin ja pesäpallon opetustunteja. II—IV luokilla pelattiin neljää maalia, V—VIII luokilla pesäpalloa. Keväällä 1949 järjestettiin jatkoluokkien väliset pesäpallokilpailut.

Hiihto. Lukuvuonna 1947/48 kaikki luokat tekivät hiihtoretkeä. V—VIII luokille järjestettiin mieskohtaiset ja luokkien väliset kilpailut. Myöskin koulujen välisiin viestinhiihtokilpailuihin saolistuttiin. Lukuvuonna 1948/49 hiihtäminen oli mahdotonta lumen puutteen takia.

Uinti. V—VIII luokat ovat käyneet uimahallissa keskimäärin 5 kertaa $\frac{1}{2}$ tuntia ja IV luokallaiset 2 kertaa $\frac{1}{2}$ tuntia. VI- ja jatkoluokkalaisille järjestettiin keväällä uintikilpailut. Uinnin opettajina toimivat voimistelunopettajat T. Lehtinen ja E. Kuittinen sekä lukuvuonna 1948/49 jälkimmäisen asemesta voimistelunopettaja K. Zilliacus.

Kansakoulun liikuntakasvatustalon merkijärjestelmän puitteissa harjoiteltiin ja suoritettiin voimistelu-, hiihto-, luistelu-, yleisurheilu- ja uintimerkkejä.

Opettajien urheilutoiminta. Omassa piirissään opettajat harrastivat suunnistamista, hiihtoa sekä lento- ja pesäpalloa. Näissä lajeissa pidettiin kilpailujakin. Erikoisesti mainittakoon toukokuun 11—12 p:nä 1948 järjestetyt liikuntakasvatuspäivät, joiden kilpailuihin osallistui runsaasti vierailleviakin, etupäässä tamperelaisia opettajia, sekä Turun ja Kotkan opettajien lentopallojoukkueiden vierailu Helsingissä keväällä 1949 ja Helsingin opettajien vierailu Tampereella, jossa Tampereen, Turun ja Helsingin opettajien välinen kaupunkiottelu suunnistamisessa, pesäpallossa ja lentopallossa päättyi Helsingin voittoon. V:n 1949 kesäkuun alussa voittivat opettajat Helsingin Ladun järjestämän liikkeiden välisen lentopallisarjan.

Naisopettajille liikunnanneuvoja piti voimisteluharjoituksia kerran viikossa.

10. Kreikkalaiskatolisten lasten uskonnonopetus

Kreikkalaiskatolista uskontoa tunnustaville lapsille annettiin heidän tunnustuksensa mukaista uskonnonopetusta lukuvuonna 1947/48 Kaisaniemen ja seuraavana Kallion kansakoulussa 4 viikkotuntia, josta 2 tuntia aamu- ja toiset 2 iltapäivällä. Opetusta antoi opettaja P. Vasko.

11. Siveysopin ja uskonnonhistorian opetus

Koulun uskonnonopetuksesta uskonnonvapauslain nojalla vapautetuille oppilaille kansakoulun järjestysmuotoasetuksen määräämää siveysopin ja uskonnonhistorian opetusta antoi opettaja E. Keskinen Kallion kansakoulussa.

12. Puhevikaisten opetus

Puhevikaisten opettajina toimivat opettajat K. Pasanen ja M. Jouppi. Edellisen toiminta-alueen muodostivat kaupungin itäosan koulut ja jälkimmäisen länsiosan koulut.

Puhevikojen hoidossa käytettiin kurssiopetuksen luontoista tuntiopetusta. Korjaustunnit oli järjestetty piirin eri kouluille siten, että oppilaille niihin osallistuessaan oli mahdollisimman lyhyt matka. Kunkin lapsen harjoituksen määrä riippui vian laadusta ja sen parantumisesta.

Kaupungin itäosa lukuvuonna 1947/48. Syys—lokakuussa tarkastettiin 20 koulun kaikki oppilaat eikä vain puhevikaiset, syystä että luokkaopettajien antamat tiedot puhevikaisista oppilaitaan osoittautuivat puutteellisiksi. Näin ollen opetusta tarvitsevien lukumäärä muuttui oletettua suuremmaksi. Tarkastettaessa tehtiin luettelo, josta ilmeni asianomaisten oppilaitten vikojen laatu- ja aste-eroavaisuudet. Samalla annettiin ohjeita lieviä tapauksia varten, joita tilanpuutteen vuoksi ei lainkaan voitu ottaa jatkuvaan hoitoon. Vaikeammista tapauksista voitiin ottaa huomioon vain kiireellisimmät, toisten jäädessä odottamaan vuoroaan.

Varsinainen opetus tapahtui mahdollisimman pienissä ryhmissä, 2—5 oppilasta kussakin ryhmässä tapauksen laadusta riippuen. Psyykkilliset tapaukset käsiteltiin, jos suinkin mahdollista yksitellen, muut siten, että samantapaiset viat ryhmässä, mikäli ei ollut käytettävissä toista huonetta.

Oppilaitten omiin opettajiin pidettiin yhteyttä, samoin lasten vanhempiin. Sekä opettajain, että varsinkin vanhempain mukaan saaminen työhön on osoittautunut erinomaisen tärkeäksi ja hedelmälliseksi, samoin yhteistyö koululääkäreitten kanssa.

Jokainen jatkuvassa hoidossa ollut potilas merkittiin kortistoon, jossa on tiedot tapauksen kulusta.

Kaupungin länsiosa lukuvuonna 1947/48. Kouluissa — yhteensä 17 — toimitettiin puhevikaisten oppilaiden tarkastus syyslukukauden alussa. Luokkaopettajia kehoitettiin huomioimaan luokkansa puhevikaiset oppilaat ja toimittamaan nämä tarkastettaviksi. Lukukauden alussa tarkastettiin kaikkiaan 294 oppilasta ja sitten vielä myöhemmin lukuvuoden kuluessa 37 oppilasta, siis yhteensä 331 lasta. Tarkastuksessa oli myöskin asianomainen luokkaopettaja läsnä. Puhevikoja tarkastettaessa oli 158 sellaista tapausta, joiden ei katsottu vaativan erikoisharjoitusta, vaan katsottiin niiden korjaantuvan lapsen ja luokkaopettajan yhteistyön avulla ja annettiin tätä varten ohjeet. Erikoisharjoitusta sai 173 oppilasta, joista poikia oli 110 ja tyttöjä 63. Yleisimmät viat olivat r- ja s-viat, joita ensimmäisiä oli 97 ja jälkimmäisiä 40, loput 36, oli änkytys-, nasaleeraus-, sokellus-, käheys- ja puhehengitysvikoja sekä eri puhevikojen yhdistelmiä.

Jatkuvassa hoidossa oli lukuvuonna 1947/48 173 oppilasta 14 eri koulusta, kuten seuraavasta luettelosta ilmenee:

Koulu	Oppilaita	Koulu	Oppilaita
Aleksis Kiven	38	Vallilan	23
Eläintarhan	25	Malmin jatko-	11
Käpylän	36	» etel.	10
Lapinlahden	2	» pohj.	9
Tehtaankadun	1	Oulunkylän	1
Toukolan	1	Pukinmäen	3
Työväenopistossa toimiva	9	Tapanilan	4
Yhteensä 173			

Kaupungin itäosa lukuvuonna 1948/49. Syksyllä tarkastettiin etupäässä ensimmäisiä ja kolmansia luokkia Eläintarhan, Vallilan, Käpylän ja Aleksis Kiven kouluissa. Toukolan, Pakilan, Metsolan, Mellunkylän, Vartiokylän, Herttoniemen ja Työväenopiston kouluissa tarkastettiin kaikki luokat. Koska liitosalueen koulujen välimatkat ovat pitkät, olivat oppilaat etupäässä vain siltä koululta, missä opetusta annettiin. Näin ollen joudutaan näissä kouluissa antamaan opetusta vuorovuosina, joten ensi vuonna ovat vuorossa ne koulut, joissa ei tähän asti ole opetusta annettu.

Oppilaita tarkastettaessa annettiin helpommissa tapauksissa hoito-ohjeita opettajille ja oppilaille ja vaikeammat otettiin erikoisopetukseen. Tuntimäärä koetettiin jakaa suhteellisesti koulujen suuruuden mukaan. Ne äänteet, joissa eniten on suomenkielissä kouluissa korjattavaa, ovat r ja s. Ensimmäisillä luokilla oli huomattavan suuri määrä virheellisyyksiä useissa eri äänteissä. Suuri osa näistä oli kuitenkin pieniä vikoja, joita erikoisopettaja ei ehtinyt ottaa opetettaviksi, vaan jotka luokkaopettaja hyvin pystyi korjaamaan yksinkertaisia ohjeita saatuaan.

Kaupungin länsiosa lukuvuonna 1948/49. Piirin 17 koulussa toiminta jatkui entiseen tapaan. Lukuvuoden alussa tarkastettiin kaikkiaan 283 oppilasta ja sitten myöhemmin vielä lukuvuoden kuluessa 42 oppilasta, siis yhteensä 325 lasta, joista 71 % oli alakoululuokilta. 160 oli sellaisia tapauksia, jotka oli korjattavissa lapsen ja luokkaopettajan yhteistyön avulla. Erikoisharjoitusta sai 166 oppilasta, joista poikia 93 ja tyttöjä 73. Yleisimmät puheviat olivat tässäkin piirissä r- ja s-viat, joita oli 81 %, loput 19 % oli änkytys-, nasaleeraus-, sokellus-, käheys- ja puhehen- gitysvikoja sekä eri puhevikojen yhdistelmiä.

Jatkuvassa hoidossa oli lukuvuonna 1948/49 alla mainittujen puhevikojen takia 166 oppilasta 11 eri koulusta, kuten seuraavasta yhdistelmästä ilmenee:

Oppilaita, joita vaivasivat alla mainitut puheviat.

Koulu	Änkytys	S	R	Muut äänne- viat	Yhteensä
Aleksis Kiven	4	15	29	6	54
Eläintarhan	2	2	11	2	17
Kallion	—	—	—	1	1
Käpylän	5	7	13	4	29
Lapinlahden	3	—	—	—	3
Toukolan	—	1	—	—	1
Vallilan	—	4	18	1	23
Mellunkylän	—	2	1	—	3
Metsolan	2	—	—	—	2
Pakilan	—	11	6	3	20
Vartiokylän	1	—	7	5	13
Yhteensä	17	42	85	22	166

Opetus tapahtui kaikilla yllä mainituilla kouluilla paitsi Kallion, Toukolan, Mellunkylän ja Metsolan kouluilla.

13. Huonokuuloisten opetus

Kansakoulujen huonokuuloisille lapsille annettiin kertomusvuosina huulioluvun opetusta edellisten vuosien kokemusten perusteella. Oppilaat jaettiin kehitystason ja kuulokyvyn mukaan eri ryhmiin, ja heitä harjoitettiin ymmärtämään puhetta näkökykyyn turvautumalla. Opettajana toimi rouva S. Harve.

Huonokuuloisuutensa vuoksi muihin kouluihin sopimattomat, vajaapuhekykyiset lapset saivat opetusta puhumisessa, lukemisessa, kirjoittamisessa, laskennossa ja piirustuksessa. Oppilaat saavuttivat ymmärrettävän puhekyvyn, tyydyttävän luku- ja kirjoitustaidon sekä yhteen- ja vähennyslaskutaidon luvuilla 1—10. Piirustus oli liitetty puhumisharjoitusten piiriin.

Toiseen ryhmään kuuluvat eri kouluissa olevat oppilaat saivat oman luokkaopetuksensa ohella erillistä harjoitusta huulioluvussa. Harjoitusaiheet valittiin kunkin tason mukaan. Paitsi opettajan äänetöntä puhetta, oppilaat saivat tottua ymmärtämään myös tovereittensa huulten liikkeitä heidän puhuessaan. Tavoitteena oli tottua korvaamaan puuttuva kuulo silmien kehittyvällä tarkkaavaisuudella.

Lukuvuonna 1948/49 annettiin työväenopiston kansakoulussa vaikeimmin huonokuuloisille lapsille kouluopetusta 2 tuntia päivässä pohjana alakoulun ohjelma. Tähän ryhmään kuuluvat

saivat opetusta puhumisessa, lukemisessa, kirjoittamisessa, laskennossa ja piirustuksessa. Muissa kouluissa huulioluvun harjoitus jatkui luokkaopetuksesta erillisinä ryhminä entiseen tapaan.

Koululääkäreitten lähettäminä ilmoitautui huulioluvun oppilaiksi molempina lukuvuosina 22 oppilasta, jotka kuuluivat 9 eri kouluun. Opetustuntien lukumäärä vaihteli eri kouluissa 1—2 tuntiin viikossa oppilaiden tason ja taitavuuden mukaan.

14. Suullisen esitystaidon opetus

Lukuvuosi 1947/48 merkitsi jo vakiintuvien työmuotojen noudattamista. Niinpä v:n 1947 syyslukukauden alussa esitettyä työsuunnitelmaa voitiin noudattaa. Vain jossakin vähäisissä kohdissa siitä tarkoituksenmukaisuussyistä poikettiin. Puhevikaisten oppilaiden hoito oli järjestetty sikäli uudelle pohjalle, että kaupunki liitosalueineen oli jaettu kahteen lohkoon, joilla kummallakin oli oma puhevikaisten opettajansa. Lukuvuoden alussa tarkastettiin kaikki oppilaat, minkä perusteella jaettiin oppilaille tai heidän vanhemmilleen ja opettajilleen tarpeellisia hoito-ohjeita. Vakavammat tapaukset otettiin erityisopettajain hoitoon. Suuri joukko vikoja saatiin parantumaan, mutta joukossa oli aina pitkäaikaistakin hoitoa tarvitsevia. Potilaiden paljouden takia eivät läheskään kaikki vielä päässeet vuorollaan opetettaviksi. Eräitä poikkeuksellisen vaikeita tapauksia yliopiston foneettinen laitos otti tutkimusmielessä hoitaakseen, poikkeuksetta hyvällä menestyksellä. Puhevikaisten hoitoa voitiin lukuvuoden 1947/48 aikana tehostaa nykyajan tutkimusten tulosten avulla. Alaa koululaitoksemme piirissä edistävässä mielessä pidettiin neuvottelukokouksia, joista mainittakoon kokous, jossa olivat läsnä koululääkäri U. Muroma, yliopiston fonetiikan professori A. Sovijärvi, rouva E. Jakobsson-Lilius, opettajat M. Jouppi ja K. Pasanen, suullisen esitystaidon neuvoja, kouluhoitajia ym.

Opettajia varten pidettiin edelleen perus- ja jatkokursseja (puhetekniikka ja suullinen esitystaito) sekä lausuntaharjoituksia. Syyslukukaudella 1947 pidettiin opettajille lausunnanopettajien pedagoginen kurssi, jonka käyneistä toivotaan saatavan opettajavaroja lasten lausuntatunneille. Myös lukemisen opetukseen luentosarjan puitteissa kiinnitettiin huomiota. Kymmenkunta opettajaa sai hoitoa äänivammoihinsa.

Lukuvuoden 1947/48 aikana suullisen esitystaidon neuvoja kiersi lähes kaikissa luokissa Suur-Helsingin alueella ja lisäksi muutamissa koulukodeissakin.

Tilapäistä apua annettiin pyydettyä runsaasti koulujen juhlien ohjelmien valinnassa ja harjoittamisessa. Suullisen esitystaidon neuvoja esitelmöi eräissä vanhempien kokouksissa kotien osuudesta lasten puhekasvatuksessa. Myös kyläkokouksissa hän oli useimmiten läsnä.

Kevätlukukaudella 1948 toimeenpantiin edellisten vuosien tapaan lausuntakilpailut.

Lukuvuosi 1948/49 sujui suunnitelmanmukaisesti. Työmuodot olivat jo kiteytyneet kokeiluasteelta säännöllisiin muotoihin.

Opettajille pidettiin edelleen molempina lukukausina suullisen esitystaidon ja puhetekniikan peruskursseja, jatkokursseja sekä lukemisen opetuskysymyksiin liittyviä lausunnan kursseja. Kevätlukukaudella 1949 pidettiin opettajille myös puhujakurssit. Näihin kursseihin osallistui yhteensä n. 70 opettajaa lukuvuoden aikana. Lisäksi useat opettajat saivat lyhyempiaikaista neuvontaa omassa äänenkäytössään. Eräitä äänivammaisia tapauksia hoidettiin neuvojan toimesta myös yliopiston foneettisessa laitoksessa. Näytetunteja pidettiin koko lukuvuoden ajan aiheesta puhuen lukemaan eri kouluilla pääasiassa luokkaryhmin. Kouluillakäynnin yhteydessä pidettiin myös luentoja lukemisen ja suullisen esitystaidon alaan liittyvistä kysymyksistä. Näihin liittyi keskusteluja. Opettajat saivat kuten ennenkin pyytäänsä apua koulujuhlien ohjelmanvalinnassa ja harjoittamisessa sekä neuvoja oppilaita koskeissa vaikeuksissa 2 puhevikaisten opettajan säännöllisen työn lisäksi. Eräitä oppilaita tutkittiin yliopiston foneettisessa laitoksessa. Lausuntakilpailujen aiheena oli kevätlukukaudella 1949 kansanrunous, niin runo- kuin proosamuotoinkin, Kalevalan juhluvuoden johdosta. Helsingin kansakoulujen oppilaat osallistuivat menestyksellisesti myös Kalevalaisten naisten kansanrunon lausuntakilpailuun, samoin Tampereen kansakoulun suurjuhlien lausuntakilpailuihin. Viimeksi mainittuihin osallistui kaksi oppilasta,

Töölön koulun IV luokkalainen L. Jussila, joka tuli sarjassaan ensimmäiseksi ja Käpylän koulun VII luokkalainen E. Kröger, joka tuli kolmanneksi.

Lausunnanopetusta annettiin kertomusvuosina edelleen lausunnallisesti lahjakkaille oppilaille, vaikka pätevien opettajajvoimien puute onkin estänyt tätä opetusta järjestämästä kysyntää vastaavassa laajuudessa. Tätä opetusta annettiin seuraavasti:

Koulu	Opettaja	Viikkotunteja		Oppilaita	
		1947/48	1948/49	1947/48	1948/49
Aleksis Kiven	E. Kiviranta	1	1	8	10
» »	H. Mäkelä	2	3	62	88
Eläintarhan	H. Mäkelä	1	—	30	—
» + Vallilan	I. Vaara	—	2	—	28
Vallilan	I. Vaara	3	—	79	—
»	I. Arminen	—	3	—	70
Kallion	H. Mäkelä	1	—	29	—
Lapinlahden	T. Mäkelä	2	—	32	—
Tehtaankadun	I. Vaara	2	—	59	—
Snellmanin, Kallion, Lapinlahden, Teh- taankadun ja Töölön	K. Pasanen	—	11	—	170
Munkkiniemen	U. Laine	1	—	50	—
Yhteensä		13	20	349	366

Suullisen esitystaidon neuvoja valvoi ja opasti tätä työtä, samoin hän seurasi huonokuuloisten oppilaiden edistymistä puheilmaitaidossa.

15. Ammatinvalinnan ohjaus

V:sta 1941 alkaen on toiminut erikoinen ammatinvalintakomitea, jonka puheenjohtajana toimi kuolemaansa asti kaupungin opetus- ja sairaala-asiajn johtaja J. W. Keto ja sen jälkeen hänen seuraajansa tässä virassa, filosofian maisteri P. B. J. Railo. Kaupungin suomenkielisiä kansakouluja edustivat siinä tarkastaja A. Huuskonen ja opettaja M. E. Mattila. Komitea on järjestänyt vuosittain opettajille kursseja ammatinvalinnan ohjauksessa. Tämä työ on tapahtunut kiinteässä yhteistoiminnassa kaupungin nuorisovälityksen asianomaisen osaston kanssa. Viimeksi mainitun virkailijat käyvät kaikilla VIII luokilla puhumassa näistä asioista, samoin joskus myös vanhempien illoissa. Komitean puolesta on julkaistu lehtinen Mihin nyt? (VI luokkalaisille) sekä jatkolaisille tarkoitetut kirjat Ammatinvalinnan opas, Ammatillinen koulutus jatkokoulun jälkeen ja Valitsemme ammattia. Opintoretkeä järjestettiin jatkolaisille tehtaisiin, erilaisiin laitoksiin ym., joihin lukuvuonna 1948/49 osallistui n. 4 000 oppilasta. Myös elokuvia käytettiin apuna tällä alalla. Kouluissa suoritettiin tutkimuksia, mille alalle kukin toivoisi joutuvansa. Samaten kevätlukukaudella 1947 pantiin alulle 3-kaavakkeinen soveltuvuuden selvittäminen, jolloin opettaja, lääkäri ja VIII luokan oppilaat saavat vastata kymmeneen eri kysymyksiin. Tällaisen tutkimuksen jälkeen on nuorisovälitys valmis välittämään oppilaille paikkoja sopivalle alalle. Työ paisui hyvin laajaksi ja monisäikeiseksi. Senvuoksi VIII luokkien opettajat oikeutettiin laskemaan hyväkseen itselleen yksi viikkotunti henkilökohtaista ammatinvalinnanohjausta varten.

16. Kodin ja koulun yhteistoiminta

Kertomusvuosina toimittiin edelleen ahkerasti kodin ja koulun yhteisrintamalla aikaisemmin vahvistettujen ohjeiden ¹⁾ ja saatujen kokemusten mukaan. Tulokset ovat olleet kauttaaltaan

¹⁾ Ks. v:n 1944/45 vuosikert.

myönteisiä, olivatpa kokoukset laadultaan luokka-, luokka-aste- tai koko koulua käsittäviä tilaisuuksia. Runsaasti oli keskustelukysymyksiä kodin, koulun, kasvatuksen, ammatinvalinnan yms. aloilta. Toisinaan tilaisuudet pidettiin merkkipäivien yhteydessä joulun, Cygnaeus-päivän, itsenäisyyspäivän, äitienpäivän, kodinviikon ym., tienoilla. Koulun omien voimien lisäksi muutkin kouluviranomaiset, johtokunnan jäsenet, koululääkärit ja -hoitajat, tarkastajat, suullisen esitystaidon neuvoja sekä lasten vanhemmat ja oppilaat auttoivat ohjelman suorituksessa. Tilaisuuksia oli runsaasti, joten saatiin kiinteä ja mieluinen kosketus kodin ja koulun välille.

Tarkastajat ja johtokunnan sihteeri keskustelivat myös kansliassa useiden kymmenien vanhempien kanssa, varsinkin jatkokouluikäisten lasten koulunkäynnin järjestämisestä. Syksyllä 1948 järjestettiin Käpylän ja Töölön koulujen oppilaiden vanhemmille tilaisuus sieniretkeilyyn ja -opetuksen saantiin yhdessä Suomen sieniseuran kanssa. Vielä mainittakoon että keväällä 1949 ilmestyneessä Opettajayhdistyksen toimittamassa Kevätpörräisessä oli useita kirjoituksia kodin ja koulun yhteistoiminnan alalta, joten tuhansiin koteihin oltiin täten kosketuksissa.

17. Säästäväisyyskasvatus

Kouluhallitus lähetti kiertokirjeen ohella lokakuun 14 p:nä 1943 Kansakoulun säästäväisyysopetus nimisiä kirjasia toimitettavaksi jokaisen kansakoulun opettajakirjastoon, kehoittaen opettajia pitämään yläkoulussa erillisiä säästäväisyyden oppitunteja, ja kaikilla asteilla noudattamaan läpäisyperiaatetta eri oppiaineitten yhteydessä sikäli kuin siihen ilmenee tilaisuutta.

Vaikka kouluissamme oli tilaston mukaan helmikuussa 1947 keskimäärin $\frac{3}{4}$ oppilaalla oma säästötilinsä ja puolet tällaisista säästäjistä lisää jatkuvasti tiliään, niin oli kaikesta tästä huolimatta vuosittain eritoten säästäväisyyspäivän, lokakuun 31 p:n, tienoilla ja muulloinkin puhuttavasta tärkeästä asiasta. Mainittu kirjanen käsittää seuraavanlaisen säästäväisyyskasvatusohjelman:

I. Omaisuuden huolellinen hoito ja säästeliäs käyttö. Vaatteet, jalkineet, työkalut, oppilaan omat leikki- ja urheiluvälineet, julkinen omaisuus, kuten koulutarvikkeet, oppikirjat, koulukalusto.

II. Säästäväisyys kotitaloudessa. Mitään ruoaksi kelpaavaa ei saa heittää hukkaan. Ruoka on huolella valmistettava. Säilöönpanon merkitys. Polttopuun säästeliäs käyttö. Töiden suunnittelu ja ajan säästäminen. Kirjanpito säästämiseen johtamiskeinona.

III. Rahan säästäminen.

18. Nuorisotyöjohtajakurssit

Opettajille järjestettiin lukuvuoden 1948/49 aikana nuorisotyöjohtajakurssit kansakoulutoimen järjestysmuodon perusteista annetun lain 9 a §:n nojalla sellaisena kuin se on toukokuun 26 p:nä 1944 annetussa laissa.

Kursseihin osallistui n. 100 opettajaa, joille yhdessä Kansakoulunopettajain jatko-opintoyhdistyksen kanssa järjestettiin myös urheiluloman aikana kansakouluhallinnolliset kurssit. Kurssien loputtua suorittivat ko. opettajat säädetyt tutkinnot.

19. Kerhotoiminta

Kerhoneuvottelukuntaan kuuluivat lukuvuonna 1948/49 puheenjohtajana tarkastaja A. Huuskonen, sihteerinä opettaja A. J. Haanto sekä jäseninä opettajat J. Hänninen, H. Jauhiainen, A. Sainio, V. Seppä ja E. Säärelä, lukuvuonna 1947/48 lisäksi tarkastaja P. Kuosmanen sekä opettajat I. Nuorto ja L. Tarkkala. Kerhotyönjohtajana toimi opettaja A. J. Haanto.

Kerhotyötä jatkettiin kertomusvuosina suunnilleen edellisen toimintavuoden suunnitelmien puitteissa ottaen sen antamat opetukset ja kokemukset huomioon.

Lukuvuonna 1947/48 yhteensä 67 eri harrastusalojen kerhoon ilmoittautui 1 100 nuorta, joista poikia oli 354 ja tyttöjä 746.

Kerhot kokoontuivat edelleen kerran viikossa klo 19—21 ja työ sujui koko lukuvuoden moitteettomasti. Poisjäämisiä tapahtui huomattavasti vähemmän kuin edellisenä vuonna johtuen ehkä siitä, että työtävät jo olivat ennättäneet vakiintua ja ehkä muodostua virkeämmiksikin. Kukin kerho kokoontui keskimäärin 27 kertaa, joten kukin kerholainen sai olla kerhossa n. 54 työtuntia. Monet kerhot tekivät kuitenkin varsinaisten työiltojensa lisäksi retkiä, vierailivat naapurikerhoissa jne., joten tuntimäärä todellisuudessa muodostui huomattavasti suuremmaksi. Kerhoneuvottelukokousten antamien viitteiden mukaan pyrittiin työtä elävöittämään leikeillä, lauluilla, vierailuilla ja viihdytysilloilla. Sekä syys- että kevätlukukauden lopussa pidettiin Aleksis Kiven ja Lapinlahden kouluilla onnistuneet lukukauden päättäjaiset, joihin osallistui kerholaisia kaikkiaan noin 680. Puhtaasti käytännölliseen elämään valmistavat harrastukset olivat edelleenkin voimakkaasti etualalla ehkä siksi, että seurat ja yhdistykset, joihin kerholaiset ennestään kuuluvat, eivät useinkaan pysty tällaista toimintaa tarjoamaan.

Lukuvuonna 1948/49 kerhotyö alkoi syyskuun 15 p:nä entisestään laajempaan. Kerhoja perustettiin ilmoittautumispäivänä seuraavasti: konekirjoituskerhoja 14, englanninkielen- 9, ruotsinkielen- 7, saksankielen- 1, esperanto- 1, kotitalous- 11, sähköskartelu- 8, metalli- 3, ompelu- 3, lennoki- 3, tyttöjen voimistelu- 5, poikien voimistelu- 2, kansantanssi- 3, retkeily- 1, pikakirjoitus- 2, näytelmäharrastus- 5, piirustus- ja maalaus- 1, laulu- 2, moottorioppi- 1, yleis- 5, sekä veistoaskartelukerhoja 6. Kerholaisten lukumäärä vaihteli ja vähenikin huomattavasti jo syyslukukauden aikana. Sellaisia kerhoja, joiden jäsenmäärä pieneni alle toimintaminimin, yhdistettiin toisiin ja syyslukukauden loppuun mennessä oli kerhomäärä tasaantunut 88:aan. Näissä oli kerholaisia yhteensä 1 430, joista tyttöjä 940 ja poikia 490. Kerhoissa oli miesjohtajia 48 ja naisjohtajia 40. Kevättyökaudella väheni kerhojen määrä vielä seitsemällä, kerholaisten lukumäärän ollessa työkauden lopussa noin 1 000:n paikkeilla. Kukin kerho kokoontui kerran viikossa kahdeksi tunniksi. Varsinaisen opintoaiheen lisäksi harrastettiin eri kerhoissa lisäksi laulua ja erilaista toveritoimintaa.

20. Vapaita harrastuksia

Lauluharrastus oli kansakouluissamme melko virkeää. Opettajien keskuudessa toimi satapäinen kuoro A. Viirteen johdolla. Laulunopettajilla oli useita poika- ja tyttökuoroja, jotka esiintyivät usein koulun, radion, Messuhallin ym. tilaisuuksissa. Teatterissa käytiin, jolloin jatkokoululaisille esitettiin Kansallisteatterissa lukuvuonna 1947/48 Serpin kirjoittama Katupeilin takana ja lukuvuonna 1948/49 Aleksis Kiven Nummisuutarit. Talousarvioon teatteria ja retkeilyä varten merkitystä määrärahasta avustettiin viimeisten luokkien kevätkauden lopulla tehtyjä oppilasretkeilyjä.

VIII. TOIMINTA OPPILAIEN HYVÄKSI

1. Apurahat ym. erikoisavustukset

Helsingin kaupungille kansakoulutarkoituksiin lahjoitettujen rahastojen korkovaroja tuli kertomusvuosina suomenkielisten kansakoulujen osalle seuraavasti:

Kansakoulujen vaatetusrahastojen korkoja käytettiin lukuvuonna 1947/48 2 520 mk ja seuraavana lukuvuonna 5 163 mk, Anna Sinebrychoffin vaatetusrahaston korkoja edellisenä vuonna 3 695 mk ja Hj. M. Kroijeruksen vaatetusrahaston korkoja lukuvuonna 1947/48 1 191 mk ja lukuvuonna 1948/49 2 085 mk alusvaatteiden hankkimiseen varattomien huoltajain lapsille.

Helsingin säästöpankin, Helsingin anniskelu oy:n ja Aleksanteri II:n rahastoista jaettiin edellisenä kertomusvuonna yhteensä 2 444 mk ja jälkimmäisenä lukuvuonna 3 085 mk apurahoina yläkoulusta päässeille oppilaille.

Anna Sinebrychoffin rahastosta jaettiin lukuvuonna 1947/48 yhteensä 3 600 mk ja seuraavana vuonna 12 640 mk apurahoina vastaavasti 6 ja 14 yläkoulusta päässeille oppilaille. Kansakoulujen stipendirahastosta jaettiin lukuvuonna 1948/49 apurahoina 3 085 mk.

Carl Rosengrenin rahastosta jaettiin apurahoina alakoulun oppilaille 485 mk edellisenä ja 607 mk jälkimmäisenä lukuvuonna.

K. H. Renlundin rahastosta jaettiin apurahoina vastaavasti 5 228 mk ja 5 814 mk yläkoulusta päässeille oppilaille.

Elise Heintzien lahjoitusrahastosta jaettiin 55 mk edellisenä ja 69 mk jälkimmäisenä lukuvuonna yhdelle VI luokan oppilaalle.

Opettajien keräämistä rahastoista jaettiin apurahoina seuraavat määrät: Alpo Noposen rahastosta 497 mk ja 633 mk, Hanna Paqvalénin rahastosta 50 mk ja 50 mk, Anni Vikstenin rahastosta 154 mk ja 194 mk sekä Alfred Jotunin rahastosta 335 mk ja 422 mk.

Sofia Strengin rahastosta jaettiin lukuvuonna 1948/49 yhteensä 903 mk VI luokan oppilaille.

Aurora Demidoffin myötäjäsrahastosta jaettiin 3 000 mk:n suuruiset myötäjäiskirjat lukuvuonna 1947/48 6 ja seuraavana vuonna 5 oppilaalle.

Helsingin säästöpankin riemujuhlarahastosta jaettiin apurahoina 3 750 mk edellisenä ja 6 250 jälkimmäisenä kertomusvuonna.

Opettaja Paula af Heurlinin lahjoittamista Töölön kansakoulun köyhien oppilaiden rahastosta ja Töölön kansakoulun musiikkirahastosta jaettiin lukuvuonna 1948/49 vastaavasti 1 613 mk ja 915 mk.

Lukuvuonna 1947/48 jaettiin Lauri Kuoppamäen rahastosta Haagan koulussa 302 mk sekä Oulunkylän suomenkielisen kansakoulun rahastosta 227 mk ja Aarre ja Kalervo Viren rahastosta 265 mk Oulunkylän koulussa. Seuraavana lukuvuonna jaettiin mainituista rahastoista vastaavasti 478 mk, 246 mk ja 336 mk.

Kesävirikistykseen käytettäväksi jaettiin K. M. Kullmanin, J. Karppisen, G. Zittingin, Boguscheffsky-puolisojen ja kansakoulujen kesälomarahastoista yhteensä 4 759 mk keväällä 1948 ja 6 739 mk keväällä 1949.

Kaikille oppilaille kouluissa jaetut kouluateriat ja vähävaraisten huoltajien lapsille annetut vaate- ja jalkineavustukset aiheuttivat kaupungille v. 1947 menoja 19 377 582 mk ja v. 1948 25 611 352 mk.

2. Toivonliittotyö

Toivonliittotyötä valvovaan toimikuntaan kuuluivat lukuvuonna 1947/48 kansakoulujen johtokunnan edustajana lehtori T. Lassila, tarkastajaedustajana filosofian tohtori A. Huuskonen, opettajiston edustajina opettajat A. Havulinna, puheenjohtajana, L. Paturi, V. Airola ja U. Ruokonen sekä toiminnanjohtajana J. Ilvonen. Varajäseninä olivat opettajat A. Borg ja J. N. Mikkola. Lukuvuonna 1948/49 toimikunnan kokoonpano oli sama paitsi että lehtori Lassilan tilalle tuli filosofian maisteri A. Saarela-Johansson. Kokouksissaan toimikunta suunnitteli koulujen yhteisiä juhlia, kilpakilpailujen järjestelyä ja toivonliittotoiminnan rahoituskysymyksiä sekä käsiteli kerhojen johtajien valintaa- ym. kysymyksiä.

Kertomusvuosien aikana toivonliittotoiminta edelleen vilkastui. Uusia kerhoja perustettiin sekä aikaisemmin toiminnassa olleiden jäsenluku lisääntyi. Tätä vapaaehtoista raittiuskasvatus-työtä suoritettiin joko koulutyön ulkopuolella tapahtuvana kerhotoimintana tai koulutyön yhteyteen sisältyvinä toivonliittotunteina sekä myös raittiuskilpailuihin osallistumisena. Huomattavaa raittiustaloustyötä tehtiin edelleen koko koulujen oppilaskunnalle järjestetyissä syys- ja kevätlukukauden raittiuskasvatusjuhlissa.

Toivonliittokerhoja toimi lukuvuonna 1947/48 Aleksis Kiven, Eläintarhan, Haagan, Kaarelan, Kaisaniemen, Kallion, Käpylän, Lapinlahden, Malmin etel., Munkkiniemen, Pukinmäen, Snellmanin, Tehtaankadun, Töölön, Vallilan ja Vartiokylän koululla ja lukuvuonna 1948/49, jolloin toiminta oli lakannut Eläintarhan, Haagan ja Munkkiniemen koululla, lisäksi Lauttasaaren, Linnan- ja Malmin pohjoisella koululla. Kerhoja oli kaikkiaan syyslukukaudella 1947 30 sekä kevätlukukaudella 1948 ja koko lukuvuonna 1948/49 32. Kerhojen kokouksia oli lukuvuonna 1947/48 443 ja seuraavana vuonna 485; jäseniä oli edellisenä vuonna 889 poikaa ja 957 tyttöä, yhteensä 1 846 oppilasta sekä jälkimmäisenä vuonna vastaavasti 681 812 ja 1 493. Raittiuskilpailuihin osallistui lukuvuonna 1947/48 205 yläkoulu- ja 10 jatkokoululuokkaa sekä seuraavana vuonna vastaavasti 216 ja 15 luokkaa. Raittiusiikun aikana järjestivät toivonliiton

opettajat kouluillaan yhteisiä raittiusjuhlia, joissa puhujina vierailivat mm. rehtori R. Holmström ja filosofian maisteri K. Varjo.

Kerhojen johtajina toimivat opettajat S. Ahos, F. Flinkman, A. Havulinna, S. Hollo, J. Ilvonen, A. Immonen-Siimes, V. Itäaho, K. Kotovirta, O. Myllylä, A. Pennanen, U. Ruokonen, K. Sirkkiä, S. Taulamo ja I. Tuomola.

Toiminnan rahoittamista varten oli v:n 1947 aikana käytettävissä kaupunginhallituksen myöntämät varat 188 035 mk ja seuraavana vuonna yhteensä 319 569 mk. Menoja oli vastaavasti 159 270 mk ja 305 377 mk.

3. Kesävirkestystoiminta

Helsingin opettajayhdistyksen kesävirkestystoimikunta huolehti kertomusvuosina kansakouluoppilaiden kesävirkestyksestä entiseen tapaan. Kesävirkestystoimikuntaan kuuluivat opettajat S. Rekola puheenjohtajana, L. Ritvamo varapuheenjohtajana ja V. Alanne toiminnanjohtajana sekä muina jäseninä opettajat K. Airanne, H. Lehtomaa, S. Mäkelä, A. Peltonen ja H. Sahrakorpi sekä taloudenhoitaja M. Paaso ja kouluhoitajatar S. Vuorela. Lukuvuonna 1947/48 oli opettaja A. Sahlberg opettaja Airanteen tilalla ja kouluhoitajatar H. Wäre kouluhoitajatar S. Vuorelan tilalla.

Siirtolapaikkojen vuokraus tuotti edelleen suuria vaikeuksia mutta sekä oppi- että kansakouluja vuokraamalla selviydettiin kuitenkin asiasta. Seuraavat 13 siirtolaa olivat kesällä 1948 toiminnassa: Karkun Hoikka, Kangasalan yhteiskoulu, Korkeakosken kansakoulu, Luumäen Lepola, Luumäen Kivimäki, Kytäjän kansakoulu, Parolan Pajula, Inkeroisten yhteiskoulu, Vääksyn yhteiskoulu, Vihdin Sahapelto, Vihdin Hiidenlinna, Järvenpään yhteiskoulu ja Mikkelin Tyynelä. Ensiksi mainittu oli toipumiskoti ja viimeksi mainittu apukoulun siirtola. Kesällä 1949 ylläpidettiin viittätoista siirtolaa edellä mainituissa paikoissa paitsi Luumäen Kivimäen siirtolaa, mutta lisäksi Vihdin Moksien kansakoulussa (toipumiskoti), Pusulan Arimaalla ja Mouhijärven Tomulassa. Lapsia oli kesällä 1948 siirtoloissa yhteensä 913 ja kokonaishoitopäiväluku 56 708. Vastaavat luvut kesällä 1949 olivat 1 025 lasta ja 63 162 hoitopäivää.

Siirtolat työskentelivät jälleen sekä lasten ruokinnan että muunkin toiminnan suhteen täysin rauhanaikaiseen tapaan. Lapset osallistuivat puutarhatyöskentelyyn sekä talouden aiheuttamiin askareisiin. Sadepäivinä tekivät pojat sekä tytöt käsitöitä. Retkeily, urheilu, uintiopetus ja leikki kuuluivat kiinteästi siirtolan ohjelmaan. Urheilu- ja uintimerkkejä suoritettiin runsaasti.

Koululääkärit tarkastivat lapset sekä heidän maalle lähtiessään että sieltä palatessa. V:n 1949 lääkärintarkastuskertomuksessa sanotaan mm.: Tutkimuksessa ilmeni, että lapset olivat yleensä varsin hyvässä kunnossa, terveitä ja ruskettuneita, huolimatta koleasta ja sateisesta kesästä. Painonnousu oli varsin huomattava, keskimäärin 1—2 kg. Puhtaus oli hyvä. Vakavampaa sairautta tai tapaturmia ei sattunut.

Paitsi siirtoloihin meneville lapsille annettiin myös vapaita rautatielippuja maalle menoa ja sieltä paluuta varten sellaisille vähävaraisten kotien lapsille, jotka saattoivat kesäksi mennä sukulaistensa tai tuttaviansa luokse. Tällä tavalla toimitettiin maalle 2 002 kansakoululasta v. 1948 ja 2 132 oppilasta v. 1949. Maalle toimitettujen oppilaiden kokonaismäärä oli siis edellisenä vuonna 2 915 ja jälkimmäisenä vuonna 3 157.

V:n 1948 toiminnan aiheuttamat kokonaiskustannukset olivat 9 142 520 mk ja v:n 1949 kustannukset 11 209 051 mk.

4. Koulukasvitarhatoiminta

Kertomusvuosina koulukasvitarhatoiminta keskittyi Kumpulan, Ärtin ja Mäkelän alueille. Mäkelän kasvitarha oli perunamaana. Oppilasluku osoitti jatkuvaa alenemista edellisiin vuosiin verraten, mikä johtuu elintarviketilanteen paranemisesta. Kasvitarhoissa työskenteli kesällä 1948 339 ja kesällä 1949 285 oppilasta kahdeksan opettajan ohjaamina. Työhön osallistuneet oppilaat jakaantuivat koulujen ja sukupuolen mukaisesti seuraavasti:

Koulukasvitarhatyöhön osallistuneet oppilaat

Participation aux cours de jardinage en été

	1948			1949		
	Poikia <i>Garçons</i>	Tyttöjä <i>Filles</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Poikia <i>Garçons</i>	Tyttöjä <i>Filles</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Suomenkielisten koulujen oppilaita (<i>Elèves des écoles finnoises</i>)	162	150	312	143	112	255
Ruotsinkielisten koulujen oppilaita (<i>Elèves des écoles suédoises</i>)	11	16	27	16	14	30
Yhteensä (<i>Total</i>)	173	166	339	159	126	285

Oppilasaines oli erittäin hyvää ja opetus pienissä ryhmissä mahdollisimman tehokasta.

Koulukasvitarhatoiminnan ohjaajina toimivat kesällä 1948 seuraavat helsinkiläiset kansakoulunopettajat: I. Juvonen, M. E. Mattila, K. Olsonen, E. Railo, H. Ståhlström, H. E. Vakkilainen ja T. Vihervä. Kesällä 1949 toimivat ohjaajina opettajat O. Ketonen, R. Ketonen, K. Olsonen, T. Paakkanen, H. Ståhlström, H. Vakkilainen ja H. Valli. Toiminnan johtajana oli edellisenä vuonna opettaja E. Tarpila ja jälkimmäisenä vuonna opettaja V. Hänninen.

V:n 1949 kesän aikana suoritettiin seuraavia korjauksia ja parannuksia: Kumpulan kasvitarhan ympärille rakennettiin uusi piikkilanka-aita. Vesialtaiden kannet uusittiin ja rakennusten katot korjattiin. Alueelle istutettiin 400 uutta marjapensasta. Neljäs kasvimaista sai karjanlantaa ja loppuosa Ruduksen valmistamaa lannoitetta. Apulannoitus suoritettiin ennen kylvöä.

Ärtin tarhassa suoritettiin kattojen korjaus, aidan tervaus, porttien maalaus ja viemärikaivojen täydellinen uusinta. Sinne istutettiin myös lähes 200 uutta marjapensasta.

5. Koululääkärien ja -hoitajattarien toiminta

Kanta-Helsingin suomenkielisissä kansakouluissa toimi kertomusvuosina kolme koululääkäriä ja v:n 1948 loppuun saakka 9 sekä siitä lähtien 12 kouluhoitajattarta.

Asetuksen mukaiset tarkastukset pidettiin koulujen I, III, VI ja VIII luokilla. Järjestelmällisesti tutkittujen oppilaiden kokonaismäärä oli seuraava:

Koululääkärien järjestelmällisesti tarkastamien lasten koko lukumäärä

Elèves examinés par les médecins des écoles primaires finnoises

Luokka • <i>Classe</i>	1947/48			1948/49		
	Poikia <i>Garçons</i>	Tyttöjä <i>Filles</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Poikia <i>Garçons</i>	Tyttöjä <i>Filles</i>	Yhteensä <i>Total</i>
I	1 298	1 079	2 377	1 483	1 317	2 800
III	1 042	1 022	2 064	1 121	1 134	2 255
VI	332	253	585	409	287	696
VIII	239	173	412	166	159	325
Yhteensä (<i>Total</i>)	2 911	2 527	5 438	3 179	2 897	6 076

Koululääkärien säännöllisillä vastaanotoilla tarkastettiin väliluokille tulleita uusia oppilaita syyslukukaudella 1947 219 ja kevätlukukaudella 1948 191 oppilasta sekä lukuvuonna 1948/49 vastaavasti 195 ja 273 oppilasta. Lääkäreillä oli säännölliset vastaanottonsa kouluissa, minne opettajat ja kouluhoitajattaret lähettivät joko sairauden tai jonkin muun syyn takia oppilaita. Lääkärit antoivat tarpeelliset ohjeet ja hoito-ohjeitakin vähäpätöisissä sairaustapauksissa, joita oli syyslukukaudella 1948 1 093 ja kevätlukukaudella 1949 2 946. Sairautapauksissa, jotka

vaativat perusteellisempaa tutkimusta, lähetettiin oppilaat eri poliklinikoille, mikä selviää alla olevasta taulukosta:

Erikoishoitoa saaneiden lasten lukumäärä

Elèves des écoles primaires finnoises traités aux différentes polycliniques ou par des spécialistes

	1947/48			1948/49		
	Syysl. 1)	Kevätl. 2)	Yhteensä Total	Syysl. 1)	Kevätl. 2)	Yhteensä Total
Tuberkuloosihuoltotoi-						
misto	909	1 913	2 822	999	1 067	2 066
Lastentautien poliklinikat	235	261	496	256	328	584
Sisätautien poliklinikat ...	4	8	12	2	6	8
Kirurgiset poliklinikat	99	124	223	124	165	289
Silmätautien poliklinikat .	162	182	344	205	356	561
Korva-, nenä- ja kurkku-						
tautien poliklinikat	217	258	475	238	347	585
Ihotautien poliklinikat ...	89	69	158	117	74	191
Ryhtineuvola	78	203	281	47	37	84
Invalidisäätiön polikli-						
nikka	6	20	26	—	—	—
Lapinlahden sairaalan						
poliklinikka	2	3	5	—	—	—
Desinfektiolaitos	92	90	182	55	38	93
Yksityislääkärit	26	32	58	25	32	57
Yhteensä (Total)	1 919	3 163	5 082	2 068	2 450	4 518

Tarttuvia tauteja esiintyi koululaisissa seuraavasti:

Kouluissa sattuneet tarttuvat tautitapaukset

Cas de maladies contagieuses dans les écoles primaires finnoises

	1947/48			1948/49		
	Syysl. 1)	Kevätl. 2)	Yhteensä Total	Syysl. 1)	Kevätl. 2)	Yhteensä Total
Tulirokko (<i>Scarlatine</i>)	32	41	73	13	18	31
Tuhkarokko (<i>Rougeole</i>)	3	61	64	111	504	615
Vihurirokko (<i>Roséole</i>)	3	4	7	3	14	17
Kurkkumätä (<i>Diphthérie</i>)	4	3	7	6	—	6
Sikotauti (<i>Parotite</i>)	8	20	28	15	90	105
Vesirokko (<i>Varicelle</i>)	220	111	331	83	124	207
Hinkuyskä (<i>Coqueluche</i>)	6	11	17	24	72	96
Keltatauti (<i>Ictère</i>)	82	61	143	83	40	123
Paratyfus (<i>Paratyphoïde</i>)	1	—	1	1	2	3
Aivokalvontulehdus (<i>Meningite</i>) ...	—	—	—	2	3	5
Malaria (<i>Malaria</i>)	—	1	1	—	—	—
Syyhy (<i>Gale</i>)	75	32	107	—	—	—

1) Semestre d'automne. — 2) Semestre de printemps.

Mitään varsinaista suurehkoa kulkutautien leviämistä ei esiintynyt lukuvuoden 1947/48 aikana. Yleinen terveydentila oli kohtalaisen hyvä. Lukuvuonna 1948/49 tuhkarokko esiintyi kulkutautina vähän ennen joulua ja jatkui koko kevään; tammi—helmikuussa esiintyi influenssaa kulkutaudin luontoisena.

Kaikki oppilaat, joita ei oltu rokotettu tai joiden aikaisemman rokotuksen ei katsottu antavan enää suojaa, rokotettiin kurkkumätää vastaan. Kurkkumätärokotuksia suoritettiin lukuvuonna 1947/48 4 016 ja seuraavana vuonna 1 852 oppilaalle. Tuberkuloosia vastaan (Calmette-rokotus) rokotettiin vastaavasti 1 035 ja 2 291 oppilasta sekä isoarokkoa vastaan 164 ja 175 oppilasta.

Lääkärit tekivät johtosäännönmukaiset tarkastukset luokissa opetuksen aikana sekä kiinnittivät huomiota kouluissa terveydenhoidollisiin seikkoihin. Myös kouluaterioiden laadun parantamiseen kiinnitettiin huomiota. Kevätlukukauden lopussa tarkastettiin kesäsiirtolaan lähetettävät lapset. Myös tarkastettiin heinäkuun puolivälissä lapset, jotka menivät kesäsiirtoloihin ja sieltä tulivat, sekä elokuun lopussa siirtoloista saapuneet lapset. VIII luokan oppilaita tarkastettaessa annettiin erikoisella kaavakkeella ohjeita ammatinvalinnan ohjaajalle oppilaiden elämänuraa valitessa. Lääkärit päivystivät vuorokuukausittain, jos kesäsiirtoloissa tarvittaisiin apua.

Kouluhoitajattarilla oli säännölliset vastaanotot kouluissa. Syksyllä 1947 punnittiin 10 588 ja keväällä 1948 10 680 oppilasta, joista oli alipainoisia syksyllä 1 576 eli 14.8 % ja keväällä 1 716 eli 15.7 %. Lukuvuonna 1948/49 punnittiin syksyllä 22 145 ja keväällä 11 984 oppilasta; alipainoisia oli vastaavasti 1 670 eli 16.0 % ja 1 798 eli 16.0 %. Tuberkuliinikokeita tehtiin syyslukukaudella 1947 5 123, joista oli myönteisiä 1 222, ja kevätlukukaudella 1948 2 060, joista oli myönteisiä 1 229. Lukuvuonna 1948/49 vastaavat luvut olivat 7 163, joista myönteisiä 2 681, ja 5 732, joista myönteisiä 1 387.

Kouluhoitajattaret avustivat lääkäriä säännönmukaisissa luokkatarkastuksissa ja vastaanotoilla, hoitivat polikliinillisesti tapauksia, jotka eivät vaatineet varsinaista lääkärinhoitoa sekä neuvottelivat opettajien ja lasten vanhempien kanssa oppilaiden terveydenhoidollisista kysymyksistä.

Kouluhoitajattaret valitsivat opettajien kanssa kesäsiirtoloihin lähetettävät oppilaat sekä päivystivät vuorokausittain koko kesän Helsingissä, ollen valmiina lähtemään kesäsiirtoloihin tarvittaessa.

6. Lastenpsykiatrin toiminta

Yleistä. Oleellisimman muutoksen työhön aiheutti lukuvuoden 1947/48 aikana Malmin kasvatusneuvolan kanssa tehty sopimus, jonka nojalla kansakouluoppilaiden psyykillinen hoito — ei vain koulusiirrot — koko kaupungin alueella syyslukukauden 1947 alusta lähtien siirtyi lastenpsykiatrin toimiston hoitoon. Näin työkenttä muodostui yhtenäiseksi. Kuitenkin on todettava, että ilmeisesti osittain työskentelymuodosta toiseen siirtymisen, osittain koulupsykologien työajan niukkuuden vuoksi työ entisellä ns. liitosalueella ei saavuttanut täysin samaa tehoa kuin kanta-Helsingin kouluissa.

Vastaanotot olivat pääasiassa Vallilan ja Lapinlahden vanhalla koululla. Tutkimuksensa perusteella sekä koulupsykologien ja asianomaisen opettajan antaman aineiston nojalla lastenpsykiatri ehdotti koulu- tai lastensuojeluviranomaisille sekä vanhemmille kussakin tapauksessa sopivaksi katsomansa hoitomuodon. Sellaisia olivat: apukouluun siirtäminen älykkyydosamäärän ollessa n. 0.85—0.85, oppivelvollisuudesta vapauttaminen älykkyydosamäärän ollessa 0.85—0.85, jolloin suositeltiin sijoittamista apulastentarha Aulaan, tarkkailuluokille siirtäminen, lääkehoito, suositus erityissairaalaan lausunnon saamista varten, ehdotus laitokseen tai koulukotiin ottamisesta tilapäisenä tai lopullisena toimenpiteenä, vapauttaminen koulunkäynnistä sekä jatkuva tarkkailu entisessä ympäristössä nimenomaan koettamalla vaikuttaa tehostavasti kotikasvatukseen ja -ohjaukseen.

Tutkitut oppilaat. Ensimmäisen kerran tutkitut oppilaat jakautuivat kouluittain seuraavasti:

Lastenpsykiatrin tutkimat lapset

Elèves examinés par le psychiatre des écoles primaires

Koulu • Ecole	1947/48	1948/49	Koulu • Ecole	1947/48	1948/49
Aleksis Kiven	34	25	Lauttasaaren	2	7
Eläintarhan	9	8	Malmin etel.	7	2
Kaisaniemen	10	11	Malmin pohj.	3	6
Kallion	13	15	Mellunkylän	—	2
Käpylän	11	5	Munkkiniemen	10	5
Lapinlahden	21	20	Oulunkylän	—	9
Snellmanin	18	15	Pakilan	4	6
Sturenkadun	—	3	Pitäjänmäen	7	2
Suomenlinnan	2	1	Puistolan	—	5
Tehtaankadun	14	8	Pukinmäen	—	1
Toukolan	7	4	Tapanilan	3	2
Tunturi-	—	1	Vartiokylän	1	2
Työväenopistossa toimiva ..	—	4	Apukoulu, Porthanink. 8 ...	5	3
Töölön	11	8	Apukoulu, Malmi	5	—
Urheilukadun	—	2	H:gin mlk:n koulut	—	2
Vallilan	7	13	Lastensuojeluluk:n huostassa		
Haagan	6	2	olevat lapset	3	2
Herttoniemen	—	1	Yhteiskoulu	—	2
Kaarelan	1	2	Muita (ei koulussa)	7	7
Kulosaaren	—	1			
			Yhteensä (Total)	221	214

Tutkittujen oppilaiden jakautuminen luokittain selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Luokka • Classe	1947/48	1948/49	Luokka • Classe	1947/48	1948/49
I	91	55	VII	3	6
II	44	61	VIII	2	3
III	35	35	Laitoksissa	1	—
IV	21	14	Yhteiskoulussa	—	2
V	10	15	Muita (ei koulussa)	7	9
VI	7	14			
			Yhteensä (Total)	221	214

Iän mukaan oppilaat jakautuivat seuraavasti:

Ikä, vuotta • Age, ans	1947/48	1948/49	Ikä, vuotta • Age, ans	1947/48	1948/49
5	1	—	12	17	19
6	4	2	13	9	9
7	46	35	14	9	2
8	59	57	15	5	2
9	34	44	16	1	1
10	25	25			
11	11	18	Yhteensä (Total)	221	214

Tutkittujen oppilaiden sukupuoli ja syntyperä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

Sukupuoli • Sexe	1947/48	1948/49	Syntyperä • Etat civil	1947/48	1948/49
Poikia	154	157	Aviolapsia	192	195
Tyttöjä	67	57	Aviottomia	29	19
Yhteensä (Total)	221	214	Yhteensä (Total)	221	214

Lasten perhesuhteet olivat seuraavat:

Perhesuhde • <i>Milieu familial</i>	1947/48	1948/49	Perhesuhde • <i>Milieu familial</i>	1947/48	1948/49
Ehjä koti	114	117	Äitipuoli	8	7
Vanhemmat eronneet tai asuntoerossa	32	27	Aviottoman äidin luona	—	4
Isä kuollut	29	21	Kasvatusvanhemmat	12	13
Äiti kuollut	11	4	Muussa kuin vanhempien hoidossa	24	10
Isäpuoli	20	11			

Lukuvuodelta 1947/48 esitetään seuraavat tiedot ilmoituksen tekijöistä:

Ilmoituksen tekijät • <i>Rapporteurs</i>	1947/48	Ilmoituksen tekijät • <i>Rapporteurs</i>	1947/48
Opettajat	160	Lastensuojeluviranomaiset	28
Kouluhoitajatar	3	Vanhemmat	26
Muut koulunviranomaiset	2		
Kaupungin kasvatusneuvola	2	Yhteensä (<i>Total</i>)	221

Ilmoitusten syyt jakautuivat seuraavasti lukuvuonna 1947/48:

Ilmoitusten syyt • <i>Raisons des rapports</i>	1947/48	Ilmoitusten syyt • <i>Raisons des rapports</i>	1947/48
Heikko suoritus koulussa	88	Oppositioasenne opettajaan	2
Oppilas ei pysty seuraamaan normaali- luokan opetusta	23	Koulunkäynnin laiminlyöminen	12
Omituisia päähänpistoja	1	Karkumatkoja, kuljeskelua	3
Uppiniskaisuus	3	Enuresis	1
Agressiivisuus	4	Enkopresis	1
Affektipurkauksia	5	Arkuus	1
Häiritsevä, vaikeasti hallittava	28	Seksuaalinen varhaiskypsyys	3
Levottomuus	1	Kasvatusvaikeuksia	6
Epärehellisyys, valehteleminen	6	Lukemis- ja kirjoitusvaikeuksia	3
S:n näpistely	22	Heikentynyt kuulo	2
S:n ynnä heikkolahjaisuus	4	Lausunto ammattiin valmistumisesta	1
Velttous, keskittymättömyys	1	Yhteensä (<i>Total</i>)	221

Lukuvuonna 1948/49 tehtyjen tutkimusten jälkeen annettiin seuraavat diagnoosit:

Diagnoosi • <i>Diagnostic</i>	1948/49	Diagnoosi • <i>Diagnostic</i>	1948/49
Vähämielisyyys 0.35—0.55 (60)	1	Constitutio psychopathica	7
Heikkomielisyyys 0.55—0.70 (75)	20	» neuropathica	1
Heikkolahjaisuus 0.71—0.85	53	» psychasthenica	1
Lievä heikkolahjaisuus	11	Reaktiiviset tilat	9
Normaali lahjakkuus ja kehityskyky- isyys	7	Siveellisesti vaarannettu tila	9
Ylilahjakkuus	2	Sopeutumattomuus, ympäristön vai- kuttama	50
Kehityshäiriöt:		S:n rakenteeseen pohjautuva	24
Kouluopakykyisyys	3	Elimellinen keskihermoston sairaus ...	1
Rajoittunut aivotointa ja aistin- elinten häiriöt	13	Muu sairaus	2
		Yhteensä (<i>Total</i>)	214

Lastenpsykiatrin ehdottamat toimenpiteet olivat seuraavat:

Toimenpide • <i>Traitement</i>	1948/49	Toimenpide • <i>Traitement</i>	1948/49
Siirtäminen		Vapautus oppivelvollisuudesta	8
Apukouluun	65	Erityisopetus	4
Apulastentarha Aulaan	1	Kasvatusohjeita	19
Tarkkailuluokalle	45	Erityistutkimus	1
Jättäminen luokalle	2	Lausunto lastensuojelulautakunnalle ..	42
Jääminen edelleen normaaliluokalle ...	24		
S:n jatkuvan tarkastuksen alaisena	3	Yhteensä (<i>Total</i>)	214

Lukuvuonna 1947/48 tehtiin älykkyyskokeita 207 oppilaalle osittain Salomaan, osittain Stanford-Binetin menetelmän mukaisesti, jolloin todettiin älykkyysosamäärien olevan 0—0.60 16 oppilaalla, 0.61—0.84 107 oppilaalla ja 0.85 84 oppilaalla. Wählinin menetelmän mukaan (14 ikävuodesta ylöspäin) suoritettiin 6 koetta. Lukuvuonna 1948/49 tutkittiin 161 oppilasta Salomaan menetelmää käyttäen seuraavin tuloksin: 0—0.60 3 oppilaalla, 0.61—0.84 52 oppilaalla ja 0.85 106 oppilaalla. Samana vuonna tutkittiin lisäksi 53 oppilasta Terman Merillin menetelmän mukaisesti, jolloin todettiin älykkyysmäärien olevan 0—0.60 2 oppilaalla, 0.61—0.80 32 oppilaalla ja 0.81 19 oppilaalla.

Sosiaalihuoltajan toiminta ja yhteistyö kotien kanssa. Sosiaalihuoltaja suoritti toimikauden aikana helmikuun 7 p:stä kesäkuun 15 p:ään yhteensä 113 kotikäyntiä, joista oli lastensuojelulautakunnan tapauksia 24. Edelleen hän hoiti toimistossa esiintyvät työt. Kotikäynneistään hän laati esitutinnan. Se seikka, että lastenpsykiatrin toimistolle on saatu oma sosiaalihuoltaja on tehnyt mahdolliseksi saada entistä seikkaperäisempiä tietoja lapsista ja heidän vanhemmistaan. Syventyminen vanhempien omiin vaikeuksiin helpotti lapsen vaikeuksien ymmärtämistä. Vanhemmat toivat keskusteluissaan ilmi luottamuksensa siihen, että tutkimus on perusteellista, koska ammattikoulutuksen saaneet henkilöt tutkivat asioita. Tässä mielessä sosiaalihuoltajan ammattipätevyys oli muun tutkimuksen ohella avuksi. Myöskin koulupsykologit suorittivat edelleen kotikäyntejä ja oppilaiden vanhempia kutsuttiin lastenpsykiatrin toimistoon.

Erityisluokat. Syyslukukaudella 1948 oli toiminnassa 19 apuluokkaa ja 8 tarkkailuluokkaa. Kevätlukukauden 1949 alusta lisääntyi tarkkailuluokkien luku kahdella ja tämän lisäksi perustettiin erityinen legasthenikkojen luokka oppilaille, joilla on luku- ja kirjoitusvaikeuksia tai muita spesifisiä defektejä, mutta jotka ovat normaalilajaisia. Luokka osoittautui tarkoituksenmukaiseksi, mutta työskentelyä haittasi se, että oppilaat olivat kovin eri tasolla, I—III luokkalaisia.

7. Kouluhammasklinikat

Helsingissä työskenteli v. 1947 ja 1948 seuraavat viisi kouluhammasklinikkaa: keskushammasklinikka sekä koulutaloihin sijoitetut haaraklinikat Kallion koulussa, Vallilan (Nilsinankadun) koulussa, Aleksis Kiven koulussa ja Lapinlahden uudessa koulussa. Seuraavat numerot valaisivat kouluklinikkojen työtä.

Tarkastetut ja poliklinillistä hoitoa saaneet lapset v. 1947 ja 1948

Enfants examinés à la clinique dentaire en 1947 et 1948

	1947	1948
Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat (<i>Des écoles primaires finnoises</i>).....	13 210	14 942
Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat (<i>Des écoles primaires suédoises</i>).....	3 471	3 488
Valmistavien ammattikoulujen oppilaat (<i>Des écoles préparatoires professionnelles</i>)	583	587

	1947	1948
Lastentarhalapset (<i>Des jardins d'enfants</i>)	2 659	2 684
Koulukoti- ja lastenkotilapset (<i>Des asiles d'enfants</i>)	173	157
Oikomishoitoa saaneet lapset (<i>Elèves traités à la section orthodontique</i>)...	281	325
Yhteensä (<i>Total</i>)	20 377	22 183

Tarkastettaviksi kutsuttuja kansakoululuokkia oli v. 1947 kaikkiaan 715, joista 543 suomenkielisiä ja 172 ruotsinkielisiä. V. 1948 kutsuttiin 708 luokkaa, joista 559 suomenkielisiä ja 149 ruotsinkielisiä.

Erilaisten hampaidenkäsittelyjen lukumäärä kouluhammasklinikoilla v. 1947 ja 1948

Nombre et nature des traitements des maladies dentaires à la clinique dentaire en 1947 et 1948

Hampaiden käsittelyjä • <i>Dents traités: nature du traitement</i>	1947	1948
Erittelemättömiä käsittelyjä (<i>Non spécifiées</i>)	2 089	2 346
Kauterisaatioita (<i>Cauterisations</i>)	301	440
Juurikäsittelyjä (<i>Traitement de racines</i>)	805	590
Juuritäytteitä (<i>Racines remplies</i>)	316	319
Paikkauksia (<i>Plombages</i>)	20 612	22 501
Poisvetämissiä: <i>Extractions:</i>		
Maitohampaiden (<i>Dents de lait</i>)	8 244	9 236
Pysyvien hampaiden (<i>Dents permanentes</i>)	159	204
Yhteensä (<i>Total</i>)	32 526	35 636

Hampaiden käsittelyt jakaantuivat eri lapsiryhmien kesken seuraavasti: kansakoululasten käsittelyjä oli v. 1947 27 288 ja v. 1948 31 512, ammattikouluoppilaiden vastaavasti 582 ja 1 340, lastentarhalasten 4 249 ja 2 523 sekä koulukoti- ja lastenkotilasten käsittelyjä 407 ja 261. Oikomishoitoa saaneita lapsia oli lisäksi 281 v. 1947 ja 325 v. 1948.

IX. KOULUJEN TALOUS

Suomenkielisten kansakoulujen menot ja tulot kalenterivuonna 1947 ja 1948

Dépenses et recettes des écoles primaires finnoises en 1947 et 1948

	1947	1948
Menot • <i>Dépenses</i>	Mk • <i>Marcs</i>	Mk • <i>Marcs</i>
Suomenkielisten kansakoulujen menot	192 827 364	288 221 302
Osuus yhteisiin menoihin	1 320 684	2 002 118
Kaikkiaan (<i>Total</i>)	194 148 048	290 223 420

Tulot • <i>Recettes</i>		
Koulujen valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	¹⁾ 16 280 740	55 239 000
Valtionapu oppilaiden kesävirikistykseen (<i>Subvention de l'Etat</i>)	1 950 000	1 716 000
Korvaus vieraspaikkakuntalaisten oppilaiden koulunkäynnistä (<i>Taxe payées par d'autres communes</i>)	375 150	638 915

¹⁾ Laskelman ulkopuolelle on jätetty siirtoväen koulunkäyntiä varten myönnetty valtionapu 338 672 mk.

	1947	1948
	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Luontoisetujen korvaukset (<i>Indemnités versées en compensation des prestations en nature</i>)	787 388	1 000 019
Kouluhuoneistoja käyttäneiden seurojen suorittama korvaus valaistuksesta ym. sekä kouluhuoneistojen tilitysvuokra (<i>Loyers</i>)	863 888	10 871 175
Muut tulot (<i>Autres recettes</i>)	17 200	6 800
Yhteensä (<i>Total</i>)	20 274 366	59 687 909

Lahjoitettujen rahastojen kaupunginkassaan suoritettut korot nousivat v. 1947 8 996 mk:aan ja v. 1948 9 071 mk:aan.

Kalenterivuonna 1947 oli oppilaita keskimäärin 13 648 ja v. 1948 15 199, joten bruttokustannukset oppilasta kohden nousivat vastaavasti 14 225 mk:aan ja 19 095 mk:aan.

RUOTSINKIELISET KANSAKOULUT

ÉCOLES PRIMAIRES SUÉDOISES

1. JOHTOKUNTA JA VIRKAILIJAT

Johtokunta. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan kuuluivat lukuvuoden 1947/48 alkaessa seuraavat kaupunginvaltuuston valitsevat jäsenet: filosofian tohtori K. Allardt-Ekelund, rouva A. Backlund, professori K. Bruhn, toimittaja E. Chr. von Gerich, filosofian tohtori A. A. E. Mickwitz ja kirjakaupanhoitaja K. F. Sundqvist. Näistä professori Bruhn toimi puheenjohtajana ja kirjakaupanhoitaja Sundqvist varapuheenjohtajana. Opettajiston edustajana oli koulunjohtaja C. T. Häggström. Maaliskuussa 1948 rouva Backlund muutti pois paikkakunnalta ja hänen tilalleen tuli filosofian maisteri D. A. Sivén ja syyskuussa samana vuonna erosi toimittaja von Gerich ja hänen tilalleen tuli toimittaja H. H. Edgren. V:n 1949 alusta kuuluivat kaupunginvaltuuston valitsemina johtokuntaan professori K. Bruhn, puheenjohtajana, sähköasentaja H. E. Lindgren, varapuheenjohtajana, ja muina jäseninä viilaaaja A. Ahlfors, filosofian tohtori K. Allardt-Ekelund, toimittaja H. H. Edgren ja filosofian tohtori A. A. E. Mickwitz. Opettajiston edustajana oli filosofian maisteri G. Lilius. Kaupunginhallituksen edustajana molempina lukuvuosina oli kanslianeuvos G. M. Modeen.

Johtokunta kokoontui lukuvuonna 1947/48 yhteensä 12 kertaa ja teki seuraavat, yleisiä asioita koskevat periaatteelliset päätökset: .

Kun kaupungissa vallitsevan vaikean asuntopulan vuoksi ilmaantui vähän miespuolisia haki-joita avoimiksi julistettuihin opettajanvirkoihin, esitti johtokunta syyskuussa asianomaisille viranomaisille, että asuntosäännöstelymääräyksiä helpotettaisiin siltä osalta, mikäli olisi kysymyksessä kaupungin virkaan valittu vakinainen viranhaltija. Esitys ei johtanut toivottuun tulokseen.

Lokakuussa johtokunta esitti, että opettajien laulukuorolle, joka oli toiminut kaksi vuotta, annettaisiin kunnallista avustusta.

Marraskuussa johtokunta päätti ottaa kokeiltavaksi yhdellä III luokalla oikeinkirjoituksen opetuksessa John Liljeströmin oppikirjan *Lek och lär dig stava rätt* ja eräillä I ja II luokilla laskennon ja äidinkielen opetuksessa Palinin palapelin.

Samoihin aikoihin johtokunta päätti yksissä neuvoin Helsingin kaupungin ammatinvalintakomitean kanssa järjestää jatkokoulun VIII luokalla henkilökohtaista ammatinvalinnanohjausta yhtenä tuntina viikossa.

Ennakoarvion mukaan lasketun ruotsinkielisten kansakoulujen oppilasmäärän perusteella laadittiin vuosia 1948—52 varten koulujen rakennusohjelma, jonka mukaan ryhdyttiin toimenpiteisiin uusien koulujen rakentamiseksi Munkkiniemeen ja Käpylään.

Tammikuussa 1948 tehtiin esitys, joka koski Kruununhaan valmistavan koulun ottamista kansakoulujen johtokunnan hallinnan alaiseksi sekä Töölön alakansakoulun ja Kulosaaren alakansakoulun laajentamista yhdellä III luokalla syyslukukauden 1948 alusta lukien. Esitykset hyväksyttiin.

Samoin tammikuussa 1948 asetettiin molempien kansakoulujohtokuntien esityksestä kunnallinen komitea järjestämään koulupuutarhatoimintaa liitosalueilla.

Helmikuussa johtokunta teki esityksen kaupunkiliiton ansiomerkkien jakamisesta niille opettajille ja viranhaltijoille, jotka olivat olleet ruotsinkielisten kansakoulujen palveluksessa 30 vuotta tai kauemmin. Esitys hyväksyttiin.

Huhtikuussa tehtiin esitys apulaisjohtajan asettamisesta niihin kouluihin, jotka työskentelivät erillisissä koulurakennuksissa, mutta olivat kuitenkin pääkoulun vakinaisen johtajan alaisia. Esitykseen suostuttiin.

Molempien kansakoulujohtokuntien aloitteesta asetettiin toukokuussa kunnallinen komitea Helsingin kaupungin kansakoulujen ohjesäännön uudistamista varten.

Heinäkuussa johtokunta päätti anoa oikeuden saada järjestää syyslukukauden alussa kaikkia ensimmäisten luokkien oppilaita koskevat kuulokokeet.

Johtokunta päätti edelleen järjestää koulukypsyyskokeita niille alaikäisille oppilaille, jotka pyrkivät ruotsinkielisiin kansakouluihin.

Muista aloitteista mainittakoon kolmannen apulaisveistonopettajan viran perustaminen tammikuun 1 p:stä 1948. Myöskin tehtiin aloite koneellisen veistotyöpajan perustamisesta jatkokouluun.

Lukuvuonna 1947/48 johtokunnalla oli jälleen esillä kysymykset, jotka koskivat Kruununhaan kansakoulun jälleenrakentamista ja muutosrakennustöitä Annankadun kansakoulussa. Kesän aikana aloitettiin työt molemmissa kouluissa.

Tammikuun 1 p:stä 1948 alkaen johtokuntaa edusti kaupungin nuorisotyölautakunnassa johtokunnan jäsen T. Häggström.

Tampereen kansakoulujen 75-vuotisjuhlassa syyskuun 20—21 p:nä 1947 johtokuntaa edusti ruotsinkielisten kansakoulujen taloudenhoitaja H. Backman.

Lukuvuonna 1948/49 johtokunnalla oli kaikkiaan 13 kokousta. Näissä käsitellyistä asioista mainittakoon seuraavaa: Kun tilanpuute kouluissa oppilasmäärän kasvaessa tuli yhä tuntuvammaksi ja lukuvuoden alusta alkaen oli siirryttävä luokkahuoneiden ja erikoissalien käytössä kaksivuorotusjärjestelmään, ja kun lisäksi ruotsinkielisten kansakoulujen oppilasmäärä ennakoarvion mukaan näytti yhä lisääntyvän, joutui johtokunta, luokkahuonepulaa helpottaakseen, työskentelemään koko lukuvuoden. Elokuussa hyväksyttiin Kruununhaan kansakoulun piirustukset, syyskuussa saatiin Annankadun kansakoulun ensimmäinen muutosrakennustyöväihe valmiiksi, lokakuussa varattiin tontit Munkkiniemen ja Käpylän uusia kansakoulurakennuksia varten sekä hyväksyttiin Munkkiniemen kansakoulun piirustukset, marraskuussa pantiin alulle Topeliuksen koulun muutosrakennustyöpiirustukset, tammikuussa 1949 siirryttiin Annankadun kansakoulun muutosrakennustöiden toiseen vaiheeseen ja samaan aikaan suunniteltiin Vallilan kansakoulun muutosrakennustöitä, maaliskuussa tehtiin aloite Pitäjänmäen kansakoulun muutosrakennustöistä ja kesäkuussa laajennettiin lisärakennussuunnitelmaa. Lukuvuoden lopussa näytti siltä, että Kruununhaan kansakoulu voi aloittaa toimintansa syyslukukauden 1950 alussa, mutta mitään muutos- tai lisärakennusohjelmaa ei saatu toteutetuksi kysymyksessä olevana lukuvuonna.

Huomattavin pedagoginen aloite, jonka johtokunta teki lukuvuonna 1948/49 koski johtokunnan toukokuun 11 p:nä 1939 hyväksymän kaupungin kansakoulujen lukusuunnitelman muutosta. Elokuun 27 p:nä 1948 oppivelvollisuuslain täytäntöönpanoasetuksen muutetun 8 §:n nojalla johtokunta esitti, että tuntien lukumäärä I luokalla alennettaisiin 20:een ja III luokalla 28 viikkotuntiin ja että ns. tehostustoimenpiteitä sovellettaisiin kysymyksessä oleviin luokkiin nähdessä siten, että I luokkien osalta luokat jaetaan kahteen opetusryhmään yhdellä äidinkielen ja yhdellä laskennon tunnilla, yhteensä siis kahdella viikkotunnilla, kolmansien luokkien osalta luokat jaetaan kahteen ryhmään kahdella laskennon tunnilla ja poika- ja sekaluokkien osalta lisäksi luokat jaetaan kahteen ryhmään kahdella äidinkielen tunnilla viikossa. Aloitteen, joka tehtiin toukokuussa, kaupunginvaltuusto hyväksyi pääpiirteissään kesäkuun 29 p:nä 1949.

Pedagogisen alan aloitteista mainittakoon vielä, että I, II ja III luokkien oppilaille järjestettiin kokeilutarkoituksessa ryhtivoimistelua kevätlukukaudella 1949, ryhdyttiin toimenpiteisiin liikennekulttuuria koskevan opetusfilmin hankkimiseksi, järjestettiin sanasokeiden oppilaiden opetus sekä ryhdyttiin kokeilemaan kolmeluokkaisella alakansakoulumuodolla Töölön kansakoulussa.

Muista aloitteista mainittakoon lisäksi kaikkien veistosalien ajanmukaistaminen, neljännen apulaisveistonopettajan viran perustaminen elokuun 1 p:stä 1949, neljän tilapäisen ruoanjakajan viran perustaminen tammikuun 1 p:stä 1949 sekä kahden tilapäisen siivoojan viran perustaminen elokuun 1 p:stä 1949 lukien.

Johtokuntaa edusti luvuvuonna kaupungin nuorisotyölautakunnassa koulunjohtaja T. Häggström, kansakoulujen uuden ohjesäännön laatimista varten kaupungin taholta asetetussa komiteassa johtokunnan puheenjohtaja, professori K. Bruhn ja kansakoulujen tarkastaja, kouluaterioiden parantamista ajavassa kaupugin taholta asetetussa komiteassa koululääkäri D. von Wendt ja musiikkiharrastuksen edistämistä varhaisnuorison keskuudessa tarkoittavassa kaupungin taholta asetetussa komiteassa kansakoulujen taloudenhoitaja. Kanslia-apulainen M.-L. Åhlgren osallistui kaupungin järjestämiin kaavakkeiden rationalisoimiskursseihin. Lisäksi mainittakoon, että ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat osallistuivat kansakoulujen keväthuhlaan Tampereella toukokuun 28—29 p:nä 1949 ja voittivat ensimmäisen palkinnon kaunoluvussa ja pianonsoitossa sekä yhden toisen, yhden kolmannen ja yhden kunniapalkinnon käsityönäyttelyssä.

Viranhaltijat ja kansliahenkilökunta. Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajana oli filosofian tohtori G. E. Cavonius lokakuun 1 p:ään 1948 ja siitä alkaen filosofian maisteri H. Cavonius, kansakoulujen johtokunnan taloudenhoitajana ja sihteerinä oli filosofian maisteri H. E. Backman. Kansakoulujen lääkärinä oli lääketieteen ja kirurgian tohtori D. von Wendt. Kouluhoitajattarina olivat rouva A. Hammarström ja neiti I. Sahrberg sekä syyskuun 1 p:ään 1947 neiti E. Helenius ja hänen jälkeensä rouva U. Becker. Kanslia-apulaisina kansakoulujen kansliassa olivat rouvat L. Anell ja M.-L. Åhlgren. Oppivelvollisten lasten luettelon hoitajana oli rouva A. Ottelin maaliskuun 1 p:ään 1949 ja siitä alkaen rouva M. Collén. Miespuolisena liikunnanneuvojana oli voimistelunopettaja H. J. Bäckwall ja naispuolisena liikunnanneuvojana voimistelunopettaja A. Schnitt. Suullisen esitystaidon neuvojana oli neiti A.-M. Holm. Veiston johtajana oli opettaja O. Starck, käsitöiden johtajana opettaja G. Sandberg ja vapaa-ajan toiminnan johtajana koulunjohtaja R. Dahlgren. Ruotsinkielisten kansakouluoppilaiden sielunterveydellisestä neuvonnasta huolehti Samfundet Folkhälsan i svenska Finland nimisen seuran sielunterveydellinen neuvontatoimisto.

II. KOULUMUODOT

Eri koulumuodot ja luokkien jakaantuminen niissä käy selville alla olevasta taulukosta:

Luokkien lukumäärä eri kouluissa

Nombre des classes

Koulut • Ecoles	1947/48								1948/49							
	Luokkia • Classes															
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Alakoulu, yhteisluokkia (<i>Ecole primaire inférieure mixte</i>)	38	39	—	—	—	—	—	—	41	36	—	—	—	—	—	—
Yläkoulu (<i>Ecole primaire supérieure</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
poikaluokkia (<i>de garçons</i>)	—	—	7	8	3	3	—	—	—	—	7	6	3	3	—	—
tyttöluokkia (<i>de filles</i>)	—	—	6	7	3	2	—	—	—	—	6	4	2	2	—	—
yhteisluokkia (<i>mixtes</i>)	—	—	14	9	10	10	—	—	—	—	19	13	14	10	—	—
Jatkokoulu (<i>Cours complémentaires</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
poikaluokkia, (<i>Cours pour garçons</i>)	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	3	3
tyttöluokkia, (<i>Cours pour filles</i>) ..	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	2	2
yhteisluokkia (<i>mixtes</i>)	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Yhteensä (<i>Total</i>)	38	39	27	24	16	15	6	5	41	36	32	23	19	15	6	6
Apukoulu, yhteisluokkia (<i>Ecole mixte pour enfants arriérés</i>)	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	—

Lukuvuonna 1947/48 oli siis kaikkiaan 179 luokkaa, joista 114 vanhalla kaupunkialueella olevissa kouluissa ja 65 liitosalueella olevissa kouluissa. Seuraavana lukuvuonna vastaavat luvut olivat 185, 119 ja 66. Luokkien lukumäärään sisältyy kaksi tarkkailuluokkaa, jotka toimivat ensimmäisenä lukuvuonna Cygnaeuksenkoulussa ja jälkimmäisenä Vallilan koulussa ja lukivat III—VI luokkien vuosikursssia.

III. KOULUJEN OPPILASMÄÄRÄ

Oppilasmäärä kouluittain

Elèves par écoles

	1947/48		1948/49	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
Alakoulu (<i>Ecole primaire inférieure</i>)	1 910	45.3	1 955	43.2
Yläkoulu (<i>Ecole primaire supérieure</i>)	1 978	47.0	2 225	49.2
Jatkokoulu (<i>Cours complémentaires</i>)	240	5.7	256	5.7
Apukoulu (<i>Ecole pour enfants arriérés</i>)	84	2.0	87	1.9
Yhteensä (<i>Total</i>)	4 212	100.0	4 523	100.0

Oppilaiden opiskelutulokset käyvät ilmi seuraavasta:

Oppilaat lukuvuosien päättyessä opiskelun tuloksen mukaan

Elèves à la fin de l'année scolaire, selon le résultat des études

	1947/48		1948/49	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
Sai päästötodistuksen: <i>Sortis de l'école avec certificat d'études</i> :				
Jatkokoulusta (<i>des cours complémentaires</i>)	106	2.5	97	2.2
Apukoulusta (<i>de l'école pour enfants arriérés</i>)	6	0.2	8	0.2
Siirrettiin lähinnä ylemmälle luokalle (<i>Passés dans la classe supérieure</i>)	3 406	84.7	3 796	87.0
Siirrettiin ehdollisesti lähinnä ylemmälle luokalle (<i>Passés conditionnellement dans la classe supérieure</i>)	283	7.0	277	6.4
Jäi ehdoitta luokalle (<i>Doublés la classe sans conditions</i>)	219	5.5	185	4.2
Yhteensä (<i>Total</i>)	4 020	100.0	4 363	100.0
Pyrki ylempään oppilaitokseen (<i>Entrés aux écoles secondaires</i>)	414	10.3	618	14.2

Lukuvuosien kuluessa eronneet oppilaat eroamissyyn mukaan

Elèves sortis pour une raison quelconque

	1947/48		1948/49	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
Muutto toiselle paikkakunnalle (<i>Changement de domicile</i>)	87	60.4	70	63.6
Kansakoululaitoksen toimesta (<i>Sur le désir de l'école</i>)	5	3.5	6	5.5
Ansiotyö (<i>Emploi</i>)	2	1.4	3	2.7
Tauti tai ruumiillinen heikkous (<i>Maladie ou santé faible</i>)	14	9.7	11	10.0
Kuolema (<i>Mort</i>)	5	3.5	2	1.8
Muu tai tuntematon syy (<i>Autres raisons</i>)	31	21.5	18	16.4
Yhteensä (<i>Total</i>)	144	100.0	110	100.0

Yksityiskohtaisia tietoja oppilaista hankittiin marraskuun 10 p:nä 1947 ja 1948. Tiedot ilmenevät seuraavasta yhteenvedosta:

Oppilaat marraskuun 10 p:nä 1947 ja 1948

Elèves le 10 novembre 1947 et 1948

Ikä • Age	19 ¹⁰ / ₁₁ 47		19 ¹⁰ / ₁₁ 48		Asunto • Domicile	19 ¹⁰ / ₁₁ 47		19 ¹⁰ / ₁₁ 48	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%		Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
6 vuotta (ans) ...	96	2.4	64	1.5	I kaupunginosa	111	2.7	155	3.6
7 » » ...	800	19.6	996	22.7	II »	12	0.3	22	0.5
8 » » ...	868	21.2	826	18.8	III »	55	1.3	46	1.0
9 » » ...	646	15.8	728	16.6	IV »	256	6.2	284	6.6
10 » » ...	517	12.6	562	12.8	V »	100	2.4	112	2.6
11 » » ...	400	9.8	333	7.6	VI »	233	5.7	219	5.0
12 » » ...	301	7.4	344	7.8	VII »	297	7.3	314	7.2
13 » » ...	222	5.4	251	5.7	VIII »	41	1.0	134	3.1
14 » » ...	154	3.8	195	4.4	IX »	10	0.2	11	0.2
15 » » ...	75	1.8	87	2.0	X »	142	3.6	148	3.4
16 » » ...	10	0.2	4	0.1	XI »	237	5.8	242	5.5
17 » » ...	1	0.0	—	—	XII »	235	5.7	202	4.6
					XIII »	225	5.6	241	5.6
					XIV »	335	8.2	396	9.0
Sukupuoli • Sexe					XV »	89	2.2	87	2.0
Poikia (Garçons) ..	2 154	52.7	2 298	52.3	XVI »	12	0.3	16	0.4
Tytöjä (Filles) ...	1 936	47.3	2 092	47.7	XX »	2	0.0	7	0.2
					XXI »	35	0.9	26	0.6
					XXII »	301	7.4	258	5.9
Äidinkieli • Langue					XXIII »	81	2.0	90	2.0
maternelle					XXV »	118	2.9	158	3.6
Ruotsi (Suédois) ..	788	19.3	771	17.5	XXVI »	18	0.4	22	0.6
Suomi (Finnois) ...	3 279	80.2	3 594	81.9	Meilahti »	30	0.7	32	0.7
Muu kieli (Autres					Pasila »	35	0.9	43	1.0
langues)	23	0.5	25	0.6	Muut alueet rau-				
					tien länsip. ..	40	1.0	32	0.7
Syntymäpaikka •					Kumpula	44	1.1	33	0.8
Lieu de naissance					Muut alueet rau-				
Helsinki	3 232	79.0	3 528	80.4	tien itäp.	29	0.7	34	0.8
Muu (Ailleurs) ...	858	21.0	862	19.6	Saaret	40	1.0	32	0.7
					Liitosalue	867	21.2	968	22.0
					Muualla	60	1.5	26	0.6
Kotipaikka • Lieu de domicile									
Helsinki	4 000	97.8	4 291	97.7					
Muu (Ailleurs)	90	2.2	99	2.3					
Vanhempien sääty tai ammatti • Profession des parents									
Virkamiesten, suurliikkeen harj. yms. lapsia (Fonctionnaires, négociants etc.)	674	16.5	926	21.1					
Pikkuliikkeen harjoittajien, palvelusväen yms. lapsia (Petit-commerçants, employers subalternes etc.)	924	22.6	1 039	23.7					

	19 10/11 47		19 10/11 48	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
Tehdas- ym. ammattityöntekijäin lapsia (<i>Ouvriers spécialistes</i>)	1 668	40.8	1 590	36.8
Muiden työntekijäin yms. lapsia (<i>Autres ouvriers</i>)	824	20.1	835	19.0
Oppilaita kaikkiaan (Total)	4 090	100.0	4 390	100.0

Lukuvuonna 1947/48 ruotsinkielisten kansakouluoppilaiden kokonaismäärästä kävi 188 oppilasta, 4.6 %, suomenkielisissä kansakouluissa ja suomenkielisten kansakouluoppilaiden kokonaismäärästä 788 oppilasta, 5.4 %, ruotsinkielisissä kansakouluissa. Seuraavana lukuvuonna vastaavat luvut olivat 205 eli 4.7 % ja 771 eli 4.8 %.

IV. KOULUHUONEISTOT

Lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49 oli ruotsinkielisillä kansakouluilla 14 omaa koulutaloa, nimittäin Annankadun koulu Annankatu 30, Cygnaeuksenkoulu Ratakatu 8, Herttoniemen koulu, Kruununhaan koulu Snellmaninkatu 18, Kaarelan kansakoulu, Malmin kansakoulu Helsingintie 17, Malmin veistokoulu Veistotie 2, Tapanilan yläkansakoulu Hämeentie 33, Tapanilan alakansakoulu Uudenmaantie 13, Mosabackan kansakoulu Kruunutie 21—23, Pitäjänmäen kansakoulu, Topeliuksenkoulu Topeliuksenkatu 22, Vallilan ruotsinkielinen kansakoulu Nilsiantie 3 ja Oulunkylän kansakoulu Torpparimäki 4.

Suomenkielisten kansakoulujen kanssa yhteisissä koulutaloissa toimivat Lauttasaaren ruotsinkielinen kansakoulu, Haagan ruotsinkielinen kansakoulu, Malmin ruotsinkielinen jatkokoulu ja Munkkiniemen ruotsinkielinen kansakoulu.

Seuraavat koulut työskentelivät vuokrahuoneistoissa: Kulosaaren kansakoulu Kulosaarentien 4:ssä, Apukoulu Oikokadun 7:ssä, Mellunkylän alakansakoulu, Pasilan alakansakoulu Kyllikinkadun 10:ssä, Käpylän alakansakoulu Pellervontien 15:ssä ja Töölön kansakoulu Apollokadun 10—12:ssä.

Kruununhaan koulu toimi lokakuun 1 p:ään 1948 siinä pienessä piharakennuksessa, joka säilyi pommituksessa v. 1944, apukoulun huoneistossa ja lukuvuonna 1948/49 lisäksi Svenska privata läroverket för flickor nimisen oppilaitoksen kahdessa luokkahuoneessa Ritarikadun 5:ssä. Lauttasaaren kansakoulu toimi myöskin yhdessä Lauttasaaren säätiöltä vuokratussa luokkahuoneessa ja apukoulu lokakuun 1 p:stä 1948 samoin eräässä Kristliga föreningen av unga män yhdistykseltä vuokratussa huoneistossa Liisankadun 27:ssä.

Herttoniemen ja Kaarelan ruotsinkielisissä kansakouluissa sekä Malmin veistokoulussa ja lukuvuonna 1948/49 lisäksi Pasilan kansakoulussa toimi myöskin suomenkielisiä kansakoululuokkia.

N. 50—60 yhdistystä tai yhtymää sai iltaisin käyttää toimintaansa varten ruotsinkielisiä kansakouluja. Mainittakoon, että Cygnaeuksenkoulun huoneistotiloja luovutettiin kouluhallituksen järjestämiä nuorisonohjaajakursseja varten.

V. OPETTAJISTO

1. Opettajien lukumäärä

Kertomusvuosina oli ruotsinkielisissä kansakouluissa seuraava määrä mies- ja naisopettajia:

	1947/48			1948/49		
	Miehiä Masc.	Naisia Fem.	Yhteensä Total	Miehiä Masc.	Naisia Fem.	Yhteensä Total
Opettajisto • <i>Personnel enseignant</i>						
Vakinaisia opettajia	32	86	118	37	98	135
Väliaikaisia opettajia (vuosisijaisia)	4	43	47	3	38	41
Tuntiopettajia	3	5	8	—	—	—
Yhteensä (Total)	39	134	173	40	136	176

2. Opettajakunnassa tapahtuneet muutokset

Lukuvuoden 1947/48 alussa otettiin koevuosille seuraavat opettajat: K. H. Pihlflyckt, H. A. Rosenqvist ja H. H. Svedberg yläkansakoulun poika- tai yhteisluokalle, T. Blomqvist, G. Eklund, I. Lindfors, G. Nordlund ja B. Nyberg yläkansakoulun tyttö- tai yhteisluokalle, H. Grönlund ja R. Rehn apukouluun, B. Bergfors ja E. Mörn tarkkailuluokalle, A. D. Dromberg, R. Hartman, E. Juslin, C. Kvikant, G. Liljenstrand, G. Löfgren, M. Mangs, V. Segerstam, U. Sid, G. Söderholm, G. Wareljus ja R. Österman alakansakouluun, M. Sevelius suomenkielen opetukseen poikien jatkokouluun, L. Klåvus ja M. Sandvik veiston opetukseen, A.-L. Lundén käsitöihin ja S. Segerstam lauluun. Seuraavana lukuvuonna otettiin koevuosille seuraavat opettajat: L. Klåvus, H. Lindfors S. Sid, J. Söderman ja A. Tallmark yläkansakoulun poika- tai yhteisluokalle; R. Karling, H. Mårtens, M. Stenfors, B. Strömsten ja R. Söderman yläkansakoulun tyttö- tai yhteisluokalle; B. Jakobs-son apukouluun; S. Lundström tarkkailuluokalle; A. Nygård poikien jatkokouluun; H. Holmberg veiston opetukseen; B. Inberg kotitalouden opetukseen sekä G. Askolin, G. Eklund, M. Englund, A. Hildebrand, H. Häyrynen, M. Lindholm, S. Sundqvist, H. Sunn, M. Tuomikoski, K. Wallin ja T. Österlund alakansakouluun.

Eläkkeelle siirtyivät kertomusvuosina seuraavat opettajat: H. Bäcklund ja M. Heikel elokuun 31 p:nä 1947, E. Mörn joulukuun 31 p:nä 1947, S. Björkell helmikuun 29 p:nä 1948, K. Snellman maaliskuun 31 p:nä 1948, G. Råstuden heinäkuun 31 p:nä 1948, H. Ekroos ja H. Palmgren syyskuun 1 p:nä 1948, A. Nygård lokakuun 1 p:nä 1948, G. André tammikuun 1 p:nä 1949, A. Backlund, S. Emeleus, A. Holmström, H. Marklund ja M. Törngren elokuun 1 p:nä 1949, E. Böök, J. Holmström, Th. Höijer, B. Levander ja T. Rundt syyskuun 1 p:nä 1949.

Entinen kansakouluntarkastaja professori A. Lilius kuoli lokakuun 31 p:nä 1947. Lukuvuonna 1948/49 kuoli väliaikaisena opettajana toiminut opettaja R. Nordqvist joulukuun 26 p:nä, opettaja H. Bergendahl maaliskuun 21 p:nä ja opettaja H. Svedberg kesäkuun 24 p:nä.

3. Koulujen johtajat

Koulujen johtajina olivat seuraavat opettajat: Annankadun koulussa opettaja T. Häggström, Cygnaeuksenkoulussa opettaja K. Sjöström, Lauttasaaren kansakoulussa opettaja H. Häggström, apukoulussa opettaja U. Holmström, Haagan kansakoulussa opettaja U. Westerlund, Herttoniemen kansakoulussa opettaja E. Carlström, Kruununhaan koulussa opettaja K. Saltzman, Malmin kansakouluissa opettaja A. Backlund, Mosabackan kansakoulussa opettaja T. Ek, Munkkiniemen kansakoulussa opettaja V. Harjulin, Pitäjänmäen kansakoulussa opettaja A. Lindgren, Topeliuksenkoulussa opettaja S. Björkell, Vallilan koulussa opettaja R. Dahlgren ja Oulunkylän kansakoulussa opettaja M. Törngren.

Kaupunginvaltuuston oikeutettua kansakoulujen johtokunnan määrättyissä tapauksissa palkkaamaan apulaisjohtajan kouluihin valittiin tällaiseen toimeen lukuvuonna 1948/49 opettaja A.-D. Dromberg Kulosaaren kansakouluun, opettaja G. Auramo Pasilan kansakouluun, opettaja E. Fager Käpylän kansakouluun, opettaja R. Hartman Kaarelan kansakouluun, opettaja N. G. Engström Malmin kansakouluun, opettaja M. Johansson Mellunkylän kansakouluun, opettaja M. Tuomikoski Ritarikadun varrella toimivaan kansakouluun, opettaja A. Santala Tapanilan alakansakouluun ja opettaja M. Cavonius Töölön kansakouluun.

4. Palkkaus

Ruotsinkielisissä kansakouluissa maksettiin samansuuruiset palkat opettajille kuin suomenkielissäkin kansakouluissa ¹⁾. Seuraavat numerot valaisevat vakinaisen opettajakunnan palkka-suhteita:

¹⁾ Vrt. tämän kert. s. 8—10.

Palkkaluokka • <i>Classes de traitement</i>	1947/48					Vakinaisia opettajia kaikkiaan ²⁾	1948/49					Vakinaisia opettajia kaikkiaan ²⁾
	Saavutetut ikäkorotukset ¹⁾	0	I	II	III	IV	Saavutetut ikäkorotukset ¹⁾	0	I	II	III	IV
28	5	2	1	3	25	36	1	2	4	3	29	39
27	—	1	1	1	9	12	5	2	1	1	24	33
26	2	1	3	1	22	29	—	—	—	—	12	12
24	5	3	1	2	30	41	2	1	5	4	39	51
Yhteensä (Total)	12	7	6	7	86	118	8	5	10	8	104	135

5. Opettajakokoukset, kurssit ym.

Opettajakokoukset. Lukuvuonna 1947/48 opettajakunnalla oli kaksi yleistä kokousta, nimittäin marraskuun 17 p:nä ja maaliskuun 30 p:nä. Edellisessä kokouksessa kansakoulujen tarkastaja esitti yleiskatsauksen kansakoululaitoksen kehityksestä Helsingissä ja käsitteli etenkin oppilaiden lukumäärän kasvua ja uutta koulujen rakennusohjelmaa, kansakoulujen johtokunnan puheenjohtaja professori Bruhn selosti älykkyyskokeita Rohrschachin menetelmän mukaan, opettaja B. Kreander alusti keskusteluyksymyksen I luokalla jaettavista joulutodistuksista ja koululääkäri D. von Wendt selosti sairausilmoituksia koskevaa uutta järjestelmää ja ryhtivikojen hoitoa. Piirteinä koulun jokapäiväisestä elämästä opettaja H. Sunn selosti aamurukousta alemmilla asteilla, opettaja B. Andersson ryhmätyöskentelyä maantieteen opetuksessa ja opettaja R. Dahlgren koulujen vapaa-ajan kerhoja. Lisäksi selostettiin ryhtivoimistelua, jota oppilaat esittivät.

Kevätkokouksen ohjelmaan 1948 kuului kaksi esitelmää, joista toisen piti kansakoulujen tarkastaja ns. Ruutukomitean mietinnöstä ja toisen ruotsinmaalainen opettaja M. Karlson pedagogisista uudistuspyrinnöistä. Opettaja A. D. Dromberg selosti piirustuksen merkitystä opetuksessa, opettaja L. Lindeman kilpailun merkitystä opetuksessa ja opettaja I. Laine oppilaiden luontaisen lauluaan kehittämistä. Kokouksen keskusteluyksymyksen, joka käsitteli oppilaiden sisääntuloa joko vapaasti tai järjestetyissä riveissä, alusti opettaja K. Sjöström. Kokouksen yhteyteen oli järjestetty oppilastöiden näyttely. Molemmissa kokouksissa opettajien kuoro esitti laulua, lisäksi oli kerrontaa, kahvitarjoilua ym.

Lukuvuonna 1948/49 pidettiin tavanmukaiset yleiset opettajien kokoukset syyskuun 30 p:nä ja huhtikuun 13 p:nä. Syyskokouksessa selosti opettaja H. Pipping Amerikan yhdysvaltojen koululaitosta, ja lisäksi koulunjohtaja T. Häggström alusti keskusteluyksymyksen yhteis- ja erikoisopetuksesta. Koulun jokapäiväisestä elämästä esitettiin seuraavaa: opettaja T. Lindeberg selosti pikkulasten suhtautumista kouluun, opettaja A.-M. Frostell selosti saamiaan kokemuksia käytännössä kokeilemastaan ruotsinmaalaisesta oppikirjasta *Lek och lär dig skriva rätt* ja kanslia-apulainen A. Ottelin selosti oppivelvollisten lasten rekisterin hoitoa. Samassa tilaisuudessa jaettiin kaupunkiliiton ansiomerkit 40-vuotisesta palveluksesta seitsemälle opettajalle ja 30-vuotisesta palveluksesta yhdeksälle opettajalle. Kansakoulujen tarkastaja hyvästeli samassa tilaisuudessa opettajakuntaa myöhemmin tapahtuvan eroamisensa vuoksi. Kevätkokouksessa yliopettaja G. Hellsten Hälsingborgista esitelmöi aiheista Auktoriteettikoulu-työkoulu ja Läksyjen lukeminen; lisäksi filosofian maisteri B. Kronzell Tukholmasta esitelmöi lasten puhe-, luku- ja kirjoitusvirheistä. Kansakoulujen tarkastaja selosti VI luokalla laskennossa pidettyjen nopeuskokeiden tuloksia. Koulutyön piiristä esitettiin seuraavaa: opettaja M. Jansson selosti vasenkätisyyttä ja opettaja N. G. Engström selosti tavallisen kirjaston merkitystä tietolähteenä uskonnonopetuksessa; lisäksi opettaja E. Rosbäck selosti kuvaopetusta ns. flanellogrammeilla. Kokouksessa asetettiin komitea laatimaan ehdotusta lisätietojen hankkimisessa käytettävistä lähdekirjoista.

Kaikissa yleisissä opettajien kokouksissa opettajakuoro esitti laulua, lisäksi oli kerrontaa, musiikkia, kahvitarjoilua ym.

¹⁾ *Supplements de traitements.* — ²⁾ *Total des instituteurs titulaires.*

Marraskuun 11 p:nä 1948 järjestettiin leikki-ilta alakansakoulujen opettajille, jolloin opettaja M. Cavonius selosti piiri- ja laululeikkejä erikoisesti alempia asteita silmällä pitäen.

Marraskuun 19 p:nä 1948 esitelmöi opettaja L. Forss-Nordström puhekuoron merkityksestä opetusvälineenä äidinkielen opetuksessa. Esitelmän jälkeen esiintyi puhekuoro osoittaen vakuuttavasti todeksi puhekuoron ansiot.

Maaliskuun 21 ja 22 p:nä selosti filosofian maisteri H. Palin Ruotsista ruotsinkielisten kansakoulujen opettajistolle itsensä tarkastavan palapelin. Todettiin, että nämä kysymyksessä olevat pelit, joita jo useampina vuosina oli käytetty opetuksessa eräässä kaupungin kansakoulussa, olivat hyvänä apuna etenkin laskennossa, minkä vuoksi niitä hankintamahdollisuuksien mukaan pitäisi käyttää opetuksessa yhä enemmän.

Jatkokurssit laskennossa ja äidinkielessä. Maaliskuun 31 p:n ja huhtikuun 2 p:n 1948 välisenä aikana järjestettiin alakansakoulun opettajille jatkokurssit laskennossa ja äidinkielessä kurssien johtajana opettaja M. Carlson Ruotsista. Kurseilla selostettiin myöskin teknillisten apuvälineiden käyttöä opetuksessa ja oppilastöitä.

Opintomatkat. Seuraavat viranhaltijat ja opettajat tekivät lukuvuonna 1947/48 kunnan avustamana opintomatkvoja pedagogisessa mielessä Skandinavian maihin: liikunnanneuvoja A. Schnitt ja opettaja A. Möberg Tanskaan, opettaja E. Rosbäck Norjaan, koululääkäri D. von Wendt, kouluhoitajattaret U. Becker ja I. Sahrberg, liikunnanneuvoja A. Schnitt, opettajat M. Cavonius, A. Jansson ja K. Saltzman Ruotsiin, minkä lisäksi kansakoulujen tarkastaja G. Cavonius sekä opettajat E. Carlström, U. Holmström, T. Lindeberg ja E. Åberg osallistuivat stipendiaatteina Tukholmassa pidettyyn pohjoismaiseen koulukokoukseen. Opettajat H. Pipping ja G. André tutkivat pitemmän ajan Amerikan yhdysvaltojen koululaitosta.

VI. OPETUS

1. Opetusajat

Lukuvuonna 1947/48 koulut olivat toiminnassa 16 viikkoa syyslukukaudella ja 19 viikkoa kevätlukukaudella, kaikkiaan 35 viikkoa. Varsinaisia lukupäiviä oli 197, nimittäin 92 syyslukukaudella ja 106 kevätlukukaudella. Syyslukukausi alkoi elokuun 31 p:nä ja kesti joulukuun 20 p:ään, ja joululoman jälkeen työ alkoi tammikuun 9 p:nä ja jatkui toukokuun 31 p:ään. Pääsiäisloma oli maaliskuun 25 p:stä maaliskuun 29 p:ään ja urheiluloma maaliskuun 1—6 p:nä. Lukuvuoden muut lupapäivät olivat syyskuun 15 ja 18 p:nä, lokakuun 10 p:nä, marraskuun 6 p:nä, joulukuun 6 p:nä, tammikuun 26 p:nä, helmikuun 5 ja 28 p:nä, huhtikuun 14 p:nä ja toukokuun 1 ja 31 p:nä.

Lukuvuonna 1948/49 koulut työskentelivät samoin 16 viikkoa syyslukukaudella ja 19 viikkoa kevätlukukaudella ja varsinaisia lukupäiviä oli 200, joista 92 syyslukukaudella ja 108 kevätlukukaudella. Koulutyö alkoi elokuun 30 p:nä ja kesti joulukuun 20 p:ään, kevätlukukausi alkoi tammikuun 10 p:nä ja kesti toukokuun 31 p:ään. Pääsiäisloma oli huhtikuun 14 p:stä huhtikuun 18 p:ään ja urheiluloma maaliskuun 1 p:stä maaliskuun 5 p:ään. Lukuvuoden muut lomapäivät olivat syyskuun 20 p:nä, lokakuun 9 p:nä, marraskuun 6 ja 24 p:nä, joulukuun 6 p:nä, tammikuun 24 p:nä, helmikuun 5 ja 28 p:nä, huhtikuun 30 p:nä ja toukokuun 13 p:nä.

Päivittäinen opetus aika oli I ja II luokilla 4 tuntia, III—VI luokilla 5 tuntia ja VII—VIII luokilla 5 & 6 tuntia. Opetustunnit olivat seuraavina päivän tunteina:

Alakoulu: klo 8—12, 9—13 tai 12—16.

Yläkoulu: klo 8—13, 8.30—13.30, 9—14, 11—16 tai 12—17.

Jatkokoulu: klo 8—14, 9—15, 10—16 tai 11—17.

Apukoulu: klo 8—13, 10—14 tai 11—16.

Tarkkailuluokat: klo 8—13.

2. Viikkotuntien jako

Opetuksessa seurattiin seuraavia asianmukaisesti vahvistettuja opetussuunnitelmia:

Viikkotuntien lukumäärä alakoulussa

Heures d'enseignement par semaine dans les écoles primaires inférieures

Oppiaine • Matières d'enseignement	Luokka Classe I	Luokka Classe II
Uskonto (<i>Enseignement religieux</i>)	2	2
Äidinkieli (<i>Langue maternelle</i>)	9	9
Ympäristöoppi ja askartelu (<i>Géographie locale</i>)	2	2
Laskento (<i>Arithmétique</i>)	3	3
Kaunokirjoitus (<i>Calligraphie</i>)	2	2
Käsityöt (<i>Travail manuel</i>)	4	4
Laulu (<i>Chant</i>)	2	2
Yhteensä (<i>Total</i>)	24	24

Viikkotuntien lukumäärä yläkoulussa

Heures d'enseignement par semaine dans les écoles primaires supérieures

Oppiaine • Matières d'enseignement	Poikaluokat Classes de garçons				Tyttöluokat Classes de filles			
	III	IV	V	VI	III	IV	V	VI
Uskonto (<i>Enseignement religieux</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2
Äidinkieli (<i>Langue maternelle</i>)								
Lukeminen (<i>Lecture</i>)	5	5	3	3	4	4	3	3
Äidinkielen kirj. harj. (<i>Exercices écrits</i>)	6	6	5	5	5	5	5	5
Historia (<i>Histoire</i>)	—	—	4	4	—	—	4	4
Kotiseutuoppi ja maantieto (<i>Géographie</i>)	3	3	2	2	3	3	2	2
Luonnontieto (<i>Sciences naturelles</i>)	—	2	3	3	—	2	3	3
Laskento ja mittausoppi (<i>Arithmétique, géométrie</i>)	6	5	5	5	6	5	5	5
Piirustus (<i>Dessin</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kaunokirjoitus (<i>Calligraphie</i>)	2	1	—	—	2	1	—	—
Veisto, käsityöt (<i>Travail manuel</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2
Voimistelu (<i>Gymnastique</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2
Laulu (<i>Chant</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2
Yhteensä (<i>Total</i>)	32	32	32	32	30	30	32	32

Yhteisluokilla seurataan poikaluokkien opetussuunnitelmaa.

Viikkotuntien lukumäärä poikien jatkokoulussa

Heures d'enseignement par semaine dans les cours complémentaires pour garçons

Oppiaine • Matières d'enseignement	Puutyölinja Division de menuiserie		Kauppalinja Division de commerce	
	VII	VIII	VII	VIII
Uskonnonhistoria ja siveysoppi (<i>Histoire des religions, éthique</i>)	—	1	1	1
Aidinkieli: kirj. harj., suullinen esitys ja kirjallisuus (<i>Langue maternelle</i>)	4	3	5	4
Suomenkieli (<i>Finnois</i>)	4	3	4	5
Kansalaistieto ja työntieto sekä ammatinvalinta (<i>Connaissances civiques, connaissances et choix de métiers</i>)	2	2	2	2
Asioimiskirjoitus (<i>Rédaction de contrats, de demandes etc.</i>)	—	1	—	—
Laskento (kauppalaskento) (<i>Calcul commercial</i>)	2	2	4	4
Kirjanpito (<i>Comptabilité</i>)	2	—	3	3
Luonnontieto (<i>Sciences naturelles</i>)	3	2	—	—
Kauppaoppi ja myyntioppi (<i>Enseignement commercial</i>)	—	—	2	2
Talousmaantieto ja tavaraoppi (<i>Géographie économique, connaissances des marchandises</i>)	—	—	2	2
Konekirjoitus (<i>Dactylographie</i>)	—	—	4	4
Tekstausta ja kaunokirjoitus (<i>Calligraphie</i>)	—	—	2	2
Voimistelu, urheilu, terveysoppi (<i>Gymnastique, hygiène</i>)	3	2	3	3
Ammattityö (<i>Instruction professionnelle</i>)	11	15	—	—
Ammattiopisto (<i>Dessin professionnel</i>)	3	3	—	—
Aineoppi (<i>Connaissances des matériaux</i>)	1	1	—	—
Ammattitaito ja ammattitalous (<i>Economie professionnelle</i>)	1	1	—	—
Yhteensä (Total)	36	36	32	32

Viikkotuntien lukumäärä tyttöjen jatkokoulussa

Heures d'enseignement par semaine dans les cours complémentaires, pour filles

Oppiaine • Matières d'enseignement	Yleinen linja Cours général	Talouslinja Division d'économie ménagère	Kauppalinja Division de commerce
	VII	VIII	
Uskonnonhistoria ja siveysoppi (<i>Histoire des religions, éthique</i>)	1	1	1
Aidinkieli: kirj. harj., suullinen esitys ja kirjallisuus (<i>Langue maternelle</i>)	4	3	4
Suomenkieli (<i>Finnois</i>)	3	3	5
Laskento (kauppalaskento) (<i>Calcul commercial</i>)	4	2	5
Kirjanpito (<i>Comptabilité</i>)		1	2
Kansalaistieto ja työntieto (<i>Connaissances civiques, connaissances des métiers</i>)	3	2	2
Kauppaoppi ja myyntioppi (<i>Enseignement commercial</i>)	—	—	2
Talousmaantieto ja tavaraoppi (<i>Géographie économique, connaissances des marchandises</i>)	—	—	2
Konekirjoitus (<i>Dactylographie</i>)	—	—	4
Tekstausta ja kaunokirjoitus (<i>Calligraphie</i>)	—	—	2
Terveysoppi (<i>Hygiène</i>)	1	2	2
Voimistelu, leikki ja urheilu (<i>Gymnastique, sport</i>)	1		
Käsityöt ja ammattiopisto (<i>Travail manuel, dessin professionnel</i>)	8	4	—
Laulu (<i>Chant</i>)	2	—	—
Lastenhoito (<i>Education des enfants</i>)	—	1	1
Kodinhoito (<i>Soins domestiques</i>)	—	2	—
Ruokatavaraoppi (<i>Connaissances des aliments</i>)	—	1	—
Kotitalous (<i>Economie ménagère</i>)	9	14	—
Yhteensä (Total)	36	36	32

Viikkotuntien lukumäärä apukoulussa

Heures d'enseignement par semaine dans l'école pour enfants arriérés

Oppiaine • Matières d'enseignement	Luokka . Classe								
	I	II	III	IV	V	VI		VII	
						P. • G.	T. • F.	P. • G.	T. • F.
Uskonto (<i>Enseignement religieux</i>)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Äidinkieli: <i>Langue maternelle</i> :									
Lukeminen (<i>Lecture</i>)	5	5	8	8	4	3	3	3	3
Kirjoitus (<i>Exercices écrits</i>)	5	5	—	—	4	3	3	3	3
Laskento (<i>Arithmétique</i>)	3	3	3	3	3	4	4	4	4
Ympäristöopetus (<i>Géographie locale</i>)	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Maantieto, luonnontieto, piirustus (<i>Géographie, sciences naturelles, dessin</i>)	—	—	4	4	4	2	2	2	2
Laulu (<i>Chant</i>)	—	—	1	1	1	—	1	—	1
Käsityöt, veisto (<i>Travail manuel</i>)	6	6	6	6	1) 8	2) 11	6	2) 11	6
Askartelu (<i>Travail manuel petit</i>)	—	—	—	—	—	4	—	4	—
Kotitalous (<i>Economie ménagère</i>)	—	—	—	—	—	—	9	—	9
Voimistelu (<i>Gymnastique</i>)	1	1	2	2	2	3	2	3	2
Yhteensä (<i>Total</i>)	24	26	26	26	28	32	32	32	32

3. Oppikirjat

Opetuksessa seurattiin seuraavia oppikirjoja:

Ala- ja yläkansakoulussa:

Uskonnossa: G. O. Rosenqvist, Biblisk historia för folkskolan; nya svenska psalmboken.

Äidinkielessä: Andersson—Westerlund, Läsebok för de små I—II; Cavonius, Det första steget ja Vår läsebok I—IV; J. L. Runeberg, Fänrik Ståls sägner; Cavonius—Malmberg, Övningar i språklära I—IV; R. Malmberg, Övningsuppgifter i rättskrivning; Jansson—Thors, Ordlista.

Maantiedossa: S. Sahlberg, Lärobok i geografi I—II.

Historiassa: B. Estlander, Världshistoria och Världskultur sekä Finlands historia.

Laskennossa ja mittausopissa: Malmberg, Övningsbok i räkning I—II; lisäksi lukuvuonna 1948/49 Cavonius—Falck, Lär dig räkna ja harjoitusvihko Den flitiga räknaren.

Luonnontiedossa: S. Sahlberg, Folkskolans naturlära.

Laulussa: Törnudd, Sångkurs för folkskolan.

Jatkokoulussa:

Uskonnossa: Raamattu ja katkismus; nya svenska psalmboken.

Äidinkielessä: Boken om Helsingfors; Hollmerus—Saxén, Svensk prosa I—V; Rundt, Svensk sång i Finland; Strömberg—Salin, Välläsning m.fl.

Kansalaistiedossa: Merikoski—Öhman, Medborgarkunskap för ungdomen.

Terveysopissa: Finlands svenska scoutförbund, Små sår...; Ringheim, Lärobok i hygien; Vesterlund, Första hjälpen vid olycksfall.

Suomenkielessä: Streng, Suomenkielen alkeet I—II.

Laskennossa: Malmberg, Övningsbok i räkning II; Hedström—Olsson, Lärobok i handelsräkning.

Luonnontiedossa: Olsoni—Österberg, Lärobok i naturkunnighet; Berg—Lindén, Naturlära för folkskolans överbyggnader, vihkot A, B ja C.

¹⁾ V luokalla 4 käsityötuntia viikossa voidaan vaihtaa kodinhoitoon. — ²⁾ Pojat, jotka haluavat, saavat VI ja VII luokalla vaihtaa 9 veistotuntia viikossa kodinhoitoon.

Kauppaopissa: Palmblad, Handeln och dess former.

Kirjanpidossa: Forsman, Lärobok i bokföring.

Talousopetuksessa: Melander, Hushållningens grunder.

Lukuvuonna 1947/48 johtokunta hyväksyi oppikirjaksi kaikille kansakoululuokille uuden ruotsinkielisen virsikirjan elokuun 1 p:stä 1948 alkaen, samoin Cavonius—Falckin oppikirjan *Lär dig räkna* harjoitusvihkoineen sekä A. Törnuddin oppikirjan *Sångkurs för folkskolan* jatkuvasti III luokalle syyslukukauden 1947 alusta.

4. Oppiennätykset

Opetuksessa noudatettiin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan vahvistamaa, erikoista painettua opetussuunnitelmaa. Lukuvuosien aikana hyväksyttiin opetussuunnitelma kansakouluissa annettavaa liikenneopetusta varten.

VII. TOIMINTA OPPILAIKEN HYVÄKSI

1. Apurahat ym. erikoisavustukset

Helsingin kaupungille kansakoulutarkoituksiin lahjoitettujen rahastojen korkovaroista myönnettiin kertomusvuosina seuraavat määrät ruotsinkielisten kansakoulujen käytettäväksi:

Kansakoulujen vaatetusrahastojen korkovaroja saatiin käytettäväksi sekä lukuvuonna 1947/48 että lukuvuonna 1948/49 722: 50 mk ja Kroijeruksen rahaston korkovaroja 1 181 mk varattomien lasten vaatetusta varten.

H. Falckenin rahastosta vastaavina lukuvuosina saadut korkovarot 271 mk ja 250 mk jaettiin lukuvuonna 1947/48 kolmelle ja seuraavana vuonna kahdelle hyvätapaiselle, ahkeralle ja köyhälle oppilaalle.

Carl Rosengrenin rahaston vastaavien vuosien korkovarot 487: 50 mk ja 500 mk jaettiin kumpakin vuonna neljälle v. 1939—41 syntyneelle pojalle.

Kansakoulujen avustusrahastojen vastaavien vuosien korkovarot 700 mk ja 845 mk jaettiin vuosittain kahdelle VI luokan oppilaalle ahkeruuden ja hyvän käytöksen perusteella.

K. H. Renlundin rahaston vastaavat korkovarot 5 228 mk ja 5 814 mk jaettiin kolmen Helsingistä kotoisin olevan pojan ja tytön kesken.

A. Sinebrychoffin rahaston vastaavat korkovarot 2 088 mk ja 3 462 mk jaettiin seitsemän VIII luokan lahjakkaan, ahkeran ja hyvätapaisen oppilaan kesken, jotka aikoivat jatkaa kouluopintojaan.

Aurora Demidoffin myötäjäisrahaston korkovaroista annettiin 3 000 mk:n suuruinen myötäjäiskirja lukuvuonna 1947/48 kahdelle ja seuraavana lukuvuonna yhdelle VI luokan tytlle.

Nikl. Turdénin rahaston vastaavat korkovarot 300 mk ja 376 mk annettiin yhdelle VI luokan lahjakkaalle oppilaalle, joka pyrki ammatti- tai kauppakouluun.

A. Tarnowskyn rahaston vastaavat korkovarot 109 mk ja 137 mk jaettiin palkintona hyvästä käyttäytymisestä lukuvuonna 1947/48 yhdelle II luokan pojalle ja tytlle ja seuraavana lukuvuonna yhdelle II luokan tytlle.

A. I. Olinin rahaston vastaavat korkovarot 7 106 mk ja 8 885 mk jaettiin kymmenen VII ja VIII luokan oppilaan sekä vastaavasti neljän ja kuuden VI luokan oppilaan kesken.

Vassa Leontjeffin rahaston vastaavat korkovarot 635 mk ja 801 mk jaettiin kahdelle Haagan yläkansakoulun oppilaalle ja yhdelle Haagan alakansakoulun oppilaalle.

K. M. Kullmanin rahaston vastaavat korkovarot 60 mk ja 74 mk, Kesälomarahaston vastaavat korkovarot 145 mk ja 176 mk, J. Karppisen rahaston korkovarot 207 mk ja 449 mk, Gustav Zittingin rahaston korkovarot 706 mk ja 853 mk, Boguscheffskyn rahaston korkovarot 243 mk ja 294 mk ja G. A. Lundeniuksen rahaston korkovarot 11 577 mk ja 14 477 mk luovutettiin kaikki Helsingfors svenska lärare- och lärarinneförening yhdistykselle ruotsinkielisten kansakoulujen kesäsiirtola-toimintaa varten

K. K. Galetskin rahaston vastaavien vuosien korkovarot 4 917 mk ja 6 077 mk luovutettiin Tallbohemmet nimiselle kodille varattomien lasten ylläpitoa varten.

Alex. Ärtin rahaston vastaavat korkovarot 17 508 mk ja 21 892 mk siirrettiin suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen yhteisten menojen momentille Koulupuutarhat.

Kansakoulujen taloudenhoitajan hoidossa olevien rahastojen korkovaroja jaettiin seuraavasti:

Alma Hallbergin rahastosta jaettiin vastaavina vuosina 600 mk ja 900 mk kolmen hyvätapaisen, hyvän arvosanan äidinkielessä omaavan tyttöoppilaan kesken;

Tammikuun 15 p:n rahastosta jaettiin vastaavina vuosina 130 mk ja 150 mk yhdelle VIII luokan oppilaalle;

E. Eskelinin rahaston vastaavat korkovarot 85 mk ja 100 mk annettiin yhdelle hyvät tiedot ruotsinkielessä omaavalle Kruununhaan kansakoulun IV luokan oppilaalle;

Annankadun kansakoulun jatkoluokkien rahaston vastaavat korkovarot 400 mk ja 600 mk annettiin kahdelle mainitun kansakoulun VII luokan tytölle, jotka jatkoivat koulunkäyntiään VIII luokalla;

Haagan ruotsinkielisen kansakoulun urheilurahaston vastaavat korkovarot 100 mk ja 150 mk annettiin yhdelle urheilua harrastavalle oppilaalle;

Herttoniemen ruotsinkielisen kansakoulun avustusrahaston vastaavat korkovarot 50 mk ja 75 mk annettiin yhdelle alakansakoulun oppilaalle;

Malmin yläkansakoulun avustusrahaston vastaavat korkovarot 200 mk ja 300 mk annettiin yhdelle V luokan oppilaalle;

Munkkiniemen yläkansakoulun avustusrahaston vastaavat korkovarot 90 mk ja 100 mk annettiin yhdelle III luokan oppilaalle; ja

Pitäjänmäen ruotsinkielisen kansakoulun äidinkielen rahaston vastaavat korkovarot 50 mk ja 50 mk annettiin yhdelle alakansakoulun oppilaalle.

Jenny Fredenbergin rahaston vastaavat korkovarot 300 mk ja 500 mk ja Ruokarahaston korkovarot 300 mk ja 450 mk annettiin Helsingfors svenska lärare- och lärarinneförening yhdistykselle ruotsinkielisten kansakoulujen kesäsiirtoloiden käyttöön varattomien lasten ruokintaan.

Muiden henkilöiden tai yhtymien hoidossa olevien rahastojen korkovaroja jaettiin seuraavasti:

Helsingin säästöpankin riemujuhlarahaston vastaavien vuosien korkovarot 3 750 mk ja 8 316 mk jaettiin lukuvuonna 1947/48 21 II luokan ja 27 IV luokan oppilaalle ja seuraavana lukuvuonna 41 I luokan ja 21 IV luokan oppilaalle;

Varuboden nimisen osuuskunnan avustusrahaston vastaavat korkovarot 3 750 mk ja 4 500 mk jaettiin vastaavasti viidelle ja kuudelle VIII luokan oppilaalle;

M. Thorsin rahaston vastaavat korkovarot 500 mk ja 500 mk annettiin vastaavasti yhdelle matematiikkaa harrastavalle VI ja V luokan pojalle ja tytölle;

Selma Wasastjernan rahaston vastaavat korkovarot 1 500 mk ja 2 000 mk annettiin lukuvuonna 1947/48 kuudelle V luokan oppilaalle ja seuraavana lukuvuonna neljälle III luokan oppilaalle;

Augusta Pippingin rahaston vastaavat korkovarot 800 mk ja 1200 mk jaettiin vastaavasti neljän ja kolmen III luokan pojan ja tytön kesken;

Fanny Calamniuksen rahaston vastaavat korkovarot 400 mk ja 800 mk annettiin kahdelle VI luokan oppilaalle;

Alkeiskoulurahaston vastaavat korkovarot 200 mk ja 300 mk annettiin kolmelle hyvätapaiselle ruotsinmieliselle II luokan oppilaalle;

Eklundin avustusrahaston vastaavat korkovarot 400 mk ja 600 mk, Oulunkylän ruotsinkielisen kansakoulun hyväksi, annettiin vastaavasti yhdelle ja kahdelle VI luokan oppilaalle; ja

N. Björkströmin rahaston vastaavat korkovarot 140 mk ja 200 mk, Oulunkylän ruotsinkielisen kansakoulun hyväksi, annettiin yhdelle II luokan oppilaalle.

Lukuvuonna 1947/48 annettiin vaateavustusta 381 oppilaalle ja seuraavana lukuvuonna 330 oppilaalle; lisäksi annettiin kenkien korjausta varten avustusta vastaavasti 174 ja 105 oppilaalle.

Lisäksi mainittakoon, että koulujen toimesta jaettiin oppilaille lukuvuonna 1947/48 Schweizer Spendesin välityksellä 4 500 suklaalevyä ja että Helsingin ruotsinkielinen kansanpuolue jätti kertomusvuosina keräämiään jouluavustusvaroja vastaavasti 60 000 mk ja 85 000 mk jaettavaksi ruot-

sinkielisille kansakoululapsille. Kaupungin raittiuslautakunta lahjoitti kaikille VI ja VIII luokan oppilaille Eos aikakausjulkaisun.

2. Virkistyshuoltotoiminta

Kuten edellisinäkin vuosina ylläpiti Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening myöskin kesällä 1948 ja 1949 kolmea kesäsiirtolaa kaupungin ruotsinkielisiä kansakoululapsia varten. Kesäsiirtolat olivat Ison Lehtisaaren kesäkodissa Helsingin pitäjässä, Kvarnuddenin kesäkodissa Perniössä ja Furutorpin kesäkodissa Bromarvissa.

Kesäsiirtoloiden hallitus valitsi kesäkoteihin pääasiassa sellaisia lapsia, joille koululääkäri oli suositellut maallaoloa, mutta valinnassa otettiin myöskin huomioon lasten kotiolot. V. 1948 vietti kaikkiaan 237 lasta ja v. 1949 233 lasta kesän kesäsiirtoloissa.

Kesäkodit, jotka kaikki sijaitsivat vesien läheisyydessä, tarjosivat lapsille vaihtelevaa ohjelmaa vapaine ulkoilmaleikkeineen, mahdollisuuden uintiin ja muuhun urheiluun, soutuun, retkeilyyn, marjastamiseen ym. Sadepäivinä leikittiin seuraleikkejä, luettiin satuja, laulettiin ja leikittiin. Uinnin harrastuksen lisäämiseksi palkkasi kesäsiirtoloiden hallitus kesällä 1949 uinninopettajan, joka piti viikon kestävät opettavat ja hyödylliset kurssit jokaisessa siirtolassa. Uintimerkin suoritti 156 oppilasta.

Kesäsiirtoloihin valitut lapset koululääkäri ja kouluhoitajattaret tutkivat ennen lasten siirtoloihinmenoa ja heidän sieltä palattua, ja todettiin, että lasten paino oli kesäloman aikana lisääntynyt ja että lapset olivat kauttaaltaan virkeitä ja vahvistuneita.

Vapaalippuja valtionrautateilla sekä meno- että paluumatkaa varten annettiin oppilaille, joilla oli maaseudulla omaisia tai tuttavita, joiden luona heillä oli tilaisuus viettää kesä edellyttäen, että matkakustannukset korvattiin. Tällä tavoin vietti kesänsä maalla kysymyksessä olevina lukuvuosina kaikkiaan vastaavasti 221 ja 398 lasta.

Kesäsiirtoloiden kustannukset olivat v. 1948 2 370 521 mk ja v. 1949 2 564 189 mk, josta kaupungin myöntämä määräraha oli vastaavasti 1 495 000 mk ja 2 284 583 mk; Tukholman kaupungin avustuskomitea lahjoitti v. 1948 136 800 mk ja Helsingin kesäsiirtolakomitealta saatiin 271 760 mk, jäljellä oleviin menoihin käytettiin lahjoitusvaroja.

3. Vapaa-ajan ohjaus

Kerhotoiminta lukuvuonna 1947/48. Myöskin lukuvuonna 1947/48 harrastivat kansakoulujen yläluokkien silloiset ja entiset oppilaat kerhotoimintaa. Helsingin kaupunki otti hallintansa alaiseksi Helsingin ruotsinkielisten nuorisjärjestöjen toiminnan, joka oli aloittanut toimintansa v. 1943.

Vuoden aikana oli toiminnassa 20 kerhoa ja niissä oli jäseniä yhteensä 349. Eniten jäseniä oli tyttöjen laulukerhossa, englanninkielen kerhossa, lennökkikerhossa, poikien ruanlaittokerhossa, huilunsoiton kerhossa ja kansan- ja vanhojen tanssien kerhossa. Useimmissa tapauksissa oli kerhojen johtajana ammattisivistyksen saanut opettaja, joten kerhotyö oli suureksi hyödyksi kerholaisille.

Kerhotyöhön osallistui myöskin kolme erillistä yhdistystä, jotka täten kerhotyön puitteissa saivat tilaisuuden huoneiston käyttöön toimintaansa varten.

Kerhoista toimi 13 Vallilan ruotsinkielisessä kansakoulussa, 6 Annankadun kansakoulussa ja yksi Cygnaeuksenkoulussa. Kerhot sijoitettiin lähinnä oppilaiden toivomusten mukaan.

Kerhojen toimintaa selostettiin päivän sanomalehdissä ja myöskin yleisradiossa oli joulun edellä kerhotyötä koskeva haastattelu.

Laulukerho antoi julkisen konsertin huhtikuun 18 p:nä ja sai tunnustusta osakseen.

Vuoden kerhotoiminta lopetettiin huhtikuun 24 p:nä Vallilan kansakoulussa pidetyllä juhlalla. Ohjelman suorittamisessa avustivat laulukerho, huiluorkesteri, kouluteatteri ja kansan- ja vanhojen tanssien kerho.

Komiteaan, joka johtokunnan alaisena lähinnä huolehti kerhotyöstä ja tarkkaili sitä, kuului kansakoulujen tarkastaja G. Cavonius, kansakoulujen taloudenhoitaja H. Backman ja opettajat E. Hedberg, E. Häggman, K. Saltzman ja R. Dahlgren, joista viimeksi mainittu toimi samalla toiminnanjohtajana.

Lukuvuonna 1947/48 aloitettiin uudelleen raittiustyö oppilaiden keskuudessa yksissä neuvoin Finlands svenska nykterhetsförbund seuran kanssa. Koulujen piirissä toimi 9 Toivonliittoon kuuluvaa osastoa. Kunta myönsi toiminnan tukemiseksi erikoisen määrärahan.

Kerhotoiminta lukuvuonna 1948/49. Toiminta aloitettiin lokakuun 4 p:nä. Syyslukukausi lopetettiin joulukuun 17 p:nä, tammikuun 17 p:nä aloitettiin työ uudelleen ja se jatkui huhtikuun 29 p:nä. Kerholaisten lukumäärä oli syyslukukauden alussa 385, mutta nousi lukukauden lopussa 401:een. Lukuvuoden alussa toimi 21 kerhoa, mutta vuoden lopussa niitä oli 27. Vallilan ruotsinkielisessä kansakoulussa toimi 17 kerhoa, 5 kerhoa Annankadun kansakoulussa, 3 kerhoa Cygnaeuskouluissa ja yksi kerho Oikokadun kansakoulussa.

Kerhotyöhön ilmoittautui myöskin viisi yhdistystä, joiden toiminta kohdistui 14—18 vuoden iässä olevaan nuorisoon. Täten yhdistykset saivat toimintaansa varten tarvittavan huoneiston ja kolmen yhdistyksen johtajat saivat määrätyn palkkionkin.

Laulukerho, johon kuului 63 jäsentä, antoi vuoden aikana kolme konserttia ja esiintyi neljä kertaa yleisradiossa, näistä kerran kouluradiossa, jolloin suoritettiin 40 minuuttia kestänyt ohjelma. Myöskin näytelmäkerho esitti yleisradiossa kerhon johtajan A. Tallmarkin kirjoittaman näytelmäkappaleen Håxnatten. Kouluradion toimesta järjestettiin yleisradiossa 40 minuuttia kestänyt kerhotyötä koskeva haastattelu.

Kerhojen työvuosi lopetettiin huhtikuun 28 p:nä Vallilan ruotsinkielisessä kansakoulussa pidetyllä juhlalla. Ohjelman suorittamisessa avustivat laulukerho, huiluorkesteri, näytelmäkerho, kansantanssien kerho ja orkesterikerho. Juhlassa oli läsnä kerhojen jäseniä ja muuta nuorisoa yhteensä 450 henkilöä.

Komiteaan, joka huolehti kerhotoiminnasta ja tarkkaili kerhotyötä, kuuluivat samat henkilöt kuin lukuvuonna 1947/48.

Oppilaiden keskuudessa harjoitettua raittiustyötä jatkettiin edelleen yksissä neuvoin Finlands svenska nykterhetsförbund seuran kanssa. Koulujen piirissä työskenteli Toivonliiton viisi osastoa. Mainitulla seuralla oli lukuvuoden aikana yhteensä 29 kokousta. Johtajina olivat opettajat E. Hedberg, A. Hildebrand, R. Nyman ja M. Wagner. Eräaseen kokoukseen järjestettiin Finlands svenska nykterhetsförbund seuran toimesta filmsesitys.

4. Koulukasvitarhat

Koulupuutarhatoimintaan osallistui kesällä 1948 ruotsinkielisistä kansakouluista 11 poikaa ja 16 tyttöä, yhteensä 27 oppilasta, ja kesällä 1949 16 poikaa ja 14 tyttöä, yhteensä 30 oppilasta. Tarkempi selostus toiminnasta on s. 28.

5. Koululääkärin ja -hoitajattarien toiminta

Helsingin kaupungin ruotsinkielisten kansakoululasten, lukuunottamatta apukoululasten¹⁾ terveydenhoidosta huolehti koululääkäri kahden ja helmikuun 1 p:stä 1948 alkaen kolmen koulahoitajattaren avustamana. Voimassa olevan ohjesäännön mukaisesti koululääkäri tutki järjestelmällisesti kaikki I, III, VI ja VIII luokan oppilaat. Lisäksi tutkittiin jotenkin suuri määrä, lukuvuonna 1948/49 70 poikaa ja 55 tyttöä, muille luokille otettuja uusia oppilaita. Järjestelmällisesti tutkittuja oppilaita lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49 oli seuraavasti:

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 55.

Koululääkärin järjestelmällisesti tutkimien lasten koko lukumäärä

Elèves examinés par le médecin des écoles primaires suédoises

Luokka • Classe	1947/48			1948/49			1948/49 Luokkia Classes
	Poikia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total	Poikia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total	
I	357	338	695	399	422	821	29
III	305	268	573	339	348	687	23
VI	109	92	201	139	106	245	10
VIII	47	47	94	60	39	99	5
Yhteensä (Total)	818	745	1 563	937	915	1 852	67

Kertomusvuosina todettiin seuraavasti tarttuvia tauteja:

Kouluissa sattuneet tarttuvat tautitapaukset

Cas de maladies contagieuses dans les écoles primaires suédoises

Tauti • Maladie	1947/48	1948/49	Tauti • Maladie	1947/48	1948/49
Tulirokko (Scarlatine)	35	1	Hinkuyskä (Coqueluche)	10	48
Tuhkarokko (Rougeole)	27	240	Epideeminen influensa (In- fluenza contagieuse)	—	560
Vihurirokko (Roséole)	2	3	Epideeminen maksatauti (Hépatite contagieuse)	32	40
Kurkkumätä (Diphthérie) ...	4	—	Malaria	—	1
Sikotauti (Parotite)	3	106			
Vesirokko (Varicelle)	40	84			

Lukuvuonna 1947/48 todettiin seuraavat uudet mainittavammat taudit: äkillistä keuhkotuberkuloosia 7 tapausta, äkillistä hilustuberkuloosia 6, epäiltyä keuhko- tai hilustuberkuloosia 4, kyhmyruusua 1, keuhkopussintulehdusta 2, häiriöitä sydämessä 37, reumaattista kuumetta 2, äkillisiä virtsatiehytsairauksia 3, sokeritautia 4, astmaa 16 ja kaatumatautia 1 tapaus.

Lukuvuonna 1948/49 esiintyi edellä mainittujen epideemisten tautien lisäksi seuraavat äkilliset tautitapaukset: angiinaa 47 tapausta, keuhkokuumetta 14, otit 38, sinusit 12, impetigo 3, reumaattista kuumetta 3, Chorea minor 1, umpisuolen tulehdusta 16, virtsatiehytsairauksia 15, skabb 5 ja aivotulehdusta 1 tapaus.

Eri poliklinikoille tai yksityislääkärille lähetettiin lukuvuonna 1947/48 1 599 oppilasta ja seuraavana lukuvuonna 2 000 oppilasta, kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin ilmenee:

Erikoishoitoa saaneiden lasten lukumäärä

Elèves traités aux différentes polycliniques ou par des spécialistes

Tuberkuloosihuoltotoimisto:	1947/48	1948/49
joukkotarkastukset	326	786
yksityiset tarkastukset		115
Lastentautien poliklinikat	275	106
Sisätautien poliklinikat	88	21
Kirurgiset poliklinikat	86	59
Silmätautien poliklinikat	186	178
Korvatautien poliklinikat	209	192
Ihotautien poliklinikka	—	74

	1947/48	1948/49
Naistenklinikka	1	3
Astmatautien poliklinikka	2	—
Hermosairaiden poliklinikka	1	—
Sielunteryveydellinen neuvontatoimisto	118	131
Sädehoitolaitos	9	4
Invalidisäätiön poliklinikka	5	—
Ryhtineuvola	—	70
Voimistelulaitos	133	—
Desinfektiolaitos	102	127
Terveystenhoitolautakunta	23	—
Yksityislääkärit ja yksityiset kliinilliset laboratoriot	35	134
Yhteensä (Total)	2 599	1 000

Ryhtivoimisteluluokilla oli lukuvuonna 1948/49 51 oppilasta ja näistä oli kurssin loputtua 34 oppilasta eli 2/3 koko oppilasmäärästä huomattavasti parantunut.

Tuberkuloosihuoltoa jatkettiin kouluissa edelleen kertomusvuosina. Kaikki uudet oppilaat ja kaikki aikaisemmin tuberkuliininegatiiviset oppilaat tutkittiin. Poikkeuksen tekivät ainoastaan ne oppilaat, joilla todistettavasti äskettäin oli ollut aktiivinen tuberkuloosi tai olivat vastanneet kokeeseen positiivisesti, ja ne, jotka yksityislääkäri oli tutkinut, koska heidän vanhempansa eivät halunneet koetta suoritettavaksi koulussa. Muutamat oppilaat olivat tutkimusten ja tarkastusten tapahtuessa poissa koulusta sairauden tai jonkun muun syyn vuoksi. Tutkimusten tulokset lukuvuonna 1947/48 näkyvät seuraavista I—VIII luokkien oppilaita koskevista numeroista:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Yhteensä
Tuberkuliiniposiitiivisia	232	245	240	275	165	118	66	77	1 418
Tuberkuliininegatiivisia	415	247	316	176	94	68	33	16	1 365

Tuberkuliiniposiitiivisten oppilaiden luku oli melko suuri. Huomattakoon kuitenkin, että näistä 1 418 oppilaasta 385 oli aikaisemmin Calmette-rokotettuja joko koulussa kevätlukukaudella 1947 tai muualla jo huomattavasti aikaisemmin. Osa aikaisemmin Calmette-rokotettuja oppilaita koskevista positiivisista reaktioista osoittaa kuitenkin tehokkuudellaan, että myöhempi tarttumiskykyinen infektio on tapahtunut. Muissa tapauksissa on Calmette-rokotuksesta kulunut jo niin pitkä aika, että positiivista reaktiota tuskin voi pitää rokotuksesta johtuvana.

Tuberkuliininegatiivisista oppilaista oli 970 Calmette-rokotettu koulussa. Muut negatiivisesti kokeeseen vastanneet oppilaat olivat eri syistä, vanhempien kiellosta tai olemalla poissa rokotuksesta, jääneet rokottamatta.

Seuraavassa esitetään yleiskatsaus tuberkuliinitutkituista ruotsinkielisten kansakoulujen I—VIII luokkien oppilaista, myöskin niistä, joille tuberkuliinikoe oli tehty aikaisemmin:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Yhteensä
Itsestään syntyneitä tuberkuliiniposiitiivisia	161	125	193	195	180	133	79	55	1 121
Aikaisemmin Calmette-rokotettuja	203	308	360	171	74	57	44	16	1 233
Tuberkuliiniposiitiivisia kaikkiaan	364	433	553	366	254	190	123	71	2 354
Tuberkuliininegatiivisia	436	165	133	82	51	53	19	26	965
Oppilaita kaikkiaan	800	598	686	448	305	243	142	97	3 319

Lukuvuoden aikana tehtiin tuberkuliinikoe kaikille uusille oppilaille ja kaikille aikaisemmin tuberkuliininegatiivisille oppilaille; lisäksi tarkastettiin uudelleen ne VI ja VIII luokkien oppilaita, jotka aikaisemmin olivat olleet tuberkuliiniposiitiivisia.

Calmette-rokotus tehtiin 620 oppilaalle ja näistä tutkittiin toistamiseen 568. Tutkituista oli 551 eli 97 % positiivisia.

Koulujen henkilökunta läpivalaistiin lukuvuonna 1948/49.

Edellä mainittuna lukuvuonna todettiin bronkiaalirauhastuberkuloosia kolmella oppilaalla, jotka kaikki tarkastuksessa osoittautuivat itsestään syntyneiksi tuberkuliinipositiivisiksi ja keuhkotuberkuloosia neljällä oppilaalla, joista kolme oli itsestään syntyneitä tuberkuliinipositiivisia ja yksi ei Calmette-rokotettu tuberkuliininegatiivinen. Sitä paitsi todettiin seuraavat todennäköisesti tuberkuloottiset taudit: kyhmyruusua 1 tapaus, keuhkopussintulehdusta 4 ja flykteenisia silmäsairauksia 2 tapausta. Kolme oppilaista sairastui epäiltyyn keuhko- tai rauhastuberkuloosiin.

Kouluvastaanotoilla tutki ja hoiti koululääkäri, kysymyksen ollessa neuvoista tai tavallisesta lääkehoidosta, ne lapset, jotka tulivat sinne luokan opettajan tai lasten vanhempien lähettämänä tai olivat kutsutut tarkastettaviksi aikaisemmissa tarkastuksissa havaittujen terveydellisten häiriöiden vuoksi. Lukuvuonna 1948/49 oli vastaanotoilla käyntejä 1 472.

Kevätlukukaudella 1948 järjestettiin lääkeopillista ammatinneuvontaa VIII luokan oppilaille. Lukuvuonna 1947/48 sai 94 oppilasta tällaista neuvontaa ja seuraavana lukuvuonna 103 oppilasta. Viimeksi mainituille oppilaille annettiin 19 tapauksessa joko yhden tai useamman ammatin valinnan suhteen ehdottomasti kielteinen lausunto; näistä tapauksista 8 koski apukoulun oppilaita, jotka tutki lääketieteen ja kirurgian tohtori C. A. Borgström.

Fyysillisen kypsyyskokeen teki koululääkäri kevätlukukauden 1948 lopussa sadalle 6-vuotiaalle lapselle ja v. 1949 yhtä monelle saman ikäiselle lapselle.

Koululääkärin tehtäviin kuului vielä kaikkien niiden lasten tarkastaminen, jotka lähetettiin kesäsiirtoloihin, sekä ennen lasten lähteä siirtoloihin että heidän sieltä palattua. Sitä paitsi lääkäri tarkasti ohjesäännönmukaisesti kaikki siirtolat.

Kouluhoitajattaret avustivat koululääkäreitä kaikilla vastaanotoilla kouluissa. Lisäksi he suostivat kaikki tuberkuliinikokeet, näkö- ja kuulotarkastukset ja punnitsivat lapset syksyllä ja keväällä. Kesäsiirtoloissa olevat lapset punnittiin sitä paitsi ennen siirtolassa oloa ja sen jälkeen. Kesäsiirtoloissa pitivät myöskin kouluhoitajattaret tarkastuksia.

Lukuvuonna 1947/48 kouluhoitajattaret pitivät 134 terveystuntia kouluissa ja tekivät 97 kotikäyntiä. Sen lisäksi he huolehtivat päivittäisillä vastaanotoillaan kouluissa varsin lukuisista koulussa sattuneista pikkusairauksista ja onnettomuuksista.

Kouluhoitajattarien toimintaa lukuvuonna 1948/49 valaisevat seuraavat numerot:

Punnittuja lapsia	3 543	Terveystunteja	126
Näkö- ja kuulotarkastuksia	1 808	Käyntejä vastaanotoilla	3 904
Kuulotarkastuksia	1 860	Kotikäyntejä	100
Puhtaustarkastuksia luokilla	315		

6. Lastenpsykiatriin toiminta

Samfundet Folkhälsan i svenska Finland seura, joka tammikuusta 1939 lähtien on ylläpitänyt Helsingissä sielunterveydellistä neuvonantotoimistoa lapsille, anoi keväällä 1941 kaupunginhallitukselta saada huolehdittavakseen lastenpsykiatrisen toiminnan Helsingin kaupungin ruotsinkielisissä kansakouluissa; kesäkuun 6 p:nä 1941 pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuusto suostui jättämään tämän toiminnan mainitun neuvonantotoimiston huollettavaksi; saman toimiston tehtäväksi annettiin samanaikaisesti kaupungin ruotsinkielisen apukoulun oppilaiden terveydenhoito.

Lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49 oli lääketieteen ja kirurgian tohtori C. A. Borgström lääkärimäisenä Folkhälsan seuran sielunterveydellisessä neuvonantotoimistossa apunaan filosofian maisteri K. Molander. Viimeksi mainitun ollessa virkavapaana kevätlukukaudella 1948 hoiti hänen tehtäviään viransijaisena filosofian maisteri G. Böhl.

Lääkärinvastaanotot olivat Tavaststjernankadun 7:ssä olevassa toimistossa joka arkitorstai klo 13.30—16, minkä ohella järjestettiin ylimääräisiä vastaanottoja tarvittaessa. Apukoulussa lääkäri kävi lukuvuosien aikana joka toinen viikko. Kaikki tämän koulun oppilaat olivat lääkärintarkastuksen alaisia. Sitä paitsi järjestettiin lääkärinvastaanotto kaikille ruotsinkielisten kansakoulujen tarkkailuluokilla oleville lapsille.

Paitsi edellä mainittuja oppilaita vastaanotti toimisto lukuvuonna 1947/48 156 ja seuraavana lukuvuonna 161 uutta ruotsinkielistä kansakoululasta, jotka olivat sielunterveydellisen hoidon tarpeessa. Nämä lapset jakaantuivat sukupuolen, iän, ilmoittajan ja hoitotarpeen syyn mukaan seuraavasti:

Lastenpsykiatrin tarkastamat uudet oppilaat

Elèves examinés par le psychiatre des écoles primaires

Sukupuoli • Sexe	1947/48	1948/49	Ikä, vuosi • Age, ans	1947/48	1948/49
Poikia	110	94	— 6	15	1
Tyttöjä	46	67	7—12	123	136
			13—18	18	24
Yhteensä (Total)	156	161	Yhteensä (Total)	156	161

Ilmoittaja • Rapporteurs

Vanhemmat tai läheinen su-		
kulainen	20	12
Koululääkäri	28	2
Kouluhoitajat	2	—
Kansakouluntarkastaja	67	—

Ilmoittaja • Rapporteurs

Luokan opettaja	24	131
Lasten- ja koulukodin joh-		
taja	4	1
Lastensuojelulautakunta ...	11	15
Yhteensä (Total)	156	161

Äidinkieli • Langue maternelle

Koti yksikielinen, ruotsinkieli	87	102
» » suomenkieli	47	30
» kaksikielinen, ruotsi-suomi	19	323
» » ruotsi-venäjä	2	2
» » ruotsi-hollanti	—	1
» » ruotsi-saksa	1	—
Yhteensä (Total)	156	161

Häiriöt, jotka aiheuttivat kääntymisen sielunterveydellisen neuvonantotoimiston puoleen, olivat seuraavat:

Syy • Raison de l'examen

Hermostuneisuus	5	10
Yliherkkyys	3	1
Hermostollisia häiriöitä, silmien rä-		
pyttely, tics	1	—
Levoton uni	1	3
Pelko, kauhu	1	1
Kynsien pureskelu	1	—
Yö- ja päiväkastelu	35	4
Enkropesis	1	—

Syy • Raison de l'examen

Väsymys	—	1
Ruokahaluttomuus	1	—
Kasvatusvaikeuksia, uhma, nega-		
tiivisuus, mielenpurkaus	12	5
Arkuus	1	—
Näpistely, varastelu	13	19
Epäluotettavuus	3	1
Valheellisuus	4	4
Vaikeuksia koulussa	5	—

Syy • *Raison de l'examen*

Vastahakoisuus koulunkäyntiin ...	1
Kuljeskelu, laiskottelu	5
Asosialisuus	2
Karkaaminen	—
Irtolaisuus	—
Sukupuolisia pahoja tapoja	—
Kouristuksia	1
Kaatumatauti	1

Syy • *Raison de l'examen*

Schizofrenia	1	—
Morbus little	1	—
Puhehäiriöitä	3	1
Sanasokeus	3	16
Kouluvaikeuksia, älyllinen vajaa-		
mittaisuus	29	11
Älykkyyskokeita	73	108

Edellä mainittuihin sairauksiin kohdistuvia toimenpiteitä on vaikeata selostaa tilaston avulla, sillä usein toimintamuotona oli henkilökohtainen, jokaiseen yksityistapaukseen sovellettu keskustelu. Näkyvämmissä toimenpiteistä mainittakoon lääkeopillinen käsittely, neuvonta parempaan päiväjärjestykseen kodissa, toimenpiteet sopivan silmälläpidon ja vapaa-ajan työskentelyn järjestämiseen ja määrättyissä tapauksissa muutto toiseen kouluun, apukouluun tai lastentarhaan. Lapset, joihin ei saatu parannusta aikaan kodeissa, sijoitettiin toimiston välityksellä lastenkoteihin tai kasvatuslaitoksiin.

7. Kouluhammasklinikat

V. 1947 oli 172 ruotsinkielistä kansakoululuokkaa, joissa oli yhteensä 3 471 oppilasta, kutsuttuna kouluhammasklinikoihin tarkastukseen. V. 1948 tarkastettiin 149 luokkaa, kaikkiaan 3 488 lasta. Tarkempi selostus kouluhammasklinikoiden työstä on s. 33.

8. Koulukypsyyskoe

V. 1947 tehtiin kansakouluntarkastaja filosofian tohtori G. Cavoniuksen aloitteesta koulukypsyyskokeita 6-vuotiaille ruotsinkielisiin kansakouluihin pyrkiville lapsille. Opettajat G. Lilius ja T. Lindeberg tekivät kokeita ruotsinmaalaisen kansakoulunopettajan laatiman ns. Uppsalaprovet menetelmän mukaan sadalle 6-vuotiaalle lapselle, jotka olivat syntyneet keväällä ja alkukesästä 1941. Koululääkäri D. von Wendt tutki lasten fyysillisen rakenteen ja kuntoisuuden. Niistä 100 lapsesta, jotka lasten vanhemmat olivat ilmoittaneet kouluun ja joita he omasta puolestaan pitivät kyllin kehittyneinä aloittamaan koulunkäynnin, sai 60 lasta niin suuren pistemäärän, että niillä katsottiin olevan mahdollisuuksia selviytyä seuraavana vuonna I luokan tehtävistä. Keväällä 1948 tutkittiin samojen periaatteiden mukaan 96 alaikäistä lasta ja 50 heistä otettiin kouluun. Suurin piirtein ovat alaikäiset lapset menestyneet hyvin ensimmäisenä kouluvuotenaan, he ovat kyenneet sopeutumaan olosuhteisiin ja tovereihin ja kukaan heistä ei ole jäänyt luokalleen. Kuitenkin on vielä liian aikaista varmuudella sanoa mitään lasten jatkuvasta koulunkäynnistä tai tähän asti heidän valikoimisessaan käytetyn koulukypsyyskokeen luotettavuudesta. Niitä kokeita, joita on tehty, voidaan pitää ensimmäisenä yrityksenä, tavaltaan tunnusteluna vielä aivan tutkimattomalla alalla.

Myöskin keväällä 1949 otettiin ruotsinkielisiin kansakouluihin I luokalle 60 alaikäistä lasta, jotka tutkittiin saman menetelmän mukaan kuin v. 1947 ja 1948. Ainoastaan kahden vuoden kokemuksen perusteella ei voida pätevästi arvostella kokeilutapoja. Epäilemättä on sattunut erehdyksiä niin hyvin kokeissa hyväksytyt kuin hylättyjenkin lasten suhteen. Mutta kaikista erehdyksistä huolimatta on älykoe osoittautunut kuitenkin siinä määrin luotettavaksi, että sitä kannattaa jatkaa tulevaisuudessa vähitellen yhä pätevämmän arvosteluperustan saavuttamiseksi. Ensi sijassa toivotaan näihin kysymyksiin selvyttä niistä koulukypsyyttä koskevista tutkimuksista, joita parhaillaan suoritetaan Ruotsissa suuressa laajuudessa. Jonkunlaisena opastuksena voidaan pitää myöskin meidän omassa maassamme saatuja kokemuksia.

Niistä 60 alaikäisestä lapsesta, jotka selviytyivät koulukypsyyskokeesta keväällä 1947, kuului kahden vuoden koulunkäynnin jälkeen 39 oppilasta tietojensa perusteella luokallaan luokan parempien oppilaiden ryhmään ja niistä 7 luokkansa ensimmäisiin, 14 kuului keskinkertaisiin oppilaisiin ja 7 oli huonoa. Niistä 50 lapsesta, jotka hyväksyttiin keväällä 1948, aloitti 46 koulunkäyntinsä Helsingissä. Näistä kuului yhden vuoden koulunkäynnin jälkeen 34 oppilasta luokallaan luokan parempien oppilaiden ryhmään ja niistä 9 luokkansa ensimmäisiin. Keskinkertaisia oppilaita oli 7 ja huonoja oli 5.

Todistuksista ja opettajien lausunnoista päätellen on siten ainakin toistaiseksi 73 6-vuotiaalle lapselle ollut onneksi aloittaa koulunkäyntinsä vuotta aikaisemmin laillistettua kouluikä, 21 lapselle se on kenties ollut hyvä ja 12 lapselle varmasti paha. Jos näiden numeroiden perusteella tehdään tulevaisuuteen tähtääviä johtopäätöksiä, on arvostelussa noudatettava samoja suunta-
viivoja, mutta on niiltä alaikäisiltä lapsilta, jotka hyväksytään kouluun, vaadittava enemmän kuin tähän asti.

VIII. KOULUJEN TALOUS

Ruotsinkielisten kansakoulujen menot ja tulot kalenterivuonna 1947 ja 1948

Dépenses et recettes des écoles primaires suédoises en 1947 et 1948

	1947	1948
	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Menot • <i>Dépenses</i>		
Ruotsinkielisten kansakoulujen menot	56 381 057	86 083 188
Osuus yhteisissä menoissa	394 490	598 035
	Yhteensä (Total)	86 681 223
Tulot • <i>Recettes</i>		
Koulujen valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	4 692 890	15 546 250
Valtionapu oppilaiden kesävirikistykseen (<i>Subvention de l'Etat</i>)	544 876	440 675
Korvaus muista kunnista kotoisin olevien oppilaiden koulunkäynnistä (<i>Taxe payée par autres communes</i>)	122 400	174 600
Luontoisetujen korvaukset (<i>Indemnités versées en compensation des prestations en nature</i>)	316 776	404 292
Muut tulot (<i>Autres recettes</i>)	65 845	55 340
	Yhteensä (Total)	16 621 157

Kalenterivuonna 1947 oli oppilaita keskimäärin 3 896 ja kustannukset oppilasta kohden 14 573 mk, vastaavat luvut kalenterivuonna 1948 olivat 4 195 ja 20 663.

AMMATTIOPETUSLAITOSTEN TARKASTUS

INSPECTION DE L'ENSEIGNEMENT PROFESSIONNEL

Keväällä 1946 Kaupunginhallitus asetti komitean tutkimaan ammattikoululaitoksen kehittämismahdollisuuksia opetus- ja sairaala-asiajn johtajan J. W. Kedon puheenjohtajana. Komitea aloitti työnsä syksyllä 1946 ja asetti keskuudestaan kolme työvaliokuntaa käsittelemään erikoiskysymyksiä. Näistä viimeinen asetettiin huhtikuussa ja se työskenteli koko vuoden. Komitean työn keskeytti kaupunginjohtaja Kedon kuolema lokakuun 21 p:nä 1947 ja se pääsi jatkumaan vasta seuraavana vuonna. Tällöin komitea työskenteli uuden opetus- ja sairaala-asiajn johtajan P. Railon puheenjohtajana. Kesäkuun 10 p:nä 1948 komitea jätti kaupunginhallitukselle laajan mietinnön, jossa se esitti ohjelman kaupungin ammattiopetusolojen vastaiselle kehittämiselle ja ehdotti, että asetettaisiin uusi komitea suunnittelemaan uutta ammattikoulutaloa. Kaupunginhallitus hyväksyi ohjelman ja asetti uuden komitean marraskuun 18 p:nä 1948.

Johtokunta

Ammattiopetuslaitosten johtokuntaan kuuluivat v. 1947 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana filosofian maisteri W. Mattlar, varapuheenjohtajana professori P. Pero sekä jäsenenä johtaja J. M. Ekebon, toimistonhoitaja, rouva S. Hiisivaara-Mörk, ompelijatar H. Huolman, ylijohtaja A. Niini, helmikuun 12 p:stä alkaen rakennusmestari E. L. Penttinen, lokakuun 15 p:ään asti rakennusmestari A. Kääpä ja hänen jälkeensä viilaaja Y. M. Lahtinen, marraskuun 5 p:ään asti varatuomari A. Mäkinen-Ollinen sekä hänen jälkeensä filosofian maisteri I. Sarkanen.

V. 1948 johtokunnan kokoonpanossa tapahtui muutoksia sikäli, että jäsenet Ekebon ja Sarkanen jäivät pois. Heidän tilalleen tulivat toimitusjohtaja N. Långhjelm ja professori M. Paavola.

Johtokunta kokoontui 12 kertaa v. 1947 ja sen pöytäkirjojen pykälämäärä oli 184. Saapuneita kirjelmia oli 321 ja lähetettyjä 133. V. 1948 johtokunta kokoontui 11 kertaa ja pöytäkirjojen pykäläluku oli 209. Kirjelmia saapui 344 ja niitä lähetettiin 147.

Päätökset v. 1947. Laskuja hyväksymään ja maksumääräyksiä allekirjoittamaan valtuutettiin poikien ja yleisessä ammattikoulussa rehtori L. Blomstedt, tyttöjen ammattikoulussa rehtori I. Streng, kirjapainokoulussa rehtori A. Pajatti ja johtokunnassa sen sihteeri, tarkastaja E. O. Stenij¹⁾. Tarkastajien oli sovittava keskenään tarkastettavista kouluista ja käytävä kaupungin avustusta nauttivissa kouluissa ainakin kerran vuodessa ja tarkastettava kaupungin omien ammattikoulujen jokaisen opettajan opetusta ainakin kerran vuodessa²⁾. Tyttöjen ammattikoulun ja poikien ammattikoulun vararehtorina tuli toimia virassa vanhimman vakinaisen opettajan³⁾. Rehtorit saivat harkintansa mukaan myöntää urheilulomaa kuitenkin niin, että loma alkoi Kalevalan päivänä, helmikuun 28 p:nä ja päättyi viimeistään maaliskuun 4 p:nä⁴⁾. Ammattikoulujen määräraikaiset ilmoitukset oli vastedes yhdistettävä ja varustettava yhteisellä otsikolla ja kaupungin vaakunalla⁵⁾. Yleisen ammattikoulun oppilasvalvojan oli lukuvuoden lopussa tehtävä tilasto oppi-

¹⁾ Amm. op. jk. 1947, 10 p. tammik. 3 §. — ²⁾ S:n 10 p. tammik. 12 §. — ³⁾ S:n 14 p. helmik. 19 §, 27 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. helmik. 21 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. maalisk. 35 §.

laiden poissaolojen syistä ¹⁾. Poikien ja tyttöjen ammattikoulujen oppilaat päätettiin ottaa keväällä ²⁾. Vuosikertomukseen oli liitettävä tilasto kouluihin pyrkineiden ja niihin otettujen lukumääristä, oppilaiden lukumääristä luokittain sekä oppilaiden vanhempien ammateista ³⁾. Poikien ammattikoulun näyttely pidettiin toukokuun 28 p:nä klo 12—18, minkä jälkeen suoritettiin todistusten jako. Uudet oppilaat ilmoittautuivat toukokuun 28—29 p:nä klo 9—11, kokeet heille pidettiin 29 p:nä klo 13 ja tulokset ilmoitettiin 31 p:nä ⁴⁾. Tyttöjen ammattikoulun näyttely päätettiin pitää toukokuun 28 p:nä klo 10—18 ja lopettajaiset saman kuun 31 p:nä klo 9, yleisen ammattikoulun näyttely 28 p:nä klo 12—18 ja lopettajaiset 30 p:nä sekä kirjapainokoulun näyttely 28 p:nä klo 12—18 ja lopettajaiset samana päivänä ⁵⁾. Vahvistettiin Helsingin käsityö- ja tehdasyhdistyksen myöntämän apurahan jako eri koulujen kesken ⁶⁾. Professori Peron tehtäväksi annettiin laatia matkakertomusten malli, josta käy selville, mitä matkakertomuksiin on otettava ⁷⁾. Päätettiin, että kahden harjoittelijan palkkio tyttöjen ammattikoulun ompelimossa saadaan jakaa neljän harjoittelijan kesken ⁸⁾. Hyväksyttiin tyttöjen ammattikouluun 4 ja poikien ammattikouluun 1 vapaaoppilas ⁹⁾. Johtokunnalle päätettiin tilata Suomesta Ammattikoululehti, Ruotsista Tidskrift för praktiska ungdomsskolor, Norjasta Yrkesopplaering ja Tanskasta Teknisk Skoletidende ¹⁰⁾.

Päätökset v. 1948. Laskuja hyväksymään ja maksumääräyksiä allekirjoittamaan valtuutettiin poikien ja yleisessä ammattikouluissa rehtori L. Blomstedt, tyttöjen ammattikoulussa rehtori I. Streng, kirjapainokoulussa rehtori A. Pajatti ja johtokunnassa sen sihteeri, tarkastaja E. O. Stenij ¹¹⁾. Poikien ja tyttöjen ammattikoulujen hiihtoloma päätettiin pitää helmikuun 28 p:n ja maaliskuun 3 p:n välisenä aikana mainitut päivät mukaanluettuina ¹²⁾. Johtokunnan kokoukset päätettiin pitää joka kuukauden toisena perjantaina ¹³⁾. Poikien ja tyttöjen ammattikoulujen rehtoreille annettiin tehtäväksi pääsyaatimustaulukoiden laatiminen. Kouluihin oli kevättutkinnoissa hyväksyttävä ainoastaan minimivaatimukset täyttävät tarjokkaat, jolloin tarpeen vaatiessa syyslukukauden alkaessa oli pidettävä uusi pääsytutkinto ¹⁴⁾. Poikien ammattikoulun koulutyö päättyi toukokuun 25 p:nä, näyttely yhdessä yleisen ammattikoulun kanssa pidettiin saman kuun 27 p:nä klo 10—18, päättäjaiset samana päivänä ja uusia oppilaita otettiin vastaan 28 p:nä ¹⁵⁾. Vahvistettiin Helsingin käsityö- ja tehdasyhdistyksen myöntämän apurahan jako eri koulujen kesken ¹⁶⁾. Pyydettiin kaupunginhallitusta ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että yleisen ammattikoulun ammattikurssien oppilailta perittäisiin 300 mk:n lukukausimaksu ¹⁷⁾. Johtokunnan kokoukset päätettiin elokuun 27 p:n jälkeen pitää joka kuukauden kolmantena perjantaina ¹⁸⁾. Rehtori Blomstedtille myönnettiin ero yleisen ammattikoulun rehtorintöimestä syyskuun 1 p:stä lähtien ¹⁹⁾. Vuoden 1949 talousarvioehdotus hyväksyttiin eräin muutoksin ²⁰⁾. Asetettiin työvaliokunta laatimaan lausuntoa ammattiopetuslaitoskomitean mietinnöstä. Valiokuntaan valittiin filosofian maisteri Mattlar, ylijohtaja Niini sekä professori Paavola ²¹⁾. Hyväksyttiin tyttöjen ammattikouluun 11 ja poikien ammattikouluun 4 vapaaoppilasta ²²⁾. Hyväksyttiin rehtori Nikanderin suunnitelma yleisen ammattikoulun kehittämiseksi ammattikurssikouluksi ²³⁾. Hyväksyttiin professori Peron ehdotus ohjeeksi matkakertomusten laatimista varten ²⁴⁾. Poikien ammattikoulun 50-vuotisjuhlan järjestämistä suunnittelemaan asetettiin toimikunta, joka sitten laajennettiin erikoiseksi valmisteluvaliokunnaksi. Ensiksimainittuun kuuluivat puheenjohtajana filosofian maisteri Mattlar sekä rehtori Blomstedt ja tarkastaja Stenij. Jälkimmäiseen kuuluivat edellämäinittujen lisäksi poikien ammattikoulun opettajat Rauhamaa, Rusama ja Teräs vuori ²⁵⁾.

Poikien ammattikoulun joulujuhla pidettiin joulukuun 16 p:nä ja lukukauden päättäjaiset 18 p:nä. Tyttöjen ammattikoulussa päättäjais- ja joulujuhlat pidettiin vastaavasti joulukuun 17 ja 18

¹⁾ Amm. op. jk. 1947, 11 p. huhtik. 54 §. — ²⁾ S:n 11 p. huhtik. 58 §. — ³⁾ S:n 11 p. huhtik. 61 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. huhtik. 62 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. toukok. 75 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. toukok. 82 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. syysk. 113 §. — ⁸⁾ S:n 10 p. lokak. 131 §. — ⁹⁾ S:n 10 p. lokak. 135 §. — ¹⁰⁾ S:n 12 p. jouluk. 177 §. — ¹¹⁾ Amm. op. jk. 1948, 23 p. tammik. 8 §. — ¹²⁾ S:n 23 p. tammik. 15 §. — ¹³⁾ S:n 23 p. tammik. 18 §. — ¹⁴⁾ S:n 9 p. huhtik. 53 §. — ¹⁵⁾ S:n 9 p. huhtik. 55 §. — ¹⁶⁾ S:n 14 p. toukok. 73 §. — ¹⁷⁾ S:n 11 p. kesäk. 83 §. — ¹⁸⁾ S:n 11 p. kesäk. 100 §. — ¹⁹⁾ S:n 27 p. elok. 103 §. — ²⁰⁾ S:n 27 p. elok. 115 §. — ²¹⁾ S:n 17 p. syysk. 124 §. — ²²⁾ S:n 22 p. lokak. 143 § ja 19 p. marrask. 174 §. — ²³⁾ S:n 22 p. lokak. 144 §. — ²⁴⁾ S:n 19 p. marrask. 169 §. — ²⁵⁾ S:n 11 p. kesäk. 93 § ja 19 p. marrask. 173 §.

p:nä. Yleisessä ammattikoulussa lukukausi päättyi joulukuun 18 ja kirjapainokoulussa 23 p:nä ¹⁾. Yleisen ammattikoulun syyslukukauden lukukausimaksuksi määrättiin 200 mk ²⁾. Johtokunta valitsi poikien ammattikoulun rakennustoimikuntaan jäseniksi filosofian maisteri Mattilarin, ylijohtaja Niinin ja professori Peron ³⁾.

Esitykset v. 1947. Kaupunginhallitukselle tehtyihin esityksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: tyttöjen ammattikoulun piirustuksenopettajan viran vakinaistaminen ja sijoittaminen 29. palkkaluokkaan ⁴⁾; kirjapainokoulun nuoremman ammattiopettajan viran siirtäminen 27. palkkaluokkaan ⁵⁾; ammattikoulujen opettajien tuntipalkkojen korottaminen ⁶⁾; tyttöjen ammattikoulun opettajien virkojen siirtäminen 27. ja saman koulun ompeluosaston varastonhoitajan viran siirtäminen 37. palkkaluokkaan ⁷⁾; kauppa- ja teollisuusministeriön lupa yleisen ammattikoulun opetusohjelman muuttamiseksi niin, että oppilaat saisivat valita aineet, joita haluavat opiskella ⁸⁾; neliviikkoisen maaseutukurssin järjestäminen kirjapainokouluun ⁹⁾; poikien ammattikoulun työmestarien virkojen muuttaminen ammattityönopeettajien ja varaston ja työkalujen hoitajan viran muuttaminen konemekaanikon viroiksi ¹⁰⁾; poikien ammattikoulun sähköosaston erottaminen metalliosastosta II luokalla ¹¹⁾; avustusta nauttivien koulujen tarkastus ¹²⁾; talousarvio vuodeksi 1948 ¹³⁾; tyttöjen ammattikoulun leipojan viran muuttaminen ammattityönopeettajan viraksi ¹⁴⁾; uuden I talousluokan perustaminen ja edellisenä vuonna perustetun I pukuompeluluokan jatkaminen II luokkana tyttöjen ammattikoulussa ¹⁵⁾; talouskurssien järjestäminen tyttöjen ammattikoulussa ¹⁶⁾; eräiden tyttöjen ammattikoulun virkojen siirtäminen korkeampiin palkkaluokkiin ¹⁷⁾; kirjapainokoulun nuoremman ammattiopettajan viran muuttaminen ammattiopettajan viraksi ¹⁸⁾; eräiden poikien ammattikoulun opettajanvirkojen siirtäminen korkeampaan palkkaluokkaan ¹⁹⁾. Palkkalautakunnalle tehtiin esitys opettaja V. Honkalinnan pysyttämistä virassaan heinäkuun 15 p:ään 1948 asti ²⁰⁾.

Esitykset v. 1948. Kaupunginhallitukselle tehtyihin esityksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: kirjapainokoulun huoneiston korjaaminen litograafiosaston perustamista varten ²¹⁾; ammattikoulujen opettajien tuntipalkkojen korottaminen ja korotettujen palkkojen sitominen indeksiin ²²⁾; lisämäärärahojen myöntäminen poikien ja tyttöjen ammattikoulujen sekä kirjapainokoulun asianomaisille tileille lapsilisien maksamista varten ²³⁾; askartelukeskukseen perustaminen kortteliin N:o 391, 887 000 mk:n määrärahan myöntäminen parakkien pystyttämiseen mainitulle keskukselle sekä johtokunnalle myönnetyn vuokraoikeuden siirtäminen nuorisotyölautakunnalle, jonka myös vastaisuudessa olisi huolehdittava asian käytännöllisestä hoidosta ²⁴⁾; ammattikoulujen lukukausimaksujen korottaminen kaupunkilaisilta 150 mk:ksi ja ulkokuntalaisilta 300 mk:ksi ²⁵⁾; kurssien järjestäminen kirjapainokoulussa maaseutulaisille latoja- ja painajaoppilaille ²⁶⁾; oikeuden myöntäminen kultaseppäkoulululle käyttää yleisen ammattikoulun luokkahuonetta 12 tuntia viikossa ilman korvausta ja rehtorin kanssa sovittavina aikoina ²⁷⁾; tyttöjen ammattikoulun talousoppi-laiden päivällismaksun korottaminen 15 mk:ksi oppilasta ja päivää kohti sekä kaupungin koulu-aterian antaminen Helsingistä kotoisin oleville oppivelvollisille ²⁸⁾; tyttöjen ammattikoulun ompelimon apulaisen palkkion korottaminen 15. palkkaluokkaa vastaavaksi sekä ompelimon harjoittelijoiden luvun lisääminen kahdeksaksi ²⁹⁾. Poikien ammattikoulun yhden ammattityönopeettajan, toimistoapulaisen, ja siivoojan viran vakinaistaminen ³⁰⁾; tyttöjen ammattikoulun talousoppi-laiden päivällismaksun korottaminen 5 mk:sta 7: 50 mk:aan aterialta ³¹⁾; ylimääräisen puku-ompeluluokan ja talousluokan perustaminen tyttöjen ammattikouluun I vuosikurssille ³²⁾; tyttöjen ammattikoulun piirustussalin antaminen kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatus-

¹⁾ Amm. op. jk. 1948, 19 p. marrask. 179 §. — ²⁾ S:n 19 p. marrask. 188 §. — ³⁾ S:n 17 p. jouluk. 199 §. — ⁴⁾ Amm. op. jk. 1947, 10 p. tammik. 10 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. maalisk. 39 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. huhtik. 53 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. huhtik. 55—56 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. toukok. 69 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. toukok. 79 §. — ¹⁰⁾ S:n 20 p. kesäk. 88—89 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. kesäk. 93 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. kesäk. 99 §. — ¹³⁾ S:n 29 p. elok. 104 §. — ¹⁴⁾ S:n 29 p. elok. 106 §. — ¹⁵⁾ S:n 12 p. syysk. 119 §. — ¹⁶⁾ S:n 7 p. marrask. 147 §. — ¹⁷⁾ S:n 29 p. jouluk. 178 §. — ¹⁸⁾ S:n 29 p. jouluk. 179 §. — ¹⁹⁾ S:n 29 p. jouluk. 180 §. — ²⁰⁾ S:n 12 p. jouluk. 163 §. — ²¹⁾ S:n 23 p. tammik. 3 §. — ²²⁾ S:n 23 p. tammik. 10 §. — ²³⁾ S:n 23 p. tammik. 13 §. — ²⁴⁾ S:n 13 p. helmik. 27 §. — ²⁵⁾ S:n 9 p. huhtik. 54 §. — ²⁶⁾ S:n 14 p. toukok. 71 §. — ²⁷⁾ S:n 11 p. kesäk. 84 §. — ²⁸⁾ S:n 11 p. kesäk. 86 §. — ²⁹⁾ S:n 11 p. kesäk. 90—91 §. — ³⁰⁾ S:n 11 p. kesäk. 97 §. — ³¹⁾ S:n 27 p. elok. 113 §. — ³²⁾ S:n 17 p. syysk. 121 §.

osaston käytettäväksi erinäisin ehdoin¹⁾; kirjapainokoulun määrärahojen siirtäminen seuraavalle vuodelle²⁾; lisämäärärahojen myöntäminen poikien ammattikoulun kalustotileille³⁾; tyttöjen ammattikoulun vapauttaminen harjoittelijoille joulukuussa 1947 maksetun palkkionkorotuksen takaisin perimisestä⁴⁾. — Palkkalautakunnalle tehtiin esityksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: tyttöjen ammattikoulun talous- ja ompeluopettajien sekä tietopuolisten aineiden vakinaisten opettajien siirtäminen 26:sta 28:aan, ompelimon opettajan 27:stä 29:ään sekä ammattityönopettajien 21:stä 26. palkkaluokkaan⁵⁾; kirjapainokoulun nuoremman ammattiopettajan viran muuttaminen ammattiopettajan viraksi ja siirtäminen 26:sta 28. palkkaluokkaan⁶⁾; poikien ammattikoulun tietopuolisten aineiden opettajina toimivien insinöörien ja maisterien siirtäminen 32:sta 33. palkkaluokkaan⁷⁾; rehtorien pohjapalkan määrääminen samaksi, minkä hän saisi opettajana ollessaan, sekä rehtorintoimesta tulevan palkkion maksaminen erikseen koulussa toimivien luokkien luvun mukaan⁸⁾; ammattioppilaitosten apulaistarkastajan viran siirtäminen 17:stä 26:een palkkaluokkaan⁹⁾; rehtori Nikanderin palkallinen virkavapaus 12. 1. — 31. 5. 1949¹⁰⁾; rehtori Blomstedtin pysyttäminen poikien ammattikoulun rehtorintoimessa heinäkuun 31 p:ään 1949 asti¹¹⁾; tyttöjen ammattikoulun sairauslomasijaisten palkkiot¹²⁾.

Lausunnot v. 1947. Kaupunginhallitukselle annettuihin lausuntoihin sisältyivät mm. seuraavat asiat: Naiskampaamokoulun avustuksen korottaminen¹³⁾; Helsingin Marttayhdistyksen anomus saada käyttää yhtä tyttöjen ammattikoulun luokkahuonetta iltampelukurssja varten¹⁴⁾; Autonasentajakoulun anomus, että mainitulta koululta ei perittäisi vuokraa poikien ammattikoulun työpajasta siltä ajalta, jolloin se siellä järjesti autonasentajakurssin oppilaille viilaajan peruskoulutusta¹⁵⁾; Kultaseppäkoulun avustuksen korottaminen¹⁶⁾. Koulumatkailutoimiston anomus, että ammattikoulutalosta luovutettaisiin II ja IV kerros Suomen suurkisojen majoituspaikaksi¹⁷⁾; Helsingin Marttayhdistyksen anomus saada vuokrata tyttöjen ammattikoulun leipämyymälää neuvonta-asemaksi¹⁸⁾; opettajien E. Björklundin ja E. Sundellin anomus saada asua Kauniaisten kauppalaissa¹⁹⁾; yhdistyksen »Föreningen för upprätthållande av en hushållsskola i Helsingfors» anomus saada 105 000 mk:n avustus talouskurssjeaan varten²⁰⁾; Vaatturiammattikoulun vuosiaavustuksen korottaminen ja lisäävustuksen myöntäminen²¹⁾; Suomen luterilaisen evankeliumiyhdistyksen anomus saada käyttää koulutaloa majoitukseen kesäkuun 16 ja 21 p:n välisenä aikana²²⁾; levyparakkien vastaanottaminen ja järjestäminen askartelutyöpajoiksi²³⁾; Helsingin naiskampaamokoulun avustuksen korottaminen²⁴⁾; tyttöjen ammattikoulun pesukoneen myyminen²⁵⁾; Myynti- ja mainoskoulun avustuksen korottaminen²⁶⁾; Suomen hotelli- ja ravintolakoulun avustuksen korottaminen²⁷⁾; olympiakisojen ja kaupungin 400-vuotisjuhlan aiheuttamat rakennusvalmistelut²⁸⁾; Ammattienedistämislaitoksen avustuksen korottaminen²⁹⁾; Helsingin Marttayhdistyksen anomus saada käyttää kahta luokkahuonetta iltampelukurssja varten³⁰⁾; Oy. Strömbergin konepajakoulun avustuksen korottaminen³¹⁾; valtionavustuksia koskevat lait ja asetukset³²⁾; Verhoilija-ammattikoulun ottaminen kaupungin haltuun³³⁾; Vaatturiammattikoulun vuokraavustuksen korottaminen³⁴⁾; Palkkalautakunnalle annettiin lausunto yleisen ammattikoulun vahtimestarin luontoiseduista³⁵⁾ ja virkasääntökomitealle eläkesäännön 6 §:n muuttamisesta³⁶⁾.

Lausunnot v. 1948. Kaupunginhallitukselle annettuihin lausuntoihin sisältyivät mm. seuraavat asiat: Helsingin Marttayhdistyksen anomus saada käyttää tyttöjen ammattikoulun luokkahuonetta kerran viikossa ompelukurssja varten³⁷⁾; Taideteollisuuskoulun avustuksen korottami-

1) Amm. op. jk. 1948, 17 p. syysk. 126 §. — 2) S:n 22 p. lokak. 151 §. — 3) S:n 22 p. lokak. 152 §. — 4) S:n 29 p. marrask. 178 §. — 5) S:n 5 p. maalisk. 41 §. — 6) S:n 5 p. maalisk. 42 §. — 7) S:n 5 p. maalisk. 43 §. — 8) S:n 5 p. maalisk. 44 §. — 9) S:n 5 p. maalisk. 46 §. — 10) S:n 17 p. jouluk. 197 §. — 11) S:n 17 p. jouluk. 201 §. — 12) S:n 17 p. jouluk. 203 §. — 13) Amm. op. jk. 1947, 10 p. tammik. 13 §. — 14) S:n 14 p. helmik. 18 §. — 15) S:n 14 p. helmik. 25 §. — 16) S:n 14 p. helmik. 26 §. — 17) S:n 14 p. maalisk. 36 §. — 18) S:n 11 p. huhtik. 61 §. — 19) S:n 11 p. huhtik. 63 §. — 20) S:n 9 p. toukok. 71 §. — 21) S:n 9 p. toukok. 72 §. — 22) S:n 9 p. toukok. 76 §. — 23) S:n 1947, 9 p. toukok. 80 §. — 24) S:n 9 p. toukok. 81 §. — 25) S:n 20 p. kesäk. 90 §. — 26) S:n 20 p. kesäk. 94 §. — 27) S:n 20 p. kesäk. 95 §. — 28) S:n 12 p. syysk. 116 §. — 29) S:n 12 p. syysk. 117 §. — 30) S:n 12 p. syysk. 118 §. — 31) S:n 10 p. lokak. 127 §. — 32) S:n 7 p. marrask. 145 §. — 33) S:n 7 p. marrask. 148 §. — 34) S:n 12 p. jouluk. 170 §. — 35) S:n 10 p. lokak. 133 §. — 36) S:n 7 p. marrask. 146 §. — 37) Amm. op. jk. 1948, 13 p. helmik. 23 §.

nen¹⁾; tyttöjen ammattikoulun lyhyet talouskurssit ja niiden uusi kustannusarvio²⁾; Suomen luterilaisen evankeliumiyhdistyksen anomus saada käyttää koulutaloa majoitukseen heinäkuun 8—11 p:nä³⁾; avustuksen myöntäminen Myynti- ja mainoskoululle⁴⁾; Suomen hotelli- ja ravintolakoulusäätiön avustusanomus⁵⁾; Suutariammattikoulun perustaminen⁶⁾; Parturi- ja kamppaamokoulujen yhdistäminen kähertäjäkouluksi⁷⁾; Verhoilija-ammattikoulun ottaminen kaupungin haltuun⁸⁾; kaupan ammattikasvatuksen kehittämistä tarkoittava valtuustoaloite⁹⁾; ammattiopetuslaitoskomitean mietintö¹⁰⁾.

Kiinteistöjen isännöitsijälle annettiin lausunto talonmies-lämmittäjä P. Kurosen anomuksesta porraskäytävien siivouksen erottamiseksi talonmiehen tehtävistä¹¹⁾.

OPETUSLAITOKSET

Henkilökunta. Tarkastajina olivat diplomi-insinööri E. O. Stenij ja tarkastaja E. Kanervio. Koulujen henkilökunnassa tapahtui v. 1947 seuraavia muutoksia: yleisessä ammattikoulussa: opettaja A. Kotivuori kuoli maaliskuun 23 p:nä; toukokuun 31 p:nä erosivat opettajat D. Bäcklund, S. Englund, T. Häggström, G. Lindholm ja J. Vesuri; uusiksi opettajiksi tulivat tekniikan ylioppilas H. Kurkijärvi maaliskuun 1 p:stä ja diplomi-insinööri P. Nikander syyskuun 1 p:stä lukien; kirjapainokoulussa: kirjansidonnän ammatinopettajaksi valittiin kirjansitomön johtaja K. E. Jokinen¹²⁾; valmistavassa poikien ammattikoulussa: voimistelun opettaja B. Helinille myönnettiin ero virasta maaliskuun 1 p:stä alkaen¹³⁾; metallityön ammattityönopettajan virkoihin valittiin teknikko P. O. Virtanen ja Y. I. Virtanen, varaston ja työkalujen hoitajaksi koneenhoitaja L. A. E. Johnsson sekä siivoojiksi rouvat O. Vuorenpää, G. Katajamäki ja H. Nyman, kaikki tammikuun 1 p:stä 1947 alkaen¹⁴⁾; voimistelun, urheilun ja terveysopin opettajaksi valittiin voimistelunopettaja E. J. T. Salminen¹⁵⁾; koulun toimistoapulaiselle M. Blomstedtille myönnettiin ero ja uudeksi toimistoapulaiseksi otettiin ylioppilas K. H. Halma¹⁶⁾; koulun tietopuolisten aineiden opettajaksi valittiin insinööri R. Teräsvuori¹⁷⁾; tyttöjen ammattikoulussa: piirustuksenopettaja D. Jungille myönnettiin ero toimestaan¹⁸⁾; talousopettaja I. Tarjanteelle myönnettiin sairauslomaa tammikuun 27 p:stä helmikuun 8 p:ään ja sijaiseksi valittiin talousopettaja T. H. Paakki¹⁹⁾; lyhyen talouskurssin opettajaksi valittiin talousopettaja L. P. Anerio²⁰⁾; vahtimestari E. Raatikaiselle myönnettiin sairauslomaa maaliskuun 10 p:stä kesäkuun 1 p:ään ja sijaiseksi valittiin rouva I. Huotilainen²¹⁾; vakinaiseksi piirustuksenopettajaksi valittiin taiteilija S. Rinne tammikuun 1 p:stä 1947²²⁾; koulun leipojalle H. Knapelle myönnettiin ero²³⁾; koulun leipojaksi valittiin rouva M. Kosonen²⁴⁾; ompelimon kaavapiirustuksen ja kuosittelun tuntiopettajaksi valittiin opettaja R. Järvelin ainesopin tuntiopettajaksi opettaja D. Jung, kansalaistiedon tuntiopettajaksi hovioikeuden auskultantti T. Apala ja ruotsinkielen tuntiopettajaksi ylioppilas S. Forsström²⁵⁾; leivonnän ammattityönopettajalle M. Kososelle myönnettiin ero²⁶⁾;

V. 1948 tapahtui koulujen henkilökunnassa seuraavia muutoksia: yleinen ammattikoulu: rehtoriksi valittiin diplomi-insinööri P. Nikander kolmeksi vuodeksi syyskuun 1 p:stä 1948²⁷⁾; matematiikan ja fysiikan kurssien opettajiksi hyväksyttiin A. Rätty ja P. Nikander, konepiirustuskurssien opettajiksi D. Bäcklund, R. Huotinen, Hj. Renholm ja R. Teräsvuori²⁸⁾; valmistava poikien ammattikoulu: levytyönopettajaksi valittiin yhdeksi koevuodeksi peltiseppä V. Sarriavaara²⁹⁾; tietopuolisten aineiden tuntiopettajaksi valittiin insinööri A. Pelkola³⁰⁾; sähkötyöntopettaja J. Kontion sairauslomasijaiseksi hyväksyttiin teknikko K. Aalto³¹⁾; koulun lääkärin A. Brehmerin

¹⁾ Amm. op. jk. 1948, 13 p. helmik. 24 §. — ²⁾ S:n 13 p. helmik. 32 §. — ³⁾ S:n 5 p. maalisk. 40 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. toukok. 72 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. kesäk. 82 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. lokak. 155 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. lokak. 156 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. lokak. 157 §. — ⁹⁾ S:n 22 p. lokak. 158 §. — ¹⁰⁾ S:n 22 p. lokak. 160 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. tammik. 9 §. — ¹²⁾ S:n 1947, 10 p. tammik. 8 §. — ¹³⁾ S:n 14 p. maalisk. 43 §. — ¹⁴⁾ S:n 11 p. huhtik. 52 §. — ¹⁵⁾ S:n 20 p. kesäk. 87 §. — ¹⁶⁾ S:n 29 p. elok. 107 §. — ¹⁷⁾ S:n 29 p. elok. 108 §. — ¹⁸⁾ S:n 10 p. tammik. 9 §. — ¹⁹⁾ S:n 14 p. helmik. 20 §. — ²⁰⁾ S:n 14 p. helmik. 23 §. — ²¹⁾ S:n 14 p. maalisk. 47 §. — ²²⁾ S:n 9 p. toukok. 83 §. — ²³⁾ S:n 20 p. kesäk. 91 §. — ²⁴⁾ S:n 29 p. elok. 105 §. — ²⁵⁾ S:n 12 p. syysk. 123 §. — ²⁶⁾ S:n 12 p. jouluk. 167 §. — ²⁷⁾ S:n 1948, 17 p. syysk. 119 §. — ²⁸⁾ S:n 19 p. marrask. 187 §. — ²⁹⁾ S:n 11 p. kesäk. 92 §. — ³⁰⁾ S:n 17 p. syysk. 130 §. — ³¹⁾ S:n 22 p. lokak. 140 §.

virkevapauden ajaksi syyskuun 1 p:stä 1948 syyskuun 1 p:ään 1949 hyväksyttiin sijaiseksi tohtori F. Heikel ¹⁾; ammattityönopettajaksi valittiin seppä O. Salomaa ja toimistoapulaiseksi ylioppilas K. H. Halma ²⁾; valmistava tyttöjen ammattikoulu: opettaja A-L. Suomalalle myönnettiin palkatonta virkevapautta helmikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään ja hänen sijaisekseen hyväksyttiin opettaja E. Björklund ja ompelijatar-mestari T. Sinervo ³⁾; myönnettiin ero opettaja T. Apalalle ja kansalaistiedon opettajiksi valittiin kansakoulunopettaja A. Moberg ja maisteri I. Hyvärinen ⁴⁾; tilapäiselle opettajalle I. Tarjanteelle myönnettiin sairauslomaa tammikuun 12 p:stä helmikuun 29 p:ään ja hänen sijaisekseen valittiin opettaja A-L. Meriluoto sekä hänen sijaisekseen tarjoilun opettajaksi R. Schalin ⁵⁾; vahtimestari E. Raatikaiselle myönnettiin sairauslomaa tammikuun 8 p:stä helmikuun 8 p:ään ja hänen sijaisekseen valittiin rouva I. Huotilainen ⁶⁾; leivonnän ammattiopettajaksi valittiin yhdeksi koevuodeksi talousopettaja S. Karjalainen ⁷⁾; sairauslomaa myönnettiin vahtimestari E. Raatikaiselle maaliskuun 10 p:stä toukokuun 10 p:ään, sijaisena rouva F. Häkkinen, pukuompelun opettajalle K. Vermasvuorelle maaliskuun 22 p:stä huhtikuun 30 p:ään, sijaisena käsityönopettaja I. Kelokorpi, sekä voimistelunopettaja K. Kempille huhtikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään, sijaisena voimistelunopettaja H-L. Lähteenmäki ⁸⁾; virkevapautta myönnettiin piirustuksenopettaja S. Rinteelle huhtikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään ja hänen sijaisekseen valittiin taiteilija S. Otava ⁹⁾; rehtori I. Strengille myönnettiin virkevapautta huhtikuun 15 p:stä toukokuun 6 p:ään ¹⁰⁾; opettaja K. Vermasvuorelle myönnettiin jatkettua sairauslomaa toukokuun ajaksi ja hänen sijaisekseen hyväksyttiin opettaja I. Kelokorpi ¹¹⁾; opettajille A-L. Suomalalle ja K. Vermasvuorelle sekä vahtimestari E. Raatikaiselle myönnettiin ero syyskuun 1 p:stä lukien ¹²⁾; rehtoriksi seuraavaksi kolmeksi lukuvuodeksi valittiin varatuomari I. Streng ¹³⁾; kahden pukuompelun opettajan viranhaltijoiksi valittiin opettaja A. K. Vuorenrinne sekä yhdeksi koevuodeksi mestari A. Kakola ¹⁴⁾; ruotsinkielisten luokkien äidinkielen opettajaksi lukuvuodeksi 1948/49 valittiin rouva M. Aminoff ¹⁵⁾; vahtimestariksi otettiin rouva L. Kuisma ¹⁶⁾; opettaja M. Palmgrenille myönnettiin virkevapautta tammikuun 12 p:stä 1949 saman vuoden maaliskuun 1 p:ään ¹⁷⁾.

Koulut ja oppilaat. Helsingin kaupungin ylläpitämissä omissa ammattikouluissa oli lukuvuonna 1947/48 yhteensä 946 ja lukuvuonna 1948/49 876 oppilasta. Näihin lukuihin eivät sisälly yleisen ammattikoulun ammattikurssien osanottajat, joita oli vastaavasti 32 ja 306. Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee oppilaiden jakaantuminen eri kouluihin:

Kaupungin omat ammattikoulut

Elèves des écoles professionnelles municipales

	1947/48	1948/49
Koulu • <i>Ecole</i>	Oppilaita • <i>Elèves</i>	
Valmistava poikien ammattikoulu (<i>Ecole préparatoire professionnelle de garçons</i>)	377	353
Valmistava tyttöjen ammattikoulu (<i>Ecole préparatoire professionnelle de jeunes filles</i>)	259	276
Yleinen ammattikoulu (<i>Ecole d'apprentis</i>)	186	95
Kirjapainokoulu (<i>Ecole de typographie</i>)	137	158
Yhteensä (<i>Total</i>)	959	882

Kaupungin avustusta nauttivat lisäksi seuraavat yksityiset ammattikoulut: Taideteollisuuskeskuskoulu, Wärtsilä-yhtymän Kone ja Sillan konepajakoulu, Oy. Strömberg ab:n konepajakoulu,

¹⁾ Amm. op. jk. 1948, 22 p. lokak. 141 §. — ²⁾ S:n 19 p. marrask. 172 §. — ³⁾ S:n 23 p. tammik. 4 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. tammik. 5 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. tammik. 6 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. tammik. 7 §. — ⁷⁾ S:n 23 p. tammik. 12 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. huhtik. 56 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. huhtik. 57 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. huhtik. 58 §. — ¹¹⁾ S:n 14 p. toukok. 70 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. kesäk. 88—89, 94 §. — ¹³⁾ S:n 11 p. kesäk. 98 §. — ¹⁴⁾ S:n 27 p. elok. 112 §. — ¹⁵⁾ S:n 17 p. syysk. 120 §. — ¹⁶⁾ S:n 22 p. lokak. 137 §. — ¹⁷⁾ S:n 17 p. jouluk. 204 §.

Maalariammattikoulu, Verhoilija-ammattikoulu, SKL:n Helsingin parturiammattikoulu, Helsingin käsityöopisto, Ammattienedistämislaitos, Myynti- ja mainoskoulu, Vaatturiammattikoulu, Kulta-seppäkoulu, Helsingin naiskampaamokoulu, Helsingin Martta-yhdistyksen neuvonta-asemat ja Suomen hotelli- ja ravintolakoulu.

Menot ja tulot. Kaupungin omien ammattiopetuslaitosten menot nousivat v. 1947 18 744 966 mk:aan ja v. 1948 27 441 891 mk:aan sekä yksityisille ammattikouluille myönnetyt avustukset vastaavasti 2 140 463 ja 2 938 887 mk:aan. Tuloja oli kaikkiaan v. 1947 10 917 487 mk, josta valtionapua 9 532 660 mk, sekä v. 1948 15 531 889 mk, josta valtionapua 13 468 800 mk.

VALMISTAVA POIKIEN AMMATTIKOULU

ECOLE PREPARATOIRE PROFESSIONNELLE DE GARÇONS

I. JOHTOKUNTA, VIRKAILIJAT JA OPETTAJISTO

Koulun johtokuntana toimi Helsingin kaupunginvaltuuston asettama ammattiopetuslaitosten yhteinen johtokunta. Koulun lähin johto oli uskottu koulun vakinaisista opettajista valitulle rehtorille. Vakinaisia opettajia oli koulussa, paitsi rehtoria, lukuvuonna 1947/48 19, joista ammattiopettajia oli 13; lisäksi oli yksi ylimääräinen ammattiopettaja ja 5 tuntiopettajaa. Seuraavana lukuvuonna hoiti opetusta rehtori ynnä 20 vakinaista opettajaa, joista 14 oli ammattiopettajia, ja 3 tuntiopettajaa. Oppilaiden terveydenhoidosta huolehti koulun lääkäri.

Lukuvuoden 1947/48 päättyessä erosi koulusta vakainainen ammattiopettaja V. Honkalinna palveltuaan koulua v:sta 1921 alkaen tunnollisesti ja tuloksellisesti.

II. OPETUS

Lukuvuosi 1947/48 alkoi syyskuun 2 p:nä ja päättyi toukokuun 28 p:nä. Joululoma pidettiin joulukuun 18 p:n ja tammikuun 13 p:n välisenä aikana. Koko lukuvuosi käsitti kaikkiaan 35 viikkoa. Lukuvuotta 1948/49 varten toimeenpantiin sisäänkirjoitus ja pääsykokeet toukokuun 28 p:nä. Varsinainen koulutyö mainittuna lukuvuonna alkoi syyskuun 1 p:nä. Joululomaa pidettiin joulukuun 19 p:stä tammikuun 12 p:ään ja kevtlulukukausi päättyi toukokuun 30 p:nä. Koko lukuvuosi käsitti 190 opetuspäivää.

Lukuvuonna 1947/48 työskenteli koulussa 12 suomenkielistä ja 2 ruotsinkielistä luokkaa. Edellisistä oli viisi I ja viisi II metallityöluokkaa, yksi I ja yksi II puutyöluokkaa. Ruotsinkieliset luokat olivat sekaluokkia sikäli, että tietopuolinen opetus oli yhteinen kaikille, mutta työpajoissa oppilaat ryhmiteltiin ammattinsa mukaisesti. Lukuvuonna 1948/49 muutettiin kaksi suomenkielistä II metallityöluokkaa sähkö- ja radiotyöluokiksi.

Tuntijako pysyi kumpanakin lukuvuonna entisenä. Viikkotuntien lukumäärä oli I luokalla 39 ja II luokalla 40.

Näytetunteja pitivät kevtlulukukaudella 1949 ammattiopettaja P. Virtanen metallitöissä ja opettaja A. Rauhamaa ammattiopissa. Tunteja olivat seuraamassa kaikki koulun opettajat ja niiden jälkeen pidettiin neuvottelukokoukset. Lisäksi piti Mikkelin ammattikoulun opettaja A. Peippo helmikuussa 1949 näytetunnit ammattiopissa ja ammattiopirustuksessa. Arvostelijoina olivat opetusneuvos H. J. Helvelahti, tarkastaja E. O. Stenij ja koulun rehtori.

Koulun tarkastuksen suorittivat opetusneuvos H. J. Helvelahti ja kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosaston tarkastaja V. Antila maaliskuun 8 ja 15 päivien välisenä aikana 1949.

III. OPPILASTILASTO

Oppilasmäärä marraskuussa 1947 ja 1948

Elèves en novembre 1947 et 1948

Ikä • Age	19 ⁴ / ₁₁ 47		19 ¹⁰ / ₁₁ 48	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
12 vuotta (ans)	4	1.1	3	0.8
13 » »	96	25.6	93	26.3
14 » »	132	35.0	163	46.2
15 » »	117	31.0	72	20.4
16 » »	26	6.9	20	5.7
17 » »	2	0.5	2	0.6

Äidinkieli • *Langue maternelle*

Suomi (Finnois)	322	85.4	303	85.8
Ruotsi (Suédois)	55	14.6	50	14.2

Syntymäpaikka • *Lieu de naissance*

Helsinki	235	62.3	218	61.7
Helsinkiin rajoittuvat kunnat (<i>Banlieu de Helsinki</i>)	8	2.1	12	3.4
Muut Uudenmaan läänin kunnat (<i>Autres communes du gouvernement d'Usimaa</i>)	35	9.3	24	6.8
Muut Suomen kunnat (<i>Autres communes de Finlande</i>)	98	26.0	97	27.5
Ulkomaat (<i>Etranger</i>)	1	0.3	2	0.6

Kotipaikka • *Lieu de domicile*

Helsinki	323	85.7	329	93.2
Helsinkiin rajoittuvat kunnat (<i>Banlieu de Helsinki</i>)	25	6.6	11	3.1
Muut Uudenmaan läänin kunnat (<i>Autres communes du gouvernement d'Usimaa</i>)	22	5.8	11	3.1
Muut Suomen kunnat (<i>Autres communes de Finlande</i>)	7	1.9	2	0.6

Vanhempien sääty tai ammatti • *Profession des parents*

Virkamiehiä, suurliikkeen harjoittajia yms. (<i>Fonctionnaires, négociants etc.</i>)	11	2.9	20	5.7
Pikkuliikkeen harjoittajia, palvelusväkeä yms. (<i>Petit-commerçants, employés subalternes etc.</i>)	37	9.8	85	24.1
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä (<i>Ouvriers spécialistes</i>)	241	63.9	189	53.5
Muita työntekijöitä yms. (<i>Autres ouvriers</i>)	88	23.4	59	16.7

Koulusivistys • *Connaissances préliminaires*

Vain kansakoulun käyneitä (<i>Ecole primaire supérieure</i>)	326	86.5	319	90.4
Kansakoulun sekä lisäksi sen jatkokoulun käyneitä (<i>Cours complémentaires</i>)	49	13.0	19	5.4
Oppikoulua käyneitä (<i>Ecole secondaire</i>)	2	0.5	15	4.2
Oppilaita kaikkiaan (Total)	377	100.0	353	100.0

Opetuslaitokset 1947/48—1948/49

7

Koko oppilasmäärä lukuvuosien 1947/48 ja 1948/49 alussa koulun eri osastoilla ja luokkien mukaan

Elèves par sections et par classes pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Osasto ja luokka • <i>Section et classe</i>	1947/48				1948/49			
	Metallityö- osasto ¹⁾	Puutyö- osasto ²⁾	Kaikki Tous	%	Metallityö- osasto ¹⁾	Puutyö- osasto ²⁾	Kaikki Tous	%
Suomenkielinen osasto (<i>Section finnoise</i>)	280	49	329	85.7	269	48	317	86.8
I luokka (<i>classe</i>)	150	26	176	45.8	152	25	177	48.5
II »	130	23	153	39.9	117	23	140	38.3
Ruotsinkielinen osasto (<i>Section suédoise</i>)	42	13	55	14.3	37	11	48	13.2
I luokka (<i>classe</i>)	22	8	30	7.8	20	7	27	7.4
II »	20	5	25	6.5	17	4	21	5.8
Yhteensä (<i>Total</i>)	322	62	384		306	59	365	
%	83.9	16.1	100.0		83.8	16.2	100.0	

Lukuvuoden 1947/48 koko oppilasluku oli 384 ja seuraavan vuoden vastaava lukumäärä 365. Näistä 18 oppilasta edellisenä ja 22 oppilasta jälkimmäisenä vuonna erosi, joten lukuvuosien päättyessä oli vastaavasti 366 ja 343 oppilasta, jotka oppituloksen mukaan jakaantuivat seuraavasti:

	Metallityö- osasto ¹⁾	Puutyö- osasto ²⁾	Kaikki Tous
1947/48			
Sai päästötodistuksen (<i>Sortis de l'école avec certificat d'études</i>)	131	26	157
Siirrettiin II luokalle (<i>Passés dans la classe supérieure</i>)	146	23	169
Siirrettiin ehdollisesti II luokalle (<i>Passés conditionnellement dans la classe supérieure</i>)	17	1	18
Jäi ehdottomasti luokalle (<i>Doublés la classe sans conditions</i>)	10	1	11
Yhteensä (<i>Total</i>)	304	51	355
1948/49			
Sai päästötodistuksen (<i>Sortis de l'école avec certificat d'études</i>)	118	23	141
Siirrettiin II luokalle (<i>Passés dans la classe supérieure</i>)	143	24	167
Siirrettiin ehdollisesti II luokalle (<i>Passés conditionnellement dans la classe supérieure</i>)	22	4	26
Jäi ehdottomasti luokalle (<i>Doublés la classe sans conditions</i>)	6	3	9
Yhteensä (<i>Total</i>)	289	54	343

Päästötodistuksen suomenkielisiltä osastoilta sai lukuvuonna 1947/48 132 oppilasta ja ruotsinkieliseltä osastolta 25 oppilasta. Seuraavana vuonna vastaavat luvut olivat 120 ja 21.

IV. PALKINNOT JA APURAHAT

Suomen metalliteollisuuden työnantajaliiton kumpanakin lukuvuonna lahjoittamasta määrärahasta, 5 000 mk:sta, annettiin vastaavasti 2 500 mk:n, 1 500 mk:n ja 1 000 mk:n suuruisia palkintoja kolmelle metallityöosastolta päästötodistuksen saaneelle oppilaalle. Koulun menosääntöön sisällytetty palkintomääräraha, 15 000 mk edellisenä ja 24 000 mk jälkimmäisenä lukuvuonna, jaettiin palkintoina lukuvuoden päättäjaisissa.

¹⁾ *Divisions des industries métalliques.* — ²⁾ *Divisions des industries du bois.*

V. KOULUN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuosina 1947 ja 1948

Dépenses et recettes en 1947 et 1948

	1947	1948
	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Menot • Dépenses		
Palkat ja palkkiot (<i>Traitements</i>)	6 014 131	9 799 677
Vuokra (<i>Loyer</i>)	348 060	348 060
Lämpö ja valo (<i>Chauffage, éclairage</i>)	287 525	221 233
Siivoaminen (<i>Nettoyage</i>)	35 625	40 000
Kaluston hankinta (<i>Articles d'inventaires, achats</i>)	397 000	433 036
Kaluston kunnossapito (<i>Articles d'inventaires, réparation</i>)	13 275	136 969
Painatus ja sidonta (<i>Impression, reliure</i>)	18 151	26 517
Tarverahat (<i>Faux-frais</i>)	31 908	49 601
Käyttövoimaa (<i>Electricités</i>)	11 885	18 573
Työaineet (<i>Matériaux de travail</i>)	294 112	448 223
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet (<i>Médicaments</i>)	9 650	411 802
Palkinto- ja ahkeruusrahat (<i>Primes d'encouragement</i>)	20 000	20 000
Oppilasruokala (<i>Nourriture</i>)	379 202	528 996
Yhteensä (<i>Total</i>)	7 860 524	12 482 687
Tulot • Recettes		
Valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	4 132 370	7 289 200
Muut tulot (<i>Autres recettes</i>)	375 418	537 700
Yhteensä (<i>Total</i>)	4 507 788	7 826 900

VALMISTAVA TYTTÖJEN AMMATTIKOULU

ECOLE PREPARATOIRE PROFESSIONNELLE DE JEUNES FILLES

I. JOHTOKUNTA, VIRKAILIJAT, OPETTAJISTO JA TALOUSHENKILÖKUNTA

Valmistava, tyttöjen ammattikoulu on Helsingin kaupungin ammattiopetuslaitosten johtokunnan alainen. Koulun toimintaa valvoi 2 tarkastajaa ja lääkäri huolehti oppilaiden terveydenhoidosta. Koulun lähin johto-oli uskottu sen vakinaisista opettajista valitulle rehtorille. Opettajiston muodosti lukuvuonna 1947/48 paitsi rehtoria 16 vakinaista opettajaa, 4 ylimääräistä ammattiopettajaa ja työnjohtajaa sekä 10 tuntiopettajaa. Ompelimossa työskenteli työmestari, apulainen ja 4 harjoittelijaa sekä leipomossa 2 harjoittelijaa. Taloushenkilökuntaan kuului 2 kanslia-apulaista ja varastonhoitaja. Vahtimestareita oli 3.

Lukuvuonna 1948/49 hoiti opetusta rehtori ynnä 15 vakinaista ja 1 ylimääräinen opettaja, 5 ammattityönopettajaa ja 9 tuntiopettajaa. Ompelimossa oli apulainen ja 8 harjoittelijaa ja leipomossa 3 harjoittelijaa. Taloushenkilökunta oli sama kuin edellisenä vuonna.

II. OPETUS

Sekä 1947 että 1948 lukuvuosi alkoi syyskuun 1 p:nä päättyen toukokuun lopussa seuraavana vuonna ja käsittäen 35 viikkoa. Viikkotuntien määrä oli kumpanakin lukuvuonna 40 ja ne jakautuivat eri oppiaineiden kesken seuraavasti:

Oppiaine • <i>Matières d'enseignement</i>	Ompeluluokat		Talousluokat	
	I	II	I	II
Liinavaateompelu tai pukuompelu (<i>Lingerie, confection de vêtement</i>)	26	26	—	—
Kaavapiirustus ja kuosittelu (<i>Dessin professionnel, composition</i>)	2	3	—	—
Aineoppi (<i>Connaissance des matériaux</i>)	—	1	—	—
Ompeluoppi (<i>Théorie de la couture</i>)	2	1	—	—
Ruoanvalmistus ja leipominen (<i>Cuisine et cuisson</i>)	—	—	27	27
Ruoanvalmistusoppi (<i>Théorie de la cuisine</i>)	—	—	2	2
Ravinto- ja ruokatavaraoppi (<i>Connaissance des comestibles</i>)	—	—	1	2
Kodinhoito (<i>Soins domestiques</i>)	—	—	1	1
Ammattitalous (<i>Economie professionnelle</i>)	—	1	—	2
Piirustus (<i>Dessin</i>)	2	2	1	—
Äidinkieli ja kirjalliset harjoitukset (<i>Langue maternelle</i>) ..	2	2	2	2
Kansalaistieto ja yhteiskuntaoppi (<i>Connaissances civiques</i>) ..	1	1	1	1
Laskento (<i>Arithmétique</i>)	2	—	2	—
Terveysoppi (<i>Hygiène</i>)	1	1	1	1
Voimistelu ja urheilu (<i>Gymnastique et sport</i>)	1	1	1	1
Laulu (<i>Chant</i>)	1	1	1	1
Yhteensä (<i>Total</i>)	40	40	40	40

III. OPPILASTILASTO

Oppilasmäärä marraskuussa 1947 ja 1948

Elèves en novembre 1947 et 1948

Ikä • Age	19 ⁴ / ₁₁ 47		19 ¹⁰ / ₁₁ 48	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
12 vuotta (ans)	7	2.7	1	0.4
13 » »	86	33.2	102	37.0
14 » »	87	33.6	121	43.8
15 » »	62	24.0	36	13.0
16 » »	11	4.2	11	4.0
17 » »	5	1.9	4	1.4
18 » »	—	—	1	0.4
19 » »	1	0.4	—	—
Äidinkieli • <i>Langue maternelle</i>				
Suomi (Finnois)	204	78.8	219	79.3
Ruotsi (Suédois)	55	21.2	57	20.7
Syntymäpaikka • <i>Lieu de naissance</i>				
Helsinki	143	55.2	160	58.0
Helsinkiin rajoittuvat kunnat (<i>Banlieue de Helsinki</i>)	22	8.5	21	7.6
Muut Uudenmaan läänin kunnat (<i>Autres communes du gouv. d'Usimaa</i>)	26	10.0	39	14.1
Muut Suomen kunnat (<i>Autres communes de Finlande</i>) ...	68	26.3	53	19.2
Ulkomaat (<i>Etranger</i>)	—	—	3	1.1
Kotipaikka • <i>Lieu de domicile</i>				
Helsinki	221	85.4	225	81.5
Helsinkiin rajoittuvat kunnat (<i>Banlieue de Helsinki</i>)	22	8.5	35	12.7
Muut Uudenmaan läänin kunnat (<i>Autres communes du gouv. d'Usimaa</i>)	12	4.6	15	5.4
Muut Suomen kunnat (<i>Autres communes de Finlande</i>) ...	4	1.5	1	0.4
Vanhempien sääty tai ammatti • <i>Profession des parents</i>				
Virkamiehiä, suurliikkeen harjoittajia yms. (<i>Fonctionnaires, négociants etc.</i>)	—	—	—	—
Pikkuliikkeen harjoittajia, palvelusväkeä yms. (<i>Petit-com- merçants, employés subalternes etc.</i>)	48	18.5	64	23.2
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä (<i>Ouvriers spécialistes</i>)	77	29.7	101	36.6
Muita työntekijöitä (<i>Autres ouvriers</i>)	134	51.8	111	40.2
Koulusivistys • <i>Connaissances préliminaires</i>				
Vain kansakoulun käyneitä (<i>Ecole primaire supérieure</i>) ..	249	96.1	266	96.3
Kansakoulun sekä lisäksi sen jatkokoulun käyneitä (<i>Cours complémentaires</i>)	10	3.9	9	3.3
Keskikoulu (<i>Ecole secondaire</i>)	—	—	1	0.4
Oppilaita kaikkiaan (Total)	259	100.0	276	100.0

Koko oppilasmäärä koulun eri osastoilla ja luokkien mukaan lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Total des élèves par section et par classes pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

1947/48	Liinavaate- ompeluosasto <i>Lingerie</i>	Pukuompelu- osasto <i>Confection de vêtement</i>	Talousoosasto <i>Ménage</i>	Kaikki Tous	%
Osasto ja luokka • <i>Section et classe</i>					
Suomenkielinen osasto (<i>Section finnoise</i>)	27	93	84	204	74.4
I luokka (<i>classe</i>)	12	43	54	109	39.8
II »	15	50	30	95	34.6
Ruotsinkielinen osasto (<i>Section suédoise</i>)	6	20	29	55	20.1
I luokka (<i>classe</i>)	6	11	18	35	12.8
II »	—	9	11	20	7.3
Ompelimoluokka (<i>Atelier de couture</i>)	—	—	—	15	5.5
Yhteensä (<i>Total</i>)	33	113	113	274	100.0

1948/49	Liinavaate- ompeluosasto <i>Lingerie</i>	Pukuompelu- osasto <i>Confection de vêtement</i>	Talousoosasto <i>Ménage</i>	Kaikki Tous	%
Osasto ja luokka • <i>Section et classe</i>					
Suomenkielinen osasto (<i>Section finnoise</i>)	31	97	92	220	73.4
I luokka (<i>classe</i>)	20	58	61	139	46.4
II »	11	39	31	81	27.0
Ruotsinkielinen osasto (<i>Section suédoise</i>)	6	27	25	58	19.8
I luokka (<i>classe</i>)	—	17	11	28	9.3
II »	6	10	14	30	10.0
Ompelimoluokka (<i>Atelier de couture</i>)	—	—	—	22	7.3
Yhteensä (<i>Total</i>)	37	124	117	300	100.0

Lukuvuoden 1947/48 kuluessa erosi 7 oppilasta ja seuraavana lukuvuonna 4 oppilasta. Lukuvuosien päättyessä siis koulussa oli vastaavasti 252 ja 274 oppilasta, jotka oppituloksensa mukaan jakautuivat seuraavasti:

1947/48	Liinavaate- ompeluosasto <i>Lingerie</i>	Pukuompelu- osasto <i>Confection de vêtement</i>	Talousoosasto <i>Ménage</i>	Kaikki Tous
Sai päästötodistuksen (<i>Sortis de l'école avec certificat d'études</i>)	15	59	40	114
Siirrettiin II luokalle (<i>Passés dans la classe supérieure</i>)	17	54	66	137
Jäi ehdoitta luokalle (<i>Doublés la classe sans condi- tions</i>)	—	—	1	1
Yhteensä (<i>Total</i>)	32	113	107	252

1948/49	Liinavaate- ompeluosasto <i>Lingerie</i>	Pukuompelu- osasto <i>Confection de vêtement</i>	Talousoosasto <i>Ménage</i>	Kaikki Tous
Sai päästötodistuksen (<i>Sortis de l'école avec certificat d'études</i>)	17	49	45	111
Siirrettiin II luokalle (<i>Passés dans la classe supérieure</i>)	18	69	69	156
Jäi ehdoitta luokalle (<i>Doublés la classe sans condi- tions</i>)	2	3	2	7
Yhteensä (<i>Total</i>)	37	121	116	274

Päästötodistuksen sai lukuvuonna 1947/48 suomenkieliseltä osastolta 95 oppilasta ja ruotsinkieliseltä osastolta 19 oppilasta. Seuraavana lukuvuonna vastaavat luvut olivat 81 ja 30.

IV. TERVEYDENHOITO

Kaikki koulun I luokkien oppilaat tarkastettiin koululääkärin toimesta sekä v:n 1948 että seuraavankin lukuvuoden kevätlukukaudella. Terveystilan todettiin kummallakin kerralla olevan erittäin tyydyttävän. Jos jonkun oppilaista katsottiin tarvitsevan erikoishoitoa, niin hänet toimitettiin asianmukaiseen laitokseen sitä saamaan.

Lukuvuonna 1948/49 läpivalaistiin koulun oppilaat Helsingin kaupungin tuberkuloosihuolto-toimiston toimesta. Kaikkien oppilaiden hampaat tarkastettiin kouluhammasklinikassa kumpainakin lukuvuonna kevätlukukaudella.

V. KIRJASTO

Kaupungin myöntämällä määrärahalla hankittiin koulun kirjastoon uutta historiallista, kaunoja nuorisokirjallisuutta. Kirjastoa, joka oli avoinna kahdesti viikossa, hoiti opettaja apunaan koulun oppilaita.

VI. JUHLAT JA ILTAMAT

Kumpanakin lukuvuonna koululla on ollut kolme yhteistä iltajuhlaa, kuusijuhla syyslukukauden lopussa ja keväällä ns. keväťjuhlut. Lisäksi on ollut eri luokkien omaa kerhotoimintaa kerho-ilttoineen.

Kevätlukukaudella 1948 rehtori R. Holmström Normaalityseosta piti raittiusesitelmän koulun oppilaille. Lukukauden lopussa tehtiin yhteinen huviretki.

Lukuvuoden 1948/49 aikana koulun oppilaat ottivat osaa lukuisiin opintoretkeilyihin tutustuen mm. julkisiin rakennuksiin, liike- ja teollisuuslaitoksiin. Lisäksi käytiin eri aloja esittävässä näyttelyissä. Syyslukukaudella oli koulussa N.N.K.Y:n järjestämä valistustilaisuus, jossa maisterit I. Marvala ja E. Turtiainen puhuivat siveellisyyssasian merkityksestä. Kevätlukukauden lopussa I luokan oppilaat tekivät yhteisen huviretken.

VII. PALKINNOT JA APURAHAT

Lukuvuonna 1947/48 annettiin Ellen Bremerin rahastosta yksi 1 087 mk:n suuruinen apuraha II pukuompeluluokan oppilaalle. Koulun vararehtori, talousopettaja Ketty Tudeerin täytettyä lukuvuoden aikana 60 vuotta, hän antoi koululle 5 000 mk jaettavaksi stipendinä kahdelle talousoppilaalle. Stipendi myönnettiin kahdelle II talousluokan oppilaalle.

Helsingin kaupungin myöntämästä 20 000 mk:n määrarahasta jaettiin lukuvuonna 1947/48 stipendejä kaikkiaan 26 ahkeralle ja menestyksellisesti työskennelleelle oppilaalle. Seuraavana vuonna oli kaupungin myöntämä määräraha 28 000 mk:n suuruinen ja siitä jaettiin stipendejä kaikkiaan 43 oppilaalle. Palkintoerien suuruus vaihteli 400 ja 1 500 mk:n välillä.

VIII. KOULUN TALOUS

	1947	1948
Menot • Dépenses	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Palkat ja palkkiot (<i>Traitements</i>)	4 936 775	7 717 634
Vuokra (<i>Loyer</i>)	493 116	493 116
Lämpö (<i>Chauffage</i>)	175 298	200 196
Valaistus (<i>Eclairage</i>)	18 703	31 328

	1947	1948
	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Siivoaminen (<i>Nettoyage</i>)	65 746	72 447
Kaluston hankinta (<i>Articles d'inventaires, acquêts</i>)	21 985	434 063
Kaluston kunnossapito (<i>Articles d'inventaires, réparation</i>)	34 987	37 165
Painatus ja sidonta (<i>Impression, reliure</i>)	28 245	49 723
Tarverahat (<i>Faux-frais</i>)	48 673	109 570
Vaatteiden pesu (<i>Blanchissage</i>)	2 134	6 765
Leipomotarvikkeet (<i>Matériaux de la boulangerie</i>)	23 266	28 658
Lääkärin palkkiot ja lääkkeet (<i>Médicaments etc.</i>)	6 000	360 000
Työaineet (<i>Matériaux de travail</i>)	8 795	15 351
Oppilaiden ruokinta, ruokalan raaka-aineet (<i>Nourriture des élèves, matériaux de la cuisine</i>)	970 743	1 250 730
Oppilaiden palkinnot (<i>Primes d'encouragement</i>)	15 000	20 000
Uuden talousluokan perustaminen ja uuden ompeluluokan jatkaminen (<i>Formation d'une nouvelle classe de ménage et prolongation d'une classe de couture</i>)	—	333 074
Yhteensä (<i>Total</i>)	6 849 466	11 159 820
Tulot • Recettes	1947	1948
Tulot eri osastoilta (<i>Recettes des sections</i>)	810 094	1 214 648
Lukukausi- ja päivällismaksut (<i>Taxes payées par les élèves</i>)	125 105	144 645
Henkilökunnan luontoisetuvähennykset (<i>Indemnités versées en compensation des prestations en nature</i>)	23 928	27 596
Valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	4 025 600	4 988 500
Yhteensä (<i>Total</i>)	4 984 727	6 375 389

Koulumaksut. Lukukausimaksua suorittivat lukuvuonna 1947/48 Helsingissä henkikirjoitetut oppilaat 100 mk, muualla kirjoissa olevat 200 mk ja talousosaston oppilaat suorittivat 5 mk päivällisestä. Seuraavana lukuvuonna lukukausimaksu korotettiin vastaavasti 150 mk:aan ja 300 mk:aan sekä ruokamaksu 7: 50 mk:aan. Varattomat helsinkiläiset oppilaat saivat vapautusta sekä lukukausi- että ruokamaksusta.

YLEINEN AMMATTIKOULU

ECOLE D'APPRENTIS

Yleisen ammattikoulun tarkoituksena on antaa käsityö- ja teollisuusammateissa työskenteleville ammattioppilaille sekä näille aloille aikoville tietopuolista ja mahdollisuuden mukaan käytännöllistä opetusta ja laajentaa heidän ammatti- ja kansalaistietojaan. Opetusta annetaan pääasiassa iltaisin klo 18—20. Pääsyvaatimuksena oli aikaisemmin 6-vuotinen kansakoulukurssi, mutta helmikuun 14 p:nä 1946 annetun lainmuutoksen nojalla määrättiin, että kouluun saa ottaa oppilaaksi vain sellaisen pyrkijän, joka lisäksi on suorittanut kaksi vuotta käsittävän jatkokoulukurssin. Koska koulu ei näin ollen enää voinut toimia oppivelvollisuuskouluna, johtokunta teki rehtorin aloitteesta ja kaupunginhallituksen suostumuksella esityksen Kauppa- ja teollisuusministeriölle opetussuunnitelman muuttamisesta siten, että koulu voisi järjestää opetusta myöskin kurssien muodossa. Ministeriö suostui esitykseen ja kurseja ryhdyttiin järjestämään lukuvuonna 1947/48. Seuraavana lukuvuonna tämä toiminta laajeni niin, että koulun oppilasmäärästä valtaosa oli kurssioppilaita vakinaisten luokkien oppilaiden ollessa pääasiassa erikoisammattikoulujen oppilaita, jotka saivat opetusta yleisissä aineissa.

I. JOHTOKUNTA, VIRKAILIJAT JA OPETTAJISTO

Koulun johtokuntana toimii Helsingin kaupunginvaltuuston asettama ammattiopetuslaitosten yhteinen johtokunta. Koulun toimintaa valvoi tarkastaja. Lähin johto oli uskottu koulun rehtorille. Opetusta hoiti rehtori ynnä opettajat, joita lukuvuonna 1947/48 oli 15 ja seuraavana lukuvuonna 21.

Syyslukukauden 1948 alussa erosi koulun palveluksesta eläkeiän saavutettuaan sen monivuotinen rehtori L. Blomstedt. Rehtori Blomstedt toimi koulun rehtorina kaikkiaan 24 vuoden ajan ja johti sen toimintaa esimerkillisesti. Uudeksi rehtoriksi johtokunta valitsi syyskuun 17 p:nä 1948 koulun opettajan, dipl. insinööri P. Nikanderin.

II. OPPILASTILASTO

Vakinaisille luokille ilmoittautuneita oli lukuvuonna 1947/48 233 oppilasta ja seuraavana lukuvuonna 95 oppilasta. Opetus oli järjestetty niin, että oppilaat mikäli mahdollista, olivat jaetut ammattiryhmiin: saman alan ammatit muodostivat ammattiryhmän ja ammattiryhmä luokan. Oppilasmäärä ryhmitettynä ammattiryhmien ja vuosikurssien mukaisesti oli kevätlukukausien alussa seuraava:

Oppilaat ammattiryhmittäin lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Groupement des élèves par divisions pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Erikoisluokat • <i>Divisions spéciales</i>	Kevätlukukausi 1948 <i>Semestre de printemps 1948</i>			Kevätlukukausi 1949 <i>Semestre de printemps 1949</i>		
	Luokka I	Classe II	Yht. Total	Luokka I	Classe II	Yht. Total
A. Metallityöoppilaita ym. varten (<i>Ouvriers en métaux etc.</i>)	8	7	15	—	—	—
B. Naisoppilaita varten (<i>Professions pour femmes</i>)	19	15	34	—	—	—
D. Vaatturioppilaita varten (<i>Tailleurs</i>)	19	9	28	9	14	23
Ep. Parturi- ja kähertäjäoppilaita varten (<i>Barbiers et coiffeurs</i>)	9	13	22	9	8	17
Ek. Kampaajaoppilaita varten (<i>Coiffeuses</i>)	19	17	36	8	13	21
F. Verhoilijaoppilaita varten (<i>Tapissiers</i>)	10	8	18	5	9	14
Yhteensä (<i>Total</i>)	84	69	153	31	44	75

Oppilasmäärä lokakuun 20 p:nä 1947 ja 1948

Elèves le 20 octobre 1947 et 1948

Sukupuoli • <i>Sexe</i>	19 ²⁰ / ₁₀ 47		19 ²⁰ / ₁₀ 48	
	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%
Miehiä (<i>Hommes</i>)	67	36.0	44	46.8
Naisia (<i>Femmes</i>)	119	64.0	51	53.7
Ikä • <i>Age</i>				
13 vuotta (<i>ans</i>)	2	1.1	1	1.1
14 » »	12	6.4	4	4.2
15 » »	29	15.6	13	13.7
16 » »	35	18.8	16	16.6
17 » »	30	16.1	9	9.6
18 » »	19	10.2	11	11.6
19 » »	16	8.6	13	13.7
20 » »	13	7.0	10	10.5
21 » »	7	3.8	7	7.3
22— » »	23	12.4	11	11.6
Äidinkieli • <i>Langue maternelle</i>				
Suomi (<i>Finnois</i>)	173	93.0	90	94.7
Ruotsi (<i>Suédois</i>)	13	7.0	5	5.8
Syntymäpaikka • <i>Lieu de naissance</i>				
Helsinki	57	30.6	23	24.2
Helsinkiin rajoittuvat kunnat (<i>Banlieu de Helsinki</i>)	4	2.2	—	—
Muut Uudenmaan läänin kunnat (<i>Autres communes du gouv. d'Uusima</i>)	35	18.8	6	6.8
Muut Suomen kunnat (<i>Autres communes de Finlande</i>)	89	47.9	66	69.6
Ulkomaat (<i>Etranger</i>)	1	0.5	—	—

	19 ²⁰ / ₁₀ 47		19 ²⁰ / ₁₀ 48	
Kotipaikka • <i>Lieu de domicile</i>	Luku <i>Nombre</i>	%	Luku <i>Nombre</i>	%
Helsinki	109	58.6	30	31.6
Helsinkiin rajoittuvat kunnat (<i>Banlieu de Helsinki</i>)	11	5.9	2	2.1
Muut Uudenmaan läänin kunnat (<i>Autres communes du gouv. d'Uusimaa</i>)	31	16.7	13	13.7
Muut Suomen kunnat (<i>Autres communes de Finlande</i>)	35	18.8	50	52.6
Koulusivistys • <i>Connaissances préliminaires</i>				
Vain kansakoulun käyneitä (<i>Ecole primaire supérieure</i>)	54	29.0	18	18.9
Kansakoulun sekä lisäksi sen jatkokoulun käyneitä (<i>Cours complémentaires</i>)	110	59.2	64	67.4
Ammattiopetusta saaneita (<i>Ecole professionnelle</i>)	11	5.9	—	—
Oppikoulua käyneitä (<i>Ecole secondaire</i>)	11	5.9	13	13.7
Yhteensä (<i>Total</i>)	186	100.0	95	100.0

Oppituloksien mukaan oppilaat jakautuivat seuraavasti:

1947/48	A	B	D	Ek	Ep	F	Kaikk Tous
Päästötodistuksen saaneita (<i>Sortis de l'école avec certificat d'études</i>)	7	7	8	13	11	8	54
Siirrettiin II luokalle (<i>Passés dans la classe supérieure</i>)	7	8	18	10	9	9	61
Yhteensä (<i>Total</i>)	14	15	26	23	20	17	115
1948/49							
Päästötodistuksen saaneita (<i>Sortis de l'école avec certificat d'études</i>)	—	—	14	13	8	9	44
Siirrettiin II luokalle (<i>Passés dans la classe supérieure</i>)	—	—	9	8	9	5	31
Yhteensä (<i>Total</i>)	—	—	23	21	17	14	75

III. AMMATTIKURSSIT

Lukuvuonna 1947/48 toimeenpantiin yksi ammattikurssi, nimittäin sähköasentajien peruskurssi. Osanottajien luku oli syyslukukauden alussa 47 ja kevätlukukauden alussa 32.

Lukuvuoden 1948/49 aikana toimeenpantiin seuraavat yksitoista ammattikurssia: sähköasentajien peruskurssi (alkoi 8. 9. ja päättyi 12. 5.), sähköasentajien jatkokurssi (8. 9. — 14. 5.), fysiikan ja matematiikan kurssi (5. 11. — 13. 5.), konepiirustuskurssi I (17. 11. — 18. 5.), konepiirustuskurssi II (17. 11. — 18. 5.), konepiirustuskurssi (ruotsinkielinen, 18. 11. — 19. 5.), leipurien kurssi I (25. 2. — 11. 5.), leipurien kurssi II (25. 2. — 13. 5.), suutarien kurssi (31. 2. — 12. 5.) liinavaateompelukurssi (8. 9. — 14. 5.), ja pukuompelukurssi (8. 9. — 14. 5.). Kurseille ilmoitautuneita oli kaikkiaan 306, joista 269 helsinkiläistä. Päästötodistuksen sai 243 oppilasta.

IV. KOULUN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuosina 1947 ja 1948

Dépenses et recettes en 1947 et 1948

Menot • <i>Dépenses</i>	1947	1948
	Mk . Mars	Mk . Mars
Palkat ja palkkiot (<i>Traitements</i>)	733 790	1 022 434
Vuokra (<i>Loyer</i>)	295 785	295 785
Valaistus (<i>Eclairage</i>)	12 501	19 425

	1947	1948
	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Siivoaminen (<i>Nettoyage</i>)	3 413	6 178
Kaluston hankinta (<i>Articles d'inventaires, acquêts</i>).....	2 190	2 248
Kaluston kunnossapito (<i>Articles d'inventaires, réparation</i>).....	2 785	3 960
Painatus ja sidonta (<i>Impression, reliure</i>)	9 948	13 319
Tarverahat (<i>Faux-frais</i>)	24 658	30 799
Opetusvälineet (<i>Matériaux d'école</i>)	2 344	4 102
Yhteensä (<i>Total</i>)	1 087 414	1 398 250
Tulot • <i>Recettes</i>		
Valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	635 150	1 001 700

Kurssimaksuja kertyi vuonna 1948 84 200 mk.

V. PALKINNOT JA APURAHAT

Lukuvuoden 1947/48 päättyessä jaettiin palkintoina Rich. Heimbergerin ja K. H. Renlundin rahastosta 1 300 mk sekä Käsityö- ja tehdasyhdistyksen palkintorahoja 1 000 mk.

Lukuvuonna 1948/49 jaettiin Käsityö- ja tehdasyhdistyksen palkintorahoja 1 500 mk.

KIRJAPAINOKOULU

ECOLE DE TYPOGRAPHIE

I. JOHTOKUNTA, VIRKAILIJAT JA OPETTAJISTO

Helsingin kaupungin kirjapainokoulun ylin valvonta kuului kaupungin ammattiopetuslaitosten johtokunnalle. Johtokunnan sihteeri toimi samalla kirjapainokoulun tarkastajana. Opetusta hoitivat kertomusvuosina koulun rehtori sekä hänen ohellaan kaksi muuta ammattiopettajaa ja tuntiopettajat, joita lukuvuonna 1947/48 oli 7 ja seuraavana lukuvuonna 8.

II. KOULUN TARKOITUS JA TOIMINTAMUOTO

Koulun tarkoituksena on lisäopetuksen antaminen kirjapainoissa oppia suorittaville latoja-, painaja- ja kirjansitojaoppilaille. Tässä tarkoituksessa kirjapainot antavat oppilailleen kolmena vuonna kuusi viikkoa kerrallaan vapaata koulunkäyntiä varten suorittaen tältäkin ajalta heille täyden palkan. Oppilaiden kurssimaksunkin työnantajat suorittavat, kun taas koulu kustantaa työvälineet. Koulussa on suomen- ja ruotsinkielinen osasto, kummallakin kolme luokkaa; kirjansitojain osasto kuitenkin toimii vain suomenkielisenä. Yleisissä aineissa luokan latoja- ja painajaoppilaat ja osaksi sitojaoppilaatkin ovat yhdessä, käytännöllisissä aineissa sitä vastoin kukin ryhmä työskentelee erikseen. Viikkotuntien lukumäärä on 45. Konelatojat työskentelevät sen lisäksi kolme viikkotuntia iltaisin.

III. OPETUS

Lukuvuonna 1947/48 kuten seuraavanakin lukuvuonna syyslukukausi aloitettiin syyskuun 29 p:nä ja kesti joulun saakka. Kevätlukukausi kesti edellisenä lukuvuonna tammikuun 12 p:stä toukokuun 29 p:ään ja jälkimmäisenä vastaavasti tammikuun 10 p:stä toukokuun 28 p:ään. Normaaliopetusohjelman mukaan viikkotuntien lukumäärä oli kummallakin luokalla 45 ja se jakaantui eri oppiaineisiin seuraavasti:

Viikkotuntien lukumäärä

Heures d'enseignement par semaine dans l'école de typographie.

Oppiaine • Matières d'enseignement	Latojen luokat Classes des typographes			Painajien luokat Classes des imprimeurs			Sitojen luokat Classes des relieurs		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
Äidinkieli (<i>Langue maternelle</i>)	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Kansalaistieto (<i>Connaissances civiques</i>)	—	—	5	—	—	5	—	—	5
Ammattilaskento (<i>Mathématique de métier</i>)	5	5	—	5	5	—	5	5	—
Tariffilaskento (<i>Taxation</i>)	—	—	5	—	—	5	—	—	—
Teoreettinen typografia (<i>Typographie</i>)	5	—	—	5	—	—	—	—	—
Ammattihistoria (<i>Histoire de métier</i>)	—	1	—	—	1	—	—	1	—
Latominen ja ammattiopirustus (<i>Composition et dessin professionnel</i>)	20	20	25	—	—	—	—	—	—
Painaminen (<i>Impression</i>)	—	—	—	20	20	25	—	—	—
Sitominen ja käsinkultaus (<i>Reliure</i>)	—	—	—	—	—	—	25	20	20
Sitojen ammattiopirustus (<i>Dessin professionnel pour relieurs</i>)	—	—	—	—	—	—	10	5	5
Sitojen aineoppi (<i>Connaissance des matériaux de reliure</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Kehisteoppi (<i>Instruction de format</i>)	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Värioppi (<i>Science du coloris chromatique</i>)	—	4	—	—	4	—	—	4	—
Koneoppi (<i>Théorie des machines</i>)	—	—	—	5	5	—	—	—	—
Tekstausta (<i>Calligraphie</i>)	10	5	—	—	—	—	—	—	—
Toinen kotimainen kieli (<i>L'autre langue nationale</i>)	—	5	5	—	5	5	—	5	5
Konelatominen (<i>Composition à la machine</i>)	—	—	¹⁾ 3	—	—	—	—	—	—
Yhteensä (Total)	45	45	45	45	45	45	45	45	45

Syyskuussa 1947 järjestettiin koulussa vieraskuntalaisille tarkoitetut latoja- ja painajakurssit. Osanottajia oli 15 latojaa ja 11 painajaa. Samanlaiset kurssit järjestettiin myös seuraavan vuoden syyskuussa. Osanottajia oli tällöin 13 latojaa ja 12 painajaa.

IV. OPPILASTUTKINTO

Oppilasmäärä marraskuussa 1947 ja 1948

Elèves en novembre 1947 et 1948

Sukupuoli • Sexe	19 ⁴ / ₁₁ 47		19 ¹⁰ / ₁₁ 48	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
Miehiä (<i>Hommes</i>)	121	88.3	140	88.6
Naisia (<i>Femmes</i>)	16	11.7	18	11.4
Ikä • Age				
15 vuotta (<i>ans</i>)	8	5.8	10	6.3
16 » »	18	13.2	22	13.9

¹⁾ Vapaaehtoinen kurssi (*Cours facultatif*).

	19 ⁴ / ₁₁ 47		19 ¹⁰ / ₁₁ 48	
	Luku Nombre	%	Luku Nombre	%
17 vuotta (<i>ans</i>)	48	35.1	35	22.3
18 » »	30	21.9	45	28.5
19 » »	18	13.1	24	15.2
20 » »	5	3.6	9	5.7
21— » »	10	7.3	13	8.2

Äidinkieli • *Langue maternelle*

Suomi (<i>Finnois</i>)	115	83.9	136	86.1
Ruotsi (<i>Suèdois</i>)	21	15.4	22	13.9
Muu kieli (<i>Autre langue</i>)	1	0.7	—	—

Syntymäpaikka • *Lieu de naissance*

Helsinki	86	62.8	90	57.0
Helsinkiin rajoittuvat kunnat (<i>Banlieu de Helsinki</i>)	5	3.6	13	8.2
Muut Uudenmaan läänin kunnat (<i>Autres communes du gouv. d'Uusima</i>)	12	8.8	12	7.6
Muut Suomen kunnat (<i>Autres communes de Finlande</i>)	33	24.1	43	27.2
Ulkomaat (<i>Etranger</i>)	1	0.7	—	—

Kotipaikka • *Lieu de domicile*

Helsinki	126	92.0	142	89.9
Helsinkiin rajoittuvat kunnat (<i>Banlieu de Helsinki</i>)	5	3.6	10	6.3
Muut Uudenmaan läänin kunnat (<i>Autres communes du gouv. d'Uusima</i>)	4	2.9	6	3.8
Muut Suomen kunnat (<i>Autres communes de Finlande</i>)	2	1.5	—	—

Vanhempien sääty tai ammatti • *Profession des parents*

Virkamiehiä, suurliikkeen harjoittajia yms. (<i>Fonctionnaires, négociants etc.</i>)	2	1.5	1	0.6
Pikkuliikkeen harjoittajia, palvelusväkeä yms. (<i>Petit-commerçants, employés subalternes etc.</i>)	35	25.5	40	25.3
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä (<i>Ouvriers spécialistes</i>)	66	48.2	87	55.1
Muita työntekijöitä yms. (<i>Autres ouvriers</i>)	34	24.8	30	19.0

Koulusivistys • *Connaissances préliminaires*

Vain kansakoulun käyneitä (<i>Ecole primaire supérieure</i>)	75	54.7	62	39.3
Kansakoulun sekä lisäksi sen jatkokoulun käyneitä (<i>Cours complémentaires</i>)	42	30.7	70	44.3
Ammattiopetusta saaneita (<i>Ecole professionnelle</i>)	12	8.8	19	12.0
Keskikoulun käyneitä (<i>Ecole secondaire</i>)	8	5.8	7	4.4

Oppilaita kaikkiaan (*Total*) 137 100.0 158 100.0

Koko oppilasmäärä koulun eri osastoilla ja luokkien mukaan lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Total des élèves par sections et classes pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

1947/48	Latojia <i>Typographes</i>	Painajia <i>Imprimeurs</i>	Kirjansitojia <i>Relieurs</i>	Kaikki <i>Tous</i>	%
Suomenkielinen osasto (<i>Section finnoise</i>)	71	38	10	119	86.9
I luokka (<i>classe</i>)	34	18	—	52	38.0
II » »	21	12	10	43	31.4
III » »	16	8	—	24	17.5
Ruotsinkielinen osasto (<i>Section suédoise</i>)	8	10	—	18	13.1
I luokka (<i>classe</i>)	5	5	—	10	7.3
II » »	—	3	—	3	2.2
III » »	3	2	—	5	3.6
Yhteensä (<i>Total</i>)	79	48	10	137	100.0

1948/49	Latojia <i>Typographes</i>	Painajia <i>Imprimeurs</i>	Kirjansitojia <i>Relieurs</i>	Kaikki <i>Tous</i>	%
Suomenkielinen osasto (<i>Section finnoise</i>)	86	38	21	145	89.5
I luokka (<i>classe</i>)	39	15	12	66	40.7
II » »	31	13	—	44	27.2
III » »	16	10	9	35	21.6
Ruotsinkielinen osasto (<i>Section suédoise</i>)	12	5	—	17	10.5
I luokka (<i>classe</i>)	8	—	—	8	5.0
II » »	3	4	—	7	4.3
III » »	1	1	—	2	1.2
Yhteensä (<i>Total</i>)	98	43	21	162	100.0

Lukuvuoden 1947/48 kuluessa 2 oppilasta erosi koulusta ja 137 oli jäljellä lukuvuoden päättyessä. Viimemainituista 29 sai päästötodistuksen ja 107, näistä yksi ehdollisesti, siirrettiin lähinnä ylimmälle luokalle. Seuraavana lukuvuonna 18 oppilasta keskeytti koulunkäyntinsä ja jäljelle jäi 140 oppilasta, joista 27 sai päästötodistuksen ja 111 siirrettiin seuraavalle luokalle.

V. LAHJOITUKSET JA PALKINNOT

Lahjoitukset. Lukuvuonna 1947/48 koulu sai lahjoituksia talousneuvos O. Öflundilta testamentin kautta, Rich. Heimbergerin ja K. H. Renlundin rahastoista, Käsityö- ja tehdasyhdistykseltä, Tukholmassa sijaitsevalta Ab. Lagerholmin väritehtaalta, Oy. Papyrus ab:ltä sekä Osuuskunta kirjapainotaidolta.

Lukuvuonna 1948/49 koulu sai lahjoituksia Oy. Tilgmann ab:ltä, Rich. Heimbergerin ja K. H. Renlundin rahastoista, Käsityö- ja tehdasyhdistykseltä, Lagerholmin väritehtaalta sekä Osuuskunta kirjapainotaidolta.

Kumpanakin lukuvuonna annettiin kirjapalkintoja III luokan kurssin suorittaneille oppilaille.

VI. KOULUN TALOUS

Menot ja tulot kalenterivuosina 1947 ja 1948

Dépenses et recettes en 1947 et 1948

	1947	1948
	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Menot • <i>Dépenses</i>		
Palkat ja palkkiot (<i>Traitements</i>)	853 970	1 413 745
Vuokra (<i>Loyer</i>)	93 175	93 175
Valaistus (<i>Eclairage</i>)	2 904	4 887
Lämpö (<i>Chauffage</i>)	180	405
Siivoaminen (<i>Nettoyage</i>)	7 653	11 795
Kaluston hankinta ja kunnossapito (<i>Articles d'inventaires</i>)	24 876	75 778
Opetus- ja työvälineet (<i>Matériaux d'école</i>)	41 719	83 870
Painatus ja sidonta (<i>Impression et reliure</i>)	1 777	1 537
Tarverahat (<i>Faux-frais</i>)	6 379	8 140
Käyttövoima (<i>Electricité</i>)	1 062	1 311
Yhteensä (<i>Total</i>)	1 033 695	1 694 643
Tulot • <i>Recettes</i>		
Valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	739 540	844 200
Muut tulot (<i>Autres recettes</i>)	39 882	57 200
Yhteensä (<i>Total</i>)	779 422	901 400

Kalusto. Koulun kaluston kirjanpidollinen arvo vuoden 1948 päättyessä oli 1 167 944 mk, josta kaupungin ja valtion varoilla hankitun omaisuuden arvo oli 676 439 mk ja eri ammattipiireiltä koulun käyttöön saadun omaisuuden arvo 491 505 mk.

SUOMENKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

INSTITUT OUVRIER FINNOIS

I. JOHTOKUNTA

Johtokunta. Helsingin kaupungin suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan kuuluivat lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49 puheenjohtajana valistussihteeri N. Parkkari v:n 1948 loppuun, varapuheenjohtajana maisteri A. Inkilä sekä muina vakinaisina jäseninä toimitsija J. Pajusola, maisteri J. Saukkonen, valistussihteeri N. Parkkari, toimittaja L. Tujunen ja maisteri M. Savutie-Myrsky, joka kuului v:n 1948 loppuun ja v:n 1949 alusta lukien puheenjohtajana toimitsija J. Pajusola ja vakinaisena jäsenenä liikkeenharjoittaja H. Nässling. Varajäseninä olivat tohtori B. Malmio, verhoilija A. Nevaja ja kirjanpitäjä T. Paasivuori, joka kuului v:n 1948 loppuun ja v:n 1949 alusta lukien sihteeri V. Kosonen. Opiston johtaja kuului itseoikeutettuna johtokuntaan ja kaupunginhallitusta edusti päätoimittaja L. Aho. Sihteerinä toimi opiston johtaja, opistolaiskunnan edustajana oli työnjohtaja E. Lupunen, kanslia-apulaisena ja kirjastonhoitajana filosofian kandidaatti A. E. Nevalainen, jonka virkavapauden aikana tehtäviä hoiti rouva K. S. Nevaja ja vs. kirjastonhoitaja J. Kauppinen ja taloudenhoitajana toimi maisteri P. Kuosmanen.

Päätökset. Johtakunta teki lukuvuonna 1947/48 päätöksiä asioista, jotka koskivat: kielioppien alkeisryhmien opettajille maksettavaa samaa korjaustuntipalkkiota kuin jatkoryhmien opettajillekin ¹⁾, opinto-ohjelman ja opintomaksujen vahvistamista työkaudeksi 1947/48 ²⁾, opiston toiminnan aloittamista Malmin pohjoisessa kansakoulussa syyskuun alusta ³⁾, talousarvioon merkitystä määrärahasta jaettavia opintorahoja, joista kansankorkeakoulussa opintojaan jatkaville tuli yhteensä 8 000 mk ja Työväenopistojen liiton kesäkurssseille osallistuville opistolaisille yhteensä 9 000 mk ⁴⁾, professori Z. Castrénin pronssisen rintakuvan sijoittamista opistotaloon rakennuskonttorin hyväksymään paikkaan ⁵⁾, v:n 1948 talousarvioehdotuksen hyväksymistä ⁶⁾, vahtimestari U. Ilmasen nimittämistä kaupunginvaltuuston lokakuun 15 p:nä 1948 perustamaan ylivahtimestarin virkaan ja päällysvaatteiden vartijan C. Virtasen nimittämistä vahtimestarin virkaan ⁷⁾, Raittiusyhdistys Koiton ehdotusta luentosalin vuokrakorotuksesta ⁸⁾, luento-ohjelman hyväksymistä kevätkaudeksi 1948 ⁹⁾, Kansansivistyslehden tilaamista opiston johtokunnan kaikille jäsenille ¹⁰⁾, korjaustuntipalkkion maksamista rakennuspiirustuksen, algebran ja pikakirjoituksen opettajille samoin perustein kuin muillekin opettajille ¹¹⁾, ja lukuvuonna 1948/49 käsiteltiin asioita, jotka koskivat kesäopintokauden opinto-ohjelmaa ¹²⁾, opinto-ohjelmaa työkaudelle 1948/49 ¹³⁾, opiston yleisen opintomaksun vahvistamista 30 mk:ksi, jonka lisäksi ruotsin ja vieraiden kielten opiskelijat maksavat 100 mk:n erikoismaksun ¹⁴⁾, K. H. Renlundin palkintorahastosta opistolaisille jaettavaksi myönnettyä 2 175 mk:n määrärahaa ¹⁵⁾, opintoapurahojen myöntämistä opiston talousarvioon merkitystä määrärahasta ¹⁶⁾, taiteilija A. Heinosen opistolle lahjoittamaa

¹⁾ S. työv. op. jk. v. 1947, 15 p. tammik. 6 §. — ²⁾ S:n 6 p. toukok. 22 § ja 23 §. — ³⁾ S:n 6 p. toukok. 25 §. — ⁴⁾ S:n 6 p. toukok. 24 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. toukok. 26 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. elok. 30 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. lokak. 45 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. lokak. 44 §. — ⁹⁾ S:n 19 p. jouluk. 57 §. — ¹⁰⁾ S:n 19 p. jouluk. 55 §. — ¹¹⁾ S:n 19 p. jouluk. 61 §. — ¹²⁾ S. työv. op. jk. v. 1948, 27 p. huhtik. 61 §. — ¹³⁾ S:n 27 p. huhtik. 62 §. — ¹⁴⁾ S:n 27 p. huhtik. 63 §. — ¹⁵⁾ S:n 27 p. huhtik. 65 §. — ¹⁶⁾ S:n 27 p. huhtik. 66 §.

työaiheista arvokasta taulua ¹⁾, v:n 1949 talousarvioehdotuksen hyväksymistä ²⁾, huhtikuun 27 p:nä 1948 hyväksyttyyn opinto-ohjelmaan kuuluvien opettajavoimien hankkimista ja muiden ohjelmaan liittyvien käytännöllisten järjestelyjen samoin kuin Tapanilan keskustelupiiriin ohjaajakysymyksen jättämistä opiston johtajan tehtäväksi ja päätettäväksi ³⁾, kotitalouslautakunnan anomusta huoneistojen luovuttamisesta sen käyttöön samoina viikonpäivinä kuin aikaisemminkin sekä jo vakiintuneita muotoja ja ehtoja soveltamalla ⁴⁾, edustajan valitsemista Sivistysjärjestöjen Kansankonservatorion Säätiön hallintokuntaan edesmenneen kansanedustaja Y. Räisäsen tilalle toimikauden jäljelläolevaksi ajaksi ⁵⁾, kaupungin rakennuskonttorille tehtävää tiedustelua kesäkotialueella rakenteilla olevan saunan valmistumisen viivästymisen syistä sekä rakennuskonttorin pyytämistä ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että ko. saunarakennus vihdoin saataisiin valmiiksi ⁶⁾, opiston yhteisluentojen lopettamista Koiton talossa syyskuun 17 p:stä alkaen sekä Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle osoitettavaa anomusta Lapinlahdenkadun 10:ssä sijaitsevan koulutalon juhlasalin käyttämisestä opiston yhteisluento- ja juhlatilaisuuksiin ⁷⁾, kevätkauden 1949 opinto-ohjelman hyväksymistä ⁸⁾, opiston toiminnan alkamista Puistolassa syksystä 1949 alkaen samoja muotoja noudattaen kuin muillakin liitosalueilla ⁹⁾, toimitsija J. Pajusolan valitsemista johtokunnan edustajaksi Työväenopistojen liiton Riihimäellä tammikuun 5 ja 6 p:nä pidettävälle luento- ja neuvottelupäiville sekä opiston johtajan T. I. Wuorenrinteen ja opettajakunnan edustajan, maisteri E. Koroman tai hänen varamiehensä, opettaja A. S. Knaapin lähettämistä mainituille päiville ¹⁰⁾, samanlaisten korjaustuntipalkkioiden suorittamista äidinkielen kielipin opettajille kuluneen syyskauden alusta kuin ruotsin ja vieraiden kielten opettajillekin ¹¹⁾.

Kaupunginhallitukselle tehtiin lukuvuonna 1947/48 esityksiä, jotka koskivat: opettajien, luennoitsijain ym. palkkioiden korotusta ¹²⁾, oikeutta käyttää puolustusvoimilta kirjoituskoneiden vuokrana saatua määrärahaa tarvittavan kaluston hankintaan ¹³⁾, kesäkotialueen kunnostamista ja saunan rakentamista ¹⁴⁾, korvausta, mikä olisi suoritettava I. Bergin varastetusta turkista ¹⁵⁾, työaikalain edellyttämän viikkolevon ja sunnuntaityökorvauksen järjestämistä opiston viranhaltijoille ¹⁶⁾, kanslianhoidajan-ylivahtimestarin viran perustamista ¹⁷⁾, elokuvakoneen hankintaa opistolle ¹⁸⁾, opistotalon lisärakennussuunnitelman toteuttamista ¹⁹⁾ ja opiston opettajien, luennoitsijain ja tilapäisten toimihenkilöiden palkkioiden korottamista n. 50—55 % lukuvuonna 1948/49 tammikuun 1 p:stä 1948 alkaen ²⁰⁾, johtokunnan oikeuttamista luovuttamaan opistotalon majoitukseen soveltuvat huoneet Koulumatkatöimiston käytettäväksi toukokuun 15 p:stä 17 p:ään 1948 pidettävien Suomen Demokraattisen Nuorisoliiton nuorisopäivien ja kesäkuun 18 p:stä 20 p:ään pidettävien Työväen Musiikkiliiton ja Sulasolin yhteisten soitto- ja lauluhulien osanottajien majoitukseen ²¹⁾, johtokunnan oikeuttamista ylittämään painatus- ja sidontakustannusten nousun takia tiliä 9 Pl. IV 12. 20 000 mk ²²⁾, 7 200 mk:n suuruisen määrärahan myöntämistä Työväenopistojen Liiton luento- ja neuvottelupäiville valittaville Suomenkielisen Työväenopiston edustajille matka- ja päivärahoiksi ²³⁾.

Lausunnot. Johtokunta antoi lukuvuonna 1947/48 kaupunginhallitukselle lausuntoja, jotka koskivat: kansansivistyslautakunnan perustamista ²⁴⁾, Helsingin Työväen Sivistystyöjärjestön avustusanomusta ²⁵⁾, molempien työväenopistojen johtajien opintoapuraha-anomusta ²⁶⁾, Kalliolan kannatusyhdistyksen avustusanomusta ²⁷⁾, Työväen Akatemian Toveriliiton avustusanomusta ²⁸⁾, Helsingin Työväen Sivistystyöjärjestön avustusanomusta ²⁹⁾, Sirola-Opiston opiskelijain opintoapuraha-anomusta ³⁰⁾, Yrjö Sirola säätiön avustusanomusta ³¹⁾, ja virkasääntökomitealle annettua lausuntoa, joka koski Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan laatimaa uutta virka-

¹⁾ S. työv. op. jk. 27 p. huhtik. 67 §. — ²⁾ S:n 30 p. elok. 93 §. — ³⁾ S:n 30 p. elok. 95 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. elok. 96 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 97 §. — ⁶⁾ S. työv. op. jk. v. 1948, 30 p. elok. 98 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. syysk. 108 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. jouluk. 126 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. jouluk. 127 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. jouluk. 128 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. jouluk. 129 §. — ¹²⁾ S. työv. op. jk. v. 1947, 15 p. tammik. 5 §. — ¹³⁾ S:n 15 p. tammik. 4 §. — ¹⁴⁾ S:n 21 p. maalisk. 14 §. — ¹⁵⁾ S:n 21 p. maalisk. 15 §. — ¹⁶⁾ S:n 21 p. maalisk. 16 §. — ¹⁷⁾ S:n 30 p. elok. 35 §. — ¹⁸⁾ S:n 19 p. jouluk. 63 §. — ¹⁹⁾ S:n 19 p. jouluk. 64 §. — ²⁰⁾ S. työv. op. jk. v. 1948, 12 p. helmik. 27 §. — ²¹⁾ S:n 12 p. helmik. 28 §. — ²²⁾ S:n 30 p. elok. 90 §. — ²³⁾ S:n 18 p. jouluk. 128 §. — ²⁴⁾ S. työv. op. jk. v. 1947, 21 p. maalisk. 12 §. — ²⁵⁾ S:n 21 p. maalisk. 13 §. — ²⁶⁾ S:n 6 p. toukok. 20 §. — ²⁷⁾ S:n 30 p. elok. 36 §. — ²⁸⁾ S:n 30 p. elok. 37 §. — ²⁹⁾ S:n 30 p. elok. 38 §. — ³⁰⁾ S:n 30 p. lokak. 48 §. — ³¹⁾ S:n 30 p. lokak. 47 §.

sääntöehdotusta ¹⁾. Lukuvuonna 1948/49 annettiin lausuntoja, jotka koskivat: Helsingin Työväen Sivistystyöjärjestön avustusanomusta ²⁾, kotitalouslautakunnan työväenopistotalon laajennussuunnitelmaesitystä ³⁾, Helsingin olympiakisojen urheilulaitoskomitean esitystä, että työväenopistotalon lisärakennukseen suunniteltu voimistelusalit rakennettaisiin niin suureksi, että siihen mahtuu normaalin koripalloalue ⁴⁾.

OPISTON TOIMINTA

I. OPETTAJISTO ⁵⁾

Opiston johtajana oli filosofian maisteri T. I. Wuorenrinne. Paitsi johtajaa, joka on opiston ainoa vakinainen opettaja, kuului opettajistoon lukuvuonna 1947/48 yhteensä 44 ja lukuvuonna 1948/49 49 joko koko lukuvuodeksi tai lukukaudeksi kerrallaan otettua tuntiopettajaa ja tilapäistä avustajaa, vastaavasti 14 ja 13 luennoitsijaa, joiden oli kerran viikossa pidettävä jatkuvia luentoja joltakin määrättyltä opintoalalta, sekä 53 ja 48 esitelmäitsijää, joista jokaisen oli sopimuksen mukaan lukukauden aikana pidettävä 2—5 esitelmää käsittävä esitelmäsarja. Lukuvuonna 1947/48 kuului opettajistoon paitsi johtajaa 111 eri henkilöä ja seuraavana lukuvuonna 110 henkilöä.

II. OPISTON HUONEISTOT

Opiston omassa talossa, Helsinginkadun 26:ssa, oli opistolla käytettäväänään seuraavat huoneet: 10 luokka- eli opintopiirihuonetta, 1 piirustussali, 1 luonnontieteellinen huone, 2 kerhohuonetta, 1 kirjasto- ja lukuhuone, 1 kansliahuone, 1 opetusvälineiden säilytys huone, 2 keittiöhuonetta, johtajan huone ja opettajainhuone. Lauttasaarella olevassa kesäkodissa oli käytettävissä 4 huonetta ja 2 vilpolaa.

Yhteisluennot pidettiin opistotalon luonnontieteellisessä huoneessa, Raittiusyhdistys Koiton talon juhlasalissa edellisenä lukuvuonna ja jälkimmäisenä lukuvuonna Lapinlahden kansakoulun juhlasalissa.

Sellaisia huoneistoja, joista ei lasketa vuokra-arvoa, oli opiston käytettävissä yliopiston anatomisen laitoksen luentosali, jossa pidettiin 2 tuntia viikossa anatomian luentoja. Vuokrattuina määrättyiksi tunneiksi viikossa opiston tarvetta varten olivat lukuvuonna 1947/48 jo edellä mainittu Raittiusyhdistys Koiton juhlasali, Aleksis Kiven kansakoulun voimistelusalit, yhteensä 12 huonetta Haagan, Käpylän, Malmin, Oulunkylän ja Tapanilan kansakouluissa sekä lukuvuonna 1948/49 edellisten lisäksi Lapinlahden kansakoulun juhlasali.

Opistotalo, johon myös on sijoitettu työväenopiston hallinnosta erillään oleva, kaupungin kotitalouslautakunnan alainen opetuskeittiö siihen kuuluvine huoneistoineen, on ainaisesti palovakuutettu 4 100 000 mk:sta. Opiston irtaimisto ei ole palovakuutettu.

III. TYÖKAUDEN PITUUS JA OPETUSSUUNNITELMA

Lukuvuonna 1947/48 opiston syyslukukausi kesti syyskuun 12 p:stä joulukuun 17 p:ään ja kevätlukukausi tammikuun 7 p:stä huhtikuun 7 p:ään, ja lukuvuonna 1948/49 vastaavasti syyskuun 10 p:stä joulukuun 15 p:ään ja tammikuun 7 p:stä huhtikuun 8 p:ään käsittäen työkausi kumpanakin lukuvuonna 26 työviikkoa ja viikko vastaavasti 238 ja 246 työtuntia. Kesätyökausi kesällä 1947 kesti toukokuun 7 p:stä elokuun 31 p:ään ja kesällä 1948 toukokuun 4 p:stä syyskuun 5 p:ään. Työviikkoja oli kumpanakin kesänä 6 käsittäen viikon työjärjestys 10 työtuntia.

Opiston opetussuunnitelman, jonka johtokunta oli hyväksynyt ennen työn alkamista, kouluhallitus vahvisti työkautta 1947/48 varten syyskuun 30 p:nä, lisäyksen opetussuunnitelmaan joulou-

¹⁾ S. työv. op. jk. 1947, 30 p. lokak. 46 §. — ²⁾ S. työv. op. jk. v. 1948, 27 p. huhtik. 59 §. — ³⁾ S:n 27 p. huhtik. 68 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. elok. 91 §. — ⁵⁾ Esitelmien aiheet sekä esitelmäitsijäin, luen-
topiirien opettajien ja tuntiopettajien nimet on julkaistu erikseen painetussa ohjelmassa.

kuun 5 p:nä ja luentosuunnitelman kevätlukukautta varten tammikuun 12 p:nä. Opetussuunnitelma työkautta 1948/49 varten vahvistettiin lokakuun 12 p:nä ja luentosuunnitelma kevätlukukautta varten joulukuun 15 p:nä. Kesätoimintakausien opetussuunnitelmat kouluhallitus vahvisti toukokuun 12 p:nä 1947 ja toukokuun 7 p:nä 1948.

IV. OPETUS

Opetusta annettiin osittain esitelmien muodossa, joiden kuuntelemiseen kaikilla opiston kirjoihin merkityillä henkilöillä oli oikeus ilman erityistä ilmoittautumista, osittain jotakin opintoalaa käsittelevinä luentoina, jotka olivat tarkoitettut rajoitetulle määrälle erikoisesti ilmoittautuneita opiskelijoita, sekä osittain ns. opintopiireissä, joissa useimmissa noudatettiin tavallista luokkaopetusmenetelmää kotitehtävineen, kuulusteluineen ja harjoituksineen.

1. Yleiset esitelmät

Yleiset esitelmät pidettiin opistotalon luonnontieteellisessä huoneessa Koiton talon juhlasalissa, joka oli vuokrattuna lukuvuonna 1947/48 ja Lapinlahden kansakoulun juhlasalissa. Esitelmätilaisuuksia oli kaksi kertaa viikossa ja ne kestivät 2 tuntia kerrallaan. Sitä paitsi opiston johtaja piti jokaisen lukukauden alussa avajaisesityksen. Lukuvuonna 1947/48 pidettiin 202 esitelmää¹⁾ ja seuraavana lukuvuonna 200 esitelmää¹⁾ opiston avajaistilaisuuksissa pidettyjä esitelmiä ja kulttuurifilmiesityksiä koskevia esitelmiä lukuunottamatta.

2. Kulttuurifilmiesitykset

Molempina kevätlukukausina järjestettiin 2 kulttuurifilmiesitystä johdantoesityksineen.

3. Luentopiirit

Rajoitetulle määrälle erikoisesti ilmoittautuneita kuulijoita pidettiin kertomusvuosina luentoja filosofiassa, historiassa, valtio-opissa, kansantaloudessa, yhteiskuntaopissa, sosiaalipolitiikassa, kunnallisopissa, kirjallisuudessa, puhetaidossa, teatteritiedossa, anatomiassa ja sosiaalisessa terveydenhoidossa. Lisäksi toimi keskustelupiiri. Luennoille ilmoittautuneen oli säännöllisesti osallistuttava luentopiirin toimintaan ainakin yhden työkauden ajan. Luennot pidettiin opistotalossa, anatomian luentoja sekä Haagan, Käpylän, Malmin, Oulunkylän ja Tapanilan keskustelupiirejä lukuunottamatta. Lukuvuonna 1948/49 käsiteltiin luennoissa seuraavia asioita:

Filosofian luentopiirissä käsiteltiin kulttuurifilosofisia ongelmia, nykyistä kulttuuritilaa, persoonallisia ja ylipersonallisia arvoja, yksilön ja yhteisön välisiä suhteita, henkisten arvojen ilmene- mistä länsimaisen kulttuurin piirissä, kulttuurikritiikkiä ja erityistä huomiota kiinnitettiin nyky- ajan kulttuurikriisiä koskeviin kysymyksiin.

Historian luentopiirissä tutustuttiin Ruotsin v:n 1809 jälkeiseen historiaan ja kiinnitettiin erityistä huomiota Hjalmar Brantingin ja Per Albin Hanssonin persoonaan ja heidän valtiomiestoi- mintaansa sekä käsiteltiin v:n 1899 helmikuun manifestin syntyä ja sen aiheuttamia muutoksia Suomen oloihin, sen käytäntöön soveltamisen lakkauttamista suurlakon jälkeen, manifestin tar- koitusten toteuttamista myöhemmin sekoittamalla Venäjän ministerineuvosto Suomen asioihin ja säätämällä yleisvaltakunnallista lainsäädäntöä koskeva duumalaki, kunnes maaliskuun mani- festi 1917 kumosi kaikki edelläolevat.

Valtio-opin luentopiirissä tarkastettiin diplomatian ilmenemistä alkukantaisten kansojen kes- kuudessa ja diplomaattisen toiminnan kehitystä vuosisatojen kuluessa ja luotiin silmäys Suomen harjoittamaan ulkopolitiikkaan. Tarkastettiin v:n 1848 kansaliikkeitä ja eri valtioiden demokraat- tista kehitystä Euroopassa sen jälkeen.

¹⁾ Tällä tarkoitetaan esitelmätilaisuuksien lukumäärää, jolloin on huomioonotettava, että sama esitelmä tavallisesti pidettiin ainakin kahdelle kuulijakunnalle.

Kansantalouden luentopiirissä luennoitiin kansantalousteoreettisista ja -poliittisista kysymyksistä lähinnä oman maan kansantalouden kannalta ja sen kehitysmahdollisuuksia silmälläpitäen ja luentopiirin pohjakirjana käytettiin J. R. Hicksin teosta Yhteiskunnan taloudellinen rakenne, jonka teoksen perusteella luennoitiin kansantaloustieteen käsitteistä ja problemeista sovellettuina päivänkysymyksiin.

Sosiaalipolitiikan luentopiirissä luennoitiin sosiaalipolitiikan yleisistä periaatteista ja työläinsäädännöstä sekä ammattiyhdistystiedosta.

Yhteiskuntaopin luentopiirissä luennoitiin yhteiskuntajärjestelmien kehityshistoriasta ja tutustuttiin erityisesti yhteiskuntajärjestelmien muutoksiin vaikuttaneisiin tekijöihin, luennoitiin ja keskusteltiin omistussuhteiden, tapojen, uskonnon ja moraalien kehityksestä ja niiden vaikutuksesta yhteiskuntamuotojen kehitykseen. Luennoitiin sosiaalipsykologian alalta ja utopistisista sosialisteista.

Kunnallisuuden luentopiirissä luennoitiin kunnallislainsäädännöstä ja selvitettiin kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja kunnallisten lautakuntien valitsemistapaa, päättäntävaltaa ja toimintamuotoja. Tutustuttiin perusteellisesti kunnallisiin verolakeihin, asuntopolitiikkaan, vaali- ja äänioikeuskäsitteisiin sekä huoltotoimintaan.

Kirjallisuuden luentopiirissä tutustuttiin Aleksis Kiven Seitsemään veljekseen, jonka johdannoksi luennoitsija piti joitakin kertausluentoja. Luetun johdosta keskusteltiin korostamalla erikoisesti kirjailijan merkitystä Suomen luonnon ja Suomen kansan luonteen kuvaajana. Tutustuttiin Johannes Linnankosken elämään ja hänen kirjalliseen tuotantoonsa ja kiinnitettiin erityisesti huomiota hänen kirjallisten henkilöittensä yhteiskunnalliseen ympäristöön ja ajattelutapaan. Johdannoksi luennoitsija piti aluksi joitakin johdattavia luentoja, joissa hän kuvasi Linnankosken elämänvaiheita ja antoi yleiskuvauksen hänen monista kirjallisista töistään ja niiden yhteiskunnallisesta taustasta. Tutustuttiin eräisiin teoksiin ja läpikäytiin mm. Ikuinen taistelu, Jeftan tytär ja Sirpaleita, joiden johdosta myös keskusteltiin. Piirissä vieraili kirjailija M. Lahdenmäki, joka esitelmöi aiheesta Työläiskirjailija ja hänen maailmansa. Opiston johtaja piti myös esitelmän aiheesta J. H. Erkkö runoilijana. Yhdessä teatteritiedon luentopiirin kanssa pidettiin kaksi toveri-iltaa.

Puhelaidon luentopiirissä luennoitiin T. I. Wuorenrinteen Puhetekniikan peruskysymysten pohjalla käyttäen samalla taustana myös A. Damaschken oppikirjaa Die volkstümliche Redekunst. Tutustuttiin mm. suomen kielen ääntämiseen, tavu-, ajatus- ja tunnepainostukseen, puheiden aloittamiseen ja lopettamiseen, vierasperäisten sanojen käyttöön, eri tyylilajeihin, itse puhujana esiintymiseen jne. Oppilaat pitivät sekä valmistettuja että tilapäisiä harjoituspuheita, joita yhteisesti arvosteltiin. Piiri piti yhdessä keskustelupiirin kanssa kaksi toveri-iltaa, joissa mm. keskusteltiin aiheesta: Mitä merkitsee työläiskirjailija? Lukuvuonna 1948/49 oppilaat pitivät puheita mm. seuraavista aiheista: Sosialisointi, J. W. Kedon muisto, Sanomalehti yleisen mielipiteen muokkaajana, Leipurilaki 40-vuotias, Suomalainen mytologia, Nykyinen maailmanpoliittinen tilanne, Onnellinen ihminen, Vapaa-ajan käytöstä, Työtutkimuksista, Käyttäytymisestä, Helsingin Elin-tarvikekeskus, Ihmisen keskushermosto, Keuhkotuberkuloosi, L. Onervan Pilvilinna, Siirtolapuutarhat, Mätkäysverot, Suomen perustuslait, Työlainsäädäntö, Nyrkkeilyn kasvattava merkitys, Sairausvakuutus, Tervehdys Amerikasta, Henkiset harrastukset, Teatteri kansansivistystekijänä, Tapaturmat ja niiden torjunta, Työpaikan luottamusmiehen tehtävät, Merimiesunioni ja kansansivistystyö, Merimieslähetyksen johtaja Daniel Orädd, Alkoholikysymys, Nainen ja työväenopisto, Kirjanpitoaito ja sen merkitys, Sosiaalivakuutus, Mikko Erichin muistolle, Työväenopiston tarkoitus, Kansallistaminen—sosialisoiminen, Rikos ja rangaistus, Nuorisorikollisuudesta, Avaruutta politiikkaan, Kansainväliset suhteet ennen ja nyt, Helsingin työväenopisto ja minä, Väinö Linna kirjailijana, Nainen ja yhteiskunta, Henkivakuutuksesta, Eino Leino ja hänen runoutensa, Atomienergia ja sen käyttömahdollisuudet, Opiskelusta, Konservatismi—radikalismi, Kokonaisnäkemyksen merkitys ja Joulun merkitys.

Teatteritiedon luentopiirissä luennoitiin näyttämötaiteen peruskysymyksistä sekä selvitettiin kirjallisten ja suullisten havaintonäytteiden avulla miten näyttämötaide palvelee ihmisen taiteen janoa ja kauneuden kaipausta. Luennoiden luotiin silmäys niihin elementteihin, joiden pohjalle luova näyttelijätyö rakentuu etupäässä suuren venäläisen teatterimiehen K. Stanislavskin ajatuksia

seuraten. Esitelmien ja yhteisten keskustelujen avulla pyrittiin kohottamaan opiskelijain teatteritaiteentajua sekä lisäämään heidän harrastustaan siihen.

Anatomian luennoissa luennoilla läpikäytiin ihmisen kehon rakenne ja erityisesti kiinnitettiin huomiota elinten toimintaan ja sairauksiin. Luentoja pyrittiin vielä elävöittämään varjokuviin ja erilaisin havaintovälinein.

Sosiaalisessa terveydenhoidon luentopiirissä, joka toimi ainoastaan lukuvuonna 1948/49, luennoitiin sosiaalisesta terveydenhoidosta ja sen alaan kuuluvista laitoksista, joihin tehtiin tutustumiskäyntejä. Tutustuttiin mm. lastenkliniikkaan, vesijohtolaitokseen, kaupungin laboratorioon, ammattitautien poliklinikkaan, probleemilasten kotiin, sielullisesti sairaiden huoltoasemaan, lastensuojelulautakuntaan, invaliidisäätiöön ja sokeainkouluihin. Käyntien johdosta keskusteltiin sekä selostettiin alaa koskevia tiedonlähteitä.

Keskustelupiiri työskenteli kokouksen luontoisena tilaisuutena. Tunnit aloitettiin entiseen tapaan yhteislaululla, jota seurasi tavallisten kokousasiain jälkeen ns. kolmen minuutin puheita. Ohjelman pääosan muodostivat keskustelukysymysten alustukset, joita pitivät piirin ohjaajat, opistolaiset sekä myöskin opiston ulkopuoliset henkilöt. Lukuvuonna 1947/48 alustettiin seuraavat kysymykset: Suomen ulkomaankaupan kehitys, Perustuslain suomat oikeudet ja asettamat velvollisuudet, Vuoden 1913 30-vuotinen muisto, Demokratia kunnallisessa elämässä, Uusi elinkustannusindeksimme, Eräitä palkkakäsitteitä, Marxilaisuuden peruskäsitteitä, Mitä on taloudellinen kansanvalta, Eräitä itsekasvatuksellisia kysymyksiä, Yhteiskunta ja harhaan joutunut nuoris, Työriidat ja niiden sovittelu, Olympialaisvalmistelut ja työväenopistotalon laajentamissuunnitelma, Mitä demokraattiseen vapauteen kuuluu, Kunnallinen esivaltamme, Nuorisorikollisuus, Viisaus ja tyhmyys, Materialistinen ja idealistinen historiankäsitys, Luonnonsuojelu—yhteinen asiamme, Puheenjohtajan tehtävät, Tuberkuloositoipilaiden työhuolto, Miten voitamme huonommuudentunteen, Itseopiskelusta, Suomen väestön yhteiskunnallistaloudellinen asema, Koul uudistuskomitean mietintö, Miten hoidan puutarhani, Eräitä näkökohtia Työväenopistokomitean mietinnöstä, Työläisten lomavieton järjestely, Ilmaisopsykologia, Miten kansojen veljeyttä voidaan edistää, Sanomalehti ja me, Kansainvälisyys ja me, Kommunistinen manifesti 100-vuotias, Parapsykologia, Pakon kautta vapauteen, Onko työväen kannatettava ns. aloite-toimintaa, Koululaitoksemme uudistus, Tuotantokomiteat ja niiden merkitys, Rationalisointi, Miten palkka määräytyy, Kansallistamiskysymys, Yhteiskunnallinen huolto, Sukupuolikysymys, Havainto ja todistus, Filmi ja työväki, Taide ja ajanviete, Sukkeluuskien sielullinen perusta, Maailman talouselämän nykyinen vaihe, Kunnallisverotus, Työväenopistojen Liiton piirijakoehdotus, Kanssaihmissen kohtelu, Kokouskulttuuri, Uskonto ja sosialismi, Työväki ja työväenopistot, Mitä on demokratia, Demokraattisen vapauden merkitys, Käpylälaisten asema muiden helsinkiläisten joukossa, Uusi koulujärjestelmä, Mitä on kansalaistieto, Naisen asema yhteiskunnassa, Siirtolapuutarhat, Kaupungintalous ja kunnallisverot, Työväenopistolaiset työväenliikkeessä, Mitä työväki odottaa teatterilta, Ihminen ja luonto, Lakko tuliaseena, Suomen työväenurheiluliikkeen kehitys, Suomen urheiluliikkeen historia, Työväestö ja kirjallisuus, Länsimainen sivistys ja tekniikka, Onko äly perinnöllistä, Teatteri ennen ja nyt, Teatteri ja me, Eräitä verotusnäkökohtia, Niin muuttuu maailma Eskoseni, Demokratia meillä ja Amerikassa, Työläisurheiluliike, Arvaa oma tilasi, anna arvo toisellekin, Miksi työväestö ei harrasta kunnallisasiota ja Työväki ja kunnallispolitiikka. Lukuvuonna 1948/49 alustettiin seuraavat kysymykset: Teatteri kansansivistyksemme kohottajana, Työväki ja nuorisotoiminta, Yhteiskunta vanhuuden turvaajana, Rikollisuuden vastustaminen, Nykyaikaisen sosialismin teoreettiset perusteet, Mitä kuulemme musiikista, Mitä on ammattiyhdistysliike?, Elokuva opetusvälineenä, Maamme työväenliike 50-vuotias, Matkakuvauksia Balkanilta, Suomen työväenliikkeen osuus maamme kansanvaltaisuuspyrkimyksissä, Vähemmistöhallitukset demokraattisessa valtiossa, Oletko ateisti? Miten työväenliike syntyi?, Kristinuskon ja työväenliikkeen, Kevätkauden opinto-ohjelman suunnittelu, Ihmisen sosiaalisen kohoamisen tarve, Onko yleismaailmallinen talouspula uhkaamassa, Materiaalinen historian käsitys, Keskustelutaito ja sen merkitys järjestöelämässä, Ajattelutaidon perusteet, Nykyiset koulu-uudistuspyrkimyksemme, Pohjois-Eurooppa kylmän sodan uusi polttopiste, Nykyhetken taloudellisia ongelmia, Nykyhetken talouspoliittisia kysymyksiä, Täys-

työllisyyspolitiikka ja nykyhetken työllisyystilanne, Sosialisoimiskysymys, Kansallistaminen, Uskonto ja työväestö, Kunta ja kuntalaiset, Retkeily työväenopiston opiskelumuotona, Ihminen propagandan kohteena, Taide ja me, Kalevalan sosiaalinen tausta, Tuokiokuvia Tanskan matkalta, Työväenopistotyön 50-vuotiselta taipaleelta, Kasvatusvirheet ja neuroosit, Perinteet ja sosiaaliset uudistukset, Aikuiseksi kehittymisen probleema, Kalevala ja vanhuuden kuvaus, Vanhuuden psykologia, Onko tanssi alkoholiravintoloissa suotavaa?, Opistossa käytettävät opintokirjat, Vanhoja ja uusia käsityksiä biologiassa, Työväestön henkisistä harrastuksista, Suomen historiallisesta kehityksestä, Suunnitelmatalouden toteuttamismahdollisuudet, Suunnitelmatalouden edellytykset maassamme, Sosialisoimisen perustuslaillisista edellytyksistä, Radio kulttuurilaitoksena, Kunnallisen huollon viimeaikaisesta kehityksestä, Koulun ja kodin väliset suhteet, Lapset ja sukupuolikasvatus, Demokratian kehityksestä, Invalidit ja yhteiskunta, Avioerokysymys, Presidentin vaali Suomessa, Ensimmäinen kansaneduskunta ja työväenliike, Palestiina polttopisteessä, Henkivakuutuksen tarpeellisuus maassamme, Onko rauha mahdollinen säilyttää nykyisen yhteiskunnan vallitessa, Nuorisorikollisuus ja yhteiskunta, Olenko ihmistuntija, Mitä merkitsee työläiskirjailija?, V:n 1918 kansalaissotaan johtaneista syistä, Mitä on maailmankatsomus, Mainonnan merkitys, Sosiaaliset uudistukset ja taloudellinen kantokykymme, Miksi luemme ajanvietekirjallisuutta?, V:n 1917 vallankumouksen vaikutukset, Tarpeet sielunelämämme ohjaajana, Itseopiskelun merkitys ja mahdollisuudet, Itseopiskelun vaikeudet ja mahdollisuudet, Atomiennergia, Suomen ja Neuvostoliiton suhteet, Matkakuvaus Unkarista, Onko yksityinen yritteliäisyys aikansa elänyt?, Sosialisointi yksityisrittäjän silmällä nähtynä, Naisen asemasta, Ihmisen tuntemus ja käsittely, Miten mielipiteet muodostuvat, Työväen sivistysharrastuksien elvyttämisestä, Matkakuvaus Balkanilta, Onko sosialisointi ajankohtaista, Neekerikysymys suomalaisen näkökulmasta, Uuden yhteiskunnan rakentaja, Kansanluonteemme perusominaisuudet, Sosiaalisen kohoamisen pyrkimys, Kansamme luonne Kalevalan valossa, Voimmeko luottaa kristinuskon totuuteen ja Kunnallispoliittiset kysymykset. Kunkin kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin, joina oppilaat toimivat, toimintaa arvosteltiin ja jokaisen alustuksen johdosta keskusteltiin. Esitysten lomassa laulettiin. Lukuvuonna 1947/48 keskustelupiirissä oli 5 ryhmää, joista yksi kokoontui opistotalossa ja muut Käpylän, Malmin, Oulunkylän ja Tapanilan kansakouluissa, lukuvuonna 1948/49 toimi samoin 5 ryhmää.

4. Opintopiirit

Alkeisopetusta, josta tässä tarkemmin selostetaan vain lukuvuonna 1948/49 annettua opetusta, annettiin seuraavissa aineissa:

Oikeinkirjoitus ja käsialanharjoitus. Tunneilla oli harjoituskirjana F. A. Heporaudan harjoituskirja Äidinkielen kirjoitus- ja kielioppi ja A. Penttilän Suomenkielen äänne- ja oikeinkirjoitusoppi. Erikoista huomiota kiinnitettiin oikeinkirjoitukseen, oikeakielisyyteen ja välimerkkien käyttöön sekä suoritettiin runsaasti harjoitustehtäviä. Käsialan harjoituksissa oli harjoituskirjana A. Salon kaunokirjoitusjärjestelmän 5:s vihko. Myöskin kirjoitettiin mallittomaan vihkoon taulumallien ja sanelun mukaan ja tuntien alussa suoritettiin joustavuus-, rytmi- ja ornamenttiharjoituksia. Opintoryhmiä oli 1. Lukuvuonna 1947/48 oppikirjana oli F. A. Heporaudan Äidinkielen kirjoitus- ja kielioppi ja harjoitustehtäviä kirjoitettiin A. Salon kaunokirjoitusjärjestelmän 5. malleilla varustettuun harjoitusvihkoon. Opintoryhmiä oli 1.

Ainekirjoitus. Ainekirjoituksen opintopiirissä käytettiin oppikirjana K. Niemisen teosta Ainekirjoituksen opas ynnä suomenkielen alkeet. Kirjoitettiin aineita määrättyistä ja valinnanvaraisista aiheista ja kerrattiin kieliopin pääkohdat, pääasiassa sellaisia kohtia, jotka ovat tärkeitä oikeakielisyyden kannalta. Opintoryhmiä oli 1.

Äidinkielen kieliopin opintopiirissä oli oppikirjana Kettusen—Vaulan toimittama Suomen kielioppi. Tutkittiin erikoisesti oikeakielisyyttä ja pidettiin eri kieliopin kohtiin liittyviä harjoituksia. Opintoryhmiä oli 3.

Ruotsin kielen opintopiiriin kuului neljä vuosikurssia. Opintoryhmiä oli 23, joista 14 oli ensimmäisen vuosikurssin ryhmiä, 6 toisen, 2 kolmannen ja 1 neljännen vuosikurssin ryhmiä. Oppikir-

jana kaikissa ryhmissä käytettiin H. Partasen Ruotsinkielen oppikirjaa. Ensimmäisellä vuosikurssilla luettiin äänne- ja kielioppia ja oppikirjan kappaleet 1—25, toisella vuosikurssilla kerrattiin ennen opittua ja luettiin oppikirjasta lukukappaleet 25—50, kolmannella vuosikurssilla luettiin oppikirjasta lukukappaleet 50—70 ja neljännellä vuosikurssilla lukukappaleet 67—94. Kaikilla vuosikursseilla suoritettiin kirjoitus- ja käännöstehtäviä ja viimeisellä vuosikurssilla pidettiin myöskin keskusteluharjoituksia. Lukuvuonna 1947/48 toimi samoin neljä vuosikurssia opintoryhmien luvun ollessa 22.

Englannin kielessä oli neljä vuosikurssia ja opintoryhmiä oli 13, joista 7 oli ensimmäisen vuosikurssin ryhmiä, 3 toisen, 2 kolmannen ja 1 neljännen vuosikurssin ryhmä. Oppikirjana käytettiin L. Almilan oppikirjaa Jokamiehen englanninkirja, josta ensimmäisellä vuosikurssilla luettiin lukukappaleet 1—32 ja harjoiteltiin muutamia englanninkielisiä lauluja. Toisella vuosikurssilla kerrattiin oppikirjan alkukappaleet ja luettiin lukukappaleet 33—64. Kolmannella vuosikurssilla luettiin edellämainitun oppikirjan kappaleet loppuun sekä Anecdotes and Short Stories s. 1—16. Jokaisella vuosikurssilla pidettiin kirjoitusharjoituksia ja luettiin lukukappaleita vastaavat kieliopinkohdat. Neljännellä vuosikurssilla luettiin Anecdotes and Short Stories s. 11—65 sekä Tuomikosken 100 englanninkielen harjoitustehtävästä lukukappaleet 1—64. Opittiin muutamia englantilaisia lauluja ja pidettiin keskusteluharjoituksia sekä esitettiin englantilaisia äänilevyjä ja kuulokuvia. The English Club'issa luettiin Shaw'n Pygmalion näytelmää ja lisäksi pidettiin keskusteluharjoituksia ja yhteisiä laulutilaisuuksia. Työkauden aikana vieraili englannin kielen ryhmissä seuraavat esitelmöitsijät The British Councilista Miss K. Burbury kaksi kertaa, Dr. J. B. C. Grundy, Mr. C. H. Whistler ja Mr. J. W. Perryman. Sitä paitsi The British Council järjesti kaksi englantilaisaiheista lyhytfilmesitystä, sekä lahjoitti opiston kirjastoon 33 arvokasta englantilaista kirjaa sekä suuren määrän aikakauslehtiä. Lukuvuonna 1947/48 toimi samoin neljä vuosikurssia ja opintoryhmiä oli 14.

Venäjän kielen opintopiirissä oli kaksi vuosikurssia ja kummassakin 1 opintoryhmä. Oppikirjana käytettiin S. Haltosen oppikirjaa Venäjänkielen alkeiskirja, josta ensimmäisellä vuosikurssilla luettiin lukukappaleet 1—16 ja 19—22, sekä lisäksi jälkimmäisenä lukuvuonna lukukappaleet 24—27 ja 36 ja 42. Lisäksi opittiin tavallisimpia sanoja, lausetapoja ja kielioppia. Toisella vuosikurssilla luettiin lukukappaleet 26—85 ja kieliopista tärkeimmät kohdat ja suoritettiin kirjoitus- ja käännöstehtäviä. Molempina lukuvuosina opetustapa oli samanlainen.

Saksan kielessä oli kaksi vuosikurssia ja kummassakin oli 1 opintoryhmä. Oppikirjana käytettiin I. Larvan kirjaa Saksan alkeet radiossa, josta ensimmäisellä vuosikurssilla luettiin I osa ja toisella vuosikurssilla II, III ja osittain IV osa. Lisäksi käytettiin lukukirjana Rosendahl—Maliniemen Lesebuch'ia II. Molemmilla vuosikursseilla opittiin oppikirjaa vastaavasti kielioppia ja pidettiin kirjoitus- ja käännösharjoituksia.

Esperanton opintopiirissä oli kaksi vuosikurssia ja kummassakin yksi opintoryhmä. Ensimmäisellä vuosikurssilla opetettiin pastori Cseh'n luonnonmenetelmän mukaan ja opetuskielenä alusta pitäen käytettiin esperantoa, joskin kieliopilliset seikat ja sanojen merkitys esitettiin myös suomeksi. Kotitehtävinä oli V. Setälän oppikirja Esperanto kurson lukeminen ja samaan kirjaan perustuvan kirjeenvaihtokurssin tehtävät. Toisella vuosikurssilla luettiin ja käännettiin Malgranda Revuo n:o 1:stä muutamia lukuja sekä Aleksis Kiven Seitsemän Veljeksen esperantokäännöksen 9:s painoarkki. Jälkimmäisenä lukuvuonna luettiin Johannes Linnankosken novellin Taistelu Heikkilän talosta esperantokielen käännös Batalo pri la domo Heikkilä sekä läpikäytiin Cseh-menetelmän mukainen jatkokurssi. Suoritettiin käännöstehtäviä ja selostettiin luettua vastaavasti kielioppia sekä suoritettiin kotitehtäviä.

Lausunnan opintopiirissä oli kaksi vuosikurssia, joissa kummassakin oli 1 opintoryhmä. Ensimmäisellä vuosikurssilla käsiteltiin lausunnan alkeita, äänenkäyttöä ja hengitystekniikkaa sekä kiinnitettiin huomiota runoanalyysiin ja eri kirjailijoiden tuotannossa ilmenevään ajatusrytmiikkaan. Harjoiteltiin ja eriteltiin lausuntatehtäviä opettajan johdolla. Toisella vuosikurssilla kerrattiin alkeiskurssilla annettuja ohjeita ja oppilaat yleensä itse valitsivat esitystehtävänsä ja osallistuivat esitysten arvosteleamiseen. Oppilaat järjestivät runoilija Larin Kyöstin muistolle omistetun lausuntaillan, jossa 12 oppilasta esitti Larin Kyöstin runoutta.

Kuorolausunnan opintopiirissä, joka toimi vain jälkimmäisenä lukuvuonna, harjoiteltiin esiintymiseen soveltuvia lausuntatehtäviä usein opettajan kanssa, jolloin erityisesti kiinnitettiin huomiota lausuntaan soveltuvan ja sitä tehostavan liikunnan ohjaukseen. Esityskuntoon valmistettiin sikermä kansanrunoja ja L. Onervan Pilvilinnat, joka esitettiin sekä opiston työkauden päättäjaisissa että Työväenopistoliikkeen 50-vuotisjuhlassa.

Näyttämöpiirissä selostettiin näyttämötaiteen ja -tekniikan peruskäsitteitä. Harjoiteltiin naamiointia, liikehtimistä näyttämöllä yms. Opistossa järjestetyissä juhlatilaisuuksissa esitettiin näytelmät: Sisarukset, Jahvetti Korpela, Suurkorpelan isäntä, Ah hän suuteli, Oli se aika rumilus, Postikonttorissa, Mestari Garp, Toppakahvia, Ihmekös tuo ja Naisvihaaja. Lukuvuonna 1947/48 esitettiin Mestari Garp, Tukkijoella, Lumimyrskyssä, Sisarukset, Kyllä Karvonen auttaa, Kun meidän kaivosta vesi loppuu, Kadonnut rannerengas, Kun naiset kosivat, Maa on ikuinen, Velisurmaaja ja Talouskoulussa.

Musiikkiopin, soololaulun ja orkesterisoiton opintopiirissä oli 3 ryhmää. Musiikkiopin opintoryhmässä opetettiin musiikkiopin alkeita kuorolaulua silmällä pitäen. Tutustuttiin säveljärjestelmään ja sen merkintöihin, sävel- ja sointuoppiin, äänenmuodostukseen ja säveltapailuun. Soololauluryhmässä harjoiteltiin yksinlaulua, kiinnitettiin erityisesti huomiota esiintyjien äänenkäyttöön, sanojen selvyyteen ja musiikkitajun kehittyneisyyteen. Oppilaita valmennettiin esiintymään soololaulujana opiston kuorossa, juhlissa ja muissa yhteistilaisuuksissa. Orkesterinsoittajat harjoittelivat erilaisten jousisoittimien ja pianon yhteissoittoa ja täten muodostui soittoyhdye, joka esiintyi useissa opiston juhlissa ja illanvietoissa. Lukuvuonna 1947/48 opintoryhmiä oli sama määrä.

Kuorolaulun opintoryhmiä oli 4. Kuorolauluryhmät muodostivat jokainen oman sekakuoronsa, jotka harjoittelivat opistolaiselämään soveltuvia lauluja, joita esitettiin opiston juhlissa ja illanvietoissa. Kevään suuria työväenopistoliikkeen 50-vuotisjuhlatilaisuuksia varten muodostettiin yhteinen kuoro, jonka harjoituksiin lisäksi osallistuivat Kalliolan Vapaaopiston kuoron laulajat ja tämä yhtynyt iso kuoro esiintyi po. juhlassa esittäen Paciuksen Suomen laulun ja Cajanuksen Nouskaa aatteet. Lukuvuonna 1947/48 opintoryhmiä oli 3, joista 1 toimi opistotalossa, 1 Oulunkylän kansakoulussa ja 1 Tapanilan kansakoulussa.

Yhteislaulupiirissä harjoiteltiin yksinäisiä sekä kevyitä että vakavia lauluja. Ryhmä kokoontui keskustelupiiriin yhteydessä, pyrkien siten kohottamaan myös keskustelupiiriin oppilaiden lauluharrastusta.

Käsivarapiirustus ja tekstaus. Tekstauksessa opetettiin erilaisia tekstimalleja ja suoritettiin tekstausharjoituksia valmistamalla: julisteita, ex libris sommitteluja, harjoituksia tushi-, ruisku- ja paperileikkaustekniikalla. Käsivarapiirustuksessa harjoitettiin henkilö-, maisema- ym. maalausta ja piirustusta hiili-, vesi- ja öljyvärein. Oppilaille pidettiin kuvaamataideaiheisia luentoja varjo-kuvanäyttein ja käytiin taidenäyttelyissä. Opintoryhmiä oli 2.

Kone- ja ammattiopirustuksen opintopiirissä luennoititiin kone- ja ammattiopirustuksesta ja erilaisista kuvaamistavoista, harjoiteltiin piirustusviivalajit, tekstikirjaimet ja numerot SFS-standard-eja seuraten. Oppilaat piirsivät opettajan mallin mukaan yhteisiä harjoitustehtäviä eri kuvaannoissa sekä erilaisia koneosia puu- ja metallimalleista halki- ja poikkileikkauksin. Suoritettiin myös mitoitusharjoituksia, jolloin selostettiin kartion, kaltevuuden ja suippouden mitoitustavat ja sovellettiin niitä piirustuksiin. Pääpaino pantiin esineiden oikeaan kuvaamiseen, mitoitukseen, piirustusten lukemiseen ja tuntemiseen. Opintoryhmiä oli 2.

Rakennuspiirustustunneilla selostettiin tärkeimmät rakennuspiirustuksessa käytettävät merkinnot. Piirrettiin puulitoksia, laaturunkoisen puurakennuksen yksityiskohtia, kuten perustuksia, välipohja- ja seinärakenteita. Kehittyneemmät oppilaat piirsivät puurakenteisen omakotitalon pää- ja työpiirustukset. Selostettiin rakennusaine- ja lujusoppia sekä teräsbetonirakenteiden piirustuksia.

Laskentaa opetettiin neljällä vuosikurssilla, joissa kussakin oli 1 opintoryhmä. Ensimmäisellä ja toisella vuosikurssilla opetettiin ja kerrattiin neljä laskutapaa desimaali- ja murtoluvuilla, opetettiin yksi- ja moniehtoinen päätöslasku sekä alustavasti prosenttilasku. Kolmannella vuosikurssilla kerrattiin päätöslaskut ja opittiin prosentti-, seos- ja liuoslaskut, korkolasku, diskontto-rabattolaskut verranto-oppi, osituslaskut, vaihtolaskut ja neliöjuuri. Opetuksessa seurattiin Lehtimäki—

Knaapin laatimaa laskennon oppikirjaa. Neljännellä vuosikurssilla ei määrättyä oppikirjaa ollut, vaan laskettiin laskuesimerkit useista korko-, prosentti-, rabatto- ja diskonttolaskuja käsittelevistä oppikirjoista. Harjoiteltiin neliöjuuren etsimistä ja perehdyttiin yksinkertaisiin ensimmäisen asteen yhtälöihin, joissa on yksi tuntematon sekä niiden avulla ratkaistiin helpohkoja lukuprobleemoja. Lukuvuonna 1947/48 oli opintoryhmiä 4.

Mittausopissa selvitettiin taso- ja avaruusmittausoppia ja laskettiin tasokuvioita sekä erilaisia kappaleiden pintoja ja tilavuuksia. Lukukauden lopussa kerrattiin mittaussoppia sekalaisten esimerkkien avulla ja suoritettiin taulukonkäyttöharjoituksia. Lukuvuonna 1947/48 työskentely oli samanlaista.

Algebran kurssi oli kolmivuotinen. Opintoryhmiä oli kaikkiaan 4, joista 2 oli ensimmäisen vuosikurssin ryhmiä. Ensimmäisellä vuosikurssilla opetettiin yhteen- ja vähennyslasku, kerto- ja jakolasku, potenssiin korottaminen ja juurenotto. Toisella vuosikurssilla opittiin murtoluku-, verranto- ja yhtälöoppi sekä probleemoja. Kolmannella vuosikurssilla opittiin ensimmäisen asteen yhtälöt useammalla tuntemattomalla ja niitä vastaavia probleemoja, samoin toisen asteen yhtälöt vastaavine probleemoineen. Oppikirjana käytettiin U. Jansson'in *Algebran* oppikirjaa ja lisäksi lukuvuonna 1947/48 toisella ja kolmannella vuosikurssilla E. Saraojan oppikirjaa *Algebran* oppikirja teollisuuskouluja varten. Lukuvuonna 1947/48 toimi samoin kolme vuosikurssia ja opintoryhmiä oli 5.

Kirjanpidon kurssi oli neljävuoituinen. Opintoryhmiä oli 7, joista 4 oli ensimmäisen vuosikurssin ryhmiä. Ensimmäisellä vuosikurssilla selostettiin luentojen muodossa kirjanpidon historiikka, kirjanpidon tarkoitusta ja eri järjestelmiä. Kirjattiin ns. amerikkalaisen kirjanpitojärjestelmän mukaisesti viennit käsityöläisliike-, yhdistys-, asunto-osakeyhtiö- ja vähittäiskauppa-aloilta. Neljä tilinpäätöstä tehtiin. Toisella vuosikurssilla opetettiin varsinaisen amerikkalaisen järjestelmän mukaan kauppakirjanpitoa tukku- ja vähittäisliikealoilla. Selostettiin mm. vekselien diskonttaukset, remburssit ja osittain omakustannuslaskenta sekä liikevaihtoveron maksua koskevat määräykset. Kolmannella vuosikurssilla opetettiin kaksinkertaista italialaista kirjanpitoa. Lukukauden lopussa oppilaat suorittivat täysin omaan kykyyn perustuvat kokeet avauksineen, vienteineen ja päätöksineen. Neljännellä vuosikurssilla joka toimi vain lukuvuonna 1948/49 kerrattiin edellisillä vuosikurssilla opetetut menetelmät ja kiinnitettiin erityistä huomiota uuteen kirjanpitolakiin. Tutustuttiin liikevaihtoveron maksua koskeviin määräyksiin ja tilintarkastuksessa huomioon otettaviin seikkoihin. Oppi- ja esimerkkikirjana käytettiin kaikissa ryhmissä F. Tuuran oppikirjaa *Kirjanpito*-tehtäviä. Järjestökirjanpito ryhmässä opittiin parannettua amerikkalaista kirjanpitoa. Kirjattiin esimerkkisarjoja eri aloilta. Selostettiin erilaisia rahastonhoitajan tehtäviä ja tilintarkastusta. Lukuvuonna 1947/48 oli kolme vuosikurssia ja opintoryhmiä 7.

Asioimiskirjoitus. Oppikirjana käytettiin M. E. Mattilan oppikirjaa *Asioimiskirjoitus*, josta luettiin siinä olevat asioimiskirjoitusohjeet ja kirjoitettiin niiden mukaiset harjoitustehtävät vihkoihin sekä täytettiin tavallisimmat käytännöllisessä elämässä esiintyvät lomakkeet. Asioimiskirjoituksen ohella perehdyttiin myös asioiden lainopilliseen puoleen. Harjoiteltiin kirjeiden, ilmoitusten, hakemusten, laskujen, vekselien, velkakirjojen, testamenttien, perunkirjoitusten, perinnönjaon, tilintarkastuskertomusten yms. kirjoittamista.

Pikakirjoituksessa oli kaksi vuosikurssia ja niissä molempina lukuvuosina 3 opintoryhmää. Ensimmäisellä vuosikurssilla luettiin K. Kallioniemen oppikirja *Pikakirjoituksen* alkeet, tutustuttiin pikakirjoitusjärjestelmän pakolliseen osaan ja luettiin K. Kallioniemen oppikirjasta *Pikakirjoitusoppilas* viisi kappaletta. Pidettiin kirjoitusharjoituksia. Toisella vuosikurssilla kerrattiin alkeiskurssi ja perehdyttiin ehtolyhennyksien käyttöön. Luettiin K. Kallioniemen oppikirja *Ehtolyhennysoppi* ja Valikoima ehtolyhennyksiä. Pidettiin kirjoitus- ja lukuharjoituksia. Nopeusharjoituksissa päästiin 20—50 sanan nopeuteen minuutissa. Pikakirjoitusmerkin suoritti toisella vuosikurssilla 11 oppilasta ja lukuvuonna 1947/48 ensimmäisellä vuosikurssilla 5 oppilasta.

Konekirjoituksen opetuksessa käytettiin kymmensormijärjestelmää. Harjoiteltiin yksityisten kirjaimien ja numeroiden kirjoittamista sekä muodostettiin opituista kirjaimista sanoja ja siten varmistettiin sormien asentoa. Pidettiin nopeusharjoituksia ja opittiin välimerkkien käyttöä. Opintoryhmiä oli 2.

Kansakoulupiirissä kiinnitettiin erityistä huomiota laskennon ja kirjoitustaidon opettamiseen. Lukuvuonna 1948/49 suoritti 9 oppilasta ja edellisenä lukuvuonna 10 oppilasta täydellisen kansakoulukurssin kansakoulujen tarkastajan M. P. A. Kuosmasen pitämän tutkinnon perusteella. Oppilaat saivat kansakoulujen päästökirjan.

Kirjallinen esitystaito ja tyylioppi. Tutustuttiin kirjallisuuden pääsuuntiin kuten romantiikkaan, realismiin, uusromantiikkaan ja ranskalais-klässillisuuteen. Perekhyttiin runousoppiin sekä kirjallisuuden eri muotoihin. Toimitettiin neljä numeroa lehteä Sanan Valta, jossa julkaistut kirjoitukset opettaja tarkasti ja korjasi. Oppilaat pitivät lyhyen esitelmän jostakin kirjallisuuden tai tyyliopin alaan kuuluvasta aiheesta. Oppikirjana käytettiin R. Koskimiehen oppikirjaa Sanan ja runon taide ja lukuvuonna 1947/48 lisäksi J. Ahon Rautatie ja E. A. Saarimaan Lukemisto.

Sanomalehtiopiirissä luennoitiin pääkohdittain siitä, mitä aloittelevan toimittajan tulee tietää päivä-, aikakaus- tai järjestölehteä toimittaessaan. Selvitettiin mm. uutisen perusainekset, toimittussihteerin tehtävät päivälehdessä, reportaashin ja selostuksen ero, sanomalehtien tekstiladonnan tavallisimmat kirjasinnot, kursivi ja sen käyttö, taittamiset ja otsakkeen tarkoitus, koko ja painoasu. Harjoiteltiin taittamista, otsikointia, aiheiden keksimistä ym. toimittamiseen liittyviä työmuotoja.

Ohjelmakulttuuri ja kirjallisuus, joka toimi ainoastaan lukuvuonna 1947/48 luennoitiin ohjelma-kulttuurin ja runoanalyysin teoriasta sekä suoritettiin käytännöllisiä harjoituksia esiintymistilaisuuksia silmälläpitäen. Tutustuttiin ja luettiin valittuja kohtia Aleksis Kiven elämäkerrasta ja Seitsemän Veljestä, joiden johdosta sitten keskusteltiin.

Yhteiskunnallisessa tutkimuspiirissä luennoitiin tuoton ja kaupan merkityksestä yhteiskuntataloudessa. Keskusteltiin, ja oppilaat esittivät omia lyhyitä alustusesitelmää.

Käsityöpiiri. Käsityöpiirin kurssi oli yksivuotinen. Opintoryhmiä oli molempina lukuvuosina 2. Ommeltiin erilaisia naisten ja lasten pukimia, kuten pukuja, puseroita ja alusvaatteita sekä miesten paitoja ja yöpukuja ym. Valmistettiin erilaisia koruompeleita ja neule- ja virkkaustöitä.

Voimistelun ja terveydenhoidon opintopiirissä harjoiteltiin voimistelutunneilla muokkausvoimistelua ja telineleikkeitä sekä rytmikkaa. Terveydenhoidon neuvonnassa luennoitiin etupäässä yleisestä ja henkilökohtaisesta terveydenhoidosta sekä joidenkin tautien mm. syövän, tuberkuloosin, verenpainetaudin, veritulppien ym. oireista ja hoitotavoista. Opintoryhmiä oli 1.

Liikuntakasvatuksen opintopiirissä oli 2 naisten ryhmää ja 2 miesten ryhmää. Naisille opetettiin muokkausvoimistelua ja pidettiin hyppy- ja rytmiharjoituksia. Valmennettiin voimistelun valiojoukkue ja annettiin ohjeita kotivoimistelua varten. Miehet harjoittelivat samoin muokkaus-, kuntoutumis- ja taitovoimistelua ja pelasivat koripalloa. Illanvietoissa ja opiston muissakin juhlissa esitettiin voimistelua.

Kansantansin opintopiirissä harjoiteltiin tanssiaskeleita ja kansantansseja, mm. suomalaisia tansseja Askolan neliö, Hollolan polska, Riian vaali, Anu-Liisa, Amerikan polkka, Kullanvaihto, Lantti, Tippa ja Kaakkuri, tanskalaisia tansseja Mikko Serkka ja Ruutuässä sekä virolaisia tansseja Rukki, Tiiska polka ja Pirun polka. Edellisenä lukuvuonna harjoiteltiin mm. Koiviston polkka, Kaakkuri, Hienohelma, Nuotanrepiäinen, Valkealan hieno, Laukaala, Lautti, Pirunpojan polkka, Vanhaintouhu ja Melkut. Esiinnyttiin useissa opiston juhlissa ja illanvietoissa.

5. Kerhotoiminta

Vanhoiden opistolaisten kerho kokoontui vähintään kerran kuukaudessa kerho- tai toveri-iltaan, joissa kehittyneimpien opistolaisten suorittaman ohjelman ohessa keskusteltiin opinnollisista kysymyksistä tarkoituksella saada virkistystä ja pitää yllä vanhempien opistolaisten opintoharrastusta. Kerho muisti myös tervehdyksillä ja kukilla vanhoja opistolaisia heidän merkkipäivänään ja samoin muistettiin sairaana olevia opistolaisia.

Retkeilykerhon pitämässä kokouksissa luennoitiin ja keskusteltiin retkeilyä, tutustuttiin retkeilykarttoihin ja kompassin käyttöön. Järjestettiin retkeilyjä ja kilpailuja. Kerhon jäsenet kilpailivat menestyksellisesti useissa yleisissä retkeilyjärjestöjen kilpailuissa.

Savolaisten kerho kokoontui kerran kuukaudessa kerhoiltaan, jossa pidettiin savolaisaiheisia

esitelmää ja puheita, tarkoituksella edistää ja vahvistaa savolaissyntyisten opistolaisten maakunta- ja kotiseutuharrastusta.

Puhetaidon kerhossa, joka toimi vain lukuvuonna 1947/48, harjoiteltiin esitelmien ja puheiden pitoa. Esitysten johdosta keskusteltiin ja arvostelun yhteydessä kehittyneimmät oppilaat ohjasivat vasta-alkavia. Järjestettiin ohjelmallisia yhteistilaisuuksia ja illanviettoja.

6. Tutkinnot

Lukuunottamatta kansakoulupiirin opiskelijoiden suorittamaa kansakoulukurssin tutkintoa, ei työväenopistossa yleensä suoritettu tutkintoja, mutta yksityisille oppilaille annettiin kuitenkin pyynnöstä todistus heidän opiskelustaan opistossa.

7. Kesätoiminta

Kesätoimintakautena kesällä 1947 oli toiminnassa keskustelu- ja yhteislaulupiiri, johon kuului 50 oppilasta, näyttämöesityksen piiri, johon kuului 15 oppilasta, liikuntakasvatuksen piiri, johon kuului 45 oppilasta ja kansanleikin ja kansantanhun piiri, johon kuului 15 oppilasta. Kesällä 1948 oli toiminnassa keskustelu- ja yhteislaulupiiri, kuorolaulupiiri, retkeilyohjaajapiiri ja kansantanhupiiri, joissa oppilaita oli vastaavasti 45, 32, 15 ja kansantanhupiiri, joka kokoontui vain kaksi kertaa, lopetettiin osanottajien vähälukuisuuden takia.

8. Opiskelun säännöllisyys

Seuraavat prosenttiluvut osoittavat oppilaiden opetukseen osallistumisen säännöllisyyttä:

1947/48 1948/49			1947/48 1948/49		
	Opiskelijoita oppi- tuntia kohden %:ssa ilmoittautuneiden lukumäärästä <i>Elèves par leçon en % des inscriptions</i>			Opiskelijoita oppi- tuntia kohden %:ssa ilmoittautuneiden lukumäärästä <i>Elèves par leçon en % des inscriptions</i>	
Luentopiiri • Cours spéciaux					
Filosofia	59.2	50.0	Esperanto	57.2	62.6
Historia	65.0	52.9	Lausunta	47.4	44.1
Valtio-oppi	59.5	50.0	Kuorolausunta	—	69.5
Kansantalous	51.9	50.0	Näyttämöpiiri	48.3	44.0
Yhteiskuntaoppi	56.8	65.1	Musiikkioppi, soololaulu ja		
Sosiaalipolitiikka	58.0	66.6	orkesteri	39.9	43.7
Kunnallisoppi	56.2	32.5	Kuorolaulu	74.1	72.6
Kirjallisuus	65.6	65.2	Käsivarapiirustus ja tekstaus	44.2	50.8
Teatteritieto	49.7	55.3	Konepiirustus	53.9	50.0
Puhetaito	57.5	46.4	Ammattipiirustus	—	55.3
Anatomia	75.3	70.8	Rakennuspiirustus	45.4	75.0
Sosiaalinen terveydenhoito	—	47.3	Laskento	51.9	50.0
			Mittausoppi	50.7	59.0
Opintopiirit • Cours spéciaux			Algebra	61.6	62.0
Oikeinkirjoitus ja käsialan har-			Kirjanpito	79.9	79.7
joitus	52.3	68.4	Järjestökirjanpito	67.9	55.5
Ainekirjoitus	49.0	42.3	Aisiomiskirjoitus	55.5	73.6
Aidinkielen kielioppi	42.3	52.6	Pikakirjoitus	50.0	47.5
Ruotsin kieli	47.3	49.6	Konekirjoitus	61.4	54.5
Englannin kieli	52.5	55.2	Kansakoulupiiri	62.0	50.0
Venäjän kieli	53.2	50.5	Kirjallinen esitystaito ja tyyli-		
Saksan kieli	55.4	59.3	oppi	55.2	47.2

	1947/48	1948/49		1947/48	1948/49
	Opiskelijoita oppi- tuntia kohden % :ssa ilmoittautuneiden lukumäärästä <i>Élèves par leçon en % des inscriptions</i>			Opiskelijoita oppi- tuntia kohden % :ssa ilmoittautuneiden lukumäärästä <i>Élèves par leçon en % des inscriptions</i>	
Opintopiirit • <i>Cours spéciaux</i>					
Sanomalehtiopiiri	69.2	81.8	Liikuntakasvatus		
Ohjelmakulttuuri	53.4	—	naiset	49.5	38.8
Yhteiskunnallinen tutkimus....	71.4	45.4	miehet	62.8	76.7
Käsityöpiiri.....	46.8	43.5	Kansantanhut	50.0	50.0
Voimistelun ja terveydenhoi- don neuvonta	46.8	45.8			

V. TOVERIPIIRITOIMINTA

Opintopiirineuvosto. Eri opintopiirien välistä yhteistyötä ylläpiti opintopiirineuvosto, jonka muodostivat eri opintopiirien ja opistolaisyhdistyksen edustajat. Opintopiirineuvosto kokoontui joka kolmas viikko. Opiston johtaja toimi neuvoston valvovana ohjaajana. Kokouksissa keskusteltiin piirien yhteisistä asioista, opinnoista, opetusohjelmista, opiskeluharrastuksen kehittamisestä ym. Opintopiirineuvosto valvoi myöskin opintopiirien vapaita harrastuksia ja järjesti opintopiirien päättäjäisjuhlan ja opintopiirien työnäytelaisuuksia.

Opistolaisyhdistys, joka on rekisteröity järjestö ja johon oppilaat liittyvät samalla kun ilmoittautuvat opistoon, huolehti opistolaisten toveritoiminnasta samoin kuin aikaisemminkin. Järjestettiin mm. retkeilyjä, illanviettoja ja opistolaisyhdistys huolehti retkistä ja opiston piirissä tapahtuvista vierailuista.

Illanvietot, juhlat, retkeilyt ja teatteri-illat. Opistolaisten keskuudessa harjoittivat toveripiiritointaa opistolaisyhdistys, opintopiirineuvosto, opintopiirit ja kerhot. Myös useat opintoryhmät järjestivät omassa keskuudessaan tavallisina opintoiltoinaan toveri-illan, jossa ryhmän opettaja ja oppilaat suorittivat ohjelmaa. Myöskin järjestettiin kaikille opistolaisille tarkoitettuja juhlatilaisuuksia. Tällaisia olivat lukukauden avajais- ja päättäjäisjuhlat, opiston vuosijuhla, joka vietettiin entiseen tapaan maaliskuussa, opistolaisyhdistyksen syysjuhla, joka vietettiin lokakuun 18 p:nä 1947, syyskauden päättäjäisjuhla ja itsenäisyysjuhla, joka vietettiin joulukuun 6 p:nä. Marraskuun 26 p:nä 1947 näyttämöpiiri esitti Koiton teatteritalossa T. Pakkalan 4-näytöksisen näytelmän Tukkijoella, helmikuun 6 p:nä 1948 oli kirjallinen ilta, jossa työväenopistolaiskirjailijat esittivät tuotteitaan ja opiston johtaja puhui illan merkityksestä, helmikuun 27 p:nä 1948 Kalevalajuhla, maaliskuun 7 p:nä 1948 retkeilykerhon 10-vuotisjuhla, maaliskuun 14 p:nä 1948 kirjallisuudenpiirin järjestämä taiteellisiaiheinen ilta, opistolaisyhdistyksen retkeilyjaoston juhlassa vierailivat Helsingin ruotsinkielisen työväenopiston ja Hämeenlinnan kansalaisopiston opistolaiset, englannin kielen piirin illanvietto, retkeilyjaoston Tanskan viikon merkeissä vietetty juhla, opiston viipurilaisryhmän illanvietto, runoilija Larin Kyöstin muistolle omistettu lausuntailta ja opiston sekakuoron laulajaiset. Edellä mainittujen juhlien lisäksi eri opintopiirit ja oppilasyhtymät järjestivät useita muita juhlatilaisuuksia ja illanviettoja.

Kesäopiskelukauden toveritoiminnasta huolehti pääasiassa opistolaisyhdistys, jonka järjestämistä juhlista mainittakoon toimintakauden avajais- ja päättäjäisjuhlat. Kesällä 1947 tehtiin opintoretkeä Vanhaan kaupunkiin, Suomenlinnaan, Nurmijärvelle, Tampereelle, Helsingin pitäjän kirkolle ja rengasmatka Helsinki—Tampere—Oulu—Aavasaksa—Tornio—Kajaani—Kuopio—Helsinki. Kesällä 1948 tehtiin retkeä Topeliusmuseoon, Suomenlinnaan, Hämeenlinnaan, Porvooseen, Tukholmaan ja rengasmatka Helsinki—Vaasa—Aavasaksa—Oulu—Kajaani—Mikkeli—Helsinki. Järjestettiin Helsingissä vierailevien Kotkan ja Inkeröisten työväenopistolaisten vastaanottojuhla ja Tukholman retkelle osallistuneiden juhla.

Opistolaisyhdistys järjesti kuten ennenkin halpahintaisia taidetilaisuuksia opistolaisille. Niinpä lukuvuonna 1948/49 nähtiin Suomen kansallisteatterissa Serpin näytelmä Katarina kaunis leski, kansanteatterissa A. Strindbergin näytelmä Aavesonaatti, suomalaisessa oopperassa Bizetin

Carmen ja opistotalossa opiston näyttämöpiirin esittämänä Toivo Pekkasen Sisarukset. Kaikkia näytelmäesityksiä edelsi näytelmää valaiseva johdantoesityelmä.

VI. OPISTOLAISET

Opiskelua häiritsivät erittäinkin runsaat ylityöt, josta johtuen monet eivät voineet aloittaa opintojaan tai joutuivat ne keskeyttämään. Monet työväenjärjestöt, saadakseen jäsenlukumääränsä mahdollisimman suureksi, ryhtyivät tehostamaan jäseniensä kerho- ja opintoharrastuksia järjestön omassa piirissä, mikä aiheutti oppilaiden poisjäämistä varsinkin opintopiireistä. Lisäksi todettiin nykyiselle levottomalle ajalle ominainen ilmiö, että ollaan melko yleisesti välinpitämättömiä vakavia sivistysharrastuksia kohtaan ja varsinkin poliittiset ristiriidat häiritsevät eri mielipidesuuntien yhteistä opintotoimintaa. Myöskin oli todettavissa eräillä aloilla tavallista virkeämpää ja lisääntyntäkin opiskeluharrastusta. Niinpä työväenopistoliikkeen 50-vuotisjuhlien lähestyminen antoi eloa ja intoa mm. kuorolaulun ja -lausunnan harrastajaryhmille. Samoin olympiakisojen lähestyminen piti yllä englannin kielen harrastajia.

Lukuvuonna 1947/48 oli opiston kirjoissa 1 738 miestä ja 3 507 naista, yhteensä 5 245 henkilöä ja lukuvuonna 1948/49 1 444 miestä ja 3 062 naista, yhteensä 4 506 henkilöä.

Alla olevissa yhdistelmissä esitetään helmikuun 1 p:nä oppilaista saadut seuraavat henkilötiedot:

Oppilaat sukupuolen, iän ja ammatin mukaan

Elèves d'après le sexe, l'âge et la profession

Ikä • Age	1947/48				1948/49			
	Miehiä Hommes	Naisia Femmes	Yhteensä Total	%	Miehiä Hommes	Naisia Femmes	Yhteensä Total	%
Epäselvä	15	35	50	1.0	8	17	25	0.6
16—17 vuotta (ans)	139	237	376	7.2	86	195	281	6.2
18—20 »	184	467	651	12.4	136	368	504	11.2
21— »	1 400	2 768	4 168	79.4	1 214	2 482	3 696	82.0
Yhteensä (Total)	1 738	3 507	5 245	100.0	1 444	3 062	4 506	100.0

Ammatti • Profession	1947/48		1948/49	
	Yhteensä Total	%	Yhteensä Total	%
Ruumiillisen työn tekijöitä (Ouvriers)	2 638	50.2	2 378	52.8
Liikealalla ja työn johdossa olevia (Commis, contre-maitres)	1 302	24.8	1 082	24.0
Virka- ja palvelusmiehiä (Services publics)	260	5.0	153	3.4
Kotitehtävissä olevia (Occupation domestique)	800	15.3	689	15.3
Muita (Autres personnes)	245	4.7	204	4.5
Yhteensä (Total)	5 245	100.0	4 506	100.0

VII. OPISTON TALOUS

Menot ja tulot. Suomenkielisen työväenopiston menot nousivat kalenterivuonna 1947 4 578 976 mk:aan ja tulot 2 613 751 mk:aan ja kalenterivuonna 1948 menot ja tulot vastaavasti 6 476 999 mk:aan ja 3 895 828 mk:aan, kuten seuraavasta taulukosta lähemmin ilmenee.

Menot ja tulot kalenterivuosina 1947 ja 1948

Dépenses et recettes en 1947 et 1948

	1947	1948
Menot • Dépenses	Mk . Marcs	Mk . Marcs
Palkat ja palkkiot (<i>Traitements</i>)	2 913 290	4 826 370
Vuokra (<i>Loyer</i>)	812 013	811 588
Lämpö (<i>Chauffage</i>)	475 546	298 732
Valaistus (<i>Eclairage</i>)	23 835	40 114
Siivoaminen (<i>Nettoyage</i>)	8 966	11 668
Vedenkulutus (<i>Consommation d'eau</i>)	4 761	5 921
Puhtaanapito (<i>Vidange</i>)	51 952	51 796
Kaluston hankinta (<i>Articles d'inventaires, achats</i>)	28 637	29 855
Opetusvälineet ja kirjasto (<i>Matériaux d'école; bibliothèque</i>)	34 985	49 977
Kaluston kunnossapito (<i>Articles d'inventaires, réparation</i>)	27 581	50 113
Painatus ja sidonta (<i>Impression, reliure</i>)	38 602	67 780
Tarverahat (<i>Faux-frais</i>)	158 808	233 085
Yhteensä (<i>Total</i>)	4 578 976	6 476 999
Tulot • Recettes		
Valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	2 095 339	3 217 230
Oppilasmaksut (<i>Taxe payée par les élèves</i>)	217 020	359 850
Luontoisedut (<i>Indemnités versées en compensation des prestations en nature</i>)	30 192	37 248
Vuokrat (<i>Loyer</i>)	233 300	257 500
Opetuskeittiöltä lämmityksestä (<i>Recettes diverses</i>)	37 900	24 000
Yhteensä (<i>Total</i>)	2 613 751	3 895 828

Opintomaksut. Opintomaksu työkaudelta 1947/48 oli 15 mk ja työkaudelta 1948/49 30 mk, jonka jokainen oppilas maksoi opistoon kirjoittautuessaan. Kielten opintopiirien oppilaat suorittivat edellisenä lukuvuonna 50 mk:n lisämaksun ja jälkimmäisenä lukuvuonna 100 mk:n lisämaksun kultakin kieliopintopiiriltä työkaudessa. Vähävaraisuuden takia ei ketään vapautettu opintomaksuista. Opintoapurahoja myönnettiin lukuvuoden 1947/48 lopussa 12 opistolaiselle ja lukuvuoden 1948/49 lopussa 13 opistolaiselle, joista edellisenä lukuvuonna 1 oppilas opiskeli Työväen-akatemiassa ja 1 oppilas Sirola-opistossa. Lukuvuonna 1948/49 vastaavien lukujen ollessa 2 ja 1, kaikkien muiden osallistuessa Työväenopistojen Liiton järjestämiin kesäkursseihin.

RUOTSINKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

INSTITUT OUVRIER SUEDOIS

Lukuvuoden 1947/48 toiminnasta voidaan yleensä sanoa, että osallistuminen kursseihin ja luentoihin oli täysin tyydyttävää. Seuraavana lukuvuonna opiskelijain lukumäärä tosin aleni, mutta ne, jotka opiskelivat opistossa, olivat ahkeria työssään ja osoittivat harrastusta myöskin opiston yleisiä tehtäviä kohtaan. Ne hankaluudet olivat edelleenkin olemassa, jotka aiheutuivat opiston huoneiston ahtaudesta ja epäkäytännöllisyydestä. Kiinteistönomistaja oli sanonut vuokrasopimuksen irti ja opisto pysyi paikoillaan Ritarikatu 5:n koulutalossa vain vuokrasäännöstelyn turvin.

I. JOHTOKUNTA, VIRKAILIJAT JA OPETTAJISTO¹⁾

Johtokuntaan kuuluivat v. 1948 kouluneuvos filosofian tohtori G. Cavonius puheenjohtajana, tullivirkailija B. Engman varapuheenjohtajana sekä johtaja H. Edgren, raitiovaununkuljettaja G. Helenius, kansliasihteeri K. Snellman ja toimittaja T. Steinby jäseninä. Varajäseninä olivat kuorma-ajuri E. Malmström ja sihteeri B. Sundman. V. 1949 raitiovaununkuljettaja Helenius toimi varapuheenjohtajana ja johtaja Edgrenin tilalla oli peltiseppä J. Lönnqvist. Opiston johtaja kuului itseohjeutettuna johtokuntaan ja toimi ohjesäännön mukaisesti sen sihteerinä. Kaupunginhallitusta edusti johtokunnassa v. 1948 filosofian tohtori B. Nybergh ja v. 1949 kanslianeuvos G. Modeen.

Opiston johtajana oli ollut jo v. 1924 kouluneuvos J. Österholm, joka oli lisäksi opiston ainoa vakinainen opettaja. Taloudenhoitajana oli toimistovirkailija S. Ekholm ja kanslia-apulaisena opiskelija I. Brenner. Tuntiopettajien ja luennoitsijoiden¹⁾ lisäksi opistossa oli vastaanottoapulainen luennoille ilmoittautumista varten, opiskeluneuvonnan apulainen, vahtimestari ja siivooja.

II. OPISTON HUONEISTO

Sekä kurssit että luennot pidettiin Ritarikatu 5:n koulutalossa, paitsi silloin, kun opetusaine vaati käyntejä museoissa tai muissa laitoksissa. Lukukausien lopettajaisia varten vuokrattiin Sibelius-akatemian suuri sali. Syyslukukauden alkajaisjuhla pidettiin Vallilan ruotsinkielisessä kansakoulussa.

III. TYÖKAUSI JA OPETUSSUUNNITELMA

Lukuvuosi 1947/48 kesti syyskuun 7 p:stä joulukuun 14 p:ään ja tammikuun 12 p:stä huhtikuun 9 p:ään sekä seuraava lukuvuosi syyskuun 6 p:stä joulukuun 12 p:ään ja tammikuun 10 p:stä huhtikuun 3 p:ään. Ensiksi mainittu lukuvuosi käsitti siis 26 viikkoa ja jokainen viikko 114 työtuntia, lukuvuosi 1948/49 niin ikään 26 viikkoa, mutta jokainen viikko 118 työtuntia.

Opetussuunnitelman, jonka johtokunta oli hyväksynyt ennen lukukauden alkua kouluhallitus vahvisti syyslukukausiksi syyskuun 24 p:nä 1947 ja syyskuun 22 p:nä 1948 sekä kevätlukukausiksi tammikuun 21 p:nä 1948 ja tammikuun 26 p:nä 1949.

¹⁾ Esitelmöitsijät, esitelmien aiheet ja opintopiirien opettajat on lueteltu erikseen painetussa opetusohjelmassa.

IV. OPETUS

Opetusta annettiin sekä luentojen muodossa, joita kaikki opistoon kirjoittautuneet saattoivat kuunnella, että opintopiirien muodossa rajoitetulle osanottajamäärälle. Enemmistö opiskeli opintopiireissä, jotka edustivat mitä tehokkainta opintomuotoa. Opetusmenetelmät vaihtelivat oppiaineen mukaan tavallisesta luokkaopetuksesta opintokerhoihin,luentokerhoihin ja vapaasti toimiviin työryhmiin. Yleensä koetettiin soveltaa vapaita työmuotoja, jotka kehittivät oppilaiden omatoimisuutta.

1. Yleiset luennot

Luennot pidettiin keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 19.30—21.30, joskus myöskin sunnuntai-inkin. Niitä edelsi yhteislaulu, jota johti tarkoitukseen palkattu ohjaaja. Yleisluentoja pidettiin molempina lukuvuosina 89 ja lisäksi opiston johtaja piti alkajaisesityksen lukukausien alkaessa ja puhui lopettajaisjuhlissa sekä monissa opiston, toverikunnan tai erillisten opintoryhmien järjestämissä illanvietoissa.

2. Opintopiirit

Opintopiireissä opetettiin lukuvuonna 1947/48 kansalaistietoa, psykologiaa, sanomalehtioppia, ruotsinkielistä kirjallisuutta, puhetaitoa, ruotsin, suomen, englannin, saksan, ranskan ja venäjän kieltä, algebraa, mittaussoppia, fysiikkaa, sairaan- ja lastenhoitoa, piirustusta, pikakirjoitusta, kirjanpitoa, konekirjoitusta, kuorolaulua, orkesterisoittoa ja voimistelua. Lisäksi joukko opiskelijoita muodosti keskustelukerhon, jossa pohdittiin sosiaalisia ja sivistyksellisiä kysymyksiä.

Seuraavana lukuvuonna jäi fysiikan opintopiiri pois ja tilalle tuli kemian opintopiiri. Uusia opintopiirejä oli lisäksi Maat ja kansat, sekä Käytännöllinen matematiikka.

Lukuvuonna 1947/48 oli opetustuntien lukumäärä 2 780 ja lukuvuonna 1948/49 niitä oli 2 812.

Kansalaistieto. Opetuksen pääpaino pantiin valtio- ja yhteiskuntajärjestyksen tuntemiseen ja tutkittiin perusteellisesti hallitusmuotoa ja valtiopäiväjärjestystä. Pohdittiin Ahvenanmaan lainsäädäntöä, eräitä sosiaalisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä. Oppilaat kävivät eduskunnassa ja seurasivat valtion talousarvion käsittelyä.

Psykologia. Psykologia oli työohjelman uusi aine ja herätti suurta harrastusta. Opetusta annettiin luentokerhon muodossa, jolloin yhdessäolo päättyi keskusteluun ja käytännöllisiin harjoituksiin. Opiskeltiin yleisen- ja lapsipsykologian alkeita ja suoritettiin testausharjoituksia.

Sanomalehtioppi. Edellisen vuoden alkuopintojen jälkeen kurssiin kuului sanomalehtitekniikkaa, toimitustyön organisointia ja ennen kaikkea käytännöllisiä harjoituksia, jotka opettivat käyttämään oikeata kieltä sekä laatimaan ilmoituksia, artikkeleita, haastatteluja ja pakinoita. Näytteenä työn tuloksista julkaistiin monistettu sanomalehti opintojen päätteeksi.

Ruotsinkielinen kirjallisuus. Tämän aineen opintopiirissä tutustuttiin eräiden ruotsinkielisten lyirikoiden ja proosakirjailijoiden tuotteisiin.

Puhetaito. Opetus aloitettiin perehtymällä puhetekniikan alkeisiin. Sen jälkeen harjoiteltiin runolausuntaa ja suorasanaista luentaa. Pyrkimyksenä oli oppia esittämään runoteoksia luontevasti ja ilmeikkäästi.

Ruotsin kieli. Opetus oli jaettu kahteen vuosikurssiin. Alemmalla kurssilla harjoiteltiin oikeinkirjoitusta ja kielioppia, ylemmällä lauseenjäsentelyä sekä aine- ja oikeinkirjoitusta.

Suomen kieli. Kurssi oli kolmivuotinen ja oppilasryhmiä kaikkiaan neljä, joilla kaikilla oli kaksi kaksituntista oppituntia viikossa. Alempi kurssi luki Harry Strengin Suomenkielen alkeiden ensimmäistä osaa, osia oppikirjan toisesta osasta sekä vastaavaa kielioppia. Ylemmällä kurssilla käytettiin Strengin oppikirjan Jatko-osaa ja kiinnitettiin huomiota lauseoppiin. Ylimmällä kurssilla oli käännösharjoituksia sekä suullisia ja kirjallisia harjoituksia, joissa kiinnitettiin erikoisesti huomiota suomenkielen nykyaikaiseen kielenkäyttöön.

Englannin kieli. Kurssi oli kolmivuotinen, oppilasryhmiä seitsemän ja oppikirjana Reuter-Rosenius-Ekholmin Learn English. Opetuksella oli käytännöllinen tarkoitus ja sitä annettiin niin

paljon kuin mahdollista englannin kielellä. Ylimmällä kurssilla oli syntyperäinen englantilainen opettaja.

Saksan kieli. Kurssi oli kolmivuotinen, oppilasryhmiä kolme ja oppikirjana käytettiin Solmu Nyströmin oppikirjan I ja II osaa. Pidettiin suullisia ja kirjallisia harjoituksia ja luettiin kielioppia.

Ranskan kieli. Kurssi oli kolmivuotinen ja oppilasryhmiä yhtä monta. Ranskankielen äänneopin alkeiskurssin jälkeen käytettiin alemmalla ja ylemmällä kurssilla Edvin Hagforsin oppikirjaa. Ylimmällä kurssilla, jolla oli syntyperäinen ranskalainen opettaja, oli opintojen pohjana Guy de Maupassant'in Contes de la Bécasse.

Venäjän kieli. Kurssi oli kaksivuotinen ja kummallakin vuosikurssilla yksi oppilasryhmä. Molemmilla kurseilla oli oppikirjana Åström-Gyllenbögelin Rysk elementarbok.

Algebra. Algebran opintopiirissä oli kaksi vuosikurssia, joista alemmalla kerrattiin desimaalija murtolukuoppia sekä ratkaistiin laskuesimerkkejä aritmetiikan eri aloilta, jonka jälkeen opetettiin käyttämään neljää laskutapaa algebrassa ja ratkaisemaan ensimmäisen asteen yhtälöitä. Ylemmällä kurssilla luettiin keskikoulun algebran kurssi oppikirjana E. Ranckenin Algebra för mellanskolan.

Mittausoppi. Geometrian opintopiirissä oli kaksi vuosikurssia, joista alemmalla luettiin Viktor Groopin oppikirjasta Geometri för mellanskolan kappaleet 1—72 ja ylemmällä keskikoulun koko geometrian kurssi.

Fysiikka. Kurssiin kuului fysiikan perustehtäviä oppikirjana Laurin Zilliacuksen Grundkurs i fysik.

Sairaan- ja lastenhoito. Kurssiin, joka oli vain naispuolisille oppilaille, sisältyi yleisen terveydenhoidon perusteet, kodin sairaanhoitoa, ensiavun antamista onnettomuustapauksissa, äitiys- ja lastenhoitoa sekä sielullisen terveydenhoidon alkeisperiaatteita.

Piirustus. Harjoiteltiin tekstausta, käsivarapiirustusta lyijykynällä ja hiilellä sekä akvarelli-asetelmia. Muutamat oppilaat harrastivat erikoisesti henkilötutkielmia, koristeellista sommitelua ja muovailua.

Pikakirjoitus. Kurssi oli kolmivuotinen. Loppuvaiheessa oli tarkoituksena antaa oppilaille itsenäisiä pikakirjoitustehtäviä. Oppikirjana oli E. A. Fabritiuksen Lärobok i stenografi ja Runar Meinanderin Stenografiska förkortningar.

Kirjanpito. Opetus aloitettiin selostamalla kaksinkertaisen kirjanpidon teoriaa ja sen jälkeen tehtiin erilaisten yritysten tilinavaus ja tilinpäätös käyttäen sarakekirjanpitojärjestelmää. Perehdyttiin kirjanpitolaian eräisiin osiin.

Konekirjoitus. Molempina lukukausina kaksi oppilasryhmää harjoitteli konekirjoitusta. Tekstinä käytettiin enimmäkseen liikekirjeitä.

Kuorolaulu. Laulukuo sai kertomusvuonnakin osakseen suurta kannatusta ja harjoiteltiin joukko sekakuorolauluja.

Orkesterisoitto. Orkesteri harjoitteli jousiorkesterille sovitettuja klassillisia ja helppotajuisia kappaleita ja esiintyi opiston juhlissa ja illanvietoissa.

Voimistelu. Opintopiiri oli vain naispuolisille osanottajille ja harjoitettiin muokkausvoimistelua, pallopelejä ja leikkejä.

Keskustelukerho. Opintopiiri muodosti keskustelukerhon, jossa opetettiin yhdistystekniikkaa ja kehitettiin esiintymistottumusta. Alustuksissa ja keskusteluissa kosketeltiin ajankohtaisia sosiaalisia ja sivistyksellisiä kysymyksiä, joten kerho täytti siten tärkeän tehtävän opiston yhteiskunnallisessa valistustoiminnassa.

Keskikouluaineiden opetus. Muutamana vuonna järjestettiin kielissä, algebrassa, geometriassa, fysiikassa ja kemiassa sellaisia kursseja, joilla opetus oli valmisteluna keskikoulukurssin suorittamiselle. Oppilaat, joilla oli tämä päämäärä, lukivat muut aineet omin neuvoin ja opiskeltuaan opistossa kaksi vuotta suorittivat tutkinnon Kulosaaren yhteiskoulussa. Opisto oli ryhtynyt näihin järjestelyihin, koska ansiotyössä oleville henkilöille ei ollut iltaisin mahdollista saada keskikoulukurssin suorittamiseen tarvittavaa ruotsinkielistä opetusta. Tässä suhteessa opisto epäilemättä täytti ilmeisen sivistystarpeen. Kun kuitenkin Helsinkiin perustettiin syksyllä 1947 ruot-

sinkielinen iltakoulu, joka oli parhaiten omiaan poistamaan mainitun puutteen, johtokunta päätti lopettaa opiston toiminnasta sen osan, jossa opetuksen päämääränä oli keskikoulututkinto. Syksyllä 1948 ei sen tähden otettu enää oppilaita keskikouluaineita opiskelemaan.

Lukuvuonna 1948/49 toimineessa *Maat ja kansat* nimisessä opintopiirissä käsiteltiin Euroopan ja Yhdysvaltojen taloudellista maantietoa.

Käytännöllisen matematiikan opintopiirissä kerrattiin desimaali- ja murtolukuja sekä käsiteltiin taso- ja avaruusmittausoppia, prosentti- ja korkolaskua, osakkeita ja obligaatioita, laskupuikon käyttöä sekä graafillista kuvausta.

Kemian opintopiirissä käsiteltiin kemian peruskysymyksiä Kurt Buchin oppikirjaa noudattaen.

V. ILLANVIETOT JA JUHLAT

Oleellisen osan opiston sivistystoiminnassa muodostivat ne illanvietot ja juhlat, joita lukuvuonna järjestettiin, osaksi ulkopuolisin taiteellisin voimin, osaksi opistolaisten ja opettajien avustamana. Kursseilla oli lisäksi erillisiä illanviettoja, joiden tarkoituksena oli edistää toveruutta ja yhteishenkeä. Luentojen yhteyteen järjestettiin lukuvuonna 1947/48 kolme musiikki-iltaa ja seuraavana lukuvuonna niinkään kolme musiikki-iltaa sekä lisäksi yksi Mörne- ja yksi Strindberg-ilta. Opiston kevätjuhlan järjesti toverikunta.

VI. MUSEOISSA KÄYNNIT JA RETKEILYT

Noudattaen vanhaa perinnettä koetettiin opistolaisille järjestää tilaisuuksia seurata pääkaupungin taide-elämää. Tämän vuoksi järjestettiin lukuvuonna 1947/48 kuusi ja seuraavana lukuvuonna neljä käyntiä taide- ja taideteollisuusnäyttelyissä asiantuntijain opastamana.

Joitakin retkeilyjä tehtiin myöskin teollisuuslaitoksiin.

VII. TEATTERI-ILLAT

Ruotsalaisen teatterin kanssa oli entiseen tapaan voimassa sopimus, jonka mukaan opiston oppilailla oli tilaisuus nähdä taiteellista ohjelmaa 50 % alennetuin lippujen hinnoin. Teatteri-illat olivat hyvin suosittuja ja osanotto runsasta.

VIII. KESÄKOKOUKSET JA -RETKET

Yhteyden säilyttämiseksi opistolaisten välillä järjestettiin kesäloman aikana matkoja ja retkiä. Kesällä 1947 satakunta opistolaista osallistui Turussa pidettyyn Suomen ensimmäiseen ruotsinkielisten työväenopistojen kokoukseen. Kesällä 1948 opisto oli lukuisasti edustettuna kolmipäiväisessä kesäkokouksessa, joka pidettiin Tammisaarella. Sitä paitsi tehtiin laivamatkoja saaristoon ja muita lyhyitä retkiä. Keskustelukerho teki kesällä ahkerasti huviretkiä ja pitkiäkin matkoja, kuten vierailun Hangön työväenopistoon.

IX. OPPILAIDEN OMATOIMISUUS

Kaikki opistoon kirjoittautuneet kuuluivat ilman muuta toverikuntaan, jossa 10 mk:n jäsenmaksu oli vapaaehtoinen. Toverikunta järjesti kokouksia, joulujuhlan ja kevätjuhlan. Toverikunnan puitteissa toimi opiston toveripiirineuvosto, jossa kaikki opintopiirit olivat edustettuina jäsenmääränsä mukaisesti. Neuvosto, joka kokoontui opiston johtaja puheenjohtajana, valitsi toverikunnan puheenjohtajan ja hallituksen sekä käsitteli opetustyötä ja yleensä koulun toimintaa edistäviä kysymyksiä. Työohjelmaa laadittaessa otettiin huomioon esitetyt toivomukset mahdollisuuksien mukaan.

Kesällä 1949 käytiin läntisen Uudenmaan tehdaspaikkakunnilla sekä Tammisaarella ja Raaseporissa. Kesäohjelman päänumero oli kuitenkin ruotsinkielisten työväenopistojen kolmas kesä-

kokous, joka pidettiin helluntaina Helsingissä ja jonka isäntänä toimi Helsingin kaupungin ruotsinkielinen työväenopisto. Noin viisikymmentä opiston opiskelijaa osallistui työväenopistojen retkeilyyn Tukholmaan toukokuussa.

Tässä yhteydessä voidaan mainita, että kesällä 1947 Turussa pidetyssä ruotsinkielisten työväenopistojen yhteisessä kokouksessa annettiin Ruotsinkielisen työväenopiston tehtäväksi toimittaa julkaisu maan ruotsinkielisistä työväenopistoista ja niiden vaalimista pyynnöistä. Teos toimitettiin Handbok för Finlands svenska arbetarinstitut nimisenä ja ilmestyi Ekenäs Tryckeri ab:n julkaisemana.

X. OPISKELUMAKSUT

Kaikki opistoon kirjoittautuneet suorittivat lukuvuonna 1947/48 20 mk:n ja lukuvuonna 1948/49 30 mk:n perusmaksun koko vuodelta. Jokaisesta vieraan kielen opetuksesta maksettiin lisäksi vastaavasti 50 mk ja 100 mk. Perusmaksu oikeutti kuuntelemaan luentoja ja osallistumaan kaikkeen muuhun opiston toimintaan.

XI. APURAHAT

K. H. Renlundin ja Richard Heimbergerin rahastojen korkovaroja oli lukuvuoden 1947/48 lopulla käytettävänä kaikkiaan 1 208 mk sekä lisäksi 400 mk Nadine von Bonsdorffin muistorahastosta, jota hoiti Svenska folkskolans vänner yhdistys. Summa jaettiin neljänä apurahana. Lukuvuonna 1948/49 apurahoja ei jaettu.

XII. OPISTOLAISET

Lukuvuonna 1947/48 sisäänkirjoitettiin opistoon 1 568 oppilasta ja seuraavana lukuvuonna 1 329 oppilasta. Seuraavista yhdistelmistä näkyy, miten oppilaat jakaantuivat sukupuolen, iän, syntymäpaikan, koulusivistyksen ja ammatin mukaan. Tiedot koskevat kaikkia vastaavina vuosina sisäänkirjoitettuja oppilaita.

Opistolaiset sukupuolen, iän, syntymäpaikan ja koulusivistyksen mukaan

Elèves d'après le sexe, l'âge, lieu de naissance et connaissances préliminaires

	1947/48				1948/49			
	Opistolaisia kaikkiaan <i>Total des élèves</i>	%	Luento- ja opinto- piirien oppilaita <i>Elèves des cours spéciaux</i>	%	Opistolaisia kaikkiaan <i>Total des élèves</i>	%	Luento- ja opinto- piirien oppilaita <i>Elèves des cours spéciaux</i>	%
Sukupuoli • <i>Sexe</i>								
Miehiä (<i>Hommes</i>)	380	24.2	293	25.6	306	23.0	237	24.4
Naisia (<i>Femmes</i>)	1 188	75.8	858	74.5	1 023	77.0	734	75.6
Ikä • <i>Age</i>								
16—17 vuotta (<i>ans</i>)	87	5.5	83	7.2	65	4.9	65	6.7
18—20 »	142	9.1	130	11.3	124	9.3	118	12.1
21—29 »	397	25.3	354	30.8	307	23.1	286	29.5
30— »	942	60.1	584	50.7	833	62.7	502	51.7
Syntymäpaikka • <i>Lieu de naissance</i>								
Helsinki	726	46.3	554	48.1	615	46.3	467	48.1
Muut Uudenmaan läänin kunnat (<i>Autres communes du gouvernement d'Usimaa</i>)	418	26.7	314	27.3	350	26.3	251	25.9
Muut Suomen kunnat (<i>Autres communes de Finlande</i>) ...	348	22.2	237	20.6	298	22.4	211	21.7
Ulkomaat (<i>Etranger</i>)	76	4.8	46	4.0	66	5.0	42	4.3

	1947/48				1948/49			
	Opistolaisia kaikkiaan Total des élèves	%	Luento- ja opinto- piirien oppilaita Elèves des cours spéciaux	%	Opistolaisia kaikkiaan Total des élèves	%	Luento- ja opinto- piirien oppilaita Elèves des cours spéciaux	%
Koulusivistys • <i>Connaissances préliminaires</i>								
Kansakoulu (<i>Ecole primaire</i>)	488	31.1	335	29.1	400	30.1	260	26.8
Oppikoulu (<i>Ecole secondaire</i>)	704	44.9	529	46.0	617	46.4	477	49.1
Ammattikoulu (<i>Ecole professionnelle</i>)	191	12.2	165	14.3	136	10.2	115	11.8
Kansanopisto (<i>Ecole supérieure populaire</i>)	25	1.6	12	1.0	24	1.8	15	1.6
Seminaari (<i>Ecole normale</i>)	27	1.7	19	1.7	25	1.9	14	1.4
Ylioppilastutkinto (<i>Baccalauréat</i>)	92	5.9	61	5.3	74	5.6	54	5.6
Yliopistollinen tutkinto (<i>Examen universitaire</i>)	41	2.6	30	2.6	51	3.8	36	3.7
Ei mitään koulua (<i>Sans enseignement</i>)	—	—	—	—	2	0.1	—	—
Tietoja puuttuu (<i>Inconnues</i>)	—	—	—	—	1	0.1	—	—
Opistolaisia kaikkiaan (Total)	1 568	100.0	1 151	100.0	1 329	100.0	971	100.0

Opistolaiset ammatin mukaan

Profession des élèves

Ammattiryhmä <i>Profession</i> ¹⁾	1947/48						1948/49					
	Kaikki opistolaiset Tous les élèves			Opintopiirien oppilaita Elèves des cours spéciaux			Kaikki opistolaiset Tous les élèves			Opintopiirien oppilaita Elèves des cours spéciaux		
	Miehiä Hommes	Naisia Femmes	Yhteensä Total	Miehiä Hommes	Naisia Femmes	Yhteensä Total	Miehiä Hommes	Naisia Femmes	Yhteensä Total	Miehiä Hommes	Naisia Femmes	Yhteensä Total
Virkamiehiä, vapaiden ammattien harjoittajia ja niihin verrattavia...	54	92	146	38	49	87	60	86	146	38	52	90
Muita julkisessa virassa tai yksityisten laitosten palveluksessa olevia	42	52	94	19	43	62	40	86	126	17	45	62
Yksityisten palvelijoita	—	40	40	—	28	28	—	22	22	—	16	16
Tilanomistajia maalla	1	—	1	1	—	1	2	—	2	2	—	2
Itsenäisiä liikkeen harjoittajia	11	24	35	6	20	26	8	32	40	6	28	34
Konttoristeja, liikeapulaisia, työnohjohtajia	115	598	713	97	490	587	74	472	546	62	403	465
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	79	62	141	61	32	93	60	27	87	52	15	67
Muita työntekijöitä	23	22	45	20	16	36	11	15	26	10	10	20
Merimiehiä ja kalastajia	5	—	5	2	—	2	1	—	1	—	—	—
Muun elinkeinon harjoittajia	1	209	210	—	91	91	—	195	195	—	77	77
Ilman erikoista tai tunnettua ammattia olevia	49	89	138	49	89	138	50	88	138	50	88	138
Yhteensä (Total)	380	1 188	1 568	293	858	1 151	306	1 023	1 329	237	734	971

¹⁾ Fonction publique, profession libérale. — Personnel de service. — Domestiques. — Agriculteurs, fermiers etc. — Ouvriers agricoles. — Commerçants. — Commis, contremaîtres. — Ouvriers d'usine et industriels. — Autres ouvriers. — Marins et pêcheurs — Autres professions ou métiers. — Sans métier proprement dit, métier ou occupation inconnus.

XIII. MENOT JA TULOT KALETERIVUOSINA 1947 ja 1948.

Dépenses et recettes en 1947 et 1948

	1947	1948
Menot • <i>Dépenses</i>	Mk . <i>Marcs</i>	Mk . <i>Marcs</i>
Palkat ja palkkiot (<i>Traitements</i>)	1 257 010	1 952 330
Vuokra (<i>Loyers</i>)	114 720	194 087
Valaistus (<i>Eclairage</i>)	7 653	8 916
Kaluston hankinta (<i>Articles d'inventaires</i>)	11 843	15 310
Opetusvälineet ja kirjasto (<i>Matériaux d'école; bibliothèque</i>)	17 998	19 093
Painatus ja sidonta (<i>Impression, reliure</i>)	18 027	25 574
Tarverahat (<i>Faux-frais</i>)	82 866	181 693
Yhteensä (<i>Total</i>)	1 510 117	2 397 003
Tulot • <i>Recettes</i>		
Valtionapu (<i>Subvention de l'Etat</i>)	713 320	1 108 055
Oppilasmaksut (<i>Taxes payées par les élèves</i>)	78 450	105 480
Yhteensä (<i>Total</i>)	791 770	1 213 535

II

TAULUSTO

TABLEAUX

1. Kouluikäiset lapset lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Enfants à l'âge scolaire, années scolaires 1947/48 et 1948/49

	Rekisteröityjä lapsia Enfants inscrits sur les registres scolaires								
	Suomenk. luettelossa Registres finnois			Ruotsink. luettelossa Registres suédois			Kaikkiaan Total		
	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total
Marraskuun 10 p:nä 1947 • Le 10 novembre 1947									
Lapsia, joita opetettiin <i>Enfants enseignés</i>									
Helsingin kansakouluissa (<i>Ecoles primaires de Helsinki</i>)	7 425	6 574	13 999	2 088	1 881	3 969	9 513	8 455	17 968
Kansakoulussa muualla (<i>Ecoles primaires d'ailleurs</i>)	440	469	909	114	139	253	554	608	1 162
Valmistavassa koulussa tai muussa vastaavassa koulussa (<i>Ecoles enfantines</i>)	207	194	401	67	90	157	274	284	558
Oppikoulussa (<i>Ecoles secondaires</i>)	3 275	4 507	7 782	1 334	1 688	3 022	4 609	6 195	10 804
Ammattikoulussa tai muussa vastaavassa koulussa (<i>Ecoles de métier</i>)	274	163	437	47	39	86	321	202	523
Kuuromykkäin- tai sokeainkoulussa (<i>Ecoles des sourds-muets et des aveugles</i>)	13	12	25	—	1	1	13	13	26
Jossakin muussa koulussa (<i>Autres écoles</i>)	33	18	51	3	3	6	36	21	57
Kasvatuslaitoksessa (<i>Maisons de correction</i>)	125	34	159	5	—	5	130	34	164
Kotona kansakoulujohtokunnan valvonnan alaisina (<i>A la maison</i>)	11	8	19	2	2	4	13	10	23
Yhteensä (Total)	11 803	11 979	23 782	3 660	3 843	7 503	15 463	15 322	31 285
Lapsia, jotka eivät nauttineet opetusta <i>Enfants pas enseignés</i>									
Oppivelvollisuus suoritettu (<i>Ayant achevé l'école</i>)	306	289	595	66	59	125	372	348	720
Oppivelvollisuus vielä suorittamatta (<i>Ayant manqué l'enseignement obligatoire</i>)	144	152	296	24	20	44	168	172	340
Yhteensä (Total)	450	441	891	90	79	169	540	520	1 060
Kaikkiaan (Somme totale)	12 253	12 420	24 673	3 750	3 922	7 672	16 003	16 342	32 345
Marraskuun 10 p:nä 1948 • Le 10 novembre 1948									
Lapsia, joita opetettiin <i>Enfants enseignés</i>									
Helsingin kansakouluissa (<i>Ecoles primaires de Helsinki</i>)	8 329	7 509	15 838	2 298	2 089	4 387	10 627	9 598	20 225
Kansakoulussa muualla (<i>Ecoles primaires d'ailleurs</i>)	310	299	609	130	144	274	440	443	883
Valmistavassa koulussa tai muussa vastaavassa koulussa (<i>Ecoles enfantines</i>)	249	199	448	37	33	70	286	232	518
Oppikoulussa (<i>Ecoles secondaires</i>)	3 775	3 773	7 548	1 231	1 796	3 027	5 006	5 569	10 575
Ammattikoulussa tai muussa vastaavassa koulussa (<i>Ecoles de métier</i>)	181	185	366	47	46	93	228	231	459
Kuuromykkäin- tai sokeainkoulussa (<i>Ecoles des sourds-muets et des aveugles</i>)	13	2	15	—	1	1	13	3	16
Jossain muussa koulussa (<i>Autres écoles</i>)	47	32	79	2	—	5	49	35	84
Kasvatuslaitoksessa (<i>Maisons de correction</i>)	149	63	212	24	3	50	173	89	262
Kotona kansakoulujohtokunnan valvonnan alaisina (<i>A la maison</i>)	16	13	29	2	2	4	18	15	33
Yhteensä (Total)	13 069	12 075	25 144	3 771	4 140	7 911	16 840	16 215	33 055
Lapsia, jotka eivät nauttineet opetusta <i>Enfants pas enseignés</i>									
Oppivelvollisuus suoritettu (<i>Ayant achevé l'école</i>)	262	227	489	50	57	107	312	284	596
Oppivelvollisuus vielä suorittamatta (<i>Ayant manqué l'enseignement obligatoire</i>)	111	93	204	21	20	41	132	113	245
Yhteensä (Total)	373	320	693	71	77	148	444	397	841
Kaikkiaan (Somme totale)	13 442	12 395	25 837	3 842	4 217	8 059	17 284	16 612	33 896

2. Kaupungin ylläpitämien opetuslaitosten oppilaat syksyllä 1947 ja 1948

Elèves des écoles municipales semestre d'automne 1947 et 1948

Opetuslaitokset . Ecoles	Sukupuoli Sexe		Äidinkieli Langue maternelle			Yhteensä Total
	Mp. Masc.	Np. Fém.	Suomi Finnois	Ruotsi Suédois	Muu kieli Autres langues	
Oppilaita marraskuun 10 p:nä 1947 Elèves le 10 novembre 1947						
Lastentarhat ¹⁾ (Jardins d'enfants)	2 060	1 862	3 158	754	10	3 922
Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti (Ecoles enfantines Sedmigradsky et asile Maria)	88	95	27	154	2	183
Koulukotien kansakoulut (Ecoles primaires des asiles mu- nicipales d'éducation)	88	30	104	13	1	118
Suomenkieliset kansakoulut (Ecoles primaires finnoises)	7 576	6 694	14 042	188	40	14 270
Ruotsinkieliset kansakoulut (Ecoles primaires suédoises)	2 154	1 936	3 279	788	23	4 090
Valmistava poikien ammattikoulu (Ecole préparatoire pro- fessionnelle de garçons)	377	—	322	55	—	377
Valmistava tyttöjen ammattikoulu (Ecole préparatoire professionnelle de jeunes filles)	—	274	219	55	—	274
Yleinen ammattikoulu (Ecole d'apprentis)	123	129	235	17	—	252
Kirjapainokoulu (Ecole de typographie)	133	16	121	27	1	149
Yhteensä (Total)	12 599	11 036	21 507	2 051	77	23 635
%	53.3	46.7	91.0	8.7	0.3	100.0
Suomenkielinen työväenopisto (Institut ouvrier finnois) ...	1 738	3 507	..	..	..	5 245
Ruotsinkielinen työväenopisto (Institut ouvrier suédois) ...	380	1 188	..	..	..	1 568
Yhteensä (Total)	2 118	4 695	..	..	..	6 813
%	31.1	68.9	..	..	..	100.0
Oppilaita marraskuun 10 p:nä 1948 Elèves le 10 novembre 1948						
Lastentarhat ¹⁾ (Jardins d'enfants)	2 095	1 897	3 196	786	10	3 992
Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti (Ecoles enfantines Sedmigradsky et asile Maria)	84	95	29	148	2	179
Koulukotien kansakoulut (Ecoles primaires des asiles mu- nicipales d'éducation)	105	25	126	3	1	130
Suomenkieliset kansakoulut (Ecoles primaires finnoises)	8 492	7 690	15 926	205	51	16 182
Ruotsinkieliset kansakoulut (Ecoles primaires suédoises)	2 298	2 092	3 594	771	25	4 390
Valmistava poikien ammattikoulu (Ecole préparatoire pro- fessionnelle de garçons)	353	—	303	50	—	353
Valmistava tyttöjen ammattikoulu (Ecole préparatoire professionnelle de jeunes filles)	—	297	239	58	—	297
Yleinen ammattikoulu (Ecole d'apprentis)	44	51	90	5	—	95
Kirjapainokoulu (Ecole de typographie)	161	19	152	28	—	180
Yhteensä (Total)	13 632	12 166	23 655	2 054	89	25 798
%	52.8	47.2	91.7	8.0	0.3	100.0
Suomenkielinen työväenopisto (Institut ouvrier finnois) ...	1 444	3 062	..	..	..	4 506
Ruotsinkielinen työväenopisto (Institut ouvrier suédois) ...	306	1 023	..	..	..	1 329
Yhteensä (Total)	1 750	4 085	..	..	..	5 835
%						

¹⁾ Niihin liittyvät laitokset mukaanluettuina.

3. Eri lastentarhain oppilasmäärä lokakuun 1 p:nä sekä toimintapäivien ja hoitopäivien lukumäärä kalenterivuonna 1947

Elèves des jardins d'enfants le 1 octobre; jours de travail et jours de présence en 1947

Laitokset <i>Jardins d'enfants</i>	Oppilaita lokakuun 1 p:nä <i>Elèves le 1 octobre</i>						Toimintapäiviä v. 1947 <i>Jours de travail en 1947</i>				Hoitopäiviä v. 1947 <i>Jours de présence en 1947</i>			
	Varsinaiset lasten- tarhat ja kokopäivä- osastot <i>Jardins d'enfants proprement dit</i>	Kokopäivä- osastot <i>Nurserys</i>	Koululaisten pöytäkirjat <i>Classes ouvrières</i>	Lastenselneet <i>Crèches</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Varsinaiset lasten- tarhat ja kokopäivä- osastot <i>Jardins d'enfants proprement dit; Nurserys</i>	Koululaisten pöytäkirjat <i>Classes ouvrières</i>	Lastenselneet <i>Crèches</i>	Loma-aika lasten- tarhat <i>Sections des vacances</i>	Varsinaiset lasten- tarhat, päiväkodit ja sel- neet <i>Jardins d'enfants proprement dit, classes ouvrières et crèches</i>	Loma-aika lasten- tarhat <i>Sections des vacances</i>	Varsinaiset lasten- tarhat, päiväkodit ja sel- neet <i>Jardins d'enfants proprement dit, classes ouvrières et crèches</i>		
Kaksikieliset (<i>Bilingues</i>) ...	471	126	50	—	71	592	—	—	—	102 247	2 129	—		
Ebeneserkoti	254	53	50	—	19	323	214	204	286	70	55 828	1 380		
Pasila	81	26	—	—	—	81	213	—	—	—	13 990	—		
Toukola	91	32	—	—	—	91	214	—	—	36	14 778	749		
Aula	²⁾ 45	15	—	—	—	45	208	—	—	—	7 221	—		
Toukolan kunnallinen lasten- seimi	—	—	—	—	34	34	—	—	282	—	6 630	—		
Vallilan kunnallinen lasten- seimi	—	—	—	—	18	18	—	—	288	—	3 800	—		
Suomenkieliset (<i>Finnois</i>)	2 232	677	148	210	124	2 714	—	—	—	—	435 342	8 447		
Alku	142	38	—	—	—	142	214	—	—	20	21 030	282		
Alppimaja	103	30	—	—	20	123	212	—	288	58	21 659	1 084		
Annala	74	27	—	—	—	74	212	—	—	—	14 171	—		
Kaleva	79	25	—	—	—	79	213	—	—	—	14 895	—		
Kallion suom.	103	30	—	—	—	103	214	—	—	—	17 235	—		
Kalliorinne	80	28	—	—	30	110	215	—	289	—	20 442	—		
Kotikallio	101	43	49	210	16	376	213	208	284	70	28 322	1 179		
Kotivara	15	18	20	—	—	35	260	209	—	—	11 145	—		
Lauttasaaren lastentarha ...	77	15	—	—	—	77	156	—	—	—	6 031	—		
Leppäsuon lastentarha	79	28	30	—	46	155	213	209	283	30	36 023	617		
Munkkiniemen lastentarha ...	84	25	—	—	12	96	215	—	259	70	14 700	1 063		
Onnela	107	24	—	—	—	107	210	—	—	—	17 207	—		
Pienola	79	39	—	—	—	79	214	—	—	—	13 115	—		
Pirkkola ³⁾	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	237	—		
Päiväpirtti	130	41	—	—	—	130	213	—	—	74	21 095	1 521		
Päivölä	105	24	—	—	—	105	211	—	—	35	16 897	462		
Pääskylä	79	27	—	—	—	79	214	—	—	—	13 541	—		
Rauhala	106	27	—	—	—	106	214	—	—	—	17 184	—		
Sirkkula	100	28	—	—	—	100	211	—	—	70	20 906	1 358		
Suomenlinnan lastentarha ...	65	—	—	—	—	65	204	—	—	—	10 536	—		
Tapiola	75	27	—	—	—	75	214	—	—	—	12 558	—		
Toimela	—	—	49	—	—	49	—	—	208	—	8 932	—		
Touhula	81	28	—	—	—	81	210	—	—	18	13 814	—		
Valkama	106	27	—	—	—	106	211	—	—	36	17 717	481		
Vallila	102	28	—	—	—	102	213	—	—	36	16 917	400		
Virkkula	80	26	—	—	—	80	212	—	—	—	13 183	—		
Vuokko	80	24	—	—	—	80	212	—	—	—	15 850	—		
Ruotsinkieliset (<i>Suèdois</i>)	585	160	31	—	—	616	—	—	—	—	102 455	—		
Barnabo	80	26	—	—	—	80	214	—	—	—	13 554	—		
Bertha-Maria-hemmet	139	30	—	—	—	139	214	—	—	—	23 881	—		
Fylgia	54	—	31	—	—	85	204	206	—	—	13 547	—		
Hemgård	77	26	—	—	—	77	214	—	—	—	13 984	—		
Solhem	75	23	—	—	—	75	212	—	—	—	12 921	—		
Solhalla	85	25	—	—	—	85	214	—	—	—	12 614	—		
Tomtebo	75	30	—	—	—	75	204	—	—	—	11 954	—		
Yhteensä (Total)	3 288	963	229	210	195	3 922	7 640	—	—	—	640 044	10 576		

¹⁾ Kokopäiväosastojen lapset kävivät myös varsinaisissa lastentarhoissa ja ovat sen vuoksi luetut niissä olevien joukkoon. — ²⁾ Tähän sisältyvät Aulan askarteluosaston lapset. — ³⁾ Pirkkolan lastentarhan toiminta alkoi vasta joulukuun alusta. — ⁴⁾ *Les enfants des nurseries y compris.*

4. Eri lastentarhain oppilasmäärä lokakuun 1 p:nä sekä toimintapäivien ja hoitopäivien lukumäärä kalenterivuonna 1948

Elèves des jardins d'enfants le 1 octobre; jours de travail et jours de présence en 1948

Laitokset <i>Jardins d'enfants</i>	Varsinaiset lastentarhat, päiväkodit ja seinet <i>Jardins d'enfants proprement dit, classes ouvertes et crèches</i>	Loma-aian lastentarhat <i>Sections des vacances</i>	Lastenseinät <i>Crèches</i>	Koululasten päiväkodit <i>Classes ouvertes</i>	Varsinaiset lastentarhat ja kokopäiväosastot <i>Jardins d'enfants proprement dit et nurserys</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Lastenseinät <i>Crèches</i>	Lukitupa <i>Salle de lecture</i>	Koululasten päiväkodit <i>Classes ouvertes</i>	Kokopäiväosasto 1) <i>Nurserys</i>	Varsinaiset lastentarhat <i>Jardins d'enfants proprement dit 2)</i>	Oppilaita lokakuun 1 p:nä <i>Elèves le 1 octobre</i>		Toimintapäiviä v. 1948 <i>Jours de travail en 1948</i>		Hoitopäiviä v. 1948 <i>Jours de présence en 1948</i>	
Kaksikieliset (<i>Bilingues</i>)	768	199	48	—	77	893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	154	075
Ebeneserkoti	256	53	48	—	19	323	213	209	277	71	59	076	—	—	—	—	—
Haagan lastentarha	50	13	—	—	—	50	217	—	—	40	8	705	—	—	—	—	—
Lauttasaaren »	82	19	—	—	—	82	213	—	—	19	12	887	—	—	—	—	—
Munkkiniemen »	76	18	—	—	12	88	216	—	264	75	14	793	—	—	—	—	—
Oulunkylän »	75	20	—	—	—	75	217	—	—	40	12	899	—	—	—	—	—
Pasilan »	81	27	—	—	—	81	219	—	—	—	13	329	—	—	—	—	—
Toukolan »	93	35	—	—	—	93	218	—	—	39	16	156	—	—	—	—	—
Aula	2) 55	14	—	—	—	55	219	—	—	—	6	361	—	—	—	—	—
Toukolan kunnall. lastenseimi	—	—	—	—	30	30	—	—	287	—	6	095	—	—	—	—	—
Vallilan kunnall. lastenseimi	—	—	—	—	16	16	—	—	293	—	3	774	—	—	—	—	—
Suomenkieliset (<i>Finnois</i>) ...	2 109	650	183	52	125	2 469	—	—	1 424	448	434	205	—	—	—	—	—
Ahtola	—	—	22	—	—	22	—	81	—	—	2	020	—	—	—	—	—
Alku	146	42	—	—	—	146	216	—	—	19	25	072	—	—	—	—	—
Alppimaja	102	30	—	—	18	120	220	—	292	39	24	517	—	—	—	—	—
Annala	75	25	—	—	—	75	216	—	—	—	11	143	—	—	—	—	—
Kaleva	75	25	—	—	—	75	216	—	—	—	13	202	—	—	—	—	—
Kallion suom.	100	29	—	—	—	100	218	—	—	—	17	759	—	—	—	—	—
Kalliorinne	80	26	—	—	34	114	218	—	291	—	21	776	—	—	—	—	—
Kotikallio	101	43	45	52	16	214	212	211	285	71	31	209	—	—	—	—	—
Kotivara	36	36	20	—	18	74	—	214	267	—	13	006	—	—	—	—	—
Leppäsuu	50	24	—	—	39	89	202	—	289	34	22	447	—	—	—	—	—
Onnela	110	27	—	—	—	110	218	—	—	—	19	554	—	—	—	—	—
Pakilan lastentarha	25	15	—	—	—	25	217	—	—	40	4	890	—	—	—	—	—
Pienola	78	30	—	—	—	78	217	—	—	—	13	172	—	—	—	—	—
Pirkkolan lastentarha	23	—	—	—	—	23	205	—	—	—	4	057	—	—	—	—	—
Päiväpirtti	128	28	—	—	—	128	216	—	—	72	23	597	—	—	—	—	—
Päivölä	100	26	—	—	—	100	216	—	—	39	18	151	—	—	—	—	—
Pääskylä	81	27	—	—	—	81	219	—	—	—	14	425	—	—	—	—	—
Rauhala	103	30	—	—	—	103	218	—	—	—	18	079	—	—	—	—	—
Sirkkula	100	27	—	—	—	100	216	—	—	39	17	500	—	—	—	—	—
Suomenlinnan lastentarha ...	79	—	—	—	—	79	208	—	—	—	11	703	—	—	—	—	—
Tapiola	75	25	—	—	—	75	219	—	—	—	13	643	—	—	—	—	—
Toimela	—	—	49	—	—	49	—	206	—	—	8	059	—	—	—	—	—
Touhula	81	26	—	—	—	81	218	—	—	19	14	507	—	—	—	—	—
Valkama	105	28	—	—	—	105	217	—	—	39	18	674	—	—	—	—	—
Vallila	103	26	—	—	—	103	218	—	—	37	17	820	—	—	—	—	—
Virkkula	75	27	—	—	—	75	218	—	—	—	13	635	—	—	—	—	—
Vuokko	78	28	—	—	—	78	217	—	—	—	12	767	—	—	—	—	—
Väinölä	—	—	47	—	—	47	—	208	—	—	7	821	—	—	—	—	—
Ruotsinkieliset (<i>Suèdois</i>) ...	608	162	22	—	—	630	—	—	—	—	108	792	—	—	—	—	—
Barnabo	77	25	—	—	—	77	220	—	—	—	12	968	—	—	—	—	—
Bertha-Maria-hemmet	174	36	—	—	—	174	216	—	—	—	28	176	—	—	—	—	—
Fylgia	55	—	22	—	—	77	207	208	—	—	13	478	—	—	—	—	—
Hemgård	74	25	—	—	—	74	219	—	54	—	14	069	—	—	—	—	—
Solhem	76	25	—	—	—	76	219	—	—	—	14	626	—	—	—	—	—
Solhälla	76	25	—	—	—	76	219	—	—	—	12	830	—	—	—	—	—
Tomtebo	76	26	—	—	—	76	216	—	—	—	12	645	—	—	—	—	—
Yhteensä (Total)	3 485	1 011	253	52	202	3 992	—	—	—	—	—	697	072	—	—	—	—

1) Ks. alav. 1 s. 4*. — 2) Tähän sisältyvät Aulan askarteluosaston lapset. — 3) Voir page 4* la note 4.

5. Lastentarhain oppilaat, ryhmitettyinä sukupuolen, äidinkielen, syntymäpaikan ja iän sekä vanhempien säädyn tai ammatin mukaan, työvuonna 1947/48

Elèves des jardins d'enfants année scolaire 1947/48; répartition d'après le sexe, la langue maternelle, le lieu de naissance, l'âge et la profession de leurs parents

Osasto ja opetuskieli <i>Section et langue d'enseigne- ment</i>	Koko oppilasmäärä <i>Total des élèves</i>	Sukupuoli <i>Sexe</i>		Oppilaat, jotka kalenterivuonna 1948 täyttävät <i>Elèves ayant</i>								Äidinkieli <i>Langue maternelle</i>		Syntymäpaikka <i>Lieu de naissance</i>					Vanhempien säätö tai ammatti <i>Profession des parents</i>																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
		Poikia <i>Garçons</i>	Tyttöjä <i>Filles</i>	—	1	2	3	4	5	6	7	8	Muu kieli <i>Autres langues</i>	Ruotsi <i>Suédois</i>	Suomi <i>Finnais</i>	Helsinki	Helsingin rajoittuvat kunnat <i>Banlieue de Helsinki</i>	Muut Uudenmaan l:n kunnat <i>Autres communes de gov. d'Usmania</i>	Muut Suomeen kunnat <i>Autres communes de Finlande</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Virkamiehiä, suurlähtöjen, pöytäkirjantekijöiden, kassanvaimien ja muuten virkamiesten harjoitt. yms. <i>Fonctionnaires et négociants</i>	Pikku- ja lasten- ja nuorisotyön harjoittajat, palvelusmiehen yms. <i>Petit-commerçants et employés subalternes</i>	Tehdas- ym. ammatillisen tekijöiden <i>Ouvriers spécialisés</i>	Muuta työntekijöitä yms. <i>Autres ouvriers</i>																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
Oppilaita lokak. 1 p:nä • <i>Elèves le 1 octobre</i>																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
Osasto • <i>Section</i>																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					

¹⁾ Ks. alav. 1 s. 4*. — ²⁾ Tähän sisältyvät Aulan askarteluosaston lapset. — ³⁾ Tähän sisältyvät kaksikielisten laitosten kaikki seimilapset. —
⁴⁾ Voir page 4* la note 4.

6. Lastentarhain oppilaat, ryhmitettyinä sukupuolen, äidinkielen, syntymäpaikan ja iän sekä vanhempien säädyn tai ammatin mukaan, työvuonna 1948/49

Elèves des jardins d'enfants année scolaire 1948/49; répartition d'après le sexe, la langue maternelle, le lieu de naissance, l'âge et la profession de leurs parents

Osasto ja opetuskieli <i>Section et langue d'enseigne- ment</i>	Koko oppilasmäärä <i>Total des élèves</i>	Sukupuoli <i>Sexe</i>		Oppilaat, jotka kalenteri- vuonna 1948 täyttivät <i>Elèves ayant</i>								Äidinkieli <i>Langue maternelle</i>		Syntymäpaikka <i>Lieu de naissance</i>					Vanhempien sääty tai ammatti <i>Profession des parents</i>					
		Tyttöjä <i>Filles</i>	Pojkia <i>Garçons</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	Suomi <i>Finnais</i>	Ruotsi <i>Suédois</i>	Helsinki <i>Helsinki</i>	Helsingin rajoittuvat kunnat <i>Banlieue de Helsinki</i>	Muita Uudenmaan län kunnat <i>Autres communes du gouv. d'Usmania</i>	Muita Suomen kunnat <i>Autres communes de Finlande</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Virkamiehiä, suurlähtöjen hän, yms. <i>Fonctionnaires et négociants</i>	Pikku- ja suurlähtöjen palvelusmiehen yms. <i>Petit-commerçants et employés subalternes</i>	Tehdas- ym. ammattityön- tehtäjä <i>Ouvriers spécialistes</i>	Muita työntekijöitä yms. <i>Autres ouvriers</i>		
				vuotta <i>ans accomplis</i>																				
Oppilaita lokakuun 1 p:nä • <i>Elèves le 1 octobre</i>																								
Osasto • <i>Section</i>																								
Varsinaiset lastentarhat ¹⁾ (<i>Jardins d'enfants propre- ment dits</i>) ⁴⁾	²⁾ 3 485	1 792	1 693	—	4	533	994	1 134	778	11	31	2 727	749	9	3 025	6	92	331	31	556	585	1 563	781	
Kokopäiväosastot (<i>Nurserys</i>) ..	1011	551	460	—	1	215	311	275	199	5	5	814	195	2	885	4	25	89	8	61	111	507	332	
Koululasten päiväkodit (<i>Clas- ses ouvrières</i>)	253	160	93	—	—	—	—	—	15	83	155	229	24	—	215	3	2	30	3	14	37	99	103	
Lukutupa (<i>Salle de lecture</i>)	52	32	20	—	—	—	—	—	—	—	—	52	47	5	—	..	..	..	..	..	..	..	..	
Lastenseimet (<i>Crèches</i>)	202	111	91	64	90	46	2	—	—	—	—	193	8	1	198	—	1	1	2	10	15	66	111	
Yhteensä (<i>Total</i>)	3 992	2 095	1 897	64	94	579	996	1 134	793	94	238	3 196	786	10	3 438	9	95	362	36	580	637	1 728	995	
Opetuskieli <i>Langue d'enseignement</i>																								
Kaksikieliset (<i>Bilingues</i>)	³⁾ 893	453	440	26	28	141	189	241	178	30	60	730	158	5	807	2	24	49	11	170	137	395	191	
Suomenk. osastot (<i>Finnais</i>) ..	727	368	359	26	28	118	141	185	141	28	60	682	42	3	658	2	22	38	7	146	104	328	149	
Ruotsink. osastot (<i>Suédois</i>) ..	166	85	81	—	—	23	48	56	37	2	—	48	116	2	149	—	2	11	4	24	33	67	42	
Suomenkieliset (<i>Finnais</i>)	2 469	1 315	1 154	38	65	356	646	685	458	58	163	2 429	35	5	2 079	2	53	268	15	299	334	1 087	697	
Ruotsinkieliset (<i>Suédois</i>)	630	327	303	—	1	82	161	208	157	6	15	37	593	—	552	5	18	45	10	111	166	246	107	
Yhteensä (<i>Total</i>)	3 992	2 095	1 897	64	94	579	996	1 134	793	94	238	3 196	786	10	3 438	9	95	362	36	580	637	1 728	995	

¹⁾ Ks. alav. 1 s. 4*. — ²⁾ Tähän sisältyvät Aulan askarteluosaston lapset. — ³⁾ Tähän sisältyvät kaksikielisten laitosten kaikki seimilapset. —

⁴⁾ Voir page 4* la note 4.

7. Lastentarhain oppilaiden ja seimien lasten terveydentila toimintavuosina 1947/48 ja 1948/49
Etat de santé des élèves des jardins d'enfants pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

	1947/48				1948/49			
	Lastentarhat Jardins d'enfants			Lastensei- met Crèches	Lastentarhat Jardins d'enfants			Lastensei- met Crèches
	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yht. Total		Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yht. Total	
Yleltila • Condition générale								
Hyvä (<i>Très bonne</i>)	164	231	395	32	146	255	401	14
Tyydyttävä (<i>Assez bonne</i>)	626	653	1 279	116	726	640	1 366	114
Huono (<i>Mauvaise</i>)	743	552	1 295	161	731	558	1 289	130
Yhteensä (Total)	1 533	1 436	2 969	309	1 603	1 453	3 056	258
Todetut taudit								
<i>Maladies constatées chez les enfants</i>								
Keuhkotuberkuloosi (<i>Tuberculose des poumons</i>)	1	—	1	2	1	1	2	—
Keuhkotuberkuloosin jälkiä (<i>Restes de la tuberculose des poumons</i>)	2	—	2	—	1	1	2	—
Bronkialirauhastuberkuloosi (<i>Tuberculose des glandes bronchiales</i>)	14	15	29	—	4	5	9	1
Bronkialituberkuloosin jälkiä (<i>Restes de la tuberculose des glandes bronchiales</i>)	10	7	17	—	11	5	16	1
Ilmaputkentulehdus (<i>Bronchite</i>)	47	23	70	30	34	24	58	—
Astmaattinen ilmaputken tulehdus (<i>Bronchite asthmaticque</i>)	5	1	6	13	1	2	3	—
Valekruppi (<i>Croup faux</i>)	—	—	—	1	—	—	—	—
Sairaalloisia muutoksia sydämessä (<i>Affections du coeur</i>)	2	4	6	—	18	11	29	—
Rauhasajettumat kaulassa (<i>Glandes du cou hypertrophiées</i>)	187	116	303	7	175	86	261	—
Nielurisoiden liikakasvu (<i>Tonsilles hypertrophiées</i>)	52	62	114	12	67	59	126	—
Halkikitalaki (<i>Fissura palati</i>)	—	—	—	1	—	—	—	—
Karttakieli (<i>Langue géographique</i>)	76	90	166	9	64	80	144	13
Puhehäiriöt (<i>Maladies des articulations</i>)	3	1	4	—	—	—	—	—
Nenähengityksen estyminen (<i>Incapables de respirer par le nez</i>)	8	4	12	—	16	11	27	—
Vatsatauteja (<i>Maladies d'estomac</i>)	—	—	—	—	—	2	2	—
Napatyrä (<i>Hématophale</i>)	67	90	157	2	45	31	76	—
Nivustyrä (<i>Bubonocèle</i>)	1	1	2	—	—	—	—	—
Peräsuolen esiinluiskahdus (<i>Chute du rectum</i>)	—	—	—	2	—	—	—	2
Kihomatoja (<i>Escarides</i>)	3	3	6	—	1	4	5	—
Suolinkaisia (<i>Ascarides</i>)	—	—	—	2	—	—	—	1
Ihottuma (<i>Eczémas</i>)	50	50	100	42	49	33	82	16
Kasvotulehdus (<i>Inflammation du teint</i>)	—	—	—	6	—	—	—	—
Syyhy (<i>Gale</i>)	2	—	2	—	—	—	—	—
Kouristus (<i>Eclampsie</i>)	—	—	—	3	—	—	—	1
Tictauti (<i>Tic</i>)	1	1	2	1	—	—	—	—
Kastelu (<i>Enuresis</i>)	6	4	10	—	1	5	6	—
Yökauhukohtaus (<i>Effrois nocturne</i>)	—	—	—	—	2	—	2	—
Synnynnäinen syfilis, parantunut (<i>Syphilis guérie</i>)	—	—	—	—	—	1	1	—
Itsesaastutus (<i>Onanisme</i>)	—	1	1	2	2	—	2	—
Henkinen jälkeenjääneisyys (<i>Anomalies psychiques</i>)	10	6	16	4	7	3	10	5
Vinokaula (<i>Plagiocéphale</i>)	1	1	2	—	2	1	3	—
Riisitauti: <i>Rachitisme</i> :								
huomattava (<i>aggravante</i>)	—	—	—	40	—	—	—	23
lievä (<i>pas grave</i>)	—	—	—	139	—	—	—	137
Riisitaudin jälkiä: <i>Restes de rachitisme</i> :								
huomattavia (<i>aggravantes</i>)	281	150	431	—	266	93	359	—
lieviä (<i>pas graves</i>)	714	616	1 330	—	771	607	1 378	—
Selkärangan käyrästymisiä (<i>Scoliose</i>)	338	323	661	—	443	379	822	—
Raajarikkaisuus (<i>Difformité</i>)	1	—	1	—	1	1	2	—
Silmätauteja (<i>Ophthalmies</i>)	19	14	33	5	23	15	38	1
Korvatauteja (<i>Otopathies</i>)	6	4	10	—	4	4	8	—
Alentunut kuulo (<i>Ouïe réduite</i>)	2	1	3	—	4	1	5	—

M u i s t.: Yllä olevassa taulukossa esitetään ainoastaan Kanta-Helsingin lastentarhoissa suoritettujen säännöllisten lääkärintarkastusten tulokset; ks. myös tekstiosastoa.

8. Sedmigradskyn pientenlastenkoulut ja Marian turvakoti lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Ecoles Sedmigradsky et asile Maria pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Laitos • Ecoles	Sukupuoli Sexe		Äidinkieli Langue maternelle		Syntymä- paikka Lieu de naissance		Lapset, jotka kalenterivuoden aikana täyttävät Age					Vanhempien säätö tai ammatti Profession des parents				Kaikkiaan Total des élèves	
	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles	Suomi Finnois	Ruotsi Suédois	Muu kieli Autres langues	Helsinki	Muut paikkakunnat Autres	—3	4	5	6	7	Virkam. Fonctionnaires et employés subalternes	Pikkuhiiheen harjoittaj. palvelusmiehiä yms. Petit-commerçants et employés subalternes	Tehdas- ym. ammatti- työntekijöitä • Ouvriers spécialisés		Muia työntekijöitä yms. Autres ouvriers
19 1/10 47																	
Sdmgr:n koulu I	29	37	6	58	2	59	7	1	13	24	28	—	38	25	3	—	66
» II	37	29	14	52	—	59	7	6	19	13	13	15	13	26	16	11	66
Marian turvakoti ..	22	29	7	44	—	46	5	—	13	22	16	—	36	6	8	1	51
Yhteensä (Total)	88	95	27	154	2	164	19	7	45	59	57	15	87	57	27	12	183
19 1/10 48																	
Sdmgr:n koulu I	32	34	10	54	2	50	16	—	10	30	25	1	41	19	5	1	66
» II	28	38	13	53	—	57	9	4	17	30	15	—	11	23	20	12	66
Marian turvakoti ..	24	23	6	41	—	41	6	1	13	21	12	—	26	15	5	1	47
Yhteensä (Total)	84	95	29	148	2	148	31	5	40	81	52	1	78	57	30	14	179

Muist.: Marian turvakodin varoilla ylläpidetyt, mutta Sedmigradskyn pientenlastenkoulu II:n yhteydessä ja sen huoneistossa toimineet ulkoilma- ja kokopäiväosastot on tässä laskettu jälkimmäiseen kuuluviksi.

9. Kansakoulujen koko oppilasmäärä lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Elèves des écoles primaires pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Koulut • Ecoles	Edellistä vuodesta kouluissa olevia Elèves de l'année pré- dente restés à l'école	Uusia opettajia Entrés	Yhteensä Total	Lukuvuoden kuluessa eronneita Sortis	Jäljellä lukuvuoden päätyttyä Elèves à la fin de l'année scolaire	Niistä • Dont			Luokalle jääneitä Doubles la classe sans conditions
						Päästökirjan saaneita Sortis de l'école avec certificat d'études	Lähinnä ylemmäl- le luokalle siirret- tyjä Passés dans une classe supérieure		
							Ehdoitta	Ehdol- lisesti	
Suomenkieliset • Ecoles finnoises									
1948/49									
Alakoulu (Ecole primaire inférieure)	3 130	4 167	7 297	178	7 119	—	6 778	179	162
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure)	7 637	431	8 068	149	7 919	—	7 397	344	178
Jatkokoulu (Cours complémentaires)	676	102	778	40	738	382	330	15	11
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants probléma- tiques)	70	44	114	3	111	—	97	4	10
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	254	43	297	11	286	15	262	3	6
Yhteensä (Total)	11 767	4 787	16 554	381	16 173	397	14 864	545	367
1947/48	10 524	4 109	14 633	411	14 222	499	12 866	496	361
Ruotsinkieliset • Ecoles suédoises									
1948/49									
Alakoulu (Ecole primaire inférieure)	794	1 139	1 933	52	1 881	—	1 744	68	69
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure)	1 957	224	2 181	42	2 139	—	1 842	197	100
Jatkokoulu (Cours complémentaires)	228	28	256	12	244	97	136	4	7
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants probléma- tiques)	13	3	16	1	15	—	13	—	2
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	63	24	87	3	84	8	61	8	7
Yhteensä (Total)	3 055	1 418	4 473	110	4 363	105	3 796	277	185
1947/48	2 770	1 394	4 164	144	4 020	112	3 406	283	219
Kaikki koulut • Tous les écoles									
1948/49	14 822	6 205	21 027	491	20 536	502	18 660	822	552

10. Suomenkielisten kansakoulujen opettajat lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Personnel enseignant des écoles primaires finnoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Kouluhuoneistot . Ecole, rue et n:o	Alakoulu 1)		Yläkoulu 1)		Jatkokoulu)		Tarkk. luokat ')		Apu-koulu 1)		Kaikki Total																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
	Opettajia marraskuun 10 p:nä . Personnel enseignant le 10 novembre																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia	Tunti- A l'heure	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu	Vainuasia Tutkittu	Remplacant	Sijaisia Tutkittu

1) Traduction des nommés voir page 9*.

11. Suomenkielisten kansakoulujen hallussa olevat huoneistot sekä eri koulujen oppilasmäärä lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Salles d'études des écoles primaires finnoises et le nombre des élèves pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Kouluhuoneistot • Ecole, rue et n:o	19 10/11 48											Oppilaita • Elèves				
	Huoneita opetusta varten • Salles d'études											19 10/11 47	19 10/11 48			
	Tavallisia luokkahuoneita Enseignement ordinaire	Voimistelusalua Gymnastique	Laulusaleja Chœur	Luonnontiet. oppitunteja Sciences naturelles	Väistö- ja käsityöhuoneita Travaux manuels	Piirustusaleja Dessin	Taloustieteiden opetushuoneita Ménage	Muita opetukseen käytettyjä huoneita Autres salles d'études	Yhteensä Total	Huoneita kaikkiaan Somme totale	Muita huoneita Autres chambres	Luokkahuoneita koulun Pour salle ordinaire	Luokkahuoneita koulun Pour salle ordinaire			
Kanta-Helsingin koulut:																
Aleksis Kiven koulu,	Porvoonkatu 2	30	2	2	2	6	2	6	1	51	20	71	1 734	57.8	1 814	60.5
Eläintarhan koulu,	Tuusulankatu 8	13	1	1	1	3	1	3	5	28	10	38	655	50.4	765	58.8
Kaisaniemen koulu,	Puutarhakatu 1	14	1	1	1	3	1	4	7	32	16	48	747	53.4	928	66.3
Kallion koulu,	Neljäs linja 11—15 ..	26	2	1	1	5	1	3	2	41	26	67	1 422	54.7	1 589	61.1
Käpylän koulu,	Väinöläkatu 7	13	1	1	1	1	1	5	3	26	22	48	1 068	82.2	1 217	93.6
Lapinlahden koulu,	Lapinlahdenkatu 10	27	2	1	1	3	1	7	15	55	30	85	1 373	50.9	1 645	60.9
Lapinlahden koulu,	Museokatu 12 ³⁾															
Linnankosken koulu,	Töölönkatu 55	5	1	—	1	1	—	—	—	8	7	15	—	—	333	66.6
Snellmanin koulu,	Punavuorenkatu 8—10	12	1	—	1	1	1	—	—	16	18	34	584	48.7	736	61.3
Suomenlinnan koulu,	Suomenlinna C IV 132	3	—	—	—	1	—	—	1	5	1	6	119	39.7	126	42.0
Tehtaankadun koulu	Tehtaankatu 15—17 ..	8	1	—	1	2	1	—	—	13	10	23	660	82.5	772	96.5
Toukolan koulu,	Toukola 3	4	1	—	—	—	—	—	—	5	4	9	226	56.5	238	59.5
Työväenopistossa toimiva ³⁾ koulu,	Helsinginkatu 26	9	—	—	1	—	—	—	2	12	2	14	188	20.9	200	22.2
Töölön koulu,	Töölönkatu 41—45 ..	11	2	—	1	1	1	—	—	16	11	27	862	78.4	724	65.8
»	Urheilukatu 10—12 ..	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	92	30.7	93	31.0
Vallilan koulu,	Hämeentie 80	10	1	—	1	2	1	—	—	15	35	50	677	67.7	732	73.2
»	Sturenkatu 4	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	96	48.0	106	53.0
Apukoulu,	Porthaninkatu 8	4	1	—	—	1	—	1	—	7	5	12	115	28.8	114	28.5
Yhteensä (Total)		192	17	7	13	30	11	29	36	335	217	552	10 618	55.3	12 132	63.2
Liitosalueen koulut:																
Haagan		6	1	—	—	1	—	—	1	9	11	20	193	32.2	202	33.7
Herttoniemen		2	—	—	—	—	—	—	1	3	1	4	129	64.5	135	67.5
Isosaaren		1	—	—	—	1	—	—	—	2	1	3	15	15.0	17	17.0
Kaarelan		1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	19	19.0	25	25.0
Kulosaaren		2	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	51	25.5	49	24.5
Lauttasaaren		7	1	—	—	1	—	—	—	9	8	17	299	42.7	324	46.3
Malmin etel.		4	—	—	—	—	—	1	—	5	1	6	175	43.8	172	43.0
Malmin pohj.		6	1	—	—	1	—	2	—	10	5	15	264	44.0	294	49.0
Malmin jatko-		3	—	—	—	8	—	3	2	16	6	22	73	24.3	69	23.0
Mellunkylän		2	1	—	—	—	—	—	—	3	4	7	60	30.0	83	41.5
Metsolan		4	—	—	—	1	—	—	—	5	2	7	155	38.6	184	46.0
Munkkiniemen		15	1	1	1	4	—	3	4	29	10	39	717	47.8	846	56.4
Oulunkylän		6	—	—	—	1	—	—	2	9	2	11	232	38.7	250	41.7
Pakilan		5	—	—	—	1	—	—	1	7	2	9	260	52.0	299	59.8
Pitäjänmäen		4	—	—	—	—	—	1	1	6	4	10	165	41.3	176	44.0
Puistolän		5	1	—	—	1	—	1	2	10	14	24	274	54.8	278	55.6
Pukinmäen		3	—	—	—	—	—	—	1	4	1	5	95	31.7	102	34.0
Pukinmäen kokeilu-		2	—	—	—	—	—	—	—	2	3	5	38	19.0	43	21.5
Santahaminan		2	—	—	—	1	—	—	1	4	2	6	49	24.5	64	32.0
Tapanilan		10	1	1	—	1	—	1	1	15	20	35	268	26.8	285	28.5
Vartiokylän		6	1	—	—	1	—	1	2	11	2	13	121	20.2	153	25.5
Yhteensä (Total)		96	8	2	1	23	—	13	19	162	100	262	3 652	38.0	4 050	42.2

¹⁾ Lapinlahdenkadun 6:een oli lv. 1947/48 sijoitettu 8 tarkkailuluokkaa, 62 oppilasta, ja lv. 1948/49 8 tarkkailuluokkaa, 76 oppilasta, sekä 6 jatkoluokkaa, 87 oppilasta. — ²⁾ Museokadun koulussa toimi edellisenä vuonna 4 ja jälkimmäisenä vuonna 5 alakoulun luokkaa oppilaiden lukumäärän ollessa vastaavasti 136 ja 165. — ³⁾ Siihen

12. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat ja luokat lukuvuonna 1947/48
Elèves et classes des écoles primaires finnoises pendant l'année scolaire 1947/48

	Alakoulu, Ecole primaire inférieure, Classes mixtes	Yläkoulu Ecole primaire supérieure			Jatkokoulu Cours complémentaires			Yhteensä Total	Tarkkainluokkia Classes pour enfants problématiques	Apukoulu Ecole pour enfants arrêtés	Luokkia kaikkiaan Classes
		Poikaluokkia Classes de garçons	Tytöluokkia Classes de filles	Yhteisluokkia Classes mixtes	Poikaluokkia Classes de garçons	Tytöluokkia Classes de filles	Yhteisluokkia Classes mixtes				
Koulut: Ecoles :											
Oppilaita marraskuun 10 p:nä • Elèves le 10 novembre											
Aleksis Kiven koulu	626	411	399	—	173	125	—	1 734	—	—	62
Eläintarhan koulu	266	199	156	—	—	34	—	655	—	—	24
Kaisaniemen koulu.....	368	170	150	32	—	27	—	747	—	—	27
Kallion koulu	602	388	320	—	63	49	—	1 422	—	—	50
Käpylän koulu	461	300	274	—	—	33	—	1 068	—	—	37
Lapinlahden koulu	615	275	249	—	110	62	—	1 311	(62)	—	53
Snellmanin koulu	322	150	112	—	—	—	—	584	—	—	20
Suomenlinnan koulu	53	—	—	66	—	—	—	119	—	—	6
Tehäankadun koulu	297	165	162	36	—	—	—	660	—	—	20
Toukolan koulu	226	—	—	—	—	—	—	226	—	—	8
Työväenopist. toimiva koulu	—	38	—	—	22	17	—	77	—	111	11
Töölön koulu	542	184	196	32	—	—	—	954	—	—	29
Vallilan koulu	218	274	249	32	—	—	—	773	—	—	26
Porthaninkadun koulu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115	8
Haagan koulu	72	24	18	79	—	—	—	193	—	—	8
Herttoniemen koulu	43	—	—	86	—	—	—	129	—	—	6
Isosaaren koulu	11	—	—	3	1	—	—	15	—	—	5
Kaarelan koulu	4	—	—	15	—	—	—	19	—	—	4
Kulosaaren koulu	31	—	—	20	—	—	—	51	—	—	3
Lauttasaaren koulu	185	33	21	60	—	—	—	299	—	—	11
Malmin etel. koulu	63	—	—	73	—	—	—	136	—	39	8
Malmin pohj. koulu	104	—	—	160	—	—	—	264	—	—	10
Malmin jatkokoulu	—	—	—	—	44	29	—	73	—	—	4
Mellunkylän koulu	30	—	—	30	—	—	—	60	—	—	5
Metsolan koulu	66	—	—	89	—	—	—	155	—	—	6
Munkkiniemen koulu	355	116	113	98	18	17	—	717	—	—	27
Oulunkylän koulu	101	—	—	131	—	—	—	232	—	—	9
Pakilan koulu	121	—	—	139	—	—	—	260	—	—	10
Pitäjänmäen koulu	61	—	—	85	—	—	19	165	—	—	8
Puistolan koulu	101	—	—	148	—	—	25	274	—	—	13
Pukinmäen koulu	46	—	—	49	—	—	—	95	—	—	6
Pukinmäen kokeilukoulu	22	—	—	16	—	—	—	38	—	—	6
Santahaminan koulu	28	—	—	21	—	—	—	49	—	—	4
Tapanilan koulu	120	—	—	148	—	—	—	268	—	—	9
Vartiokylän koulu	60	—	—	61	—	—	—	121	—	—	6
Yhteensä (Total)	6 220	2 727	2 419	1 709	431	393	44	13 943	62	265	549
35 Luokka: Classe :											
Luokkia marraskuun 10 p:nä • Classes le 10 novembre											
I	110	—	—	—	—	—	—	110	1	1	111
II	108	—	—	—	—	—	—	108	2	4	113
III	—	34	36	23	—	—	—	93	2	4	99
IV	—	29	27	24	—	—	—	80	2	2	84
V	—	18	11	18	—	—	—	47	1	3	51
VI	—	10	8	17	—	—	—	35	1	1	37
VII	—	—	—	—	11	11	2	24	—	4	28
VIII	—	—	—	—	13	11	2	26	—	—	26

13. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat ja luokat lukuvuonna 1948/49

Elèves et classes des écoles primaires finnoises pendant l'année scolaire 1948/49

	Alkokuu, yhteislukioita Ecole primaire inférieure, classes mixtes	Yläkoulu Ecole primaire supérieure			Jatkokoulu Cours complé- mentaires			Yhteensä Total	Tarkkailuluokkia Classes pour enfants problématiques	Apukoulu Ecole pour enfants arriérés	Luokkia kaikkiaan Classes	
		Poikaluokkia Classes de garçons	Tytöluokkia Classes de filles	Yhteislukioita Classes mixtes	Poikaluokkia Classes de garçons	Tytöluokkia Classes de filles	Yhteislukioita Classes mixtes					
Koulut: Ecoles:												
Oppilaita marraskuun 10 p:nä • Elèves le 10 novembre												
Aleksis Kiven koulu	675	458	412	—	160	109	—	1 814	—	—	60	
Eläintarhan koulu	315	235	188	—	—	27	—	765	—	—	28	
Kaisaniemen koulu	452	144	184	114	—	34	—	928	—	—	28	
Kallion koulu	691	415	394	—	45	44	—	1 589	76	—	50	
Käpylän koulu	543	288	296	62	—	28	—	1 217	—	—	39	
Lapinlahden koulu	702	362	349	—	97	59	—	1 569	—	—	62	
Linnankosken koulu	60	273	—	—	—	—	—	333	—	—	9	
Snellmanin koulu	369	205	162	—	—	—	—	736	—	—	23	
Suomenlinnan koulu	57	—	—	69	—	—	—	126	—	—	6	
Tehtaankadun koulu	410	178	184	—	—	—	—	772	—	—	24	
Toukolan koulu	238	—	—	—	—	—	—	238	—	—	8	
Työväenopist. toimiva koulu	—	38	—	—	28	—	—	66	—	134	13	
Töölön koulu	564	—	253	—	—	—	—	817	—	—	25	
Vallilan koulu	226	275	263	74	—	—	—	838	—	—	26	
Porthaninkadun koulu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	114	8	
Haagan koulu	86	24	19	73	—	—	—	202	—	—	8	
Herttoniemen koulu	56	—	—	79	—	—	—	135	—	—	6	
Isosaaren koulu	9	—	—	8	—	—	—	17	—	—	5	
Kaarelan koulu	13	—	—	12	—	—	—	25	—	—	6	
Kulosaaren koulu	30	—	—	19	—	—	—	49	—	—	3	
Lauttasaaren koulu	162	59	46	57	—	—	—	324	—	—	11	
Malmin etel. koulu	63	—	—	79	—	—	—	142	—	30	9	
Malmin pohj. koulu	129	—	—	165	—	—	—	294	—	—	11	
Malmin jatkokoulu	—	—	—	—	50	19	—	69	—	—	4	
Mellunkylän koulu	45	—	—	38	—	—	—	83	—	—	4	
Metsolan koulu	88	—	—	96	—	—	—	184	—	—	8	
Munkkiniemen koulu	445	131	127	117	16	10	—	846	—	—	30	
Oulunkylän koulu	101	—	—	149	—	—	—	250	—	—	10	
Pakilan koulu	136	—	—	163	—	—	—	299	—	—	11	
Pitäjänmäen koulu	73	—	—	94	—	—	9	176	—	—	9	
Puistolan koulu	113	—	—	159	—	—	6	278	—	—	12	
Pukinmäen koulu	49	—	—	53	—	—	—	102	—	—	6	
Pukinmäen kokeilukoulu	22	—	—	21	—	—	—	43	—	—	6	
Santahaminan koulu	39	—	—	25	—	—	—	64	—	—	4	
Tapanilan koulu	134	—	—	151	—	—	—	285	—	—	10	
Vartiokylän koulu	60	—	—	93	—	—	—	153	—	—	6	
36	Yhteensä (Total)	7 155	3 085	2 877	1 970	396	330	15	15 828	76	278	588
Luokka: Classe:												
Luokkia marraskuun 10 p:nä • Classes le 10 novembre												
I	135	—	—	—	—	—	—	135	—	2	137	
II	107	—	—	—	—	—	—	107	1	5	113	
III	—	33	34	30	—	—	—	97	2	3	102	
IV	—	31	31	24	—	—	—	86	1	5	94	
V	—	15	13	18	—	—	—	46	1	3	50	
VI	—	13	10	18	—	—	—	41	—	2	44	
VII	—	—	—	—	11	11	1	23	—	2	25	
VIII	—	—	—	—	10	12	1	23	—	—	23	

14. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaiden vaihtuminen lukuvuonna 1947/48

Elèves des écoles primaires finnoises pendant l'année scolaire 1947/48

Koulut • Ecoles	Luokka Classe	Olettu uusia lukukauden alussa Elèves au début de semestre	Oppilasmäärä lukukauden alussa Elèves au début de semestre			Lukukauden kuluessa Pendant le semestre		Oppilasmäärä luku- kauden päättyessä Elèves à la fin de semestre		
			Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	Olettu uusien Elèves	Eronneita ¹⁾ Sortis	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total
Syyslukukausi • Semestre d'automne										
Alakoulu (<i>Ecole primaire inférieure</i>)	I	3 127	1 743	1 447	3 190	66	91	1 715	1 450	3 165
	II	141	1 511	1 492	3 003	64	54	1 510	1 503	3 013
Yhteensä (Total)	—	3 268	3 254	2 939	6 193	130	145	3 225	2 953	6 178
Yläkoulu (<i>Ecole primaire supérieure</i>)	III	117	1 346	1 341	2 687	52	42	1 346	1 351	2 697
	IV	105	1 197	1 040	2 237	37	37	1 187	1 050	2 237
	V	58	640	467	1 107	23	10	648	472	1 120
	VI	39	427	359	786	11	15	428	354	782
Yhteensä (Total)	—	319	3 610	3 207	6 817	123	104	3 609	3 227	6 836
Jatkokoulu (<i>Cours complémentaires</i>)	VII	25	221	183	404	16	10	224	186	410
	VIII	23	246	208	454	24	12	250	216	466
Yhteensä (Total)	—	48	467	391	858	40	22	474	402	876
Tarkkailuluokat (<i>Classes pour enfants problé- matiques</i>)	—	—	51	6	57	12	3	58	8	66
Apukoulu (<i>Ecole pour enfants arriérés</i>)	I—VII	25	178	81	259	16	13	179	83	262
Kaikki koulut (<i>Somme totale</i>)	—	3 660	7 560	6 624	14 184	321	287	7 545	6 673	14 218
Kevätlukukausi • Semestre de printemps										
Alakoulu (<i>Ecole primaire inférieure</i>)	I	51	1 723	1 464	3 187	32	61	1 703	1 455	3 158
	II	33	1 507	1 504	3 011	38	46	1 496	1 507	3 003
Yhteensä (Total)	—	84	3 230	2 968	6 198	70	107	3 199	2 962	6 161
Yläkoulu (<i>Ecole primaire supérieure</i>)	III	39	1 354	1 355	2 709	28	24	1 356	1 357	2 713
	IV	12	1 183	1 050	2 233	12	20	1 179	1 046	2 225
	V	17	651	472	1 123	22	18	651	476	1 127
	VI	10	429	359	788	12	15	425	360	785
Yhteensä (Total)	—	78	3 617	3 236	6 853	74	77	3 611	3 239	6 850
Jatkokoulu (<i>Cours complémentaires</i>)	VII	8	228	189	417	13	16	223	191	414
	VIII	5	246	219	465	6	13	244	214	458
Yhteensä (Total)	—	13	474	408	882	19	29	467	405	872
Tarkkailuluokat (<i>Classes pour enfants problé- matiques</i>)	—	—	57	8	65	5	3	57	10	67
Apukoulu (<i>Ecole pour enfants arriérés</i>)	I—VII	1	180	83	263	12	3	187	85	272
Kaikki koulut (<i>Somme totale</i>)	—	176	7 558	6 703	14 261	180	219	7 521	6 701	14 222

¹⁾ Joululoman aikana erosi 133 oppilasta.

M u i s t.: Oppilaan siirtyessä kaupungin kansakoulusta toiseen tulee hän lasketuksi sekä koulusta eronneena että kouluun otettuna oppilaana ja sisältyy kahdesti kokonaissummaan. Lukuvuonna 1947/48 oli tällaisia siirtyneitä kaikkiaan 228, joista poikia oli 141 ja tyttöjä 87, vrt. taul. 8.

15. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaiden vaihtuminen lukuvuonna 1948/49

Elèves des écoles primaires finnoises pendant l'année scolaire 1948/49

Koulut • Ecoles	Luokka Classe	Olettu uusien alussa Enfants au début de semestre	Oppilasmäärä lukukauden alussa Elèves au début de semestre			Lukukauden kuluessa Pendant le semestre		Oppilasmäärä lukukauden päättyessä Elèves à la fin de semestre		
			Pojia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	Olettu uusien Enfants	Eronneita 1) Sortis	Pojia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total
Syyslukukausi • Semestre d'automne										
Alakoulu (Ecole primaire inférieure) ...	I	3 924	2 033	1 962	3 995	56	81	2 018	1 952	3 970
	II	115	1 706	1 468	3 174	40	43	1 700	1 471	3 171
Yhteensä (Total)	—	4 039	3 739	3 430	7 169	96	124	3 718	3 423	7 141
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure) ...	III	79	1 521	1 537	3 058	44	48	1 513	1 541	3 054
	IV	125	1 326	1 306	2 632	30	31	1 324	1 307	2 631
	V	46	743	542	1 285	13	16	741	541	1 282
	VI	33	529	416	945	13	13	534	411	945
Yhteensä (Total)	—	283	4 119	3 801	7 920	100	108	4 112	3 800	7 912
Jatkoulu (Cours complémentaires) ...	VII	20	191	171	362	17	14	194	171	365
	VIII	28	201	161	362	22	10	204	170	374
Yhteensä (Total)	—	48	392	332	724	39	24	398	341	739
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)	—	4	60	14	74	7	4	61	16	77
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	I—VII	23	192	85	277	13	12	194	84	278
Kaikki koulut (Somme totale)	—	4 397	8 502	7 662	16 164	255	272	8 483	7 664	16 147
Kevätlukukausi • Semestre de printemps										
Alakoulu (Ecole primaire inférieure) ...	I	44	2 008	1 953	3 961	42	50	2 002	1 951	3 953
	II	35	1 702	1 467	3 169	32	35	1 695	1 471	3 166
Yhteensä (Total)	—	79	3 710	3 420	7 130	74	85	3 697	3 422	7 119
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure) ...	III	36	1 518	1 546	3 064	31	42	1 509	1 544	3 053
	IV	26	1 328	1 308	2 636	24	24	1 330	1 306	2 636
	V	15	742	546	1 288	9	17	739	541	1 280
	VI	13	536	414	950	11	11	538	412	950
Yhteensä (Total)	—	90	4 124	3 814	7 938	75	94	4 116	3 803	7 919
Jatkoulu (Cours complémentaires) ...	VII	9	196	174	370	4	12	189	173	362
	VIII	8	207	174	381	1	6	202	174	376
Yhteensä (Total)	—	17	403	348	751	5	18	391	347	738
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)	—	17	76	16	92	29	10	91	20	111
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	I—VII	8	192	89	281	9	4	197	89	286
Kaikki koulut (Somme totale)	—	211	8 505	7 687	16 192	192	211	8 492	7 681	16 173

¹⁾ Joululoman aikana erosi 166 oppilasta.

M u i s t.: Oppilaan siirtyessä kaupungin kansakoulusta toiseen tulee hän lasketuksi sekä koulusta eronneena että kouluun otettuna oppilaana ja sisältyy kahdesti kokonaissummaan. Lukuvuonna 1948/49 oli tällaisia siirtyneitä kaikkiaan 268, joista poikia oli 158 ja tyttöjä 110, vrt. taul. 16.

16. Suomenkielisistä kansakouluista eronneet oppilaat lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Elèves sortis des écoles primaires finnoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Koulut • Ecoles	Luokka Classe	Eronneita oppilaita kaikkiaan Total des élèves sortis	Eroamisen syy . Raison de la sortie						
			Muutto kansakoulusta toiseen Changement d'école	Muutto toiselle paikkakunnalle Changement de domicile	Kansakoulutuksen to- menpide Par le fait de l'école	Ansioityö Emploi	Tauti tai ruumiillinen heikkous Maladie ou santé faible	Kuolema Mort	Muu tai tuntematon Autres raisons ou raisons inconnues
1947/48									
Alakoulu (Ecole primaire inférieure)	I	181	62	52	19	—	25	1	22
	II	135	56	60	2	—	4	2	11
Yhteensä (Total)	—	316	118	112	21	—	29	3	33
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure)	III	93	48	31	1	—	1	1	11
	IV	73	26	29	5	—	9	—	4
	V	42	15	18	3	—	2	1	3
	VI	34	10	10	3	2	5	—	4
Yhteensä (Total)	—	242	99	88	12	2	17	2	22
Jatkokoulu (Cours complémentaires)	VII	27	5	7	6	2	4	—	3
	VIII	31	—	8	6	7	3	—	7
Yhteensä (Total)	—	58	5	15	12	9	7	—	10
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problé- matiques)	II—VI	7	3	1	3	—	—	—	—
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	I—VII	16	3	1	1	—	—	—	11
Kaikki koulut (Somme totale)	—	639	228	217	49	11	53	5	76
1948/49									
Alakoulu (Ecole primaire inférieure)	I	184	77	66	9	—	19	3	10
	II	115	44	50	4	—	4	2	11
Yhteensä (Total)	—	299	121	116	13	—	23	5	21
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure)	III	116	57	33	8	—	11	—	7
	IV	76	40	24	3	—	3	—	6
	V	42	15	13	5	—	1	2	6
	VI	32	5	20	2	—	1	—	4
Yhteensä (Total)	—	266	117	90	18	—	16	2	23
Jatkokoulu (Cours complémentaires)	VII	30	7	5	5	3	3	—	7
	VIII	17	—	1	—	6	1	—	9
Yhteensä (Total)	—	47	7	6	5	9	4	—	16
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problé- matiques)	—	16	13	2	—	—	1	—	—
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	I—VII	21	10	4	1	—	2	—	4
Kaikki koulut (Somme totale)	—	649	268	218	37	9	46	7	64

17. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaiden koulusta poissaolot lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Absences dans les écoles primaires finnoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Koulut • Ecoles ¹⁾	Oppilaat, jotka olivat poissa koulusta . Elèves ayant été absents pendant								Poissaolleita oppilaita yhteensä Total		
	1—10		11—30		31—60		61—				
	päivää . jours								Yhteensä Total		
	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles			
Lukuvuonna 1947/48 • L'année scolaire 1947/48											
Alakoulu	2 108	1 926	761	730	81	77	14	14	2 964	2 747	5 711
Yläkoulu	2 456	2 232	667	570	70	61	21	12	3 214	2 875	6 089
Jatkokoulu	250	249	135	93	30	29	7	6	422	377	799
Tarkkailuluokat	37	8	12	—	4	1	—	—	53	9	62
Apukoulu	110	52	47	18	14	3	6	3	177	76	253
Kaikki koulut (Total)	4 961	4 467	1 622	1 411	199	171	48	35	6 830	6 084	12 914
Lukuvuonna 1948/49 • L'année scolaire 1948/49											
Alakoulu	2 259	2 083	1 049	1 010	160	121	17	13	3 485	3 227	6 712
Yläkoulu	2 759	2 512	812	909	93	76	13	12	3 677	3 509	7 186
Jatkokoulu	307	190	94	92	20	20	3	8	424	310	734
Tarkkailuluokat	55	14	22	7	1	—	—	—	78	21	99
Apukoulu	129	55	38	22	14	4	3	—	184	81	265
Kaikki koulut (Total)	5 509	4 854	2 015	2 040	288	221	36	33	7 848	7 148	14 996

Koulut • Ecoles ¹⁾	Poissaolon syy . Raisons des absences								Poissaolopäiviä yhteensä Total		
	Sairaus Maladie		Luonnoneste Empêchement physique		Muu hyväksytty syy Autre raison acceptée		Ei hyväksytty syy Raison non acceptée				
	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Yhteensä Total
	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Poikien des garçons	Tyttöjen des filles	Yhteensä Total
Poissaolopäiviä kaikkiaan lukuvuonna 1947/48 Jours d'absences pendant l'année scolaire 1947/48											
Alakoulu	24 234	22 791	42	35	2 365	2 427	531	150	27 172	25 403	52 575
Yläkoulu	21 850	19 504	49	27	3 221	3 105	1 123	292	26 243	22 928	49 171
Jatkokoulu	2 894	2 609	19	17	1 114	1 253	1 167	393	5 194	4 272	9 466
Tarkkailuluokat	333	43	1	—	61	20	56	—	451	63	514
Apukoulu	1 523	678	—	6	313	138	711	82	2 547	904	3 451
Kaikki koulut (Total)	50 834	45 625	111	85	7 074	6 943	3 588	917	61 607	53 570	115 177
Poissaolopäiviä kaikkiaan lukuvuonna 1948/49 Jours d'absences pendant l'année scolaire 1948/49											
Alakoulu	33 761	31 369	91	66	2 027	1 975	382	135	36 261	33 545	69 806
Yläkoulu	26 503	27 625	81	114	2 725	3 006	919	242	30 228	30 987	61 215
Jatkokoulu	2 918	2 638	25	4	485	793	723	269	4 151	3 704	7 855
Tarkkailuluokat	518	141	—	—	55	23	156	4	729	168	897
Apukoulu	1 522	686	10	2	255	116	263	30	2 050	834	2 884
Kaikki koulut (Total)	65 222	62 459	207	186	5 547	5 913	2 443	680	73 419	69 238	142 657

¹⁾ Tradition des nommés: voir page 9*.

18. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä työn tuloksen mukaan lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Elèves des écoles primaires finnoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49; répartition d'après le résultat des études

Koulut . Ecoles	Luokka Classe	Oppilaita lukuvuoden päätyessä Elokuu & la fin de l'année scolaire	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles	Päästökirjan saaneita Sortis de l'école avec certificat d'études	Niistä . Dont										Ylemp. oppilaitoksiin pyrkijöitä Entrés aux écoles secondaires	
						Lähiinnä ylemmälle luokalle siirrettyjä Passés dans la classe supérieure	Ehdoitta Sans condi- tions		Ehdollisesti Condition- nellement		Luokalle jääneitä Doublets la classe sans conditions						
							Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles							
1947/48																	
Alakoulu (Ecole primaire inférieure)	{	I	1 703	1 455	—	—	1 593	1 397	45	21	65	37	—	—			
		II	1 496	1 507	—	—	1 359	1 438	83	35	54	34	—	—			
Yhteensä (Total)		—	3 199	2 962	—	—	2 952	2 835	128	56	119	71	—	—			
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure)	{	III	1 356	1 357	—	—	1 252	1 266	59	65	45	26	28	55			
		IV	1 179	1 046	—	—	1 109	974	42	46	28	26	604	553			
		V	651	476	—	—	576	452	61	20	14	4	126	63			
		VI	425	360	—	—	422	360	—	—	3	—	135	143			
		Yhteensä (Total)	—	3 611	3 239	—	—	3 359	3 052	162	131	90	56	893	814		
Jatkokoulu (Cours complémentaires)	{	VII	223	191	—	—	202	181	9	6	12	4	—	—			
		VIII	244	214	241	211	—	—	—	1	3	2	2	5			
Yhteensä (Total)		—	467	405	241	211	202	181	9	7	15	6	2	5			
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)		II—VI	57	10	—	—	54	8	—	2	3	—	13	3			
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)		I—VII	187	85	33	14	153	70	—	1	1	—	—	—			
Kalkki koulut (Somme totale)		—	7 521	6 701	274	225	6 720	6 146	299	197	228	133	908	822			
1948/49																	
Alakoulu (Ecole primaire inférieure)	{	I	2 002	1 951	—	—	1 899	1 896	41	33	62	22	—	—			
		II	1 695	1 471	—	—	1 562	1 421	76	29	57	21	15	12			
Yhteensä (Total)		—	3 697	3 422	—	—	3 461	3 317	117	62	119	43	15	12			
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure)	{	III	1 509	1 544	—	—	1 373	1 409	80	80	56	55	31	63			
		IV	1 330	1 306	—	—	1 254	1 229	54	57	22	20	641	671			
		V	739	541	—	—	683	511	42	24	14	6	170	104			
		VI	538	412	—	—	529	409	6	1	3	2	196	135			
		Yhteensä (Total)	—	4 116	3 803	—	—	3 839	3 558	182	162	95	83	1 038	973		
Jatkokoulu (Cours complémentaires)	{	VII	189	173	13	—	168	162	7	7	1	4	2	—			
		VIII	202	174	200	169	—	—	—	1	2	4	—	—			
Yhteensä (Total)		—	391	347	213	169	168	162	7	8	3	8	2	—			
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)		—	91	20	—	—	83	14	3	1	5	5	9	2			
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)		I—VII	197	89	11	4	180	82	2	1	4	2	—	—			
Kalkki koulut (Somme totale)		—	8 492	7 681	224	173	7 731	7 133	311	234	226	141	1 064	987			

19. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä sukupuolen, äidinkielen, syntymäpaikan ja kotipaikan sekä vanhempien säädyn tai ammatin mukaan lukuvuonna 1947/48

Elèves des écoles primaires finnoises pendant l'année scolaire 1947/48; répartition d'après le sexe, la langue maternelle, le lieu de naissance, le lieu de domicile et la profession de leurs parents

194

Koulut <i>Ecoles</i> ¹⁾	Luokka <i>Classe</i>	Koko oppilasmäärä <i>Total des élèves</i>	Sukupuoli <i>Sexe</i>		Äidinkieli <i>Langue maternelle</i>		Syntymäpaikka <i>Lieu de naissance</i>						Kotipaikka <i>Lieu de domicile</i>				Vanhempien sääty tai ammatti <i>Profession des parents</i>						
			Poikia <i>Garçons</i>	Tytöitä <i>Filles</i>	Suomi <i>Finois</i>	Ruotsi <i>Suédois</i>	Muu kieli <i>Autres langues</i>	Helsinki <i>Helsinki</i>	Helsingin rajoittuvat kunnat <i>Banlieue de Helsinki</i>	Muut Uudenmaan län kunnat <i>Autres communes de län</i>	Muut Suomen kunnat <i>Autres communes de Finlande</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Helsinki	Helsingin rajoittuvat kunnat <i>Banlieue de Helsinki</i>	Muut Uudenmaan län kunnat <i>Autres communes de län</i>	Muut Suomen kunnat <i>Autres communes de Finlande</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Funktionaaris ja maanomistajat <i>Fonctionnaires et propriétaires</i>	Virkam., suurliikeen harj. yms. <i>Employés subalternes</i>	Peti-commerçants et em- ployés subalternes	Pikku- ja palvelus- mieh. yms. <i>Ouvriers spécialisés</i>	Tekn. ym. ammattiliiton- tehtyjä <i>Tobacco- ym. ammattiliiton- tehtyjä</i>	Muuta työntekijöitä yms. <i>Autres ouvriers</i>
			Oppilaita marraskuun 10 p:nä • <i>Elèves le 10 novembre</i>																				
Alakoulu	I	3 200	1 738	1 462	3 144	51	5 232	81	158	591	41	3 123	21	17	37	2	595	669	1 457	479			
	II	3 020	1 510	1 510	2 976	34	10 201	84	167	726	32	2 946	15	10	49	—	697	577	1 238	508			
Yhteensä	—	6 220	3 248	2 972	6 120	85	15 434	165	325	1 317	73	6 069	36	27	86	2	1 292	1 246	2 695	987			
Yläkoulu	III	2 696	1 346	1 350	2 649	40	7 200	32	56	596	7	2 625	12	5	53	1	512	518	1 243	423			
	IV	2 253	1 198	1 055	2 203	39	11 163	14	63	533	12	2 214	8	5	25	1	348	481	979	445			
	V	1 114	649	465	1 099	13	2 721	10	57	322	4	1 080	7	7	20	—	67	217	573	257			
	VI	792	432	360	782	6	4 515	3	33	225	16	766	6	3	16	1	25	129	412	226			
Yhteensä	—	6 855	3 625	3 230	6 733	98	24 482	59	209	1 676	39	6 685	33	20	114	3	952	1 345	3 207	1 351			
Jatkokoulu	VII	415	229	186	411	4	—	287	3	23	102	—	393	5	2	15	—	7	63	223	122		
	VIII	453	241	212	452	1	—	276	4	24	149	—	436	3	5	9	—	11	68	241	133		
Yhteensä	—	868	470	398	863	5	—	563	7	47	251	—	829	8	7	24	—	18	131	464	255		
Tarkka-luokat	II—VI	62	52	10	62	—	—	47	—	1	13	1	62	—	—	—	—	6	13	25	18		
Apukoulu	I—VII	265	181	84	264	—	1	172	12	12	69	—	252	13	—	—	—	11	26	118	110		
Kaikki koulut	—	14 270	7 576	6 694	14 042	188	40 994	243	594	3 326	113	13 897	90	54	224	5	2 279	2 761	6 509	2 721			

¹⁾ Traduction des nommés: voir page 9*.

20. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä sukupuolen, äidinkielen, syntymäpaikan ja kotipaikan sekä vanhempien säädyn tai ammatin mukaan lukuvuonna 1948/49

Elèves des écoles primaires finnoises pendant l'année scolaire 1948/49; répartition d'après le sexe, la langue maternelle, le lieu de naissance, le lieu de domicile et la profession de leurs parents

Koulut <i>Ecoles¹⁾</i>	Luokka <i>Classe</i>	Koko oppilasmäärä <i>Total des élèves</i>	Sukupuoli <i>Sexe</i>		Äidinkieli <i>Langue maternelle</i>			Syntymäpaikka <i>Lieu de naissance</i>					Kotipaikka <i>Lieu de domicile</i>					Vanhempien säätö tai ammatti <i>Profession des parents</i>				
			Pojia <i>Garçons</i>	Tyttöjä <i>Filles</i>	Suomi <i>Finnish</i>	Ruotsi <i>Suédois</i>	Muu kieli <i>Autres langues</i>	Helsinki <i>Helsinki</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	Ulkomaat <i>Etranger</i>	
Oppilaita marraskuun 10 p:nä • <i>Elèves le 10 novembre</i>																						
Alakoulu	I	3 984	2 022	1 962	3 923	47	14	3 097	102	138	639	8	3 929	22	4	29	—	957	848	1 668	511	
	II	3 171	1 694	1 477	3 116	53	2	2 282	78	149	631	31	3 108	18	5	39	1	686	655	1 415	415	
Yhteensä		7 155	3 716	3 439	7 039	100	16	5 379	180	287	1 270	39	7 037	40	9	68	1	1 643	1 503	3 083	926	
Yläkoulu	III	3 063	1 518	1 545	3 007	48	8	2 005	84	166	765	43	3 008	10	10	34	1	662	734	1 202	465	
	IV	2 637	1 324	1 313	2 606	20	11	1 924	22	76	608	7	2 566	29	8	34	—	491	583	1 164	399	
	V	1 281	742	539	1 258	16	7	931	10	47	286	7	1 258	10	2	11	—	108	240	678	255	
	VI	951	537	414	935	9	7	592	12	43	294	10	916	19	2	14	—	31	163	512	245	
Yhteensä		7 932	4 121	3 811	7 806	93	33	5 452	128	332	1 953	67	7 748	68	22	93	1	1 292	1 720	3 556	1 364	
Jatkokoulu	VII	372	199	173	366	5	1	246	3	19	104	—	362	1	2	7	—	7	65	186	114	
	VIII	369	201	168	364	5	—	231	2	18	118	—	344	11	2	12	—	14	82	180	93	
Yhteensä		741	400	341	730	10	1	477	5	37	222	—	706	12	4	19	—	21	147	366	207	
Tarkkailuluokat.	II—VI	76	61	15	74	2	—	58	1	9	7	1	76	—	—	—	—	9	10	41	16	
Apukoulu	I—VII	278	194	84	277	—	1	195	5	10	68	—	273	1	1	3	—	16	23	158	81	
Kaikki koulut	—	16 182	8 492	7 690	15 926	205	51	11 561	319	675	3 520	107	15 840	121	36	183	2	2 981	3 403	7 204	2 594	

¹⁾ Traduction des nommés: voir page 9*.

21. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä iän mukaan lukuvuonna 1947/48

Elèves des écoles primaires finnoises pendant l'année scolaire 1947/48; répartition d'après l'âge

Koulut . Ecoles ¹⁾	Luokka Classe	Koko oppilasmäärä Total des élèves	Oppilaat, jotka kalenterivuonna 1947 täyttivät • Elèves ayant															
			6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16					
			vuotta • ans accomplis															
			Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles
Oppilaita marraskuun 10 p:nä • Elèves le 10 novembre																		
Alakoulu	I	3 200	159	146	1 427	1 217	146	94	5	5	1	—	—	—	—	—	—	—
	II	3 020	1	1	196	208	1 143	1 178	148	107	19	13	3	3	—	—	—	—
Yhteensä	—	6 220	160	147	1 623	1 425	1 289	1 272	153	112	20	13	3	3	—	—	—	—
Yläkoulu	III	2 696	—	—	2	2	107	162	1 007	1 007	182	152	42	26	5	1	1	—
	IV	2 253	—	—	—	—	1	1	135	174	777	696	208	156	62	25	13	3
	V	1 114	—	—	—	—	—	—	2	—	26	26	353	266	195	126	58	43
	VI	792	—	—	—	—	—	—	—	—	10	14	195	194	150	118	58	26
Yhteensä	—	6 855	—	—	2	2	108	163	1 144	1 181	985	874	613	462	457	346	222	164
Jatkokoulu	VI	415	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	114	98	83
	VIII	453	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	119	102
Yhteensä	—	868	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	115	101	202
Tarkkailuluokat	II—VI	62	—	—	—	—	4	1	16	3	7	4	5	—	8	2	9	—
Apukoulu	I—VII	265	—	—	3	1	18	10	25	15	22	9	30	14	18	8	17	9
Kaikki koulut	—	14 270	160	147	1 628	1 428	1 419	1 446	1 338	1 311	1 034	900	651	479	483	361	363	274

¹⁾ Traduction des nommés: voir page 9*.

Elèves des écoles primaires finnoises pendant l'année scolaire 1948/49; répartition d'après l'âge

¹⁾ Traduction des nommés: voir page 9*.

23. Suomenkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä asuntonsa mukaan kaupunginosittain lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Elèves des écoles primaires finnoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49; répartition par arrondissement

Koulut <i>Ecoles</i> ¹⁾	Kaupunginosa • <i>Arrondissement</i>																										Muut Kanta-Helsingin alueet <i>Autres territoires appartenant à la ville</i>		Liitosalue <i>Banlieue de Helsinki</i>	Kaupungin ulkopuolella olevat paikkakunnat <i>Ateliers</i>	Yhteensä <i>Total</i>
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	20	21	22	23	25	26	Melanderin huvilat	Pasila	Muut rautatien lämpövoimala- puolella olevat alueet	Kumpula	Muut rautatien itäpuolella olevat alueet	Saaret			
Oppilaita marraskuun 10 p:nä 1947 • <i>Elèves le 10 novembre 1947</i>																															
Alakoulu	183	56	29	270	136	153	256	43	3	252	693	503	391	533	188	15	2	38	315	98	305	55	10	66	18	108	—	67	1 404	30	6 220
Yläkoulu	159	49	33	278	109	197	232	53	15	279	807	692	284	452	121	24	1	59	469	98	365	63	15	77	18	123	8	81	1 645	49	6 855
Jatkokoulu	22	6	39	22	26	19	7	2	61	117	96	31	27	8	4	3	8	70	15	28	4	—	15	21	14	19	19	142	21	868	
Tarkk.luokat ...	2	—	—	3	2	2	1	1	—	3	14	5	1	1	1	1	—	1	7	—	4	—	—	1	9	—	2	1	—	—	62
Apukoulu	10	—	7	15	9	5	3	1	1	13	37	32	6	4	3	2	—	1	30	2	5	2	—	2	13	6	7	1	47	1	265
Yht. (Total)	376	107	75	605	278	383	511	105	21	608	1 668	1 328	713	1 017	321	46	6	107	891	213	707	124	25	161	79	251	36	169	3 238	101	14 270
Oppilaita marraskuun 10 p:nä 1948 • <i>Elèves le 10 novembre 1948</i>																															
Alakoulu	230	65	36	341	162	192	326	55	5	290	751	591	419	614	233	7	4	42	314	118	299	76	11	81	13	135	4	68	1 670	3	7 155
Yläkoulu	213	46	43	339	149	232	255	65	18	287	877	832	415	534	206	15	2	79	480	128	358	77	3	84	24	122	6	103	1 931	9	7 932
Jatkokoulu	16	2	14	44	10	27	12	9	—	39	94	82	29	21	7	6	1	6	77	14	31	1	—	6	21	24	8	18	107	15	741
Tarkk.luokat ...	4	1	—	4	2	4	4	1	—	4	13	7	3	1	—	—	—	2	10	—	2	—	1	1	4	3	4	—	1	—	76
Apukoulu	8	—	3	12	9	10	9	—	—	17	42	30	9	6	6	1	—	1	18	3	12	—	—	6	30	1	7	1	32	5	278
Yht. (Total)	471	114	96	740	332	465	606	130	23	637	1 777	1 542	875	1 176	452	29	7	130	899	263	702	154	15	178	92	285	29	190	3 741	32	16 182

¹⁾ Traduction des nommés: voir page 9*.

13.52

24. Suomenkielisten kansakoulujen koululääkäriin

Elèves examinés par le médecin des écoles primaires

	1947/48							
	I				III			
	Luokka							
	Pohkia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total	%	Pohkia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total	%
Ruumiinrakenne • Constitution								
Vahva (<i>Forté</i>)	416	356	772	32.1	371	410	781	37.8
Kohtalainen (<i>Médiocre</i>)	751	604	1 355	52.3	535	514	1 049	50.8
Heikko (<i>Leptosome</i>)	131	119	250	15.6	136	98	234	11.4
Yhteensä (<i>Total</i>)	1 298	1 079	2 377	100.0	1 042	1 022	2 064	100.0
Ravitsemustila • Etat de nutrition								
Hyvä (<i>Elèves très bien nourris</i>)	321	381	702	29.0	281	413	694	34.2
Kohtalainen (<i>Elèves assez bien nourris</i>)	788	580	1 368	57.5	625	532	1 157	56.0
Huononpuoleinen tai huono (<i>Elèves mal nourris</i>)	189	118	307	13.5	136	77	213	9.8
Yhteensä (<i>Total</i>)	1 298	1 079	2 377	100.0	1 042	1 022	2 064	100.0
Todetut sairaaoloisuuden tilat • Maladies constatées chez les élèves								
Keuhkotuberkuloosi: <i>Tuberculose des poumons</i> :								
aktiivinen (<i>active</i>)	—	—	—	—	4	—	4	0.2
ei aktiivinen (<i>inactive</i>)	2	6	8	0.3	4	3	7	0.3
Tuberkuloosi henkit. rauhasissa: <i>Tuberculose des glandes bronchiales</i> :								
aktiivinen (<i>active</i>)	11	9	20	0.8	11	5	16	0.8
ei aktiivinen (<i>inactive</i>)	38	38	76	3.2	27	24	51	2.5
Epäilty keuhko- ja henkitorvenrauhastub. (<i>Tuberculose suspecte des poumons ou des glandes bronchiales</i>)								
Muu tuberkuloosi: <i>Autre tuberculose</i> :	6	5	11	0.5	5	4	9	0.4
aktiivinen (<i>active</i>)	—	1	1	0.0	5	3	8	0.4
parantunut (<i>guérie</i>)	—	—	—	—	1	3	4	0.2
Tuberkuliinireaktio + (<i>Infection tuberculeuse</i>)	279	291	570	24.0	386	350	736	35.7
Kyhmyruusu (<i>Erythème nodeuse active</i>)	—	—	—	—	3	1	4	0.2
Flykteeni (<i>Conjonctivite et kératite phlycténuleuse</i>)	3	2	5	0.2	3	2	5	0.2
Astma (<i>Affections asthmatiques</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Sairaaoloisia muutoksia sydämessä (<i>Affections du coeur</i>)	24	24	48	2.0	36	29	65	3.1
Struuma: <i>Glande thyroïde hypertrophiée</i> :								
pieni (<i>peu hypertrophiée</i>)	72	164	236	9.9	65	135	200	9.7
huomattava (<i>très hypertrophiée</i>)	1	2	3	0.1	3	2	5	0.2
Turvonneita kaularauhasia (<i>Glandes du cou hypertrophiées</i>)	501	284	785	33.0	277	266	543	26.3
Nielurisoiden liikakasvu (<i>Tonsilles hypertrophiées</i>)	286	254	540	22.7	175	210	385	18.7
Kroonillisia ihotauteja (<i>Maladies de la peau</i>)	10	23	33	1.4	11	25	36	1.7
Riisitaudin jälkiä (<i>Restes de rachitisme</i>)	414	278	692	29.1	335	302	637	30.9
Huono ryhti (<i>Tenue mauvaise</i>)	157	128	285	12.0	237	203	441	21.4
Skolioosi (<i>Scoliose</i>)	19	21	40	1.7	46	41	87	4.2
Latuskajalat (<i>Pied plat</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Raajarikkoisuutta (<i>Différents</i>)	12	9	21	0.9	3	3	6	0.3
Silmätauteja (<i>Ophthalmies</i>)	16	9	25	1.1	6	4	10	0.5
Valontaittamisvirh. silmissä (<i>Anomalies de réfraction</i>)	48	55	103	4.3	13	9	22	1.1
Alentunut kuulo (<i>Ouïe réduite</i>)	34	32	66	2.8	26	27	53	2.6

1) Tilasto kohdistuu vain Kanta-Helsingin koulujen oppilaisiin; liitosalueen oppilaiden terveydenhoidosta huo-

tarkastamat oppilaat¹⁾ lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49
finnoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

1947/48										1948/49											
VI				I				III				VI				VIII					
Classe																					
Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	%	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	%	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	%	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	%	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	%		
149	130	279	47.8	663	624	1 287	46.0	568	553	1 121	49.7	209	139	348	50.0	82	89	171	52.6		
163	108	271	46.3	741	593	1 334	47.6	497	492	989	43.9	169	133	302	43.4	73	65	138	42.5		
20	15	35	5.9	79	100	179	6.4	56	89	145	6.4	31	15	46	6.6	11	5	16	4.9		
332	253	585	100.0	1 483	1 317	2 800	100.0	1 121	1 134	2 255	100.0	409	287	696	100.0	166	159	325	100.0		
122	121	243	41.5	601	614	1 215	43.4	474	487	961	42.8	195	152	347	49.9	59	87	146	44.9		
186	116	302	51.7	771	639	1 410	50.4	565	558	1 123	49.8	186	124	310	44.5	87	56	143	44.0		
24	16	40	6.8	111	64	175	6.2	82	89	171	7.6	28	11	39	5.6	20	16	36	11.1		
332	253	585	100.0	1 483	1 317	2 800	100.0	1 121	1 134	2 255	100.0	409	287	696	100.0	166	159	325	100.0		
1	—	1	0.2	4	7	11	0.4	—	—	—	—	1	1	2	0.3	—	—	—	—		
4	1	5	0.9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
6	8	14	2.4	36	29	65	2.3	10	12	22	1.0	3	1	4	0.6	—	—	—	—		
1	—	1	0.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1	2	3	0.5	3	—	3	0.1	2	1	3	0.1	—	—	—	—	—	—	—	—		
220	151	371	63.4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1	1	2	0.3	3	2	5	0.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	1	1	0.2	8	4	12	0.4	3	2	5	0.2	—	—	—	—	—	1	1	0.3		
—	—	—	—	1	—	1	0.0	1	—	1	0.0	—	—	—	—	—	—	—	—		
10	13	23	3.9	29	18	47	1.7	21	20	41	1.8	5	4	9	1.3	1	1	2	0.6		
39	55	94	16.1	52	54	106	3.8	53	75	128	5.7	50	75	125	18.0	5	6	11	3.4		
—	2	2	0.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
55	33	88	15.0	304	202	506	18.1	152	119	271	12.0	36	28	64	9.2	2	2	4	1.2		
57	42	99	16.9	221	187	408	14.6	107	158	265	11.8	43	33	76	10.9	3	5	8	2.5		
18	11	29	5.0	10	12	22	0.8	13	12	25	1.1	—	2	2	0.3	2	1	3	0.9		
71	381	452	77.3	457	377	834	29.8	349	243	592	26.3	103	41	144	20.7	27	8	35	10.8		
81	53	134	22.9	219	163	382	13.6	329	297	626	27.8	135	67	202	29.0	15	6	21	6.5		
39	29	68	11.6	18	12	30	1.1	188	111	299	13.3	34	17	51	7.3	7	5	12	3.7		
—	—	—	—	78	55	123	4.4	22	41	63	2.8	15	13	28	4.0	5	12	17	5.2		
6	8	14	2.4	17	20	37	1.3	6	9	15	0.7	7	—	7	1.0	1	—	1	0.3		
3	3	6	1.0	71	74	145	5.2	43	61	104	4.6	9	11	20	2.9	7	4	11	3.4		
4	2	6	1.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
13	9	22	3.8	21	12	33	1.2	4	7	11	0.5	4	1	5	0.7	1	—	1	0.3		

lehtii terveydenhoitolautakunta.

25. Kansakoulujen menot kalenterivuosina 1947 ja 1948

Dépenses des écoles primaires en 1947 et 1948

Menoerät • Dépenses	1947			1948		
	Suomenkieliset koulut <i>Ecoles finnoises</i>	Ruotsinkieliset koulut <i>Ecoles suédoises</i>	Molemmat koulut <i>Total</i>	Suomenkieliset koulut <i>Ecoles finnoises</i>	Ruotsinkieliset koulut <i>Ecoles suédoises</i>	Molemmat koulut <i>Total</i>
	Markkaa • Marcs					
Palkat ja palkkiot (<i>Traitements</i>)	130 169 921	37 080 883	167 250 804	204 410 897	58 587 004	262 997 901
Vuokrat (<i>Loyers</i>)	11 167 175	3 757 985	14 925 160	12 056 670	4 002 457	16 059 127
Lämpö (<i>Chauffage</i>)	11 384 101	2 740 717	14 124 818	9 998 342	3 218 448	13 216 790
Valaistus (<i>Eclairage</i>)	463 147	134 958	598 105	848 074	230 266	1 078 340
Siivoaminen (<i>Service</i>)	400 233	149 926	550 159	563 502	178 762	742 264
Vaatteiden pesu (<i>Blanchissage</i>)	46 169	17 939	64 108	102 227	28 676	130 903
Vedenkulutus (<i>Consommation de l'eau</i>)	163 302	26 913	190 215	300 643	55 231	355 874
Puhtaanapito (<i>Nettoyage</i>)	436 351	167 285	603 636	559 584	218 234	777 818
Kaluston hankinta (<i>Articles d'inventaires, achats</i>)	1 899 995	733 218	2 633 213	4 443 579	1 783 046	6 226 625
Kaluston kunnossapito (<i>Articles d'inventaires, réparation</i>)	558 331	224 962	783 293	1 493 550	993 905	2 487 455
Yleisten laitteiden kunnossapito (<i>Petites réparations des bâtiments etc.</i>)	209 086	48 624	257 710	443 692	46 381	490 073
Matka- ja kuljetuskustannukset (<i>Transport</i>)	48 692	29 264	77 956	135 035	64 337	199 372
Painatus ja sidonta (<i>Impression, reliure</i>)	283 596	94 244	377 840	423 546	95 307	518 853
Tarverahat (<i>Faux-frais</i>)	460 938	199 463	660 401	766 286	324 965	1 091 251
Hampaiden hoito, lääkkeet ym. (<i>Service médical</i>)	2 035 755	538 922	2 574 677	4 586 194	1 045 849	5 632 043
Oppilaille jaetut koulutarvikkeet (<i>Matériaux d'école pour les élèves</i>)	8 208 944	3 174 218	11 383 162	15 144 387	5 719 442	20 863 829
Oppilaille jaetut suoranaiset avustukset (<i>Vêtement, nourriture etc. aux élèves</i>)	19 377 581	6 067 787	25 445 368	25 611 352	7 824 465	33 435 817
Oppilaiden kesävirikistys (<i>Récréation des élèves</i>)	5 000 000	1 086 841	6 086 841	6 000 000	1 495 800	7 495 800
Määräraha oppilaiden voimistelu-, urheilu- ja raittiusharrastuksiin (<i>Sports des élèves etc.</i>)	310 053	82 973	393 026	746 462	140 673	887 135
Koulukirjasto (<i>La bibliothèque</i>)	14 970	10 000	24 970	24 621	9 940	34 561
Lastenpsykiatrian toiminta (<i>Service psychique</i>)	..	..	87 359	..	..	220 990
Tarkastajaneuvoston ja koululääkärien kokoukset (<i>Conférences des inspecteurs et des médecins des écoles</i>)	..	..	460	..	..	650
Sekalaista (<i>Dépenses diverses</i>)	51 232	13 935	²⁾ 114 691	93 225	20 000	²⁾ 195 425
Voimistelunneuvojain palkat (<i>Instruction de gymnastique</i>)	..	..	255 833	..	..	411 085
Koulupuutarhat (<i>Cours de jardinage</i>)	..	..	820 736	..	..	1 268 911
Koulumaksut muille kunnille (<i>Indemnités payées aux communes étrangères</i>)	..	..	208 737	..	..	208 317
Opetusfilmiesitykset (<i>Cinématographe des écoles</i>)	..	..	222 525	..	..	¹⁾ 408 000
Ammatinvalinnan oppaiden julkaiseminen (<i>Publication d'un manuel des professions différentes</i>)	..	..	70 000	—	—	—
Yhteensä (<i>Total</i>)	192 689 572	56 381 057	250 785 803	288 751 868	86 083 188	377 435 209

¹⁾ Tähän sisältyvät 38 590 mk siirrettiin v:een 1949. — ²⁾ Tähän sisältyvät Unioninkadun silmäpoliklinikan menot.

26. Ruotsinkielisten kansakoulujen hallussa olevat huoneistot sekä eri koulujen oppilasmäärä lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Salles d'études des écoles primaires suédoises et le nombre des élèves pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Kouluhuoneistot • Ecole, rue et n:o	19 10/11 48								Oppilaita • Elèves			
	Tavallisia luokahuoneita Enseignement ordinaire	Huoneita opetusta varten Salles d'études			Muuta opetuksen käytettyjä huoneita Autres salles d'études	Yhteensä Total	Muuta huoneita Autres chambres	Huoneita kaikkiaan Somme totale	1910/1147		1910/1148	
		Voimistelusaluja Gymnastique	Veisto- ja käsityöhuoneita Travaux manuels	Taloustieteiden opetushuoneita Ménage					Luokahuoneita kohtaan Par salle ordinaire	Kaikkiaan Somme totale	Luokahuoneita kohtaan Par salle ordinaire	Kaikkiaan Somme totale
Kanta-Helsingin koulut:												
Annegatan, Annankatu 30	10	1	1	1	7	20	10	30	493	49.3	530	53.0
Böle, Kyllikinkatu 10	1	—	—	—	—	1	2	3	11	11.0	10	10.0
Cygnæusskolan, Ratakatu 8	9	1	1	—	6	17	14	31	661	73.4	710	78.9
Kottby, Pellervontie 15	1	—	—	—	—	1	2	3	52	52.0	61	61.0
Kronohagen, Oikokatu 7	3	—	—	—	—	3	3	6	294	98.0	270	90.0
Riddaregatan, Ritarikatu 5	2	—	—	—	—	2	—	2	—	—	95	47.5
Topeliuskolan, Topeliuksenkatu 26 ..	8	1	1	—	3	13	14	27	506	63.3	535	66.9
Tölö, Apollonkatu 12	3	—	—	—	—	3	—	3	124	41.3	190	63.3
Vallgård, Nilsjängskatu 3	12	1	1	1	9	24	33	57	972	81.0	936	78.0
Hjälpskolan, Oikokatu 7	3	—	1	—	—	4	1	5	74	24.7	82	27.3
Yhteensä (Total)	52	4	5	2	25	88	79	167	3 187	61.3	3 419	65.8
Liitosalueen koulut:												
Brändö, Kulosaarentie 4	2	—	—	—	—	2	1	3	33	16.5	46	23.0
Drumsö, Iso Puistotie 18	3	—	—	—	—	3	2	5	132	44.0	136	45.3
Haga, Steniuksentie 22	2	—	—	—	—	2	1	3	77	38.5	77	38.5
Hertonäs, Herttoniemi	1	—	1	—	—	2	3	5	52	52.0	54	54.0
Kärböle, Kaarela	1	—	1	—	—	2	3	5	23	23.0	23	23.0
Malm-Staffansby, Malmi	5	—	1	—	1	7	12	19	161	32.2	165	33.0
Mellungsby, Mellunkylä	1	—	—	—	—	1	2	3	29	29.0	41	41.0
Mosabacka, Puistola	2	—	—	—	1	3	5	8	99	49.5	95	47.5
Munksnäs, Laajalahdentie 34	3	—	—	—	—	3	1	4	141	47.0	149	49.7
Sockenbacka, Pitäjänmäki	2	—	1	—	—	3	6	9	77	38.5	95	47.5
Äggelby, Oulunkylä	2	—	1	—	—	3	3	6	79	39.5	90	45.0
Yhteensä (Total)	24	—	5	—	2	31	39	70	903	37.6	971	40.5

27. Ruotsinkielisten kansakoulujen opettajat lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Personnel enseignant des écoles primaires suédoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Kouluhuoneistot Ecole, rue et n:o 1948/49	Alakoulu *)		Yläkoulu *)		Jatkokoulu *)		Apukoulu *)		Kaikki *) Total						
	Opettajia marraskuun 10 p:nä . Personnel enseignant le 10 novembre														
	Vakinaista Tutkare	Remplacant	Sisästä	Vakinaista Tutkare	Remplacant	Sisästä	Tuntop. 4 t/heure	Vakinaista Tutkare	Remplacant	Sisästä	Tuntop. 4 t/heure	Masc.	Miehia	Tem.	Naisia
Annegatan, Annankatu 30	4	2	7	2	—	10	1	—	—	—	—	11	15	26	
Böle, Kyllikinkatu 10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Cygnaeusskolan, Ratakatu 8.....	8	4	11	2	—	—	—	—	—	—	—	6	19	25	
Kottby, Pellervontie 15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	
Kronohagen, Snellmaninkatu 18	4	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	4	9	13	
Riddaregatan, Ritarikatu 5	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	
Topeliusskolan, Topeliuksenk. 26	8	—	7	5	—	—	—	—	—	—	—	4	16	20	
Töle, Apollonkatu 12	3	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	7	8	
Vallgård, Nilsjätkatu 3	5	4	19	4	—	3	—	—	—	—	—	11	24	35	
S:n tarkkailuluokat	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
Hjälpskolan, Oikokatu 7	—	—	—	—	—	—	—	8	1	—	—	1	8	9	
Brändö, Kulosaarentie 4	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	
Drumsö, Iso Puistotie 18	1	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	
Haga, Steniuksentie 22	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	
Hertonäs, Herttoniemi	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	
Kärböle, Kaarela	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Malm-Staffansby, Malmi	2	—	2	2	—	2	1	—	—	—	—	2	7	9	
Mellungsby, Mellunkylä	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	
Mosabacka, Puistola	1	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	
Munksnäs, Laajalahdentie 34	3	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	1	6	7	
Sockenbacka, Pitäjänmäki	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	
Äggelby, Oulunkylä	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	
Yhteensä (Total)	50	19	61	20	—	15	2	—	8	1	—	40	136	176	
1947/48	42	27	56	18	5	11	2	1	7	2	2	39	134	173	

¹⁾ Eri kouluissa toimineet opettajat esiintyvät summassa vain kerran. — ²⁾ Traduction des nommés voir: page 9*.

28. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat ja luokat lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Elèves et classes des écoles primaires suédoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

	Alakoulu, yhteis. Ecole primaire inférieure	Yläkoulu Ecole primaire supérieure				Jatkokoulu Cours complémentaires				Yhteensä Total	Tarkkailuluokat Enfants prob.	Apuhoulu Enfants arrêtés	Luokkia Classes														
		Polkai. Garçons	Yhteis. Mixtes	Tyttöj. Filles	Yhteis. Mixtes	Polkai. Garçons	Tyttöj. Filles	Yhteis. Mixtes																			
Koulut: Ecoles:														Oppilaita marraskuun 10 p:nä 1947 • Elèves le 10 novembre 1947													
Annegatan, Annankatu 30	148	62	27	82	118	56	—	—	—	493	—	—	493														
Böle, Kyllikinkatu 10	11	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	11														
Cygnaeusskolan, Ratak. 8	356	134	78	78	—	—	—	—	—	646	15	—	661														
Kottby, Pellervontie 15	52	—	—	—	—	—	—	—	—	52	—	—	52														
Kronohagen, Snellmanink. 18	150	65	58	21	—	—	—	—	—	294	—	—	294														
Topeliusskolan, Topeliuksenk. 26	244	70	70	122	—	—	—	—	—	506	—	—	506														
Töle, Apollonkatu 12	124	—	—	—	—	—	—	—	—	124	—	—	124														
Vallgård, Nilsjätkatu 3	286	332	250	64	—	40	—	—	—	972	—	—	972														
Hjälpskolan, Oikokatu 7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74	74														
Brändö, Kulosaarentie 4	33	—	—	—	—	—	—	—	—	33	—	—	33														
Drumsö, Iso Puistotie 18	78	1	—	53	—	—	—	—	—	132	—	—	132														
Haga, Steniuksentie 22	39	—	—	38	—	—	—	—	—	77	—	—	77														
Hertonäs, Herttoniemi	28	5	—	19	—	—	—	—	—	52	—	—	52														
Kärböle, Kaarela	10	—	4	9	—	—	—	—	—	23	—	—	23														
Malm-Staffansby, Malmi	56	—	—	85	—	—	—	—	20	161	—	—	161														
Mellungsby, Mellunkylä	29	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	—	29														
Mosabacka, Puistola	36	—	—	63	—	—	—	—	—	99	—	—	99														
Munksnäs, Laajalahdentie 34	94	—	—	47	—	—	—	—	—	141	—	—	141														
Sockenbacka, Pitäjänmäki	38	—	—	39	—	—	—	—	—	77	—	—	77														
Äggelby, Oulunkylä	35	—	—	44	—	—	—	—	—	79	—	—	79														
30	Yhteensä (Total)	1 847	669	487	764	1 181	96	20	4 001	15	74	4 090															

Jatkoa

Luokka • Classe	Alakoulu, yhteisluokkia Ecole primaire inférieure, classes mixtes	Yläkoulu Ecole primaire supérieure			Jatkokoulu Cours complémentaires			Yhteensä Total	Tartkailuokkia Classes pour enfants problématiques	Apukoulu Ecole pour enfants arrivés	Luokkia kaikkiaan Classes
		Poikaluokkia Classes de garçons	Tytöluokkia Classes de filles	Yhteisluokkia Classes mixtes	Poikaluokkia Classes de garçons	Tytöluokkia Classes de filles	Yhteisluokkia Classes mixtes				
Luokkia marraskuun 10 p:nä 1947 • Classes le 10 novembre 1947											
I	38	—	—	—	—	—	—	38	—	1	39
II	39	—	—	—	—	—	—	39	—	1	40
III	—	7	6	13	—	—	—	26	1	1	28
IV	—	8	7	9	—	—	—	24	1	1	60
V	—	3	3	11	—	—	—	17		1	
VI	—	3	2	10	—	—	—	15		1	
VII	—	—	—	—	3	2	1	6	—	—	7
VIII	—	—	—	—	2	2	1	5	—	—	5
Oppilaita marraskuun 10 p:nä 1948 • Elèves le 10 novembre 1948											
Annegatan, Annankatu 30	163	56	60	66	137	48	—	530	—	—	530
Böle, Kyllikinkatu 10	10	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10
Cygnæusskolan, Ratakatu 8	379	179	94	58	—	—	—	710	—	—	710
Kottby, Pellervontie 15	61	—	—	—	—	—	—	61	—	—	61
Kronohagen, Snellmaninkatu 18	135	28	—	107	—	—	—	270	—	—	270
Riddaregatan, Ritarikatu 5	69	—	—	26	—	—	—	95	—	—	95
Topeliusskolan, Topeliuksenkatu 26	244	26	—	265	—	—	—	535	—	—	535
Tölö, Apollonkatu 12	128	—	—	62	—	—	—	190	—	—	190
Vallgård, Nilsjätkatu 3	246	309	224	96	—	—	45	920	16	—	936
Hjälpskolan, Oikokatu 7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82	82
Brändö, Kulosaarentie 4	30	—	—	16	—	—	—	46	—	—	46
Drumsö, Iso Puistotie 18	78	—	—	58	—	—	—	136	—	—	136
Häga, Steniuksentie 22	38	—	—	39	—	—	—	77	—	—	77
Hertonäs, Herttoniemi	24	—	—	30	—	—	—	54	—	—	54
Kärböle, Kaarela	10	—	3	10	—	—	—	23	—	—	23
Malm-Staffansby, Malmi	53	—	—	81	—	—	31	165	—	—	165
Mellungsby, Mellunkylä	41	—	—	—	—	—	—	41	—	—	41
Mosabacka, Puistola	25	—	—	70	—	—	—	95	—	—	95
Munksnäs, Laajalahdentie 34	78	31	22	18	—	—	—	149	—	—	149
Sockenbacka, Pitäjänmäki	41	—	—	54	—	—	—	95	—	—	95
Äggelby, Oulunkylä	40	—	—	50	—	—	—	90	—	—	90
21. Yhteensä (Total)	1 893	629	403	1 106	137	48	76	4 292	16	82	4 390
Luokkia marraskuun 10 p:nä 1948 • Classes le 10 novembre 1948											
I	41	—	—	—	—	—	—	41	1	1	136
II	36	—	—	—	—	—	—	36		1	
III	—	7	6	18	—	—	—	31		1	
IV	—	6	4	13	—	—	—	23	1	1	36
V	—	3	1	14	—	—	—	18		1	
VI	—	3	1	11	—	—	—	15		1	
VII	—	—	—	—	3	2	2	7	—	1	8
VIII	—	—	—	—	3	2	2	7	—	—	7

29. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden vaihtuminen lukuvuonna 1947/48

Elèves des écoles primaires suédoises pendant l'année scolaire 1947/48

Koulut • Ecoles	Luokka Classe	Olettu uusia lukukauden alussa Enfants au début de semestre	Oppilasmäärä lukukauden alussa Elèves au début de semestre			Lukukauden aikana Pendant le semestre		Oppilasmäärä lukukauden päättyessä Elèves à la fin de semestre		
			Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total	Olettu uusia Enfants	Eronneita ¹⁾ Sortis	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Yhteensä Total
Syyslukukausi • Semestre d'automne										
Alakoulu (Ecole primaire inférieure) ...	I	826	435	439	874	27	25	438	438	876
	II	114	485	481	966	11	17	481	479	960
Yhteensä (Total)	—	940	920	920	1 840	38	42	919	917	1 836
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure) ...	III	118	389	340	729	16	8	395	342	737
	IV	92	342	281	623	9	7	344	281	625
	V	59	165	137	302	3	2	168	135	303
	VI	37	137	110	247	3	4	137	109	246
Yhteensä (Total)	—	306	1 033	868	1 901	31	21	1 044	867	1 911
Jatkokoulu (Cours complémentaires) ...	VII	9	72	46	118	7	1	75	49	124
	VIII	1	52	52	104	9	3	53	57	110
Yhteensä (Total)	—	10	124	98	222	16	4	128	106	234
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)	—	2	11	4	15	1	—	12	4	16
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés) I—VII	I—VII	18	40	28	68	7	1	43	31	74
Kaikki koulut (Somme totale)	—	1 276	2 128	1 918	4 046	93	68	2 146	1 925	4 071
Kevätlukukausi • Semestre de printemps										
Alakoulu (Ecole primaire inférieure) ...	I	9	432	436	868	4	16	422	434	856
	II	9	480	472	952	10	14	476	472	948
Yhteensä (Total)	—	18	912	908	1 820	14	30	898	906	1 804
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure) ...	III	5	396	341	737	5	11	392	339	731
	IV	2	342	277	619	8	13	339	275	614
	V	2	170	133	303	4	2	169	136	305
	VI	2	137	111	248	2	3	136	111	247
Yhteensä (Total)	—	11	1 045	862	1 907	19	29	1 036	861	1 897
Jatkokoulu (Cours complémentaires)	VII	—	74	45	119	2	4	74	43	117
	VIII	—	52	57	109	—	2	51	56	107
Yhteensä (Total)	—	—	126	102	228	2	6	125	99	224
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)	III—VI	—	12	4	16	—	—	12	4	16
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés) I—VII	I—VII	6	48	31	79	3	3	49	30	79
Kaikki koulut (Somme totale)	—	35	2 143	1 907	4 050	38	68	2 120	1 900	4 020

1) Joululoman aikana erosi 56 oppilasta.

Muist.: Oppilaan siirtyessä kaupungin kansakoulusta toiseen tulee hän lasketuksi sekä koulusta eronneena että kouluun otettuna oppilaana ja sisältyy siis kahdesti kokonaissummaan. Lukuvuonna 1947/48 oli tällaisia siirtyneitä kaikkiaan 48, joista poikia oli 29 ja tyttöjä 19, vrt. taul. 23.

30. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden vaihtuminen lukuvuonna 1948/49

Elèves des écoles primaires suédoises pendant l'année scolaire 1948/49

Koulut • Ecoles	Luokka Classe	Opettu uusia lukukauden alussa Entrés au début de semestre	Oppilasmäärä lukukauden alussa Elèves au début de semestre			Lukukauden kuluessa Pendant le semestre		Oppilasmäärä lukukauden päätyessä Elèves à la fin de semestre		
			Poikia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total	Opettu uusia Entrés	Eronneita 1) Sortis	Poikia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total
Syyslukukausi • Semestre d'automne										
Alakoulu (Ecole primaire inférieure) ...	I	988	516	512	1 028	24	16	516	520	1 036
	II	108	416	446	862	10	18	413	441	854
Yhteensä (Total)	—	1 096	932	958	1 890	34	34	929	961	1 890
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure) ...	III	72	437	441	878	7	8	440	437	877
	IV	40	329	253	582	6	8	328	252	580
	V	29	209	174	383	13	1	220	175	395
	VI	24	158	121	279	6	4	162	119	281
Yhteensä (Total)	—	165	1 133	989	2 122	32	21	1 150	983	2 133
Jatkoulu (Cours complémentaires) ...	VII	1	86	55	141	6	5	84	58	142
	VIII	4	55	37	92	4	—	58	38	96
Yhteensä (Total)	—	5	141	92	233	10	5	142	96	238
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)	—	3	12	4	16	1	1	12	4	16
Apukoulu (Ecoles pour enfants arriérés)	I—VII	15	50	28	78	5	1	53	29	82
Kaikki koulut (Somme totale)	—	1 284	2 268	2 071	4 339	82	62	2 286	2 073	4 359
Kevätlukukausi • Semestre de printemps										
Alakoulu (Ecole primaire inférieure) ...	I	12	516	517	1 033	12	13	515	517	1 032
	II	5	414	442	856	2	9	408	441	849
Yhteensä (Total)	—	17	930	959	1 889	14	22	923	958	1 881
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure) ...	III	14	436	441	877	17	11	436	447	883
	IV	5	329	253	582	7	8	325	256	581
	V	5	220	177	397	2	5	217	177	394
	VI	2	161	121	282	2	3	162	119	281
Yhteensä (Total)	—	26	1 146	992	2 138	28	27	1 140	999	2 139
Jatkoulu (Cours complémentaires) ...	VII	5	87	60	147	2	4	86	59	145
	VIII	—	58	38	96	6	3	58	41	99
Yhteensä (Total)	—	5	145	98	243	8	7	144	100	244
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)	III—VI	—	12	4	16	—	1	11	4	15
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	I—VII	3	54	30	84	1	1	54	30	84
Kaikki koulut (Somme totale)	—	51	2 287	2 083	4 370	51	58	2 272	2 091	4 363

1) Joululoman aikana erosi 40 oppilasta.

M u i s t.: Oppilaan siirtyessä kaupungin kansakoulusta toiseen tulee hän lasketuksi sekä koulusta eronneena että kouluun otettuna oppilaana ja sisältyy kahdesti kokonaissummaan. Lukuvuonna 1948/49 oli tällaisia siirtyneitä kaikkiaan 50, joista poikia oli 27 ja tyttöjä 23, vrt. taul. 00.

31. Ruotsinkielisistä kansakouluista eronneet oppilaat lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49
Elèves sortis des écoles primaires suédoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Koulut • Ecoles	Luokka Classe	Eronneita oppilaita kaikkiaan Total des élèves sortis	Eroamisen syy • Raison de la sortie							
			Muutto kansakou- lusta toiseen Changement d'école	Muutto toiselle paikkakunnalle Changement de domicile	Muutto toiselle toimipaikalle Par le fait de l'école	Kansakoulutoikosen toimipaikasta Par le fait de l'école	Asioityö Emploi	Tauti tai ruumiillinen heikkous Maladie ou santé faible	Kuolema Mort	Muu tai tuntematon Autres raisons ou raisons inconnues
1947/48										
Alakoulu (Ecole primaire inférieure)	I	58	13	21	1	—	—	10	4	9
	II	48	12	29	1	—	—	2	—	4
Yhteensä (Total)	—	106	25	50	2	—	—	12	4	13
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure)	III	24	9	9	—	—	—	—	—	6
	IV	28	10	14	—	—	—	—	1	3
	V	6	1	5	—	—	—	—	—	—
	VI	7	1	5	—	—	—	1	—	—
Yhteensä (Total)	—	65	21	33	—	—	—	1	1	9
Jatkokoulu (Cours complémentaires)	VII	10	—	2	1	2	—	—	—	5
	VIII	6	1	1	—	—	—	—	—	4
Yhteensä (Total)	—	16	1	3	1	2	—	—	—	9
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	I—VII	5	1	1	2	—	—	1	—	—
Kaikki koulut (Somme totale)	—	192	48	87	5	2	—	14	5	31
1948/49										
Alakoulu (Ecole primaire inférieure)	I	44	17	16	—	—	—	5	—	6
	II	30	5	20	—	—	—	—	1	4
Yhteensä (Total)	—	74	22	36	—	—	—	5	1	10
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure)	III	33	16	12	—	—	—	3	1	1
	IV	19	6	6	3	—	—	2	—	2
	V	9	3	6	—	—	—	—	—	—
	VI	8	2	5	—	1	—	—	—	—
Yhteensä (Total)	—	69	27	29	3	1	—	5	1	3
Jatkokoulu (Cours complémentaires)	VII	9	—	2	2	2	—	—	—	3
	VIII	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Yhteensä (Total)	—	12	—	5	2	2	—	—	—	3
Tarkkailuluokat (Classes pour enfant problématiques) ...	III—VI	2	1	—	—	—	—	—	—	1
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	I—VII	3	—	—	1	—	—	1	—	1
Kaikki koulut (Somme totale)	—	160	50	70	6	3	—	11	2	16

32. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaiden koulusta poissaolot lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Absences dans les écoles primaires suédoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Koulut • Ecoles ¹⁾	Oppilaat, jotka olivat poissa koulusta . Elèves ayant été absents pendant								Poissaolleita oppilaita yhteensä Total		
	1—10		11—30		31—60		61—				
	päivää . jours										
	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles	Pojkia Garçons	Tyttöjä Filles			
Lukuvuonna 1947/48 . L'année scolaire 1947/48											
Alakoulu	513	509	269	269	61	57	16	11	859	846	1 705
Yläkoulu	663	551	218	200	34	34	14	12	929	797	1 726
Jatkokoulu	51	51	52	37	12	6	—	1	115	95	210
Tarkkailuluokat	6	1	2	3	1	—	3	—	12	4	16
Apukoulu	20	11	22	16	6	2	—	2	48	31	79
Yhteensä (Total)	1 253	1 123	563	525	114	99	33	26	1 963	1 773	3 736
Lukuvuonna 1948/49 . L'année scolaire 1948/49											
Alakoulu	473	488	349	355	66	68	6	5	894	916	1 810
Yläkoulu	719	579	288	312	38	34	13	11	1 058	936	1 994
Jatkokoulu	56	58	58	22	17	8	5	5	136	93	229
Tarkkailuluokat	3	1	3	1	5	1	1	1	12	4	16
Apukoulu	30	15	12	7	3	1	1	2	46	25	71
Kaikki koulut (Total)	1 281	1 141	710	697	129	112	26	24	2 146	1 974	4 120

Koulut • Ecoles ¹⁾	Poissaolon syy . Raisons des absences								Poissaolopäiviä Total		
	Sairaus Maladie		Luonnoneste Empêchement physique		Muu hyväksytty syy Autre raison acceptée		Ei hyväksytty syy Raison non acceptée				
	Pojkien des garçons	Tyttöjen des filles	Pojkien des garçons	Tyttöjen des filles	Pojkien des garçons	Tyttöjen des filles	Pojkien des garçons	Tyttöjen des filles	Pojkien des garçons	Tyttöjen des filles	Yhteensä Total
Poissaolopäiviä kaikkiaan lukuvuonna 1947/48 • Jours d'absences pendant l'année scolaire 1947/48											
Alakoulu	9 765	9 450	5	73	737	804	186	87	10 693	10 414	21 107
Yläkoulu	7 681	6 491	28	25	918	1 388	474	230	9 101	8 134	17 235
Jatkokoulu	1 144	762	—	—	448	441	173	79	1 765	1 282	3 047
Tarkkailuluokat	129	45	38	—	39	1	133	14	339	60	399
Apukoulu	547	592	2	2	142	132	48	23	739	749	1 488
Yhteensä (Total)	19 266	17 340	73	100	2 284	2 766	1 014	433	22 637	20 639	43 276
Poissaolopäiviä kaikkiaan lukuvuonna 1948/49 • Jours d'absences pendant l'année scolaire 1948/49											
Alakoulu	11 538	11 225	320	299	512	664	112	51	12 482	12 239	24 721
Yläkoulu	9 770	9 424	76	27	633	975	545	237	11 024	10 663	21 687
Jatkokoulu	1 310	1 025	19	20	535	231	257	228	2 121	1 504	3 625
Tarkkailuluokat	253	124	8	—	65	22	50	—	376	146	522
Apukoulu	676	412	1	—	61	16	125	58	863	486	1 349
Kaikki koulut (Total)	23 547	22 210	424	346	1 806	1 908	1 089	574	26 866	25 038	51 904

¹⁾ Traduction des nommés: voir page 9*.

33. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä työn tuloksen mukaan lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Elèves des écoles primaires suédoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49; répartition d'après le résultat des études

Koulut • Ecoles	Luokka Classe	Oppilaita lukuvuoden päättyessä Elokuun 31 päivän loppuun Garçons	Tyttöjä Filles	Niistä . Dont										Yhteensä Yhteensä Garçons	
				Päättötodistuksen saaneita Sortis de l'école avec certificat d'études Garçons	Tyttöjä Filles	Lähinnä ylemmälle luokalle siirrettyjä Passés dans la classe supérieure				Luokalle jääneitä Doubés la classe sans conditions					
						Ehdotta Sans con- ditions		Ehdollisesti Condition- nellement		Garçons		Tyttöjä Filles			
						Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles		
1947/48															
Alakoulu (Ecole primaire inférieure) ...	I	422	434	—	—	371	406	16	9	35	19	—	—	—	—
	II	476	472	—	—	412	435	32	14	32	23	15	15	—	—
Yhteensä (Total)	—	898	906	—	—	783	841	48	23	67	42	15	15	—	—
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure) ...	III	392	339	—	—	312	292	48	37	32	10	62	86	—	—
	IV	339	275	—	—	269	240	43	26	27	9	81	95	—	—
	V	169	136	—	—	138	117	21	12	10	7	3	8	—	—
	VI	136	111	—	—	130	110	3	—	3	1	23	25	—	—
Yhteensä (Total)	—	1 036	861	—	—	849	759	115	75	72	27	169	214	—	—
Jatkokoulu (Cours complémentaires) ...	VII	74	43	—	—	69	41	3	—	2	2	—	—	—	—
	VIII	51	56	51	55	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Yhteensä (Total)	—	1 125	99	51	55	69	41	3	—	2	3	—	—	—	—
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)	III-VI	12	4	—	—	7	4	4	—	1	—	—	—	—	—
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	I-VII	49	30	2	4	31	22	13	2	3	2	—	—	—	—
Kaikki koulut (Somme totale)	—	2 120	1 900	53	59	1 739	1 667	183	100	145	74	184	230	—	—
1948/49															
Alakoulu (Ecole primaire inférieure) ...	I	515	517	—	—	477	487	14	13	24	17	—	—	—	—
	II	408	441	—	—	370	410	25	16	13	15	10	18	—	—
Yhteensä (Total)	—	923	958	—	—	847	897	39	29	37	32	10	18	—	—
Yläkoulu (Ecole primaire supérieure) ...	III	436	447	—	—	356	396	53	33	27	18	107	167	—	—
	IV	325	256	—	—	262	214	43	33	20	9	110	102	—	—
	V	217	177	—	—	177	164	22	11	18	2	4	13	—	—
	VI	162	119	—	—	156	117	—	2	6	—	41	29	—	—
Yhteensä (Total)	—	1 140	999	—	—	951	891	118	79	71	29	262	311	—	—
Jatkokoulu (Cours complémentaires) ...	VII	86	59	—	—	80	56	3	1	3	2	—	—	—	—
	VIII	58	41	58	39	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Yhteensä (Total)	—	144	100	58	39	80	56	3	1	3	4	—	—	—	—
Tarkkailuluokat (Classes pour enfants problématiques)	—	11	4	—	—	10	3	—	—	1	1	—	—	—	—
Apukoulu (Ecole pour enfants arriérés)	I-VII	54	30	5	3	37	24	7	1	5	2	—	—	—	—
Kaikki koulut (Somme totale)	—	2 272	2 091	63	42	1 925	1 871	167	110	117	68	272	346	—	—

34. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä sukupuolen, äidinkielen, syntymäpaikan ja kotipaikan sekä vanhempien säädyn tai ammatin mukaan lukuvuonna 1947/48

Elèves des écoles primaires suédoises pendant l'année scolaire 1947/48; répartition d'après le sexe, la langue maternelle, le lieu de naissance, le lieu de domicile et la profession de leurs parents

Koulut • Ecoles ¹⁾	Luokka Classe	Koko oppilaamäärä Total des élèves	Sukupuoli Sexe		Äidinkieli Langue maternelle			Syntymäpaikka Lieu de naissance					Kotipaikka Lieu de domicile					Vanhempien säätö tai ammatti Profession des parents				
			Poikia Garçons	Tytöitä Filles	Muu kieli Autres langues	Suomi Finnois	Ruotsi Suédois	Helsinki	Muut Uudemaan l:n kunnat Autres communes du gov. d'Uusimaa	Ulkomaat Etranger	Muut Suomen kunnat Autres communes de Finlande	Helsinki	Muut Uudemaan l:n kunnat Autres communes du gov. d'Uusimaa	Helsinki	Muut Uudemaan l:n kunnat Autres communes de Finlande	Ulkomaat Etranger	Muut Suomen kunnat Autres communes de Finlande	Muuta työntekijöitä Ouvriers spécialisés	Tehdas- ym. ammattityön- tekijöitä Ouvriers spécialisés	Pikkuliikkeen harjoittajia, paivälismiehiä yms. Petit-commerçants et employés subalternes	Virkamiehiä, suurliikkeen harjoitt. yms. Fonctionnaires et négociants	
			Oppilaita marraskuun 10 p:nä • Elèves le 10 novembre																			
Alakoulu	{	I	891	445	446	777	105	9	690	33	74	67	27	864	20	5	—	2	264	244	270	113
		II	956	479	477	796	150	10	774	30	54	82	16	936	15	3	2	—	228	261	325	142
Yhteensä		—	1 847	924	923	1 573	255	19	1 464	63	128	149	43	1 800	35	8	2	2	492	505	595	255
Yläkoulu	{	III	734	395	339	595	137	2	618	15	20	78	3	721	7	1	5	—	120	155	296	163
		IV	627	344	283	455	172	—	475	16	36	99	1	616	3	3	5	—	41	123	354	109
		V	310	169	141	218	91	1	235	3	17	54	1	308	2	—	—	—	7	49	162	92
		VI	249	139	110	183	65	1	199	4	15	31	—	248	1	—	—	—	7	39	101	102
Yhteensä		—	1 920	1 047	873	1 451	465	4	1 527	38	88	262	5	1 893	13	4	10	—	175	366	913	466
Jatkokoulu	{	VII	123	74	49	91	32	—	92	2	13	16	—	121	2	—	—	—	2	15	64	42
		VIII	111	54	57	98	13	—	79	6	17	9	—	104	5	2	—	—	—	18	65	28
Yhteensä		—	234	128	106	189	45	—	171	8	30	25	—	225	7	2	—	—	2	33	129	70
Tarkkailuluokat			15	11	4	9	6	—	11	—	3	1	—	15	—	—	—	—	—	—	5	10
Apukoulu	I—VII		74	44	30	57	17	—	59	3	7	5	—	67	5	1	1	—	5	20	26	23
Kaikki koulut		—	4 090	2 154	1 936	3 279	788	23	3 232	112	256	442	48	4 000	60	15	13	2	674	924	1 668	824

¹⁾ Traduction des nommés: voir page 9*.

35. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä sukupuolen, äidinkielen, syntymäpaikan ja kotipaikan sekä vanhempien säädyn tai ämmatin mukaan lukuvuonna 1948/49

Elèves des écoles primaires suédoises pendant l'année scolaire 1948/49; répartition d'après le sexe, la langue maternelle, le lieu de naissance, le lieu de domicile et la profession de leurs parents

Koulut • Ecoles ¹⁾	Luokka Classe	Koko oppilasmäärä Total des élèves	Sukupuoli Sexe		Äidinkieli Langue maternelle		Syntymäpaikka Lieu de naissance					Kotipaikka Lieu de domicile					Vanhempien säätö tai ammatti Profession des parents					
			Pojkia Garçons	Tytöitä Filles	Muu kieli Autres langues	Suomi Finnois	Ruotsi Suédois	Helsinki	Muut Uudenmaan l:n kunnat Autres communes du gov. d'Usimaa	Helsinkiin rajoittuvat kunnat Banlieue de Helsinki	Ulkomaat Étranger	Muut Suomen kunnat Autres communes de Finlande	Muut Uudenmaan l:n kunnat Autres communes du gov. d'Usimaa	Helsinkiin rajoittuvat kunnat Banlieue de Helsinki	Ulkomaat Étranger	Muut Suomen kunnat Autres communes de Finlande	Muut Uudenmaan l:n kunnat Autres communes du gov. d'Usimaa	Helsinkiin rajoittuvat kunnat Banlieue de Helsinki	Virkaehtäjä, suurlähteen harjoitt. yms. Fonctionnaires et négociants	Pikkuhiihteen harjoittaja, palvelusmiehiä yms. Petit-commerçants et employés subalternes	Tehdas- ym. ammattityön- tekijöitä Ouvriers spécialisés	Muita työntekijöitä yms. Autres ouvriers
			Oppilaita marraskuun 10 p:nä • Elèves le 10 novembre																			
Alakoulu	{	I	1 037	515	522	925	109	3	879	37	39	72	10	1 004	29	2	1	1	355	248	331	103
		II	856	416	440	743	105	8	680	30	59	53	34	829	24	—	—	3	251	252	258	95
Yhteensä		—	1 893	931	962	1 668	214	11	1 559	67	98	125	44	1 833	53	2	1	4	606	500	589	198
Yläkoulu	{	III	875	436	439	715	152	8	685	35	58	78	19	866	3	2	3	1	215	212	293	155
		IV	583	330	253	467	111	5	489	18	20	54	2	573	7	—	3	—	66	142	238	137
		V	395	218	177	282	113	—	313	6	37	39	—	392	1	—	1	1	4	68	179	144
		VI	285	164	121	194	90	1	211	4	16	53	1	280	4	—	1	—	9	75	149	52
Yhteensä		—	2 138	1 148	990	1 658	466	14	1 698	63	131	224	22	2 111	15	2	8	2	294	497	859	488
Jatkokoulu	{	VII	152	90	62	104	48	—	109	5	19	19	—	147	1	—	3	1	10	17	65	60
		VIII	109	64	45	88	21	—	80	4	14	11	—	106	2	1	—	—	4	13	56	36
Yhteensä		—	261	154	107	192	69	—	189	9	33	30	—	253	3	1	3	1	14	30	121	96
Tarkkailuluokat	—	16	12	4	15	1	—	16	—	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	3	4	9
Apukoulu	I—VII	82	53	29	61	21	—	66	3	7	6	—	—	78	3	—	1	—	12	9	17	44
Kaikki koulut		—	4 390	2 298	2 092	3 594	771	25	3 528	142	269	385	66	4 291	74	5	13	7	926	1 039	1 590	835

¹⁾ Traduction des nommés: voir page 9*.

36. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä iän mukaan lukuvuonna 1947/48

Elèves des écoles primaires suédoises pendant l'année scolaire 1947/48 ; répartition d'après l'âge

Koulut . Ecoles ¹⁾	Luokka Classe	Koko oppilaamäärä Total des élèves	Oppilaat, jotka kalenterivuonna 1947 täyttivät • <i>Elèves ayant</i>														
			6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
			vuotta • <i>ans accomplis</i>														
			Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons	Tyttöjä Filles	Poikia Garçons
Oppilaita marraskuun 10 p:nä • <i>Elèves le 10 novembre</i>																	
Alakoulu	I	891	46	50	344	354	49	39	5	3	1	—	—	—	—	—	—
	II	956	—	—	45	56	348	365	78	49	6	5	1	2	1	—	—
Yhteensä	—	1 847	46	50	389	410	397	404	83	52	7	5	1	2	1	—	—
Yläkoulu	III	734	—	—	—	—	30	34	247	219	96	63	19	17	2	5	1
	IV	627	—	—	—	—	—	—	14	21	165	148	120	91	35	22	10
	V	310	—	—	—	—	—	—	—	1	7	6	64	61	76	49	19
	VI	249	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	6	50	41	64	47
Yhteensä	—	1 920	—	—	—	—	30	34	261	241	268	217	211	175	163	117	94
Jatkokoulu	VI	123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	31	18
	VIII	111	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	31
Yhteensä	—	234	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	31	18
Tarkkailuluokat.....	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	1
Apukoulu	—	74	—	—	—	1	1	1	4	2	9	9	6	1	8	3	6
Kaikki koulut	—	4 090	46	50	389	411	428	440	351	295	286	231	220	180	176	125	133

¹⁾ Traduction des nommés : voir page 9*.

Elèves des écoles primaires suédoises pendant l'année scolaire 1948/49; répartition d'après l'âge

[illegible]

¹⁾ Traduction des nommés: voir page 9*.

38. Ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaat ryhmitettyinä asuntonsa mukaan kaupunginosittain lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Elèves des écoles primaires suédoises pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49 ; répartition par arrondissement

Koulut <i>Ecoles</i> ¹⁾	Kaupunginosa . Arrondissement																										Kanta-Helsingin muut alueet <i>Autres territoires appartenant à la ville</i>										Littoralue <i>Banlieue de Helsinki</i>	Kaupungin ulkopuolella olevat paikkakunnat . <i>Autres</i>	Yhteensä <i>Total</i>
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	20	21	22	23	25	26	Mellahden huvilat	Pasila	Muut rautatien lämpöpuolella olevat alueet	Kumpula	Muut rautatien lämpöpuolella olevat alueet	Saaret											
Oppilaita marraskuun 10 p:nä 1947 . <i>Elèves le 10 novembre 1947</i>																																							
Alakoulu	51	6	36	112	42	96	166	20	6	49	101	84	150	194	42	2	—	9	65	22	52	9	7	13	7	17	1	10	448	30	1 847								
Yläkoulu	55	5	16	122	51	107	111	20	2	79	112	123	70	126	44	9	2	23	218	54	60	9	19	21	2	24	10	16	394	16	1 920								
Jatkokoulu	4	1	3	17	3	17	12	—	1	10	13	20	3	7	3	1	—	3	14	3	6	—	3	1	29	2	15	14	20	9	234								
Tarkk. luokat ...	—	—	—	1	3	1	1	—	—	2	1	2	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	15								
Apukoulu	1	—	—	4	1	12	7	1	1	2	10	6	2	6	—	—	—	—	4	1	—	—	1	—	1	1	4	3	1	5	74								
Yht. (Total)	111	12	55	256	100	233	297	41	10	142	237	235	225	335	89	12	2	35	301	81	118	18	30	35	40	44	30	43	863	60	4 090								
Oppilaita marraskuun 10 p:nä 1948 . <i>Elèves le 10 novembre 1948</i>																																							
Alakoulu	98	14	17	134	37	83	154	108	9	50	77	64	137	208	36	1	2	7	61	33	49	13	6	11	3	8	10	6	449	8	1 893								
Yläkoulu	52	8	27	124	70	108	137	24	2	84	138	107	99	166	47	9	5	15	168	49	103	8	23	24	10	21	10	20	474	6	2 138								
Jatkokoulu	4	—	—	14	4	14	16	2	—	9	18	22	4	13	3	5	—	3	23	6	6	1	2	8	14	2	12	4	45	7	261								
Tarkk. luokat ...	—	—	—	3	—	1	1	—	—	4	—	2	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16							
Apukoulu	1	—	2	9	1	13	6	—	—	1	9	7	—	8	1	1	—	1	5	1	—	—	1	—	5	2	2	2	—	4	82								
Yht. (Total)	155	22	46	284	112	219	314	134	11	148	242	202	241	396	87	16	7	26	258	90	158	22	32	43	32	33	34	32	968	26	4 390								

¹⁾ Traduction des noms: voir page 9*.

39. Ruotsinkielisten kansakoulujen koululääkärin tarkastamat oppilaat¹⁾ lukuvuonna 1948/49

Elèves examinés par le médecin des écoles primaires suédoises pendant l'année scolaire 1948/49

	I				III				VI				VIII			
	Luokka • Classe															
	Pojkia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total	%	Pojkia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total	%	Pojkia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total	%	Pojkia Garçons	Tytöitä Filles	Yhteensä Total	%
Tarkastettuja kaikkiaan (Total des élèves examinés)	399	422	821	—	339	348	687	—	139	106	245	—	60	39	99	—
Todetut taudit ja viallisuudet: Maladies constatées chez les élèves:																
Selvät riisitaudin jäljet (Restes de rachitisme) ...	104	79	183	22.3	87	62	149	21.7	21	9	30	12.2	4	4	8	8.1
Epämuodostumat ja ruumiinviat (Difformité) ...	4	1	5	0.6	—	1	1	0.1	2	1	3	1.2	—	—	—	—
Ryhtiviati (Cyphose, lordose, scoliose etc.)	86	85	171	20.8	107	127	234	34.1	34	40	74	30.2	16	12	28	28.3
Latuskajalka (Pied plat)	54	46	100	12.2	49	47	96	14.0	15	22	37	15.1	5	8	13	13.1
Struuma (Glande thyroïde hypertrophiée)	18	33	51	6.2	16	38	54	7.9	4	22	26	10.6	5	2	7	7.1
Sokeritauti (Diabète)	—	—	—	—	1	—	1	0.1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sydänviat (Affections du coeur)	36	19	55	6.7	14	16	30	4.4	3	2	5	2.0	2	1	3	3.0
Astma (Affections asthmatiques)	5	10	15	1.8	5	9	14	2.0	1	1	2	0.8	1	—	1	1.0
Kroonilliset ekseemit (Eczémas)	5	15	20	2.4	1	13	14	2.0	2	—	2	0.8	—	—	—	—
Silmätaudit (Ophtalmies)	17	18	35	4.3	12	12	24	3.5	5	5	10	4.1	—	1	1	1.0
Valontaittamisvirheet silmissä (Anomalies de réfraction)	14	21	35	4.3	5	14	19	2.8	1	7	8	3.3	3	4	7	7.1
Korva- ja nenätaudit (Maladies nasales; otopathies)	10	7	17	2.1	3	5	8	1.2	1	—	1	0.4	1	—	1	1.0
Alentunut kuulo (Oïte réduite)	2	3	5	0.6	3	4	7	1.0	1	1	2	0.8	—	—	—	—
Adenoidit (Adénite)	22	22	44	5.4	15	9	24	3.5	3	3	6	2.4	—	—	—	—
Nielurisojen liikakasvu (Tonsilles hypertrophiées)	108	117	225	27.4	99	114	213	31.0	31	30	61	24.9	6	6	12	12.1
Puheviat (Maladies des articulations)	5	4	9	1.1	4	1	5	0.7	—	1	1	0.4	1	1	2	2.0
Tilansa kastelijat (Enuresis)	25	7	32	3.9	13	3	16	2.3	—	—	—	—	—	—	—	—
Erilaisia harvinaisempia tauteja (Autres maladies peu fréquentées)	3	6	9	1.1	5	6	11	1.6	—	4	4	1.6	—	1	1	1.0

¹⁾ Tilasto kohdistuu vain Kanta-Helsingin koulujen oppilaisiin; liitosalueen oppilaiden terveydenhoidosta huolehtii terveydenhoitolautakunta.

40. Kaupungin lahjoitusrahastot kansakoulutarkoituksiin kalenterivuosina 1947 ja 1948

Les fonds légués à la ville au bénéfice des écoles primaires en 1947 et 1948

	1947		1948	
	Pääoma 31/12 Montant des capitaux 31/12	Korkovar. suoritetiin Rentes distribuées	Pääoma 31/12 Montant des capitaux 31/12	Korkovar. suoritetiin Rentes distribuées
	M k . M a r c s			
Rahastot, joiden korkovarar jaettiin:				
Kaupunginkassaan	168 927	8 996	168 927	9 071
Koulukeittiöopetuksen edistämiseksi	114 060	—	121 718	—
Opetusvälineiden hankkimiseen	3 673	—	3 920	—
Taideteosten hankkimiseen	9 619	—	9 619	—
Töölön kansakoulun musiikkirahastoon	20 325	—	20 786	—
Varattomain kansakoulunoppilaiden ravitsemiseksi ja vaatetuks.	372 707	13 656	375 340	7 531
Kansakoulunoppilaiden kesävirikistykseen	429 933	27 163	430 607	4 917
Apurahoina ja palkintoina kansakoulunoppilaille	596 706	28 234	603 626	26 048
Myötäjäisinä	384 573	27 500	385 994	13 000
Myötäjaiskirjojen korkoja	222 000	4 673	233 500	5 100
Koulupuutarhojen ylläpitämiseen	326 065	17 363	326 065	17 508
Yhteensä (Total)	2 648 588	127 585	2 680 102	83 175

41. Ammattiopetuksen kustannukset kalenterivuosina 1947 ja 1948

Dépenses pour les écoles professionnelles en 1947 et 1948

	1947	1948
	M k . M a r c s	
Kaupungin omat koulut: Ecoles municipales:	19 730 046	27 441 869
Ammattiopetuslaitosten johtokunta (Conseil d'administration des écoles professionnelles)	503 426	706 454
Valmistava poikien ammattikoulu (Ecole préparatoire professionnelle de garçons)	10 256 045	12 482 686
Palkat ja palkkiot (Traitements)	6 014 526	9 799 677
Huoneistomenot (Loyer)	671 210	609 293
Kalusto, opetus- ja työvälineet (Articles d'inventaires)	3 099 514	1 018 228
Muut menot (Autres)	470 795	1 055 488
Valmistava tyttöjen ammattikoulu (Ecole préparatoire professionnelle de jeunes filles)	6 849 466	11 159 798
Palkat ja palkkiot (Traitements)	4 936 775	7 717 634
Huoneistomenot (Loyer)	752 863	797 087
Kalusto, opetus- ja työvälineet (Articles d'inventaires)	65 767	486 580
Leipomotarvikkeet (Matière brute de la boulangerie)	23 266	28 658
Muut menot (Autres)	1 070 795	2 129 839
Yleinen ammattikoulu (Ecole d'apprentis)	1 087 414	1 398 287
Palkat ja palkkiot (Traitements)	733 790	1 022 434
Huoneistomenot (Loyer)	311 699	321 388
Kalusto, opetus- ja työvälineet (Articles d'inventaires)	7 319	10 346
Muut menot (Autres)	34 606	44 119
Kirjapainokoulu (Ecole de typographie)	1 033 695	1 694 644
Palkat ja palkkiot (Traitements)	853 970	1 413 745
Huoneistomenot (Loyer)	103 912	110 262
Kalusto, opetus- ja työvälineet (Articles d'inventaires)	66 595	159 649
Muut menot (Autres)	9 218	10 988
Kaupungin avustamat koulut: Ecoles subventionnées par la ville:	2 130 443	2 937 887
Taideteollinen ammattikoulu (Ecole des arts et métiers)	565 173	933 907
Vaatturiammattikoulu (Ecole des tailleurs)	51 620	75 960
Helsingin parturiammattikoulu (Ecole des coiffeurs)	28 580	35 700
Helsingin naiskampaamokoulu (Ecole des coiffeuses)	21 000	26 200
Verhoilija-ammattikoulu (Ecole des tapissiers)	127 890	159 840
Maalariammattikoulu (Ecole de peinture)	49 680	49 680
Kultaseppäkoulu (Ecole des orfèvres)	52 500	69 800
Wärtsilä-yhtymä oy:n konepajakoulu (Ecole privée d'apprentis)	102 000	127 500
Oy. Strömberg ab:n ammattikoulu (Ecole privée d'apprentis)	72 000	75 000
Helsingin Marttakoulu (Ecole des ménagères)		
Helsingin Marttayhdistyksen neuvonta-asema (Bureau pour conseils aux ménagères)	149 000	186 200
Suomen hotelli- ja ravintolakoulu (Ecole pour personnel d'hôtels et de restaurants)	100 000	100 000
Helsingin käsityöopisto (Ecole de couture)	592 000	824 400
Myynti- ja mainoskoulu (Ecole de vente et de réclame)	34 000	42 500
Ammattienedistämislaitos (Etablissement pour l'encouragement professionnel)	185 000	231 200
Yhteensä (Total)	21 860 489	30 379 756

42. Ammattikoulujen Elèves des écoles professionnelles

Koulut • Ecoles	Koko oppilasmäärä Total des élèves	Oppilasmäärä lukuvuoden päättyessä Total des élèves à la fin de l'année scolaire	Päästötodistuksen saaneita Sortis de l'école avec certificat d'études	Vuosiosasto Classe			Sukupuoli Sexe		
				I	II	III	Miehiä Hommes	Naisia Femmes	
				Oppilaita					
Valmistava poikain ammattikoulu <i>Ecole préparatoire professionnelle de garçons</i>									
Suomenkielinen osasto (Section finnoise)	330	301	132	174	148	—	322	—	
Ruotsinkielinen osasto (Section suédoise)	55	54	25	30	25	—	55	—	
Yhteensä (Total)	385	355	157	204	173	—	377	—	
Valmistava tyttöjen ammattikoulu <i>Ecole préparatoire professionnelle de jeunes filles</i>									
Suomenkielinen osasto (Section finnoise)	204	199	95	109	95	—	—	204	
Ruotsinkielinen osasto (Section suédoise)	55	53	19	35	20	—	—	55	
Ompelimo (Atelier de couture)	15	14	3	—	—	15	—	15	
Yhteensä (Total)	274	266	117	144	115	15	—	274	
Yleinen ammattikoulu <i>Ecole d'apprentis</i>									
Suomenkielinen osasto (Section finnoise)	235	141	80	151	101	—	123	129	
Ruotsinkielinen osasto (Section suédoise)	—	—	—	—	—	—	—	—	
Yhteensä (Total) ¹⁾	235	141	80	151	101	—	123	129	
Kirjapainokoulu <i>Ecole de typographie</i>									
Suomenkielinen osasto (Section finnoise)	133	129	24	53	52	23	113	15	
Ruotsinkielinen osasto (Section suédoise)	21	18	5	10	6	5	20	1	
Yhteensä (Total)	154	147	29	63	58	28	133	16	
Kaikki koulut ²⁾ <i>Tous les écoles</i>									
Suomenkieliset osastot (Sections finnoises)	902	770	331	487	396	23	558	348	
Ruotsinkieliset osastot (Sections suédoises)	131	125	49	75	51	5	75	56	
Yhteensä (Total)	1 048	909	383	562	447	43	633	419	

¹⁾ Koulun järjestämiin kursseihin ilmoittautui lisäksi 47 oppilasta. — ²⁾ Ompelimoluokan oppilaat sisältyvät

oppilaat lukuvuonna 1947/48

pendant l'année scolaire 1947/48

Yhteensä . Total											
Muita työntekijöitä ym. <i>Autres ouvriers</i>											
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä <i>Ouvriers spécialistes</i>											
Pikkuiliikkeen harjoittajia, palvelusmiehiä yms. <i>Petit-commerçants et employés</i>											
Virkamiehiä, suurliiikkeen harjoittajia yms. <i>Fonctionnaires et négociants</i>											
Koulusivistys <i>Etudes préliminaires</i>											
Suuremman tietomäärän omaavia <i>Ecole supérieure de l'école primaire</i>											
Kansakoulun oppilaskoon sovitettavia <i>Ecole primaire</i>											
Kotipaikka <i>Lieu de domicile</i>											
Muit paikkakunnat <i>Autres</i>											
Helsinki											
Syntymäpaikka <i>Lieu de naissance</i>											
Muit paikkakunnat <i>Autres</i>											
Helsinki											
Äidinkieli <i>Langue maternelle</i>											
Muu kieli <i>Autres langues</i>											
Ruotsi <i>Suédais</i>											
Suomi <i>Finnais</i>											
Oppilaat, jotka v. 1947 täyttivät <i>Elèves ayant</i>											
vuotta . ans accomplis											
12 13 14 15 16 17 18 19 20 21											

43. Ammattikoulujen Elèves des écoles professionnelles

Koulut • Ecoles	Koko oppilasmäärä Total des élèves	Oppilasmäärä lukuvuoden päättyessä Total des élèves à la fin de l'année scolaire	Päätöskirjallisuuden saaneita Sortis de l'école avec certificat d'études	Vuosiosasto Classe			Sukupuoli Sexe	
				I	II	III	Miehiä Hommes	Naisia Femmes
				Oppilaita				
Valmistava poikain ammattikoulu <i>Ecole préparatoire professionnelle de garçons</i>								
Suomenkielinen osasto (Section finnoise)	321	297	120	171	135	—	306	—
Ruotsinkielinen osasto (Section suédoise)	48	46	21	26	21	—	47	—
Yhteensä (Total)	369	343	141	197	156	—	353	—
Valmistava tyttöjen ammattikoulu <i>Ecole préparatoire professionnelle de jeunes filles</i>								
Suomenkielinen osasto (Section finnoise)	220	217	81	138	81	—	—	219
Ruotsinkielinen osasto (Section suédoise)	58	57	30	27	30	—	—	57
Ompelimo (Atelier de couture)	22	21	12	—	—	21	—	21
Yhteensä (Total)	300 ¹⁾	295	123	165	111	21	—	297
Yleinen ammattikoulu <i>Ecole d'apprentis</i>								
Suomenkielinen osasto (Section finnoise)	95	75	44	45	50	—	44	51
Ruotsinkielinen osasto (Section suédoise)	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä (Total)	95	75	44	45	50	—	44	51
Kirjapainokoulu <i>Ecole de typographie</i>								
Suomenkielinen osasto (Section finnoise)	158	143	33	66	50	42	141	17
Ruotsinkielinen osasto (Section suédoise)	22	17	2	8	12	2	20	2
Yhteensä (Total)	180	160	35	74	62	44	161	19
Kalkki koulut ²⁾ <i>Tous les écoles</i>								
Suomenkieliset osastot (Sections finnoises)	794	732	278	420	316	42	491	287
Ruotsinkieliset osastot (Sections suédoises)	128	120	53	61	63	2	67	59
Yhteensä (Total)	944	873	343	481	379	65	558	367

¹⁾ Koulun järjestämiin kursseihin ilmoittautui lisäksi 306 oppilasta. — ²⁾ Ompelimoluokan oppilaat sisältyvät

oppilaat lukuvuonna 1948/49

pendant l'année scolaire 1948/49

Oppilaat, jotka v. 1948 täyttivät <i>Elèves ayant</i>												Aidinkieli <i>Langue maternelle</i>	Syntymä- paikka <i>Lieu de naissance</i>	Kotipaikka <i>Lieu de domicile</i>	Koulu- sivistys <i>Etudes préliminaires</i>	Vanhempien sääty tai ammatti <i>Profession des parents</i>	Yhteensä . Total							
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		Muu kieli <i>Autres langues</i>	Helsinki	Muut paikkakunnat <i>Autres</i>	Muut paikkakunnat <i>Autres</i>	Kansakoulun oppijakson suorittaneita <i>Ecole primaire</i>	Suuremman tietomäärän omaavia <i>Ecole supérieure de l'école</i> <i>primaire</i>	Funktionaariset ja neuvonantajat <i>Fonctionnaires et négociants</i>	Virkamiehiä, suurlukkeen har- joittajia yms. <i>swaldernes</i>	Peti-commerceyrius et employés lusemattiä yms.	Pikkuilukkeen harjoittajia, palve- lusemattiä yms. <i>Ouvriers spécialisés</i>	Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä <i>Autres ouvriers</i>	Muita työntekijöitä yms.		
vuotta . ans accomplis												Helsinki												

marraskuun 10 p:nä • *Elèves le 10 novembre*

2	84	139	65	15	1	—	—	—	—	301	5	—	184	122	286	20	282	24	16	76	166	48	306
1	9	24	7	5	1	—	—	—	—	2	45	—	34	13	43	4	37	10	4	9	23	11	47
3	93	163	72	20	2	—	—	—	—	303	50	—	218	135	329	24	319	34	20	85	189	59	353
1	85	90	29	9	4	1	—	—	—	219	—	—	127	92	184	35	210	9	—	51	77	91	219
—	17	31	7	2	—	—	—	—	—	—	57	—	33	24	41	16	56	1	—	13	24	20	57
—	—	—	3	6	5	4	2	—	1	20	1	—	11	10	17	4	—	21	—	4	8	9	21
1	102	121	39	17	9	5	2	—	1	239	58	—	171	126	242	55	266	31	—	68	109	120	297
—	1	4	13	16	9	11	13	10	18	90	5	—	23	72	30	65	18	77	..	..	..	..	95
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	4	13	16	9	11	13	10	18	90	5	—	23	72	30	65	18	77	..	..	..	..	95
—	—	—	8	25	37	40	27	6	15	152	6	—	90	68	144	14	59	99	2	40	88	28	158
—	—	—	2	1	3	8	2	5	1	—	22	—	10	12	14	8	10	12	—	6	10	6	22
—	—	—	10	26	40	48	29	11	16	152	28	—	100	80	158	22	69	111	2	46	98	34	180
3	170	233	115	65	51	52	40	16	33	762	16	—	424	354	644	134	569	209	18	167	331	167	778
1	26	55	16	8	4	8	2	5	1	2	124	—	77	49	98	28	103	23	4	28	57	37	126
4	196	288	134	70	60	64	44	21	35	784	141	—	512	413	759	166	672	253	22	199	396	213	925

vain loppusummaan.

44. Suomenkielisen työväenopiston luento- ja opintopiirien oppilaat lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49

Elèves des cours spéciaux de l'institut ouvrier finnois pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Oppiaine . Matières d'enseignement	1947/1948				1948/1949			
	Oppilaita . Elèves			Oppilasyhmiä Groupes d'élèves	Oppilaita . Elèves			Oppilasyhmiä Groupes d'élèves
	Mp. Masc.	Np. Fem.	Yht. Total		Mp. Masc.	Np. Fem.	Yht. Total	
Luentopiirit: Cours spéciaux:								
Filosofia (Philosophie)	5	22	27	1	11	15	26	1
Historia (Histoire)	6	4	10	1	9	8	17	1
Valtio-oppi (Politique)	12	9	21	1	6	6	12	1
Kansantalous (Economie politique)	13	7	20	1	11	15	26	1
Sosiaalipolitiikka (Politique sociale)	17	3	20	1	1	11	12	1
Yhteiskuntaoppi (Sociologie)	13	9	22	1	10	14	24	1
Kunnallisoppi (L'administration municipale)	6	6	12	1	20	23	43	1
Kirjallisuus (Littérature)	7	39	46	1	6	40	46	1
Puhetaito (Rhétorique)	40	37	77	1	31	25	56	1
Teatteritieto (Art scénique)	16	53	69	1	6	41	47	1
Anatomia (Anatomie)	20	117	137	1	20	131	151	1
Sosiaalinen terveydenhoito (Service médicale)	—	—	—	—	—	19	19	1
Opintopiirit: Cours spéciaux:								
Oikeinkirjoitus, käsialan harjoitus (Exercices écrites et calligraphie)	20	37	57	1	15	23	38	1
Ainekirjoitus (Composition écrite)	8	22	30	1	11	15	26	1
Äidinkielen kielioppi (Grammaire de la langue finnoise) ...	65	108	173	3	39	107	146	3
Ruotsin kieli (Suédois)	281	916	1 197	22	247	729	976	24
Englannin kieli (Anglais)	319	663	982	14	271	602	873	14
Venäjän kieli (Russe)	29	54	83	2	17	39	56	2
Saksan kieli (Allemand)	12	45	57	2	19	28	47	2
Esperanto	13	31	44	2	18	20	38	2
Lausunta (Récitation)	15	66	81	2	10	81	91	2
Kuorolaulusunta (Récitation en chœur)	—	—	—	—	—	23	23	1
Näyttämötaide (Exercices dramatiques)	18	28	46	1	16	18	34	1
Musiikkioppi, soololaulu, orkesterisoitto (Leçons de musique) ..	40	40	80	3	26	26	52	3
Kuorolaulu (Chant en chœur)	30	92	122	1	44	109	153	4
Käsivarapiirustus, tekstausta (Dessin)	54	125	179	2	59	76	135	2
Kone- ja ammattiopirustus (Dessin de machines)	55	1	56	1	55	—	55	2
Rakennuspiirustus (Projets de construction)	20	1	21	1	12	—	12	1
Laskenta (Arithmétique)	171	50	221	4	138	37	175	4
Mittausoppi (Géométrie)	38	—	38	1	22	—	22	1
Algebra (Algèbre)	235	11	246	5	158	11	169	4
Kirjanpito (Comptabilité)	52	129	181	7	58	138	196	7
Järjestökirjanpito (Comptabilité des syndicats)	5	20	25	1	5	13	18	1
Asioimiskirjoitus (Rédaction de contracts, de demandes etc.) ..	11	29	40	1	5	14	19	1
Pikakirjoitus (Sténographie)	14	94	108	3	15	83	98	3
Konekirjoitus (Dactylographie)	5	39	44	2	6	36	42	2
Kansakoululaineet (Cours de l'école primaire)	11	15	26	1	9	13	22	1
Kirjallinen esitystaito ja tyylioppi (Art d'écrire)	10	15	25	1	12	24	36	1
Sanomalehtioppi (Journalisme)	5	8	13	1	3	8	11	2
Ohjelmakulttuuri ja kirjallisuus (Analyse de la poésie)	11	8	19	1	—	—	—	—
Yhteiskunnallinen tutkimus (Etudes sociales)	10	4	14	1	18	4	22	1
Käsityö (Travail manuel)	—	33	33	2	—	57	57	2
Voimistelu ja terveydenhoito (Gymnastique, hygiène)	—	56	56	1	—	46	46	1
Liikuntakasvatus (Exercice)	35	192	227	4	43	185	228	4
Kansantansit (Danses nationales)	2	23	25	1	—	32	32	1
Eri luento- ja opintopiirien yhteenlaskettu oppilasmäärä (Inscriptions dans les cours spéciaux)	1 749	3 261	5 010	106	1 482	2 945	4 427	113

45. Ruotsinkielisen työväenopiston opintopiirien oppilaat lukuvuosina 1947/48 ja 1948/49
Elèves des cours spéciaux de l'institut ouvrier suédois pendant les années scolaires 1947/48 et 1948/49

Lukuvuosi ja oppiaine • Année scolaire et matières d'enseignement	Syyslukukausi Semestre d'automne				Kevätlukukausi Semestre de printemps			
	Oppilaita Elèves			Oppilasryhmiä Groupes d'élèves	Oppilaita Elèves			Oppilasryhmiä Groupes d'élèves
	Miehiä Hommes	Naisia Femmes	Yht. Total		Miehiä Hommes	Naisia Femmes	Yht. Total	
1947/48								
Ruotsinkielinen kirjallisuus (<i>Littérature suédoise</i>) ...	1	14	15	1	3	10	13	1
Psykologia (<i>Psychologie</i>)	24	63	87	1	19	32	51	1
Sanomalehtioppi (<i>Journalisme</i>)	19	40	59	1	10	29	39	1
Ruotsin kieli (<i>Suédois</i>)	16	23	39	2	10	10	20	2
Suomen kieli (<i>Finnois</i>)	39	94	133	4	27	39	66	4
Englannin kieli (<i>Anglais</i>)	111	387	498	7	62	213	275	7
Saksan kieli (<i>Allemand</i>)	21	34	55	3	10	26	36	3
Ranskan kieli (<i>Français</i>)	14	116	130	3	2	52	54	3
Venäjän kieli (<i>Russe</i>)	6	27	33	2	5	12	17	2
Kansalaistieto (<i>Connaissance civique</i>)	10	15	25	1	8	10	18	1
Puhetaito (<i>Rhétorique</i>)	8	35	43	1	3	29	32	1
Algebra (<i>Algèbre</i>)	24	16	40	2	21	7	28	2
Mittausoppi (<i>Géométrie</i>)	21	12	33	2	15	6	21	2
Fysiikka (<i>Physique</i>)	12	11	23	1	10	6	16	1
Sairaanhoito, lastenhoito (<i>Service médical, éducation des enfants</i>)	—	22	22	1	—	19	19	1
Piirustus (<i>Dessin</i>)	8	14	22	1	7	6	13	1
Pikakirjoitus (<i>Sténographie</i>)	4	88	92	3	3	41	44	3
Kirjanpito (<i>Comptabilité</i>)	8	30	38	1	3	21	24	1
Konekirjoitus (<i>Dactylographie</i>)	3	27	30	2	1	15	16	2
Keskustelu (<i>Discussion</i>)	24	33	57	1	22	30	52	1
Kuorolaulu (<i>Chant</i>)	13	54	67	1	12	37	49	1
Orkesterin soitto (<i>Jeu d'orchestre</i>)	6	4	10	1	6	3	9	1
Voimistelu (<i>Gymnastique</i>)	—	67	67	1	—	33	33	1
Eri opintopiirien yhteenlaskettu oppilasmäärä (<i>Inscriptions dans les cours spéciaux</i>)	392	1 226	1 618	43	259	686	945	43
1948/49								
Ruotsinkielinen kirjallisuus (<i>Littérature suédoise</i>) ...	—	11	11	1	—	—	—	—
Psykologia (<i>Psychologie</i>)	15	42	57	1	10	30	40	1
Maat ja kansat (<i>Pays et peuples</i>)	7	42	49	1	3	30	33	1
Sanomalehtioppi (<i>Journalisme</i>)	10	29	39	1	6	24	30	1
Ruotsin kieli (<i>Suédois</i>)	9	13	22	2	7	8	15	2
Suomen kieli (<i>Finnois</i>)	31	85	116	4	32	36	68	4
Englannin kieli (<i>Anglais</i>)	86	274	360	6	53	169	222	6
Saksan kieli (<i>Allemand</i>)	15	28	43	3	11	29	40	3
Ranskan kieli (<i>Français</i>)	18	96	114	4	9	87	96	4
Venäjän kieli (<i>Russe</i>)	6	13	19	2	3	7	10	2
Kansalaistieto (<i>Connaissance civique</i>)	12	9	21	1	9	6	15	1
Puhetaito (<i>Rhétorique</i>)	8	34	42	1	5	30	35	1
Käytännöllinen matematiikka (<i>Arithmétique professionnelle</i>)	6	1	7	1	6	3	9	1
Algebra, mittausoppi (<i>Algèbre, géométrie</i>)	24	3	27	1	17	2	19	1
Kemia (<i>Chimie</i>)	8	1	9	1	5	—	5	1
Sairaanhoito, lastenhoito (<i>Service médical, éducation des enfants</i>)	—	16	16	1	—	9	9	1
Piirustus (<i>Dessin</i>)	6	15	21	1	4	19	23	1
Pikakirjoitus (<i>Sténographie</i>)	5	56	61	3	1	35	36	3
Kirjanpito (<i>Comptabilité</i>)	8	21	29	1	5	18	23	1
Konekirjoitus (<i>Dactylographie</i>)	2	27	29	2	2	20	22	2
Keskustelu (<i>Discussion</i>)	32	33	65	1	22	19	41	1
Kuorolaulu (<i>Chant</i>)	17	45	62	1	15	42	57	1
Orkesterin soitto (<i>Jeu d'orchestre</i>)	10	4	14	1	15	7	22	1
Voimistelu (<i>Gymnastique</i>)	—	39	39	1	—	21	21	1
Eri opintopiirien yhteenlaskettu oppilasmäärä (<i>Inscriptions dans les cours spéciaux</i>)	335	937	1 272	42	240	651	891	41